

Poverty-Environment Action
for Sustainable Development Goals

UN
environment
programme

Strengthening Myanmar's Environmental Conservation Department's Monitoring and Compliance Functions

August 2020

NORWEGIAN MINISTRY
OF FOREIGN AFFAIRS

European Union

WITH FUNDING FROM
 AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

 Sweden
Sverige

Contents

Recommendation Report.....	3
Appendices.....	49
Scoping of the Legal Handbook on Environmental Remedies in English.....	70
Revised Action Plan.....	110
Scoping of the Legal Handbook on Environmental Remedies in Myanmar Language.....	117
Revised Action Plan in Myanmar Language.....	167

Recommendation Report

Disclaimer: This report was developed under the UNDP-UNEP Poverty-Environment Action for Sustainable Development Goals through the financial support of the Governments of Austria, Norway, Sweden and the European Union

Its contents are the sole responsibility of UNDP-UNEP Poverty-Environment Action for Sustainable Development Goals and do not necessarily reflect the views of the Governments of Austria, Norway, Sweden or the European Union.

Contents of Recommendation Report

1. Introduction.....	5
2. Project Background.....	5
3. Methodology and Approach.....	6
4. Recommendations.....	7
4.1 Contextual Challenges of ECD.....	7
4.2 Recommendations for Strengthening ECD's Monitoring Activities.....	8
4.3 Recommendations for Strengthening ECD's Compliance Activities.....	27
5. Conclusion.....	46
Appendices.....	49

Abbreviations

ECC	Environmental Compliance Certificate
ECD	Environmental Conservation Department
ECL	Environmental Conservation Law
ECR	Environmental Conservation Rules
EIA	Environmental Impact Assessment
EMP	Environmental Management Plan
FGD	Focus Group Discussion
GRSP	Governance for Resilience and Sustainability
IEE	Initial Environmental Examination
KII	Key Informant Interview
MOECF	Ministry of Environmental Conservation and Forestry
MONREC	Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation
MWG	Monitoring Working Group
SOP	Standard Operating Procedure
UNDP	United Nations Development Programme

1. Introduction

With the economic opening of Myanmar, the country's environmental legal framework began to evolve with the issuance of the Environmental Conservation Law (ECL, 2012), Environmental Conservation Rule (ECR, 2014) and the Environmental Impact Assessment (EIA) Procedures (2015). In 2012, the Environmental Conservation Department (ECD) was created under the Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation (MONREC, formerly Ministry of Environmental Conservation and Forestry, MOECF). With increasing responsibilities of environmental conservation in a newly emerging area for Myanmar, ECD faces multiple opportunities for continuous improvement. A key opportunity is considered in strengthening ECD's monitoring and compliance activities to assure the efficiency of environmental conservation frameworks, programmes and projects and their compliance with the laws and regulations. This recommendation report provides a variety of recommendations on how ECD can improve its monitoring and compliance functions in the short- and long-term. The recommendations are based on a comprehensive baseline assessment of ECD's monitoring and compliance activities with the input from ECD itself as well as key stakeholders.

2. Background

This report is part of a broader initiative to strengthen ECD's environmental regulatory role under the UNDP-UNEP Poverty-Environment Action for Sustainable Development Goals (PEA) Project. The PEA in Myanmar is being implemented as part of UNDP's Governance for Resilience and Sustainability Project (GRSP).

The objective of this initiative is to support the strengthening of ECD's functions as Myanmar's environmental regulator by laying the groundwork for improved participatory approaches to environmental monitoring and compliance activities. The initiative consisted of three components:

- Baseline assessment of ECD's environmental monitoring and compliance activities;
- Support the finalization of the Draft Guideline on Public Participation in Myanmar's EIA Processes; and
- Scope a Legal Handbook on Environmental Remedies in Myanmar.

The objective of this recommendation report is to provide recommendations on:

- How to increase monitoring and compliance within different divisions of ECD;
- How to link post-Environmental Compliance Certificate (ECC) approval permitting to monitoring and compliance, including how this can be reported and quantified; and
- How to use civil society and other participatory mechanisms as well as self-reporting mechanisms.

The recommendations aim to provide ECD with practical recommendations which are simple to implement within a short period while considering long term efforts.

3. Methodology and Approach

The recommendations are mainly based on the baseline assessment of ECD's monitoring and compliance activities and series of workshops. The applied approach emphasized the importance of involving ECD and key stakeholders as much as possible.

During the baseline assessment of ECD's monitoring and compliance activities the following steps were taken:

- **First Workshop Series with ECD**
Interactive workshop with Focus Group Discussions
- **Key Informant Interviews (KIIs) with Key Stakeholders**
KIIs with legal consultants, project proponents, civil society organizations and nongovernmental organizations
- **Review of ECD's Monitoring and Compliance Documentation and Stock-Taking**
Documentation directly received from multiple ECD Divisions and catch up call with key Divisions and ECD's Director General
- **Review of Myanmar's Environmental Legal Framework**, including but not limited to:
 - Environmental Conservation Law (2012)
 - Environmental Conservation Rules (2014)
 - Environmental Impact Assessment Procedures (2015)
- **Second Workshop Series with ECD**
Interactive online workshop with ECD Headquarter and three regional ECD offices. This included a knowledge sharing session as well as identification and assessment of monitoring and compliance shortcomings and solutions. The workshop focused on involving participating ECD representatives as much as possible

The baseline assessment was conducted based on the findings from the First Workshop Series, KIIs and the review of ECD's documentation and legal framework. The findings were incorporated in the Second Workshop Series and represented the basis for discussion.

The collaborative approach was adapted to the restrictions resulting from the global COVID-19 pandemic. While this project endeavored to have close collaboration with ECD and key stakeholders, appropriate alternatives were sought to continue the project effectively. The emerging pandemic challenged the project to adapt the approach by exploring participatory techniques not requiring personal contact with ECD or key stakeholders while remaining efficient. Consequently, a part of KIIs were conducted via conference calls and the Second Workshop Series took place as an online workshop. This approach represented an appropriate compromise between involvement of ECD while complying with the imposed travel and gathering restrictions in Myanmar. The flexibility of this approach allowed maximal participation during a period of adversity for both ECD and involved consultants.

4. Recommendations

Monitoring and compliance activities are linked and depend on each other. Despite the connection between monitoring and compliance it was considered more effective to look at both areas separately to provide sufficiently detailed recommendations. Additionally, the recommendations are not presented as stand-alone recommendations. Instead, problem statements are derived from the baseline assessment and summarize a shortcoming identified by ECD, its stakeholders or both. The objective is to provide context to the recommendation for a better understanding. After the problem statement, the recommendations are outlined in two forms:

- Practical solutions
- Long-term solutions

This approach was taken to assure that ECD can address certain shortcomings immediately and with no or little external support by following practical solutions. The long-term solution intends to link the short-term approach to a 'larger picture'. The objective is to demonstrate the importance of small improvements for advanced monitoring and compliance functions in the mid to long term future.

4.1 Contextual Challenges for ECD¹

Prior to providing any recommendations it is important to note the context and related challenges ECD faces. Contextual challenges include but are not limited to:

- Environmental conservation is a relatively newly emerging topic in Myanmar. There is a need for more local experts and government officials who are familiar with Environmental Conservation and Environmental Impact Assessments. Furthermore, environmental studies and related subjects are either newly integrated or absent in university curricula, which leads to an increased demand for new talent;
- ECD is a newly established Department: ECD was established in 2012 and is one of the 'youngest' Government Departments in Myanmar. While other Departments and Ministries have existed for decades, the ECD faces the challenges of a new Department:
 - ECD is in the process of formalizing its activities and responsibilities internally
 - ECD is in the process of integrating in the existing landscape of Government Departments and Ministries
 - As a new Department, ECD is facing the consequences of power imbalances among Departments. Long established Departments and Ministries have more leverage and decision-making power than ECD;
- Both, Union level and State and Regional Level ECD's decisions and activities are strongly dependent on their ministry (MONREC). ECD often requires prior permission to make essential decisions or to conduct new activities;
- Environmental Conservation is inter-ministerial. Although Environmental Conservation is ECD's core responsibility, ECD's environmental conservation and protection efforts strongly depend on the acceptance, recognition and implementation of other Departments and Ministries;
- Myanmar's Union Government is striving for economic development. Economic development as a political agenda may disadvantage efforts for environmental conservation. Strict environmental conservation enforcement may negatively impact local and foreign investment. ECD faces the challenge of balancing the importance of economic development and environmental conservation.

The abovementioned contextual challenges should be taken into consideration throughout the recommendations in this report.

¹ The contextual challenges were identified throughout the project period based on the workshops, FGD with ECD and KIIs with key stakeholders.

4.2 Recommendations for Strengthening ECD's Monitoring Activities

The recommendations in this section address both, compliance monitoring activities and environmental monitoring activities. Compliance monitoring activities are for example “Periodic sampling and continuous measurement of environmental parameters to ensure regulatory requirements and standards are met”². In the case of ECD, this includes compliance monitoring of the submission of environmental reports, complying with the requirements of the ECC and inspections. Environmental monitoring is focused on the “collection of data, series of repetitive measurements of environmental parameters which could involve”³ baseline monitoring and effects monitoring. Baseline monitoring is a “pre-project data collection to determine [a] reference point”⁴ while effects monitoring is the measurement of environmental parameters during the implementation of a project “to detect project related changes”⁵.

In the baseline assessment of ECD's monitoring and compliance activities, eight monitoring shortcomings were identified:

1. Systematic monitoring processes are needed
2. Improvements of systematic monitoring data collection, recording and management are needed
3. Improved understanding and monitoring capacity among ECD staff are needed
4. Financial Resources and Investment in Monitoring Equipment are needed
5. A focal monitoring division or team is recommended
6. Improved reviews of environmental reports and relevant monitoring reports
7. Clearer legal framework is required
8. Improved knowledge transfer between divisions, departments and line ministries is needed

For each monitoring problem statement various practical and long-term solutions are identified. Some approaches to solving monitoring shortcomings apply to more than one problem statement. The general, these repetitive approaches and concepts are:

1. On-the-job monitoring training
2. Prioritization
3. Practical monitoring guidelines, manuals, handbooks and Standard Operating Procedures (SOPs)
4. Horizontal integration

Although these general concepts apply to multiple problem statements, each general concept must be adapted to a particular requirement. Thus, some general concepts will be mentioned multiple times but with variations. Additionally, self-monitoring and public participation recommendations are suggested in green boxes.

Problem Statement 1: Need for Systematic Monitoring Processes

ECD's systematic monitoring processes for environmental monitoring and compliance monitoring can be improved. There is need for more guidance and an agreed approaches how monitoring activities are expected to be conducted by Divisions and respective sub-teams. The Divisions conduct monitoring activities following self-defined monitoring procedures, methods and approaches. These self-defined approaches were not shared during the stocktaking the baseline assessment and thus remain unclear and unknown to the consultants of this project. This may lead to discrepancies between activities that require standardized monitoring approaches among and within Divisions. Furthermore, as Divisions and teams update, adapt and improve their methodology over time deviations between these procedures, methods and approaches may occur. Such discrepancies and deviations will inhibit the development of a standardized systematic monitoring process and comprehensive monitoring system.

Practical Solution for Problem Statement 1: On-the-job training leading to optimal prioritization of monitoring activities, practical guidelines and horizontal restructuring

On-the-job trainings

On-the-job monitoring trainings will support ECD, on Union, State and Regional level to identify relevant monitoring activities in their day-to-day activities. This approach will allow ECD to adapt suggestions directly to ECD's monitoring processes. In order to improve the monitoring processes, on-the-job monitoring trainings are recommended to target the following:

1. Identify environmental monitoring and compliance monitoring for each division for different types of projects
2. Identify a monitoring and compliance-monitoring trainer who is qualified to conduct on-the-job trainings. These could include:
 - On-the-job training funded by international or multilateral organizations (UNDP or other programs such as Vermont Law School). ECD is recommended to publish a request for proposal for the trainer (see **Appendix 1** "Job description for an on-the-job monitoring trainer").
 - On-the-job training provided by local key experts, i.e. aspiring professors, visiting professors from abroad, local environmental and/or legal specialists.
3. The following Divisions have key monitoring functions and should receive on-the-job training on monitoring needs for their Divisions, how to conduct (compliance) monitoring and how to document monitoring data:
 - Environmental Impact Assessment Division
 - Environmental Pollution Control Division
 - Environmental Quality & Standards Division
 - Planning, Statistics and GIS Division
 - Policy and Legal Division
 - Natural Resources Division
 - Climate Change Division⁶
 - State and Regional Offices

Other Divisions may not be directly involved in compliance monitoring or monitoring activities may not represent their key function. However, they may need guidance on how to use monitoring data and how to communicate their need for type and quality of monitoring data. Due to their limited monitoring activities, limited, less intensive on-the-job training is recommended for these Division.

Involve ECD staff from above-mentioned Divisions in every step of developing a systematic monitoring process, from the design and implementation to standardization of processes and continuous improvements. The involved ECD staff should include but not be limited to:

- A representative of the director level (Directors, Deputy Directors and Assistant Directors) to ensure that the directors agree and understand the monitoring approaches

² Taza-Asaba, J., 2013, p.3, *Environmental Monitoring and Compliance Methodology – Developed Through Lessons Learnt from Oil & Gas Companies in Cameroon*. Based on 'IAIA13 Conference Proceedings'.

³ Taza-Asaba, J., 2013, p.3, *Environmental Monitoring and Compliance Methodology – Developed Through Lessons Learnt from Oil & Gas Companies in Cameroon*. Based on 'IAIA13 Conference Proceedings'.

⁴ Taza-Asaba, J., 2013, p.3, *Environmental Monitoring and Compliance Methodology – Developed Through Lessons Learnt from Oil & Gas Companies in Cameroon*. Based on 'IAIA13 Conference Proceedings'.

⁵ Taza-Asaba, J., 2013, p.3, *Environmental Monitoring and Compliance Methodology – Developed Through Lessons Learnt from Oil & Gas Companies in Cameroon*. Based on 'IAIA13 Conference Proceedings'.

⁶ ECD's Climate Change Division is mandated to: 1) mainstream climate change into different sectors 2) implement reporting process to meet international and regional commitments 3) implement monitoring activities of six main sectors in accordance with Myanmar's Climate Change Strategy and Action Plan 4) enhance climate change integration in

- Staff Officers who oversee the monitoring processes
 - Staff who conduct and manage monitoring activities and collect monitoring data
 - Inspectors who either collect monitoring data or use the monitoring data as a benchmark for monitoring activities on project proponent facilities, for example inspectors from Regional and State offices of the Environmental Pollution Control Department or other relevant inspectors.
4. Identify which teams and divisions are monitoring the same or similar parameters or compliance to identify potential synergies in measuring and collecting data and avoid duplication of effort
 5. Identify which Divisions and teams are monitoring environmental parameters or compliance in the same areas or regions to identify potential synergies for inspections, monitoring trips etc.
 6. Develop strategies on how to retain knowledge within ECD and encourage knowledge-sharing among team members, within a Division and between Divisions. The knowledge-sharing sessions are recommended to happen within Divisions. For example, the ECD officials most involved in monitoring sessions are recommended to share their newly learned experiences with less exposed staff through pre-scheduled meetings. During on-the-job training, such knowledge-sharing sessions within Divisions are recommended to take place twice a month. On a monthly basis, monitoring representatives from each Division are recommended to meet with monitoring representatives from other Divisions to share their challenges, opportunities, and experiences. See **Appendix 2** “Approaches for Knowledge Sharing: Monitoring Activities” for an example of how to conduct a knowledge sharing session.

Participatory Approach:

ECD is recommended to collaborate with experienced monitoring consultants that have private and public sector experience to optimize the monitoring processes. An expert with experience in both areas will be able to understand ECD’s needs but also the monitoring obstacles faced by (local) businesses in terms of monitoring.

Prioritization of relevant monitoring processes

ECD is recommended to prioritize monitoring activities that are most relevant for each team or Division. It is recommended to conduct a prioritization activity internally or facilitated by an external party to:

1. Identify all activities within the team or Division.
2. Identify and rank the importance and urgency of all activity within a team or Division through a materiality assessment (see **Appendix 3** “Guiding Questions for a Materiality Assessment”) and employee surveys (see **Appendix 4** “Guiding Questions for an Employee Survey for Prioritizing Monitoring Activities”). The employee surveys will give all employees an equal opportunity to indicate the monitoring activities that they consider most important and urgent. Thus, the prioritization of monitoring activities will reflect not only the perception of a few officials but also consider the broader perception of many ECD officials.
3. Identify and narrow down relevant monitoring activities for the prioritized monitoring activities through team or Division meetings led by guiding questions. The guiding questions will help to understand which monitoring activities are considered most urgent and important throughout all teams and Divisions.
4. Identify needs of each team or Division to efficiently implement the monitoring processes and prioritize the most important needs by a materiality assessment or an employee survey (**Appendices 3 and 4**). By knowing the needs of the ECD officials to efficiently implement the monitoring process, solutions tailored to the context of the officials can be developed.
5. The findings of the prioritization exercises are can be used in the on-the-job monitoring trainings or combined with the on-the-job monitoring training

different sectors 5) coordinate and implementing regional and international projects. The Climate Change Division is striving to develop a monitoring system and set up a monitoring database.

Practical and simplified guidelines

The objective of the practical and simplified monitoring guidelines is for ECD officials to have a reference to follow while they conduct monitoring activities. The content of the monitoring guidelines should be taught and trained during on-the-job monitoring trainings. Less experienced ECD officials would study and use such guidelines before engaging in monitoring activities. The guidelines are recommended to cover:

- A step-by-step guidance on:
 - What parameters/activities to monitor;
 - How to conduct certain monitoring activities;
 - Which self-monitoring data of project proponents⁷ must be monitored for accuracy and completeness of this monitoring data;
 - How can self-monitoring data of project proponents in the form of monitoring reports be monitored for compliance; and
 - How to record data.
- Throughout the monitoring steps, state a responsible official whom to contact in cases of doubt;
- The level of diligence that a certain monitoring activity requires; and
- Which Divisions to contact for key or supporting documents.

In order to develop practical monitoring guidelines, it is important to first identify the existing monitoring processes within each team or Division with monitoring responsibilities. The existing monitoring processes should be documented and mapped out to understand:

1. Step-by-step documentation of existing monitoring activities
2. Decision-making structures behind the monitoring activities
3. Monitoring frequencies and periods

In the second step, an employee survey will help to identify to assess if:

1. Employees consider the monitoring activities as effective
2. Employees face difficulties in implementing the monitoring activities

Based on this assessment, the strengths and shortcomings of every teams' and Divisions' monitoring activities can be documented and assessed. Practical guidelines will then specifically target the teams' and Divisions' identified need for support, while using their existing strengths. The ECD officers should be actively engaged in the development of the practical guidelines for their team and Division.

Key monitoring processes relevant for ECD are:

- Monitoring a project proponent's compliance with environmental standards and requirements outlined in the ECC and other permits (i.e., are the measured values within the pollution limits?)
- Monitoring a project proponent's compliance with the administrative requirements of the EIA, IEE or EMP processes (i.e., did the project proponent submit their monitoring reports in a complete and timely manner?)

See **Appendix 5** "Key Guiding Questions for Developing a Monitoring Guideline" for a guideline to support the key monitoring processes at ECD.

Creating horizontal structures within the existing structure of Divisions

Integrating horizontal structures within and between the existing Division structures will allow ECD to form Focal Monitoring Teams and Cross-Division Monitoring Working Groups. These working groups enable knowledge sharing between teams and Divisions and exchange challenges, solutions and needs. In this way each team or Division will be regularly updated on monitoring processes from other Divisions. As a first step, ECD is recommended to identify potential members of the cross-Division Monitoring Working Group (see Monitoring Problem Statement 5 for more detail).

⁷ As required per EIA Procedure

Long-Term Solution to Problem Statement 1: Comprehensive guidelines, rules and checklists

Once various teams within a Division have established a simplified, team-specific guidelines (see Practical Solutions and **Appendix 5** “*Key Guiding Questions for Developing a Monitoring Guideline*”) for their own purposes, the guidelines throughout the Division can be evaluated and compared. The experiences of each team can be leveraged to identify any shortcomings or strengths of the practical guidelines. For teams that have similar monitoring activities, comprehensive guidelines can be developed based on the team-specific guidelines. In the long-run, similar monitoring activities must be revised to identify overlapping and duplicated work. Once the overlaps are identified, each monitoring activity should be clearly assigned to the teams. Each team’s monitoring responsibility can be referenced in the team-specific guidelines. This will allow to identify which teams may need to collaborate and coordinate in order to avoid duplication and repeated workflows.

It is of importance to document any incidents – positive or negative – in order to establish monitoring rules (see **Appendix 6** “*Monitoring Rules*”) that must be followed by all officers with similar monitoring activities. Only then can activity-specific step-by-step guidelines can be developed based on practical experiences of ECD officers.

Problem Statement 2: Improvements of Systematic Monitoring Data Collection, Recording and Management Are Needed

Although ECD conducts environmental monitoring and compliance monitoring, a systematic and comprehensive monitoring database is yet to be developed. Such a database would include systematic and diligent data collection and its recording on a Division level but also on a project level within a Division. There is little indication of how ECD’s Divisions are currently managing data, including but not limited to storing, organizing and maintaining the data. It remains unclear if the monitored information is accurate, available and accessible.

Practical Solution to Problem Statement 2: Introducing Monitoring Databases

A monitoring database provides ECD an opportunity to record their environmental monitoring data and compliance monitoring data permanently. Each team and Division is recommended to establish a simple data management system instead of investing into a complex database and management system at this point in time. At a later point in time, the collective data can be integrated in more comprehensive databases. The most simple data management systems can be flexibly created through Microsoft Excel. Some of the identified monitoring data to be collected include but are not limited to:

- **Monitoring parameters**

Parameters include physical (water, air, soil), biological (forest, biodiversity) and social (cultural and socioeconomic) parameters. The parameters should not only include parameters to measure pollution but also quality standards in accordance with the National Environmental Quality (Emissions) Guideline. These parameters should be monitored by ECD in addition to the self-monitoring requirements of the project proponents.

- **Follow-up process with the project proponents**

For example: Did ECD follow up with the project proponent who did not submit their EMP as instructed by MONREC and ECD? When did ECD follow up?

- **Tracking the environmental procedures, progress and compliance of project proponents**

For example: Must the project proponent revise the environmental report? Did the project proponent pass the inspection? Did the project proponent address the instructions of ECD?

Internal processes to ensure efficient monitoring databases may include establishing a reporting system on monitoring databases and data management systems between Regional and State ECD offices and ECD Headquarters:

- Identifying key environmental conservation areas for different Regional and State Offices (depending on existing business sectors, protected areas etc. in the Region or State);
- Identifying the areas where environmental conservation activities are required and a proposed strategy on how to implement such;
- Identifying which parameters should be measured, why and where;
- Reporting how the parameters were identified and measured for different types of business and sectors. An explanation and reasoning of the application of parameters and measurement methods should be provided;
- Each monitoring officer conducting the monitoring and recording the data is recommended to compare the data with specified benchmarking standards (i.e. National Environmental Quality (Emission) Guidelines, IFC Guidelines etc.). An explanation why a specific benchmarking standard was applied should be provided;
- Providing regular updates on how the data is being recorded and maintained; and
- Receiving and incorporated comments and suggestions from the ECD Headquarters.

ECD is recommended to consider the following steps:

1. **Database architecture**

How will the database developed?

How will the database implemented?

How will the database maintained?

What are the team's or Division's needs and expectations of such a database or what will be captured?

2. **Database models**

How are the data within one database related?

How are the data in one database related to data collected by other teams and Divisions?

3. Data generation

How are the data collected?

Can it be directly entered into the database or does it need to be adjusted (i.e. if a pollutant level was labelled as 'high' it may need to be quantified on rank from 1-5 in which 4 = high)

Can the data be safely stored in the database (i.e., is it connected to a cloud system to ensure that the information is saved regularly?)

4. Quality checks

Are the databases regularly controlled?

How will the database be maintained?

Are the database regularly tested on their functionality (i.e. can the data be illustrated?)

Is wrong or unnecessary data regularly cleaned (i.e. removing typos etc.)

5. Data governance

Are there rules and policies how to use the database and who is responsible?

Are there guidelines on how to enter data into the database?

Are there regular trainings on how to navigate the database

See **Appendix 7** "Compliance Monitoring Database on Inspection Reports Post-EIA-Process" and a separate excel sheet for an example of a simplified database to track the progress of inspections:

Compliance Monitoring Database on Inspection Reports Post-EIA-Process										
Project Proponent Name	Sector	Date of ECC received	First Inspection	Section instructed by Union Minister	Inspectors	Compliance Level First Inspection	Instructions	Date of Follow-up for First Inspection	Compliance Level Follow-up for First Inspection	Consequences of Non-Compliance
				Project Approval Inspection Instructed By Union Minister Inspection Instructed By Union Minister Inspection Instructed By Union Minister						
Add Project Proponent in alphabetical order	Sector names should be the same throughout all Divisions, possibly identified in a catalogue	Date format should be the same throughout all Divisions, i.e. DD/MM/YYYY	Date format should be the same throughout all Divisions, i.e. DD/MM/YYYY	In the drop down function select which institution instructed the inspection	Inspector name, position, Division, Department and position	Identify a system to indicate the compliance level, i.e. traffic light system or percentage. Identify the level of compliance that is acceptable or not acceptable	Specify the instructions given after the inspection for improvement	Identify the follow up date for each instruction	Identify a system to indicate the compliance level, i.e. traffic light system or percentage. Identify the level of compliance that is acceptable or not acceptable	Identify consequences for each instruction and non-compliance. In a separate database monitor the consequences, i.e. are the fines paid in time? Is the warning letter responded to in time? etc.

For data to be comprehensible, traceable and understandable a database format to present and track information is more practical than aggregated information. The legal framework requires ECD to implement a comprehensive monitoring system by several Divisions. However, before a comprehensive monitoring system can be implemented, each of ECD's activities, projects, programs and responsible Division is recommended to establish a database. There are several steps to be considered:

Division must set the projects'/conservation programs' objectives. The monitoring objectives should be:

- **Specific**
What will be monitored? Which indicators can be monitored/measured/collected/recorded?
- **Measurable**
Can it be measured? How will it be measured? Are the measures repeatable?
- **Achievable**
Can you break down the monitoring activity into steps? Can the objective be achieved?
- **Realistic**
Does ECD have the capacity to monitor? Does ECD have the budget to monitor? Does ECD have the equipment and the right team to monitor? If not can ECD monitor alternatives that are more realistic?
- **Time**
Over what time period should it be measured and/or data collected? Can this be achieved?

ECD is recommended to provide Training-of-the-Trainer Trainings to junior level department staff such as assistant officers with IT experience. These young professionals can assist their teams and Divisions in developing simple monitoring databases and share their knowledge over time through internal trainings.

Participatory Approach:

 Investigate whether collaboration with students of environmental programs and universities in the form of internship, traineeships or young professional programs is possible and practical. Students may support ECD in building and maintaining the monitoring database. Time consuming but important and simple activities such as data entry, database cleansing etc. can be offered to students within an internship or trainee program.

Long-Term Solution to Problem Statement 2: Developing a Systematic Monitoring Database and Information Unit

Once every team and Division has understood and implemented its own need for monitoring databases, teams within one Division are recommended to review each others' databases. Once a month, teams working on and monitoring different projects will share their databases for cross-checking information entered in the database. For this purpose, the monitoring teams and data entry personnel is recommended to form a Working Group. This will allow each team to understand the key differences and similarity of the databases. As a consequence, links between databases can be created, synergies developed and overlaps reduced. The exchange between teams is meant to provoke a conversation and collaboration. Where overlaps are reduced, collaborations between teams can be created.

In the next step, monitoring teams from different Divisions with monitoring activities (see Problem Statement 1) are recommended to share and discuss their databases during a monthly scheduled 'reviewing' day. The teams will share with each other the database in advance, review the data and provide feedback during the monthly meeting. Here there are as well opportunities to identify synergies and overlaps between different monitoring activities.

Problem Statement 3: Improved Understanding and Monitoring Capacity Among ECD Staff is Needed

ECD staff needs:

- Improved understanding of their own Divisional monitoring responsibilities and activities; and
- Improved understanding of other Divisions' monitoring responsibilities and activities.

Additionally, ECD is yet to develop a better understanding of the monitoring requirements of projects and consequently to conduct monitoring. There is no supporting documentation on the existence of clear monitoring objectives, roles and targets for different types of projects and programs.

The reasons for the need of a better understanding of the Divisions is that ECD was established in 2012 and is yet to formalize its internal monitoring and compliance processes.

Practical Approach to Problem Statement 3: On-the-Job Monitoring Trainings

ECD staff need to enhance their understanding and capacity for environmental monitoring and compliance monitoring. Although workshops and trainings are efficient in providing a basic understanding, it is also essential for ECD to learn monitoring approaches through on-the-job monitoring training and on-site learning. On-the-job-training for ECD presents a practical approach because the focus is on applying a tool or mechanisms in actual environmental and compliance monitoring activities at the office and at a project site and under the supervision and guidance of a trainer. To have a long-lasting impact, on-the-job-training for improving monitoring activities of ECD should:

- **Division-specific on-the-job monitoring training for each Division**
Every Division has certain monitoring responsibilities. While Divisions such as the Environmental Pollution Control Division, Environmental Impact Assessment Division, Environmental Quality and Standards Division and the Planning, Statistics and GIS Division have clear environmental monitoring and/or compliance monitoring responsibilities, this may not be evident for others (e.g., Finance). However, monitoring activities are relevant for all Divisions. An on-the-job monitoring training must include all Divisions to improve measurement, data collection and data recording overall (see Problem Statement 1)
- **On-the-job monitoring training linking monitoring activities among Divisions**
On-the-job monitoring trainings need to include the 'bigger picture'. Not all Divisions will be responsible for monitoring environmental parameters but may be required to integrate monitoring data in their work (i.e., reports). On-the-job trainings should highlight the need for collaboration among Divisions for practical monitoring data. For example, trainers can organize trainings in which different Divisions solve a monitoring challenge by collaborating. The training curriculum must include identifying and exploiting potential synergies for monitoring efforts among Divisions.
- **On-the-job monitoring training considers lasting knowledge sharing within and among Divisions**
On-the job training curriculums must consider lasting and efficient knowledge transfer among ECD officials within one Division and across Divisions. If the on-the-job training targets only few officials, trainers should include approaches that encourage monthly knowledge-sharing meetings with officials in the same Divisions (see Problem Statement 1). The trainer is recommended to consider which activities within ECD could lead to formal and informal knowledge sharing cultures⁸:
 - **Individual Knowledge Sharing**
Informal meetings between officials, lunch or coffee meetings and extra-curricular meetings
 - **Team Knowledge Sharing**
Team meetings, team retreats
 - **Department-Wide Knowledge Sharing**
Department meetings, retreats and knowledge sharing events, exit interviews
 - **Organization-Wide Knowledge Sharing**
Organization-wide retreats, knowledge sharing event, lunch events, extracurricular activities
- **On-the-job monitoring training incorporates monitoring objectives, clear roles and targets**
Trainings for ECD should incorporate techniques to identify monitoring needs and to develop appropriate approaches. For example, officials need to be trained in identifying monitoring objectives, setting clear monitoring responsibilities within and among Divisions and setting targets and milestones throughout a new monitoring activity.

The on-the-job monitoring training target groups are recommended to be conducted at Union, State and Regional level and to include but not to be limited to:

- Monitoring Officers;
- Assistant Directors;

⁸ Soulejman Janus, S. (2016): *Becoming A Knowledge-Sharing Organization. A Handbook for Scaling Up Solutions Through Knowledge Capturing and Sharing*. World Bank Group

- Chief Officers;
- Second Officers;
- Deputy Directors; and
- Deputy Assistant Directors.

Additional ECD staff should be included where deemed necessary.

Long-Term Solution for Problem Statement 3: Guidelines from the On-the-Job Monitoring Trainings

Guidelines as an outcome of trainings

On-the-job trainers must ensure that the knowledge of trained officials is shared with other officials and contained within ECD. In order to take into consideration, the State and Regional Level ECD officers, regional officers should receive on-the-job monitoring trainings as well or should be invited to Nay Pyi Taw for certain periods (i.e. for one week at a time). In meetings, the regional offices are recommended to join through online video telegraphy tools (i.e. zoom). Every on-the-job training ideally includes activities such as:

- Documenting and mapping existing monitoring activities
- Documenting identified opportunities and shortcomings during the trainings
- Regular evaluation forms during the on-the-job monitoring training period

The guidelines can be provided to teams and officers that did not receive an on-the-job-monitoring training. These officers will be asked to evaluate the guidelines in order to identify shortcomings.

Problem Statement 4: Financial Resources and Investment in Monitoring Equipment Are Needed

ECD needs financial resources to invest in improved monitoring activities. The need for financial resources means that ECD may have a reduced range of monitoring possibilities. Anecdotal evidence from participants in the KIIs and FGDs suggested that ECD's equipment requires more precision and may be possibly outdated. There is need for specialized equipment (e.g., equipment to measure mercury). Measuring environmental parameters strongly impacts the ability and efficiency to monitor and control compliance.

Practical Solution to Problem Statement 4: Monitoring service providers and collaboration with laboratories within and outside of Myanmar

Monitoring equipment is expensive but essential to test environmental samples. As ECD needs access to state of art equipment or a sufficient amount of monitoring equipment or dedicated laboratory technicians, a short-term solution would be to outsource the monitoring activities to a monitoring service provider. Since the project proponent needs to bear all the cost during the EIA, IEE or EMP process, there would be no additional costs for ECD. To ensure the independence of the service provider however, ECD should contract the service provider rather than the project proponent.

Participatory Approach:

Inquire if universities have laboratories that fit ECD's monitoring purposes. If so, ECD is recommended to initiate a public-public or public-private partnership. ECD could use the laboratories of the universities and in turn train students or employ them as interns. In the long run, such collaborations may support ECD in recruiting new graduates.

Long-Term Solution to Problem Statement 4: ECD establishes its own monitoring centers and laboratories

Once ECD establishes the Environmental Management Fund and begins to charge fees for the EIA, IEE and EMP processes, and fines for non-compliance. The income can be turned into investment in monitoring equipment and laboratories (*see the compliance recommendations for more details on the financing aspects*).

Problem Statement 5: Need For A Focal Monitoring Division or Team

At ECD, monitoring activities need to be organized in a more systematic way within Divisions and not within a comprehensive monitoring framework. Divisions handling related and interconnected monitoring data are required to improve their exchange and knowledge transfer. For example, the EIA Division monitored project proponents throughout a project and reviewed their monitoring data in various environmental reports (i.e., EIA or IEE reports or EMPs). After the EIA process, the ECP Division conducts the inspections. While the EIA Division has developed knowledge on projects, there is need for exchange between those divisions to optimize the monitoring process during inspections. Their workstreams appear to be mostly separated and call for improved collaboration.

Practical Solution to Problem Statement 5: Focal Monitoring Teams in each Division

ECD is recommended to establish Focal Monitoring Teams in each currently existing Division. Prior to developing a Focal Monitoring Division for Union level, ECD is recommended to test the approach of having a Focal Monitoring Teams consisting of a small group of ECD officers experienced in monitoring. Each Division should have at least one Focal Monitoring Team. If deemed necessary, each Division may create multiple Monitoring Teams (i.e. one team for each business sector).). The role of these groups would be monitoring environmental data and compliance. These focal monitoring teams within a Division can be organized by::

- **Specific sectors** (i.e., different monitoring teams for the most impactful sectors such as extractive industries, large construction and development projects, the nine priority sectors⁹ etc.)
- **Specific regions** (i.e., different monitoring teams within one Division for the regions with the most investment in impactful industries and Special Economic Zones.)
- **Monitoring tasks** (i.e., environmental monitoring vs. compliance monitoring)

Within a year, smaller all ECD officers, including the ‘pilot monitoring’ teams and others will be able to provide feedback on whether or not:

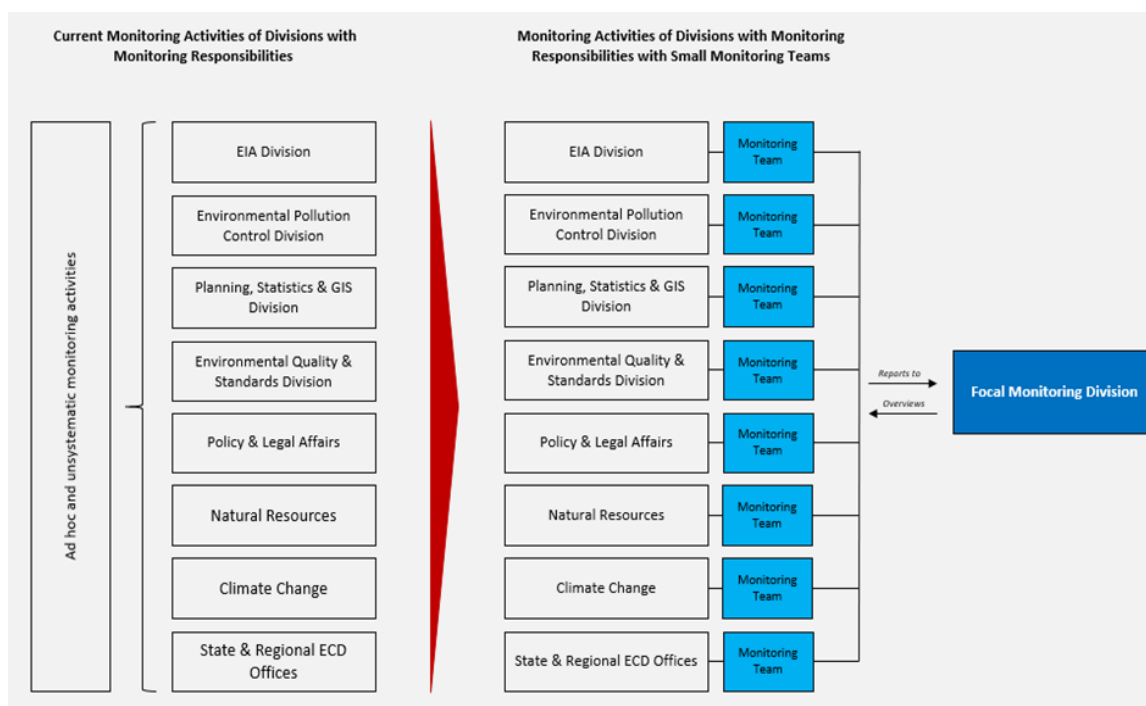
1. A Focal Monitoring Team within each existing Division or new Monitoring Division is necessary for ECD;
2. The Pilot Focal Monitoring Team has increased the efficiency of monitoring activities;
3. A Focal Monitoring Team within each existing Division or new Monitoring Division will enable the establishment of a comprehensive monitoring system.

The following has to be considered:

- If a subject or focus area is either important or large enough, monitoring groups may focus on both, specific subjects in specific regions (i.e., a monitoring team for the mining sector in Tanintharyi Region, for the mining sector in Shan State etc.)
- If the monitoring teams at Union Level ECD are organized according to the regions, or both regions and subject, it is recommended to involve a representative member of the respective Regional and State ECD office. This will allow the Union level monitoring team to gain first-hand experience from the regional office.

It is recommended that the focal monitoring teams of different Divisions meet regularly to discuss their challenges and opportunities. See **Appendix 8** “Integration of Monitoring Teams and Division to Existing Structures” and below:

⁹ According to the ‘Announcement to Submit Environmental Management Plan (EMP) for Operating Factories Under 9 Prioritized Industrial Sectors’ the Nine Priority Sectors are: 1. Alcohol, Wine and Beer Production Factories; 2. Food and Beverage Processing Facilities; 3. Pesticide Manufacturing, Formulation and Packaging Plants; 4. Cement and Lime Manufacturing; 5. Textile and Dyeing Facilities; 6. Foundry Industry; 7. Tanning and Leather Finishing; 8. Pulp and Paper Mill; 9. Sugar Manufacturing Plan.

Long-Term Solution to Problem Statement 5: Create a Focal Monitoring Division for ECD

After the establishment of monitoring teams within each existing Division and regular monitoring meetings, ECD is recommended to consider establishing a new Monitoring Division. The objective of that Focal Monitoring Division is to:

- Guide the monitoring teams of each Division
- Represent the monitoring teams and their interests at high level meetings
- Coordinate and align the interests and needs of the monitoring teams
- Coordinate the monitoring teams towards a comprehensive monitoring framework and system

Alternatively, the Focal Monitoring Teams of each Division can be re-allocated from their previous Division to the new Monitoring Division. If this is done, then it is recommended that the new Monitoring Division takes over all monitoring activities of ECD and coordinates the Focal Monitoring Teams at the Regional and State Level ECD offices. The Regional and State Level ECD Focal Monitoring Teams will report to the new Monitoring Division at Union level and collaborate closely.

See **Appendix 9** ("Job Description for a Monitoring Division or Team") for more details.

Self-Monitoring Approach:

The Focal Monitoring Division may act as the highest monitoring instance by checking and reviewing the activities of the monitoring teams in each Division. The main tasks of the Monitoring Division would be quality control and assurance.

Problem Statement 6: Improved Reviews of Environmental Reports and Relevant Monitoring Reports Are Needed

Both ECD and its key stakeholders agree that there is a need to improve and accelerate the review of the EIA, IEE and EMP process as well as monitoring reports at Union level of ECD. Such delays may result in several challenges:

- 1) Delayed processes in environmental reporting (EIA, IEE and EMP) and monitoring reports may lead to delayed or lapsed monitoring and reviewing processes from ECD's side. This may lead to further delays or (due to the delays) invalid responses to non-compliant project proponents.
- 2) Regional offices need environmental reports to conduct efficient inspections because the monitoring data in environmental reports is used as baseline data for further inspections.

Delayed reviewing and processing environmental reports are also affecting the planning security and investment challenges for businesses. This may lead to a significant increase of cost for project proponents and delays in project development and implementation.

Practical Solution to Problem Statement 6: Prioritizing reviews of the most impactful projects

ECD is recommended to identify, as priorities for monitoring:

- Myanmar's most environmentally impactful business sectors¹⁰;
- Myanmar's most environmentally impactful businesses;
- Companies that have already approved ECCs or approval letters;
- Companies that will soon receive their ECCs or approval letters

Alternatively, ECD is recommended to develop a reviewing list of projects which are categorized in three priority areas¹¹:

- Priority Area 1: Projects requiring an EIA
- Priority Area 2: Project may require an EIA or IEE which must be decided after the review of the screening activities
- Priority Area 3: Project requiring an EMP only

ECD can identify the impact of the sectors and businesses by:

- Reviewing the pollution levels of businesses with ECCs or approval letters for air, water and soil pollution and businesses handling hazardous substances
- Categorizing the businesses and their pollution levels through a prioritizing system:
 - **Priority Level 1:** Businesses in the top 20% of the most polluting companies
 - **Priority Level 2:** Businesses between top 20% and 50% of the most polluting companies
 - **Priority Level 3:** Remaining businesses¹²

Alternatively, the businesses can be categorized according to their imposed potential risk (i.e. handling of hazardous materials), the impact of their business sector or proximity or indirect/direct to vulnerable areas

¹⁰ Where applicable the prioritization exercise based on the most impactful business sectors may follow the Directorate of Investment and Company Administration's "Announcement to submit Environmental Management Plans for Operating Factories under the 9 Prioritized Industrial Sectors" in which the 9 Prioritized Industrial Sectors are specified.

¹¹ As per Section 23 of the EIA Procedures and the Appendix A of the EIA Procedures

¹² Low priority reports are recommended to be addressed by assistant officers and to be overseen by experienced staff officers. Such reports are an ideal learning opportunity for young professionals.

(i.e. protected areas).

- Within the Priority Levels, ECD is recommended to identify businesses with environmental values above the allowed parameters based on past monitoring and desk reviews, and to follow a traffic light system for categorizing:
 - **Red:** Businesses with environmental parameters 50% or higher than the allowed levels
 - **Orange:** Businesses with environmental parameters 20% or higher than the allowed levels
 - **Yellow:** Businesses with environmental parameters 5% or higher than the allowed levels
 - **Green:** Businesses with environmental parameters within or below the allowed levels

Although, some projects may have a positive impact on the economic development of the region or Myanmar it is indispensable for ECD to consider environmental factors. During the review, the review teams are recommended to have a balanced approach between acknowledging the development impact of project while strictly highlighting the environmental sustainability of the project. In order to ensure sound-decision making, ECD should consider conducting site visits and field trips early in the project application process (where applicable). Only under these circumstances it can be guaranteed that ECD staff provide informed decisions in the report review process.

Participatory Approach:

Collaborate with professors and environmental specialists to receive guidance on how to best prioritize environmentally impactful businesses and support the review process. Low priority cases can be reviewed in collaboration with students from university environmental

Self-Monitoring Approach:

When the prioritized businesses are identified, it is recommended to develop a database to track the progress of the reviewing process.

Long-Term Solution to Problem Statement 6: Prioritizing overdue project reviews

The prioritization will enable ECD to focus on the most impactful projects in the near future. During this time it is important to document the lessons learned, successes and shortcomings in order to have a learning experience. During the review of the prioritized reports, it is important that ECD identifies the projects for which the reviewing timeframes have been exceeded. After the impactful projects were reviewed, the projects can be prioritized according to their expected impact and number of exceeded deadlines for review.

Problem Statement 7: Clearer Legal Framework is Required

ECD's environmental legal framework does provide for monitoring responsibilities by ECD. This includes provisions by:

- Environmental Conservation Laws (2012)
- Environmental Conservation Rules (2014)
- Environmental Impact Assessment Procedures (2015)

However, the environmental legal framework needs to specify the monitoring activities and processes required in detail. Additionally, there are no policies, regulations, guidelines or manuals which provide detail on how to monitor environmental parameters and compliance.

Practical Solution to Problem Statement 7: Clarification of legal monitoring responsibilities through supporting documentation

Development of practical guidelines, handbooks, standard operating procedures (SOPs) (hereafter 'supporting documentation') will support ECD to implement its monitoring activities according to the law. At this point in time, it could be difficult for ECD to develop its own supporting documentation due to its limited experience in monitoring. However, there are first steps towards supporting documentation which ECD can take independently. Some of these steps include but are not limited to:

- Identify an ECD officer with strong monitoring skills who will be able to guide ECD through the development of supporting documentation for monitoring activities;
- Mapping and documenting each Divisions' current monitoring activities with the identified ECD officer;
- Benchmark documented monitoring activities against each Division's Terms of Reference and the legal framework to identify gaps and strengths;
- Conduct a survey to identify which monitoring activities are considered strong/weak, relevant/irrelevant for each Division;
- Lead a discussion or consultation with each Division to define interim monitoring rules until official supporting documentation is developed. This will allow to have a consistent approach throughout the Division; and
- Share discussions and solutions with each Division during a townhall meeting.

Based on these exercises each Division will be able to communicate its monitoring activities but also their monitoring needs to their superior officers, ECD's Director General and MONREC.

Long-Term Solution to Problem Statement 7: Instruction letters from the Ministry and changes in the legal framework

Although temporary supporting documentation may lead to some level of clarification, it is important that ECD has the legal authority to conduct monitoring in pre-defined processes. In order to provide ECD with the legal authority, instruction letters from MONREC should specify monitoring activities of the Divisions and/or officially confirm guidelines (see above) and other supporting documents. Currently, the decision power at ECD is centralized. Thus, instruction letters from MONREC are important to provide:

- Either very clear and detailed guidelines to avoid space for interpretation; or
- Clear authority for Divisions and State and Regional ECD offices to implement the monitoring process

If the Divisions improve their understanding of monitoring and prepare supporting documentation it may be easier to convince MONREC of the need for more guidance and a clearer legal framework. Over time, ECD can advocate professionally and with evidence to include the requirements of instruction letters in the environmental legal framework.

However, it is important to note that instruction letters and changes in the legal framework are highly dependent on MONREC, ministers and the government.

Problem Statement 8: Improved Knowledge Transfer Among Divisions, Departments and Line Ministries is Needed

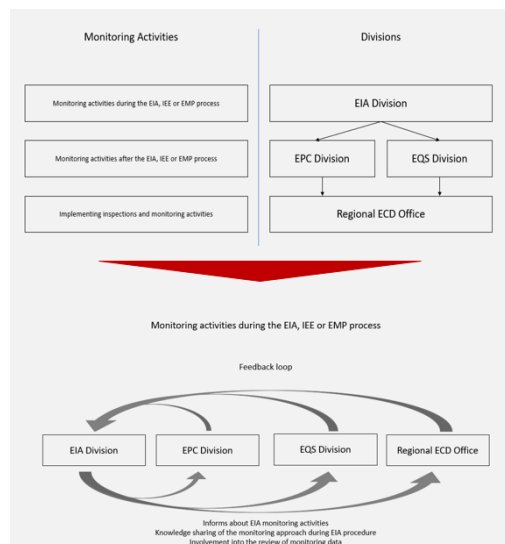
At ECD, Divisions need to improve the exchange of knowledge, integrate clustered workstreams and move away from working within 'silos'. For example, the EIA Division monitored project proponents throughout a project and reviewed their monitoring data in various environmental reports (i.e. EIA or IEE reports or EMPs). After the EIA process, the ECP Division is conducting the inspections. While the EIA Division has developed knowledge on projects, there is no exchange between those divisions to optimize the monitoring process during inspections. Their workstreams appear to be mostly separated and non-collaborative. However, collaboration create synergies among Divisions likely reducing time required for monitoring and result in greater consistency in dealing with proponents.

Practical Solution to Problem Statement 8: Horizontal Integration

In the first step, ECD is recommended to create monitoring teams within each Division and on Union, State and Regional level, with specific monitoring roles and responsibilities (see Monitoring Problem Statement 5). Before a new, overarching Monitoring Division is developed, it is recommended that monitoring teams of each Division coordinate their efforts through a Monitoring Working Group (MWG). All monitoring officers (but at least one) from different Divisions will be invited to be part of (MWG). The monitoring team(s) or unit(s) may have subject matter expertise and/or be focused on a certain area. The objective of a MWG is to have a platform on which the monitoring teams can exchange knowledge, opportunities and challenges and to bridge the time until a stand-alone Monitoring Division is developed. The cross-Division MWG has the responsibility to advise monitoring teams and provide a platform for exchange on:

- Monitoring challenges within and among Divisions;
- Monitoring opportunities within and among Divisions;
- Assessment of existing and new monitoring approaches, methods and tools;
- Conducting surveys across Divisions for continuous improvement;
- Conducting frequent meeting to foster a dialogue between Divisions; and
- Identifying monitoring synergies among Divisions.

The MWG guarantees that all monitoring teams have access to the same level of information and expertise. Representatives of each Division have the duty to share their experience and acquired skills with other Divisions. The following illustrations show how currently, monitoring activities are conducted consecutively within each Division without any collaboration (top) and the working process with horizontally integrated monitoring teams (bottom) (see **Appendix 10** “Example of Workflows – From Vertical Operation to Horizontal Integration”):

Participatory Approach:

Cross-Division MWGs may serve as a focal point to receive monitoring training and external advisory. MWGs may welcome external permanent and non-permanent working groups member such as professors, local and international experts etc.

Self-monitoring:

Cross-Division MWGs are recommended to regularly control, monitor and evaluate the monitoring databases and processes in each Division.

Long-Term Solution to Problem Statement 8: Leveraging Cross-Division Monitoring Working Groups

In the long-run, the Division representatives of ECD's MWG will develop monitoring expertise that is aligned with the other Divisions. Regular meetings of the MWG will ensure that the level of experience and knowledge increases over time. A key responsibility of the MWG will be to ensure continuous and lasting monitoring knowledge transfer among Divisions. This requires the MWG to develop approaches that ensure knowledge is not retained by any single person. Therefore, the MWG should train its members to be able to share their knowledge. Additionally, it is recommended to involve the MWG in the development and updating of guidelines, manuals, handbooks and standard operating procedures because over time they will develop cross-divisional, comprehensive knowledge on the monitoring activities at ECD.

Furthermore, the MWG may function as an expert cluster and representative for local, regional and international monitoring conversations. The expertise of MWG will allow to represent ECD in matters of monitoring in conversations and debates with other Ministries and advocate for collaboration cross-departmental and ministry monitoring activities by sector where necessary. At a later point in time, when ECD has built substantial monitoring experience, the MWG can be leveraged to a stand-alone Monitoring Division.

4.3 Recommendations for Strengthening ECD's Compliance Activities

The recommendations for strengthening ECD's compliance activities have the same structure as the monitoring recommendations:

- Problem statement
- Practical solution
- Long-term solution

Some of the approaches are similar to the approaches applied to monitoring shortcomings. However, the same approach leads to a different direction and outcome depending on the problem statement.

It is important to note that monitoring and compliance are closely linked. Without complete, accurate and accessible monitoring data, it is not possible to fully ensure compliance. Monitoring data represent valuable proof of compliance. Thus, it is of utmost importance that ECD improves its monitoring functions to allow the implementation of effective and efficient compliance mechanisms.

Problem Statement 1: No enforcement actions taken against non-compliant business facilities

To date, ECD still needs to issue actions against non-compliant businesses. It appears that ECD continues to provide recommendations and suggestions until the project proponent complies with the requirements set out in the ECC or approval letter. In a similar manner, there needs to be actions taken against businesses that did not submit their EMPs after MONREC's notification. Additionally, there is a need to take action against businesses which have an adverse environmental impact but are not required to submit an EIA, IEE or EMP¹³.

Practical Approach to Problem Statement 1: Prioritization of the most impactful businesses for enforcement actions

ECD is recommended to conduct a prioritization exercise to identify businesses against which the first enforcement actions should take place. Since ECCs are legally binding documents, it is recommended to initiate a pilot project with businesses holding an ECC. In the second step, ECD is recommended to prioritize the projects with the highest potential environmental impact and that hold approval letters. Then, ECD is recommended to focus on projects proponents whose environmental reports are already in the process of being reviewed. Lastly, ECD should coordinate with relevant departments and ministries to identify businesses which have an adverse environmental impact but are not required to submit an EIA, IEE or EMP.

Prioritization steps

- Identify an internal or external expert to facilitate and guide the prioritization exercise (see **Appendix 11** for a "Job Description of an Internal or External Facilitator for the Compliance Prioritization Exercise").
- Organize a meeting of the Directors, Deputy Directors and Assistant Directors of the following Divisions:
 - Environmental Impact Assessment Division
 - Environmental Pollution Control Division
 - Natural Resources Division
 - Planning, Statistics and GIS
 - Policy and Legal Affairs Division

- Prior to the meeting and with the support of the facilitator, each Division will create a list of projects:
 - Projects with a high environmental impact
 - Project Proponents holding an ECCs and must submit monitoring reports
 - Project Proponents holding Approval Letters
 - Projects whose reports are in the process of being reviewed
- During the meeting, the list of short-listed projects and a short description will be presented by a representative of each Division
- During the meeting, the participants should discuss and decide the priority of the short-listed projects by using a Prioritization Matrix (see **Appendix 12** “*Example Prioritization Matrix for Compliance Actions*”).

How to use a Prioritization Matrix

- The facilitator will be responsible to create the Prioritization Matrix prior to the meeting
- The Divisions are responsible to present their prioritized projects
- After a brief presentation of all prioritized projects the participants have discussions and decide the priority level of the project in discussion with other participants
- The participants must position each project in the prioritization matrix, depending on their identified priority (high – medium – low)
- If there are too many prioritized projects it is recommended to develop 4 different matrices based on the priority characteristics identified above (i.e. environmental impact, ECC holders, approval letter, reports in the process of being reviewed)
- After the meeting, the facilitator will summarize the findings and send back to the Divisions the final priority list
- The Divisions are then recommended to focus on taking action against the newly prioritized projects

After the Prioritization

After the prioritization, the facilitator is recommended to support the Divisions in developing databases which will allow them to track the reviewing process of the different environmental reports, ECCs and monitoring reports. Please see **Appendix 7** for an example of an Excel database.

A follow-up process (see Compliance Problem Statement 2) is recommended to be applied to the prioritized businesses with the objective to initiate an enforcement process against them.

It is recommended to first prepare the sanctions catalogue explained in Compliance Problem Statement 9 (and **Appendix 13** “*Examples of Scenarios, Non-Compliance, and Action Types of a Compliance Catalogue*”). Some questions during the compliance assessment could include but should not be limited to:

- Has the business submitted its environmental or monitoring reports within the deadline?
- Does the business comply with the requirements outlined in the ECC?
- If the business does not comply with the requirements outline in the ECC, how much is it beyond the prescribed limit?

If the business does not comply with the requirements outlined in the ECC, the compliance team (see Compliance Problem Statement 9) is recommended to consult the sanctions catalogue (see Compliance Problem Statement 9 and **Appendix 13**) and/or the Scoping of the “Legal Handbook for Environmental Remedies”.

¹³ According to the ECD State Office in Mon State some mining projects stopped their operations without fulfilling the requirements as set out in the Mine Closure Plan and no enforcement actions were taken against such procedures.

Long-Term Solution for Problem Statement 1: Extend the compliance measures to more project proponents

The prioritization of businesses, which will be held accountable, should only constitute the first step of ECD's compliance actions against polluters. Step by step, the compliance actions should be extended to more projects and businesses with approval letters.

Participatory Approach:

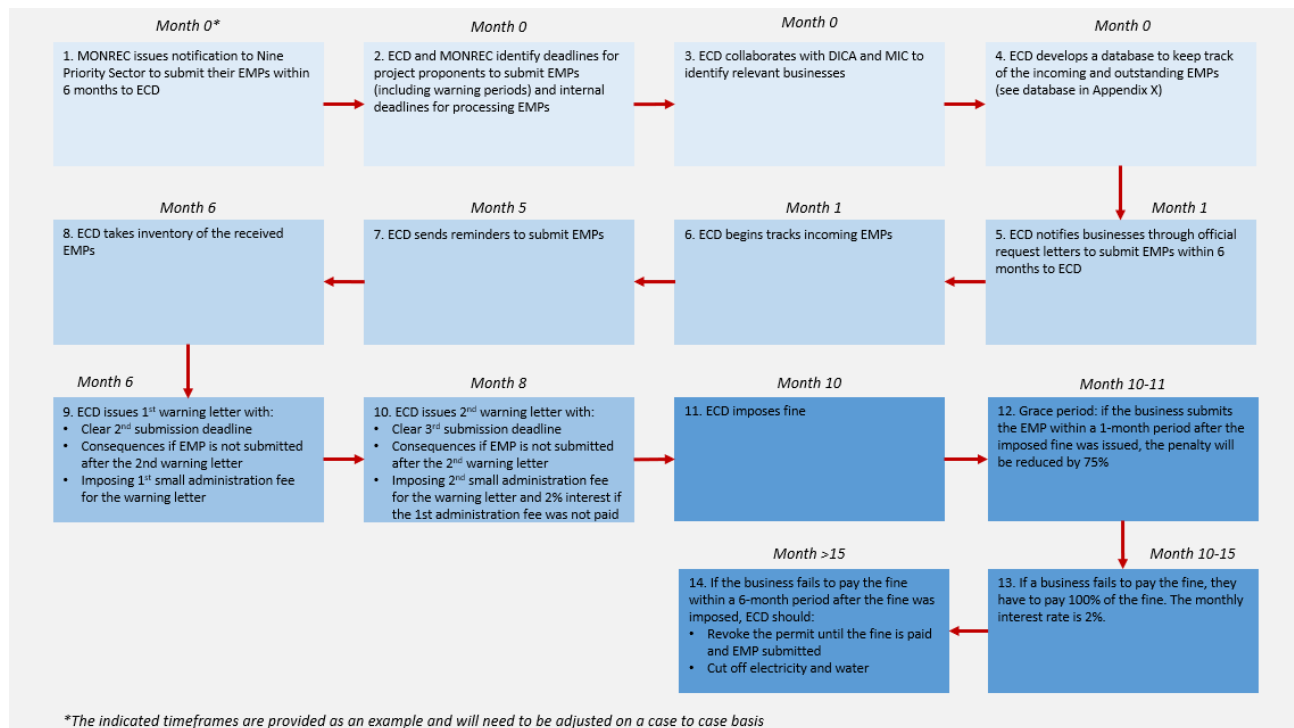
ECD is recommended to implement a complaint system for communities close to impactful businesses or living in vulnerable ecosystems. Communities should have the opportunity to submit complaint letters or conduct complaint calls to bring misconduct and non-compliance into ECD's attention. For this to be efficient, ECD needs to develop an internal procedure on how to address complaints from communities.

Problem Statement 2: Follow-up on notifications and documentation of follow-up process are needed

In January 2018, MONREC published Notification No. (03/2018) requesting all currently operating businesses under the nine prioritized industrial sectors to submit an EMP. In July 2019, MONREC published Notification No. (116/2019) to notify that factories that fail to submit the EMP will be penalized according to Section 32 of the Environmental Conservation Law, with imprisonment or fine or both. To date, 254 of 509 businesses have submitted their EMP. According to ECD the Notification has expired. Based on ECD's documentation it is yet to be clarified how ECD has followed up with the businesses or how often. There is no available information on the follow-up process.

Practical Approach to Problem Statement 2: Simple, clear, and documented follow-up system

A systematic and clear follow-up process at ECD is essential to ensure that all project proponents are informed about their duties and that ECD follows up in a timely manner. The follow-up process is recommended to be integrated in the database mentioned in the *Practical Solution for the Compliance Problem Statement 1*. A follow-up process would support ECD in keeping track of the submission rate of EMPs and formulate actions accordingly. This is how a follow-up process for EMPs may look like (please see **Appendix 14** for a larger illustration):

In the following an example calculation for administration fees :

Administrative Fees
1 st Warning Letter: between 10,000 MMK and 30,000 MMK
2 nd Warning Letter: between 10,000 MMK and 30,000 MMK
2% monthly interest rate for delays in payment

In the following an example calculation of the cost for a facility failing to submit an EMP (see **Appendix 15**):

Determining Fines in the EMP Follow-Up Process

It is recommended to calculate the fine based on the average cost for an EMP for the type and size of the company/project and not to impose a fixed amount to all project proponents. The fine should be high enough for the business to submit an EMP rather than paying the fine. This means that it should be cheaper for the business to prepare and submit an EMP than to pay the warning fine. Thus, the fine should be at least 50% or higher than the total amount of an EMP.

EMP cost for a small facility: 1,000,000 MMK

EMP fine for a small facility: min. 50% of the EMP cost → 500,000 MMK

EMP fine for a small facility: max. 150% of the EMP cost → 1,500,000 MMK

Additionally, the businesses must understand that paying a fine is not a replacement for the EMP. If a business fails to submit the EMP in the determined and clearly communicated timeframe, the business must pay the fine and submit an EMP.

Minimum Cost	Amount	Maximum Cost	Amount
Total EMP cost for a small facility	1,000,000 MMK	Total EMP cost for a small facility	1,000,000 MMK
+ minimum EMP fine for a small facility	500,000 MMK	+ maximum EMP fine for a small facility	1,500,000 MMK
+ 1 st (minimum) administration fee	10,000 MMK	+ 1 st (maximum) administration fee	30,000 MMK
+ 2 nd (minimum) administration fee	10,000 MMK*	+ 2 nd (maximum) administration fee	30,000 MMK*
= Total payment after fine and EMP	1,520,000 MMK	= Total payment after fine and EMP	2,560,000 MMK

**without 2% monthly interest rate for delayed payment of 1st administration fee*

Long-Term Solution for Problem Statement 2: Periodical revision, automatized follow-up systems and improved legal framework for sanctions

Over time, a data base and personal follow-up procedures are recommended to be automatized to increase efficiency. Optimizing the existing follow-up procedures and databases will support the automation at a later point in time since the involved ECD officials will have a better understanding of their own expectations and needs towards a systematic process. However, due to the expected long timeframe for an automatized follow-up system it is important to document processes similar to the practical recommendations. Challenges, lessons learned, ideas and failures should be documented to provide necessary insights for the development of an automatized follow-up system.

The advantage of the fully automatized follow-up system is that human resources can be re-allocated where they are needed. However, the automation process can be cost-intensive due to additional IT services and maintenance required, licensing fees for software etc. Therefore, it is important, that the processes prior to the automation are maximally optimized to avoid any investment in a malfunctioning or underused platform (see Problem Statement 10 and its Recommendations for increasing available funds).

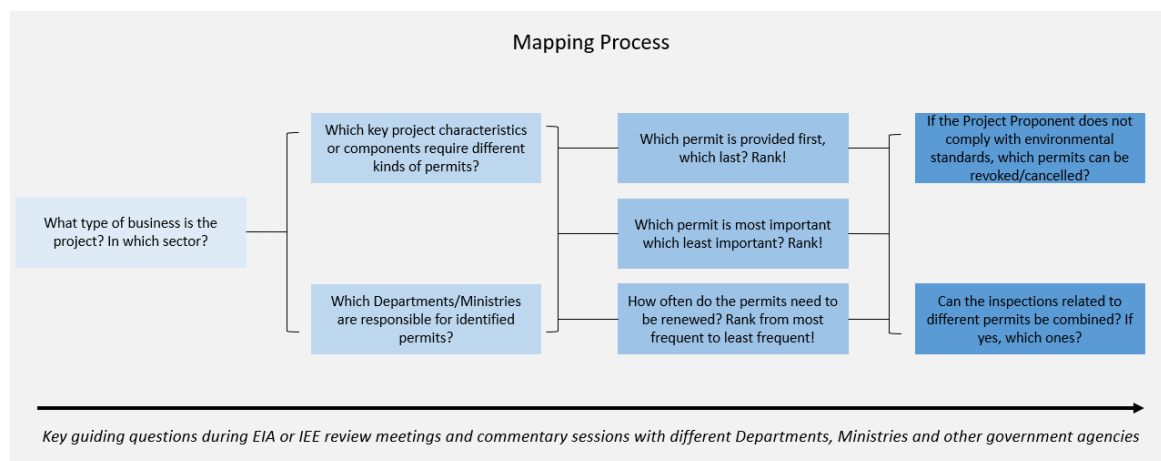
Currently, the legal framework for actions against non-compliance are unclear, especially ECD's authority to impose fines independently from MONREC. Additionally, the monetary penalties for offenses in the Environmental Conservation Law are low with a maximum of only 2,000,000 MMK (approx. less than 1,500 USD). Considering that this amount is the maximum fine, the penalty is too low to provide an incentive for businesses to comply. For the project proponent it should be more costly not to comply with the rules and regulations than conducting the environmental assessments. Furthermore, imprisonment and environmental restorations are strongly recommended in addition to a fine. The cost of environmental restoration should be conducted by a third party contracted by ECD. The cost of the third-party assessment and environmental restoration has to be carried by the polluter.

Problem Statement 3: Harmonization of permitting systems required

Different types of businesses require different types of permits. While some permits are obligatory for most businesses (i.e., MIC permit from DICA), others are specific to the sector in which the project proponents operate (e.g., mining permits). For key stakeholders there is a need to clarify which permit to apply for first. Environmental legal experts confirmed that the overall permitting procedure needs to be clarified and identified. On the one hand, other ministries or departments seem to be unaware of the requirement that a potentially environmentally impactful business should first go through the EIA or IEE process prior to receiving other permits. On the other hand, it is unclear which kind of permits are required for businesses after the EIA procedure. The understanding of the departments and ministries as well as the permit issuing processes of other departments and ministries have to be aligned with the requirements of the EIA procedure.

Practical Approach to Problem Statement 3: Mapping different permitting systems and requirements

Currently, it needs to be clarified which type of permits are required for different kinds of projects. Thus, recommendations on how to link post-ECC permits are not possible. However, it is possible to identify steps to allow linking post-ECC permits in the future. In order for this to happen, the first step is to understand which sectors or types of businesses require certain permits. This can be achieved by a mapping process (see **Appendix 16**):

Requirements for a mapping process

- Identification of a key Division and team guiding the mapping process: the Planning, Statistics and GIS Division and Policy and Legal Affairs Division could be suitable Divisions to conduct the mapping process and coordinate with other departments and Ministries. Possibly, the Regional and International Relations Division can support the other Divisions by coordinating the exchange with other departments and Ministries.
- The identified Divisions are recommended to negotiate and coordinate regular meetings with other departments and ministries
- The key Divisions are recommended to collaborate with DICA to create a list of different types of sectors and businesses

- Then, for each business type and sector responsible departments and ministries are identified
- During the EIA, IEE and EMP process when different departments and ministries are present, a discussion on which department/ministry has to issue additional permits for the business to operate should be a mandatory point in the agenda
- The information retrieved from the meetings should be documented in a database for each EIA, IEE and EMP process.
- The collected information per company should be aggregated to a data base for each business type and sector
- Based on the collected data the key Divisions are recommended to identify the process of the different permits:
 - How are the permits linked?
 - Are the permits referencing each other?
 - Which permits precede others?
 - Which permits can be revoked in cases of environmental non-compliance?
 - Can the inspections of compliance with different permit requirements be conducted simultaneously/in collaboration with other departments or ministries?
- The 'baseline' mapping process should ideally last 6-12 months to consider different types of businesses. Afterwards, the mapping process should be conducted every one to two years to take into consideration new types of businesses on an ongoing basis.

Long-Term Solution for Problem Statement 3: Cross-departmental and ministerial harmonization of the permitting systems

Based on the mapping process, ECD is recommended to develop:

- A list of permits for each business type
- Flow charts indicating how the permits are interlinked and dependent on each other
- Recommendations on how to integrate references and requirements from other permits in the ECCs

Participatory Approach

Initiate consultations with project proponents to understand the challenges they face post-ECC with other permits and their insecurities. Discuss potential solutions to improve the post-ECC permitting process. Incorporate project proponents' suggestions. The final lists and flowcharts are to be shared with project proponents to check whether their understanding improved. The lists and flowcharts should be cross-checked by all involved departments and ministries to ensure full alignment.

Problem Statement 4: Legal framework for compliance and need for harmonization of different laws needs to be clarified

Myanmar's environmental legal framework has some provisions on imposing penalties for non-compliant businesses and other polluters. However, the provisions are not stating which government agency is responsible for implementing the penalties. Thus, it needs to be clarified whether MONREC or ECD have the full legal authority to implement any penalties. While their roles for imposing penalties remain unclear, it also needs to be specified what kind of penalties are to be expected for certain non-compliances and illegal activities. Furthermore, Myanmar's environmental laws, rules and procedures are relatively new. Other relevant laws and regulations, such as the Mining Law, are often neither referencing to the environmental legal framework nor highlighting the importance of environmental conservation.

Practical Approach to Problem Statement 4: Submit a Compliance Catalogue (Problem Statement 7) to MONREC and the Parliament for confirmation and capacity building

In Problem Statement 7 (Appendix 13) a Compliance Catalogue is recommended which outlines what type of penalties are appropriate for different situations and non-compliances. The catalogue is recommended to be submitted to MONREC to initiate the first step for ECD to gain more legal authority to enforce polluters' environmental duties through sanctions. If ECD is not given the legal authority to conduct certain processes as suggested by the catalogue, it is recommended to clarify which department or ministry is responsible for the enforcement and clearly instruct them to fulfil their duty to enforce sanctions against non-compliant businesses. Additionally, it is important to clarify the process by which ECD would forward the non-compliance cases to other departments and ministries. Thus, ECD must clearly understand which ministry or department is responsible.

Participatory Approach:

Catalogue to be reviewed in consultations with legal experts. It is important to invite legal environmental experts from the region since the legal environmental specialists in Myanmar are scarce. Environmental CSOs and NGOs should be invited as well. It can be considered to invite project proponents and EIA consultants however ECD should expect that the catalogue will be rejected by them since the penalties will largely affect them.

Long-Term Solution for Problem Statement 4: Environmental Remedies and Law Harmonization

ECD's Director General is recommended to discuss with MONREC ECD's legal authority and clarify whether ECD is able to take the following remedies:

- **Administrative remedies**
 - Sending warning letters
 - Suspending or cancelling permits
 - Imposing administration and penalty fines
 - Environmental restoration
- **Civil remedies**
Suit with fines and imprisonment as a civil procedure
- **Criminal remedies**
Suit with fines and imprisonment as a criminal procedure

The conversations with MONREC should lead to an agreement in which ECD's legal authority is clear for ECD to take effective legal action. Their agreements should be in written form, ideally as a notification or order from MONREC to ECD. In the long-term these notification and orders should be adapted in the legal framework. For more details on remedies please refer to the Scoping of the Handbook on Environmental Remedies.

ECD and other departments and ministries are recommended to initiate the process of harmonizing redundant or conflicting laws, rules and procedures in Myanmar's relevant legal framework. Legal frameworks developed during the British colonialization should be adapted to match and with newly enacted laws and regulations. Law harmonization is a lengthy process that requires significant resources. However, ECD can initiate a first step by discussing during the mapping process of permits (see Problem Statement 3) with other Departments and Ministries. The mapping process of permits will demonstrate the relevance and importance of a collaborative approach to improve and clarify the environmental legal framework and consequently improve environmental compliance in the long-run.

Problem Statement 5: Improved processing rate of EIA, IEE and EMP reports, ECCs and monitoring reports required

Based on ECD's documentation and stakeholder feedback, there is a need to improve the processing and reviewing EIA, IEE and EMP reports. The overall processing rate for environmental reports since 2012 is approximately 11 %. To date, 16 ECCs were issued to project proponents. In the meantime, ECD issues (legally) non-binding approval letters to replace ECCs until the requirements for the ECCs are determined. Due to the non-binding and interim nature of approval letters, project proponents prefer to receive ECCs. Project proponents that received an ECC are required to submit monitoring reports at least every 6 months or more frequently. Currently just over half of the project proponents holding an ECC have submitted their monitoring reports on time. ECD confirmed that the Divisions need to develop their capacity to review and process the environmental processes within the prescribed timeframes.

Practical Approach to Problem Statement 5: Prioritization of impactful projects

ECD's need for improved capacities appear to be the reason for the low processing rates of environmental and monitoring reports as well as ECCs. Increasing the ECD capacity cannot be easily achieved in the short-term due to limited financial means. However, ECD can increase the reviewing and processing rate with its current (human) resources. In the first step, ECD is recommended to prioritize the projects with the highest potential environmental impact, hold ECCs and approval letters. Then, ECD is recommended to focus on projects proponents whose reports currently being reviewed. Low priority environmental reports are recommended to be reviewed by new or inexperienced staff. While the key staff focuses on high priority environmental reports, they can supervise the review of low priority reports. If ECD faces difficulties to review the targeted amount of reports, it is recommended to outsource the review to an independent EIA firm.

The same prioritization steps as in *Compliance Problem Statement 1* can be applied to prioritize impactful projects in order to increase the reviewing and processing rate with its current human resources. The prioritization will help to focus on the most important cases and develop capacity steadily.

A description of an internal or external expert can be found in **Appendix 11** and a template of a Prioritization Matrix in **Appendix 12**. An example database is illustrated in **Appendix 7**.

Long-Term Solution for Problem Statement 5: Functioning database and public participation to improve and accelerate the review process

The database on the progress of environmental reports is not only recommended for ECD in order to keep track of their own progress, but the database should include compliance features in order to track the compliance of the project proponents. ECD should also keep track of all the communications between ECD officials and project proponents, i.e. through meeting minutes, or monthly reports etc.

Participatory Approach:

ECD is recommended to collaborate with CSOs and NGOs with knowledge and interest in the EIA, IEE and EMP processes. CSOs and NGOs will be the direct link to communities for ECD and can share their organizational insights with ECD. Depending on the knowledge level of the CSO or NGO, ECD may be required to provide trainings in order to ensure a high quality review.

Self-monitoring:

ECD should control review database and progress regularly. For example, a key focal compliance division can overlook whether the database is updated regularly and whether the reviewers are progressing. If there are bottlenecks, they should be identified and be addressed. Alternatively, a third auditor/consultant can check the databases.

Problem Statement 6: Need for Clearer and Unambiguous Inspection Reports and Environmental Compliance Certificates

When project proponents successfully complete the EIA process, they receive an ECC and may commence business activities. An ECC confirms that the project proponent is in compliance with the requirements of the environmental legal framework. Furthermore, ECCs outline project specific requirements to which the proponent must comply.

ECD has the right to inspect projects and conduct monitoring activities. After the inspection, inspected facilities receive an inspection report that summarizes the reason for the inspection, identified shortcomings and so called “suggestions” on how to overcome these shortcomings.

None of the compliance documentation specifies:

- Timeframes for implementing imposed requirements
- Timeframes when ECD will inspect the project
- Consequences of non-compliance with the imposed requirements

Without specific timeframes, ECD may not be able to plan efficiently their monitoring and compliance activities and communicate transparently the expectations towards and consequences for the project proponent. The instructions in the inspection report are formulated in a suggestive or recommending language. This gives the impression that addressing the identified shortcomings is voluntary for the project proponent, while they are in fact obliged to address ECD’s instructions.

Practical Approach to Problem Statement 6: Improved Compliance Documentation

Improving the clarity of inspections reports and ECCs can be achieved with amendments to future compliance documentation.

1. Set clear timeframes for the implementation of instructions in ECCs and inspection reports. The timeframe depends on the urgency of the correction and the complexity of addressing the shortcoming.
 - Urgent and not complex: within 1 month
 - Urgent and complex: within 6 months
 - Not urgent and not complex: within the renewal of a required permit
 - Not urgent and complex: within the renewal of the ECC

If a specific date cannot be determined, identify a specific month or quarter of a year. Alternatively, set a time period for implementing the instruction.

2. Set clear timeframes in which ECD will (re-)inspect the facility. If a specific date cannot be determined, identify a specific month or quarter of a year. Alternatively, set a time period within which ECD will conduct an inspection.
3. Change the tone and language of the inspection reports. A suggestive and recommending tone should be replaced by tone clearly and unmistakably implying the mandatory nature of the instruction. Example from an inspection report:
“Business owners should not use explosives to cause severe explosion. If necessary, supervise the relevant licensing department and take appropriate action.”

Recommended formulation: “With immediate effect, business owners must not use explosives to cause severe explosions (level 4)¹⁴ . If necessary, supervise the Mining Department and take appropriate action as instructed by the Department. If the business does not comply immediately, their mining license will be suspended and a fine of 5,000,000 Myanmar Kyat will be imposed.”*

ECD is recommended to rename the “recommendations” of the inspection report to “instructions” or “orders”.

4. Specify which consequences the project proponent will face for non-compliance within given timeframes (i.e. warning letter, fines, etc.)

The recommendations 1-3 can be implemented with immediate effectiveness. Recommendation 4 may require internal coordination and preparation, and most importantly approval from higher authorities.

**The suggestions in the example are merely for demonstrating options of how to improve reports. The changes have to be reviewed and decided on a case by case basis.*

¹⁴ It is important that ECD specifies the level of severity. For example, they can have a scale determining the severity of the explosion: 0 = no explosion, 1 = insignificant explosion, 2 = significant explosion, 3 = severe explosion, 4 = destructive explosion.

Long-Term Solution for Problem Statement 6: Periodic Revision and Sanctions

It is recommended to update the compliance documentation and related templates at least annually to adapt to legal and contextual changes.

1. If general timeframes and periods to implement instructions are initially given, these should be specified. For example, a general timeframe ('within one to two years') should be specified by a specific month ('until May 2021').
2. If general inspection timeframes are given, these should be specified. For example, a general timeframe ('within 1 to 2 years') should be specified by a specific month ('until May 2021').

ECD may face difficulties in specifying sanctions for non-compliance if there are no internal guidelines indicating which non-compliances require sanctions and what type of sanctions. ECD is recommended to:

1. Develop an internal sanctions guideline for different sectors, types and sizes of companies. The internal guideline should consider:
 - Sanctions for delayed responses of project proponents
 - Sanctions for non-compliance with environmental standards and pollution limits
 - Sanctions for repeated non-compliance

An example for a sanction in the sanctions guideline: *'If the project proponent does not respond to an instruction a warning letter and an administration fee of 10,000 MMK* will be issued 14 days after the deadline. A second warning letter will be issued 28 days after the first warning letter. A second administration fee of 10,000 MKK will be issued.'*

If the project proponent fails to correct their activities after receiving the warning letters, ECD should enforce the penalty stated in the warning letter.

2. The guideline needs to specify the appropriate sanction for non-compliance. For this, it is important that ECD identifies the severity of the non-compliance. For this a traffic light system could be developed:
 - **Green:** Compliant (100%)
 - **Yellow:** Mostly compliant (80%-99%)
 - **Orange:** Barely compliant (50%-79%)
 - **Red:** Non-compliant (0%-49%)

For environmental pollution limits it is indispensable to identify the severity of transgression by specifying the parameters and critical values in the compliance documentation.

**This fee is only an example and should be set after consulting with a financial expert in order to find the appropriate amount of an administration fee.*

Problem Statement 7: Need for improved organizational procedures and frameworks

To date, ECD is yet to take action against non-compliant project proponents. ECD's need for taking action can be explained by ECD officials' knowledge on compliance and experience in legal matters. Thus, procedures or general compliance frameworks are yet to be established to support ECD officials in approaching cases of non-compliance.

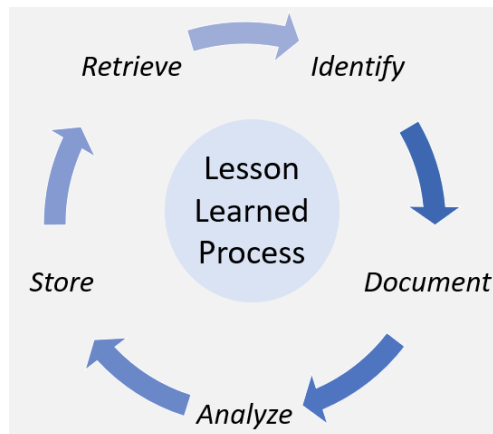
Practical Approach to Problem Statement 7: Develop a catalogue to identify non-compliances and appropriate actions

ECD is recommended to develop a Compliance Catalogue. The Compliance Catalogue should list different types of situations and recommend the appropriate types of actions, timeframes for compliance etc. A Compliance Catalogue will support ECD to develop a uniform understanding of appropriate compliance mechanisms. Having an aligned approach towards compliance and a transparent communication of such will support project proponents to anticipate the consequences of misconduct. See Compliance Problem Statement 9 for example statements in a Compliance Catalogue.

Due to ECD's inexperience with compliance activities, it is recommended that a compliance expert supports ECD in identifying situations requiring action and appropriate sanctions for project proponents.

Long-Term Solution for Problem Statement 7: Develop guidelines, handbooks and policies

In the long-run, ECD is recommended to regularly review and update the compliance catalogue. Based on the catalogue and the experiences made with the first compliance actions, the lessons learned should be considered. The 'Lessons Learned Process' is structured as follows:

- Identify lessons learned through a survey (See **Appendix 17**)
- Document findings in a database and share findings through quarterly/annual reports
- Analyze results to identify needs and areas of improvements
- Store the documentation in a database and integrate the results of this exercise in weekly team meetings and or key performance indicators for respective teams
- Retrieve the findings for future projects in functional, updated and accessible databases

Based on the lessons learned, ECD can develop internal guidelines or policies on how to use the catalogue and compliance mechanisms in general. This should be a step-by-step approach for every ECD official to know how to react, which steps to take and who to contact in cases non-compliance. The final report includes a Scope of a Handbook on Environmental Remedies that strives to provide the developer of the Handbook on Environmental Remedies for ECD an overview of the identified legal framework, relevant compliance scenarios and challenges for implementation. While the Scoping of the Handbook provides support for the developer of the Handbook, the Handbook itself will allow ECD to better understand opportunities for compliance and guidance on how to implement compliance activities effectively.

Participatory Approach:

Invite external stakeholders to evaluate the internally developed catalogue and provide feedback (not project proponents). Establish a hotline for project proponents where they can file complaints and suggestions.

Participatory Approach:

Multi-Stakeholder review of the Legal Handbook on Environmental Remedies (i.e. legal practitioners, environmentalists etc.)

Problem Statement 8: Focal compliance division is needed

Currently, ECD appears to not have a functioning focal compliance division that is responsible for identifying cases of non-compliance and reacting with appropriate responses. Although ECD's Policy and Legal Affairs Division has the role to conduct:

- Legal screening to issue the Ministry's advance authorization in suing the perpetrator according to environmental conservation law¹⁵
- Taking action to review violation of prohibitions issues in law, acts, rules and regulations, order, instructions and procedures concerning with the environment¹⁶

Additionally, there is no coordinated knowledge sharing among the Divisions, since there are no ongoing compliance activities. Currently, it is unclear whether the Policy and Legal Affairs Division is (able to) performing its compliance duties as stated in the Division ToR.

Practical Approach to Problem Statement 8: Establish a Focal Compliance Division or Team

Instead of re-organizing ECD's structure and creating a focal compliance Division, it is recommended to require the existing Policy and Legal Affairs Division to undertake compliance tasks. If required, a team focusing on compliance and enforcement can be created within the Policy and Legal Affairs Division. In this case, it is important to develop a clear job description (see **Appendix 18**) of the compliance and enforcement team.

Some identified tasks include, but are not limited to:

- Screening the environmental legal framework, including but not limited to:
 - Environmental Conservation Laws (2012)
 - Environmental Conservation Rules (2014)
 - Environmental Impact Assessment Procedures (2015)
- Based on the screening, develop a list of potential non-compliances. It is recommended to then contact to the Environmental Impact Assessment Division and the Environmental Pollution Control Division to inquire about other potential non-compliances not covered by the legal framework.
- After the consultation with other Divisions, develop a Compliance Catalogue with different types of non-compliances within certain procedures, i.e. specific fines for submitting an EMP late, specific fine for disregarding environmental pollution limits etc.
- For each of the identified non-compliances, an action should be formulated. These actions must be reflective of the type, nature and size of business

¹⁵ Division Terms and References (ToR) 8.5 Duties and Responsibilities of Policy and Legal Affairs Division, Section 26

¹⁶ Division ToR 8.5 Duties and Responsibilities of Policy and Legal Affairs Division, Section 29

Compliance Catalogue: Example 1	Compliance Catalogue: Example 2	Compliance Catalogue: Example 3
Procedure or Scenario: Notification from MONREC requesting the submission of EMPs in the Nine Priority Sector	Procedure or Scenario: Public Participation during the EIA Process	Procedure or Scenario: Compliance with the ECC
Potential Type of Non-Compliance: Project Proponent failed to submit an EMP report within the timeframe given by MONREC's Notification	Potential Type of Non-Compliance: Project Proponent did not conduct the minimum number of required consultations	Potential Type of Non-Compliance: Project Proponent causes water pollution above the environmental standards and does not comply with the requirements in the ECC
Potential type of action: Project Proponent receives two warning letters and administration fees of 10,000 MMK. In the letters the Project Proponent is informed about the potential consequences after the second warning letter, i.e. a high fine.	Potential type of action: Project Proponent receives two warning letters and administration fees of 10,000 MMK to conduct consultations within a given timeframe. ECD employ consultation experts on the cost of the Project Proponent and impose a high fine.	Potential type of action: Project Proponent receives two warning letters and administration fees of 10,000 MMK to cease polluting. After a grace period the Project Proponent must pay a fine (communicated per warning letter) and bear all costs for restoration.

Having a Focal Compliance Division or Team will support ECD in enhancing knowledge transfer among Divisions and improve the communication and coordination with other Departments and Ministries regarding compliance activities. Please see Monitoring Problem Statement 1 and **Appendix 2** for a reference on knowledge sharing.

Long-Term Solution for Problem Statement 8: Involvement of legal experts in the Policy and Legal Affairs Division

It is recommended to either recruit or consult environmental legal experts in the Policy and Legal Affairs Division. Alternatively, legal experts and lawyers with substantial experience to provide ECD guidance with compliance measures. To date, there were only a handful of environmental suits. Thus, most stakeholders – ECD, the Union Attorney General Office, judges, and lawyers – are inexperienced with environmental cases.

In their role as the promoter for environmental conservation, ECD is recommended to advocate and lobby for a university degree in Environmental Law in Myanmar or at least offer electives in environmental law for law students across the country. This is essential in order to assure that fair and effective trials for environmental cases are possible in the future. Otherwise, Myanmar will strongly depend on environmental lawyers and experts from abroad.

Participatory Approach:

Engage with law professors and environmental experts in order to advocate for law degrees which allow to specialize in environmental law

Problem Statement 9: Limited funds to implement compliance functions effectively

The detection of non-compliance is resource and time-consuming. Thus, sufficient financial means are necessary to:

- 1) Ensure accurate monitoring activities through appropriate monitoring equipment and capable monitoring teams
- 2) Re-allocate or recruit staff to control compliance
- 3) Train (potential) compliance teams and Division.

ECD is yet to impose sanctions on non-compliant businesses and needs to clarify whether fees for the EIA, IEE and EMP processes are charged. Thus, it is unclear how the revenues from these sources would be managed within ECD and whether ECD has financial expertise to manage the revenue effectively.

Practical Approach to Problem Statement 9: Pilot compliance actions and revenue-generating activities

ECD is recommended to:

- Initiate action against non-compliant businesses by fining prioritized non-compliant businesses
- Charge fees for the EIA, IEE and EMP processes including but not limited to
 - EIA consultant registration and annual fee
 - Registration fees for EIA, IEE and EMP
- Get compensated for any expenditures by the project proponents including but not limited to:
 - Travel and accommodation cost for inspections and public participation
- Environmental restoration: Expert assessment and implementation of environmental restoration

Initiating an entire financing system will take time. However, ECD is recommended to start several pilot projects in order to test how a financing system can be managed:

- Receive compensation for any expenditures in the EIA, IEE or EMP process by the project proponent
- Fines to non-compliant ECC holders
Since the number of ECC holders is low (16), this fining system can be treated as a pilot project
- Announce to charge fees for the EIA, IEE and EMP processes in
- Introduce a registration fee for EIA consultants in 2021. It is recommended to have a one-time registration fee and an annual fee. For example: Registration fee 500 USD and annual fee of 100 USD*
- Start a pilot project to charge fees to national parks in Myanmar
Charge entry for the five biggest national parks in Myanmar for local and international tourists

**There fees are only for the purpose of providing an example and need to be carefully assessed on a case-by-case basis*

Long-Term Solution for Problem Statement 9: Extending Compliance Activities

ECD is recommended to evaluate whether the pilot compliance activities are successful or not by launching a survey among ECD staff (on Union and State and Regional Level) involved in implementing the compliance activities (see **Appendix 19** “Evaluation of Pilot Compliance Activities”). If the pilot compliance activities are successful, ECD is recommended to expand the compliance activities step by step. While expanding the activities, the assessed projects should not be neglected but their compliance further closely monitored.

5. Conclusion

In summary, there are many opportunities for ECD to strengthen its monitoring and compliance capacities. In the following, all key problem statements and its solutions will be summarized. In the final section it will be elaborated how ECD may proceed based on the recommendations provided.

The key summarizing points for monitoring activities at ECD are as follows:

- ECD is recommended to initiate on-the-job monitoring trainings throughout the Divisions to improve their monitoring processes and implement a more systematic approach. Based on these trainings, practical guidelines can be developed. Additionally, an understanding of how the monitoring functions should be structured in the future (i.e. monitoring teams in each Division or stand-alone Monitoring Division or both). In the long-run, ECD is recommended to develop guidelines, rules and checklists derived or established based on the understanding gained through on-the-job monitoring trainings (*Monitoring Problem Statement and Solutions 1*). On-the-job monitoring training will support ECD officials in improving their understanding on monitoring activities and effectively use the guidelines, rules and checklists derived from such trainings (*Monitoring Problem Statement and Solutions 3*);
- ECD is recommended to first implement simple monitoring databases to initiate the first step towards systematic monitoring data collection, recording and management. In the long run, the simple databases are recommended to be merged into a systematic monitoring database (*Monitoring Problem Statement and Solutions 2*);
- ECD is recommended to contract monitoring service providers and laboratories to address the need for more monitoring equipment in the short-term. In the long-run, ECD is recommended to establish its own monitoring centers and laboratories throughout the country. The financial resources are recommended to be sourced sustainably by income generating activities, such as higher fees and fines in the EIA, IEE or EMP and other processes (*Monitoring Problem Statement and Solutions 4*);
- ECD is recommended to create monitoring teams in the short-term to meet the need of more systematic monitoring activities. In the long run, these monitoring teams can be re-allocated to a stand-alone Monitoring Division. This will support ECD in developing a more systematic approach towards monitoring which will also benefit its compliance activities (*Monitoring Problem Statement and Solutions 5*);
- By prioritizing the review of the most impactful projects, ECD will be able to improve its reviewing process of environmental reports and relevant monitoring reports. Less impactful projects are recommended to be reviewed by new ECD officers and overseen by monitoring experts within ECD. Steadily, ECD should include more projects in their prioritized projects, i.e. overdue project reviews (*Monitoring Problem Statement and Solutions 6*);
- It is acknowledged that improving legal frameworks takes time. However, ECD is recommended to clarify its own monitoring responsibilities as stated by the environmental legal framework. In order to demonstrate their improved understanding, ECD is recommended to support this clarification processes through documentation, i.e. guidelines, rules etc. in which their proposed responsibilities are clearly stated. In the mid and long-run, ECD can advocate for receiving instruction letters from MONREC to clarify their monitoring tasks (*Monitoring Problem Statement and Solutions 7*); and
- ECD is recommended to horizontally integrate their monitoring teams in order to improve the knowledge transfer between Divisions. This means that each Division has monitoring teams which

are communicating and exchanging knowledge and experiences with each other. Over time, these monitoring teams can organize themselves through cross-division Monitoring Working Groups to formalize the knowledge transfer process (*Monitoring Problem Statement and Solutions 8*).

The key summarizing points for compliance activities at ECD are as follows:

- ECD is strongly recommended to enforce actions against non-compliant business facilities. As a first step, ECD is recommended to prioritize non-compliant businesses according to their impact and initiate administrative or legal action against them. Gradually, enforcement actions are recommended to be extended to less impactful non-compliant businesses (*Compliance Problem Statement and Solutions 1*);
- ECD is recommended to implement a simple, clear and well-documented follow-up system with businesses which are required to submit environmental reports, monitoring reports or comply with requirements set out by permits. ECD is recommended to work towards a periodical revision system which is fully automatized (*Compliance Problem Statement and Solution 2*);
- The permitting systems and processes related to the environmental approval processes need to be improved. As a key department, ECD is recommended to initiate a mapping exercise of different, relevant permitting systems and requirements in collaboration and cooperation with other relevant departments and ministries. This will be the first step towards a long-term harmonization of permitting processes through cross-departmental and ministerial collaboration (*Compliance Problem Statement and Solutions 3*);
- As mentioned in the monitoring section, clarifying provisions of the legal framework takes time. However, ECD is recommended to submit a Compliance Catalogue to MONREC for approval. This Catalogue should outline which compliance and enforcement activities for specific non-compliance situations ECD considers as their scope of responsibilities. This could be a first step to clarify ECD's authority to implement enforcement actions and environmental remedies (*Compliance Problem Statement and Solutions 4*);
- ECD is recommended to improve its processing rate of EIA, IEE and EMP reports, ECCs and Monitoring Reports through the prioritization of impactful projects. Furthermore, ECD can implement databases and foster public participation to improve their reviewing processes (*Compliance Problem Statement and Solutions 5*);
- ECD is recommended to improve its inspection reports and ECCs by including clear instructing statements, timeframes and consequences for non-compliance. It is essential to follow-up with the project proponents and impose sanctions for non-compliance where applicable (*Compliance Problem Statement and Solutions 6*);
- The Compliance Catalogue mentioned in *Compliance Problem Statement and Solution 4* can be an essential document to improve organizational procedures and frameworks by clearly stating recommended actions for specific situations of non-compliance. In the long-run, ECD is recommended to develop relevant guidelines, handbooks and policies based on the Compliance Catalogue (*Compliance Problem Statement and Solution 7*);
- ECD is recommended to leverage their Policy and Legal Affairs Division to a focal Compliance Division which is responsible for imposing actions, sanctions and remedies. In the long-run, ECD is recommended to develop and improve its legal understanding by involving legal experts in their Divisions. This is particularly relevant when ECD initiates legal actions against non-compliant project proponents and other potential polluters (*Compliance Problem Statement and Solution 8*); and
- ECD is recommended to implement its enforcement actions against non-compliant project proponents and other polluters in a piloting project in order to initiate a revenue-generating

activity for ECD. This will support ECD to become independent from other funds and steadily improve its monitoring and compliance activities (*Compliance Problem Statement and Solutions 9*).

As a way forward, ECD is recommended to take into consideration the following aspects:

- Focus on the short-term solutions and ‘quick wins’ while preparing for the long-term;
- Identify which short-term solutions are practical for ECD currently and which short-term solutions need preparation;
- Identify what type of preparation is required to achieve short-term solutions;
- Identify how the preparation towards implementing short-term solutions can be linked with preparations for long-term solutions;
- Identify which practical solutions ECD can address by themselves;
- Identify which practical solutions ECD cannot address by themselves. In particular establishing who can support ECD and how; and
- Clarify ECD’s authority in enforcing actions against non-compliant project proponents and other potential polluters in order to be able to take action as soon as possible.

Disclaimer

All calculations and examples in the report and its appendices are solely for demonstration purposes with the objective to guide ECD in its decision-making process.

Appendices

1. Monitoring Problem Statement 1: Job Description for an On-the-Job Monitoring Trainer

Profile of an On-the-Job Monitoring Trainer

- At least a master's degree in environmental studies, environmental management, environmental engineering, chemistry, physics or equivalent
- Minimum of 10 years of experience within environmental and compliance monitoring
- Minimum of 10 years of experience with monitoring and evaluation tools and methods
- Minimum of 5 years working experience with the public sector, ideally with Myanmar government agencies
- Minimum of 5 years training and/or coaching experience, ideally within the public sector in Myanmar
- Minimum of 5 years of experience with on-the-job trainings
- Proven track record of projects within monitoring, compliance monitoring and compliance
- Strong written and speaking skills in Myanmar language and English are an asset
- Experience in working with the Environmental Conservation Department (ECD) or the Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation (MONREC) is an advantage.

2. Monitoring Problem Statement 1: Approaches for Knowledge Sharing: Monitoring Activities

Approaches for Knowledge Sharing

Division internal knowledge sharing

- Organize obligatory knowledge sharing sessions within Divisions on a bi-weekly basis
- Each knowledge sharing session is organized by a different official who participated in the on-the-job monitoring training.
- The organizer of the knowledge sharing session is recommend summarizing:
 - What did the team learn since the last knowledge sharing session?
 - Which challenges did the team face in implementing what they learned and in implementing their monitoring functions?
 - How did the monitoring team overcome the challenges?
 - Which opportunities did the team face in implementing their monitoring functions?
 - How did the monitoring team seize the opportunities?
 - What is the monitoring team still unclear about?
 - What would the monitoring team like to learn in the near future?
- The organizer of the knowledge sharing session will share their material prior to the meeting with the participants
- The note-taker will share the notes with the participants two days after the workshop
- At the end of the knowledge-sharing session the organizer of the next knowledge-sharing session will be drawn

Cross-division knowledge sharing

- Organize obligatory knowledge sharing sessions among Divisions on a monthly basis
- Each knowledge-sharing session is organized by a different Division representative who participated in the on-the-job monitoring training. This can be decided by a drawing of names.
- Based on the bi-monthly knowledge sharing sessions, the organizer of the knowledge sharing session is recommend summarizing:
 - What did the Division learn since the last knowledge-sharing session?
 - Which challenges did the Division face in implementing what they learned and in implementing their monitoring functions?
 - How did the Division overcome the monitoring challenges?
 - Which opportunities did the Division face in implementing their monitoring functions?
 - How did the Division seize the monitoring opportunities?
 - What monitoring functions or activities is the Division still unclear about?
 - What monitoring functions would the Division like to learn in the near future?
- After the presentation, the representatives are encouraged to lead a discussion, anecdotally share their own experiences in the last month and provide recommendations or share solutions
- The organizer of the knowledge sharing session will share their material prior to the meeting with the participants
- The note taker will share the notes with the participants two days after the workshop
- At the end of the knowledge sharing session the organizer of the next knowledge sharing session will be drawn

3. Monitoring Problem Statement 1: Guiding Questions for a Materiality Assessment

Guiding Questions for a Materiality Assessment

- Were the monitoring activities identified through sound investigation by internal or external expert familiar with necessary monitoring activities
- Were the monitoring expectations of directly affected stakeholders of monitoring activities considered (i.e. ECD and project proponents)?
- Were the monitoring expectations of indirectly affected stakeholders of monitoring activities considered (i.e. NGOs, CSOs, etc.)
- What are the main topics and currently challenges considering monitoring activities?
- What are the main topics and future challenges considering monitoring activities?
- Which laws, regulations, requirements, and/or voluntary agreements are significant for monitoring activities?
- What are ECD's key monitoring competencies?

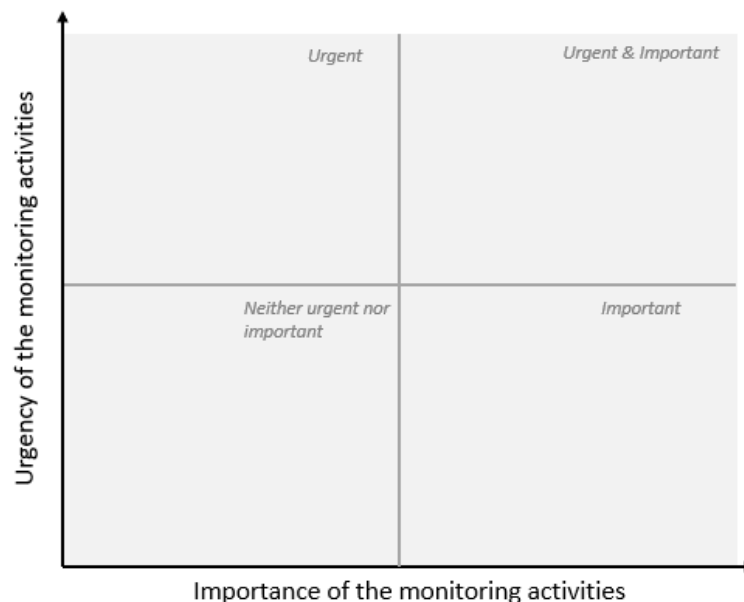

Figure 1 Materiality Assessment Matrix

4. Monitoring Problem Statement 1: Guiding Questions for an Employee Survey for Prioritizing Monitoring Activities

Employee Survey for Prioritizing Monitoring Activities

1. Which three monitoring activities are the most important for your team?
2. Which of these monitoring activities are the most urgent for ECD?
3. Which of these monitoring activities are the most urgent for ECD'S stakeholders (i.e. communities, Project Proponents etc.)?
4. Which monitoring activity is the most difficult to implement?
5. Why are these monitoring activities difficult to implement?
6. How do you suggest overcoming the monitoring difficulties by yourself or in collaboration with your team?
7. Who at ECD can support you to better implement this monitoring activity?

5. Monitoring Problem Statement 1: Key Guiding Questions for Developing a Monitoring Guideline

Key Guiding Questions for Developing a Monitoring Guideline

Example: Key questions for a guideline to control a project proponent's compliance

1. Which laws and regulations are relevant for the case of the project proponent?
 - According to these laws and regulations which pollution limits applies to the project proponent?
 - Is the pollution caused by the project proponent within the regulatory limits?
2. Which documents are required for a baseline assessment of the environmental impact caused by the project proponent (i.e. ECC, EIA reports, etc.)?
 - How high were the pollution values of the project proponent during the first assessment (used as a baseline)?
 - Were the pollution values of the project proponent within the regulatory limits?
3. Which documents are required to understand the compliance requirements put on the project proponent (i.e. ECC, EIA reports, permits etc.)?
 - Does the project proponent currently comply with the pollution requirements?
4. Which documents are required to understand if the project proponent follows the obligatory administrative process (i.e. for an EIA Report, did the project proponent conduct a screening or did the project proponent submit a Public Participation Plan? Etc.)
 - Which administrative process must the project proponent follow?
 - Does the project proponent follow the steps of the administrative process?
5. What are the timeframes the project proponent is required to follow?
 - Is the project proponent compliant with the timeframes stated in the laws and regulations?
 - Is ECD compliant with the timeframes stated in the laws and regulations?

6. Monitoring Problem Statement 1: Monitoring Rules

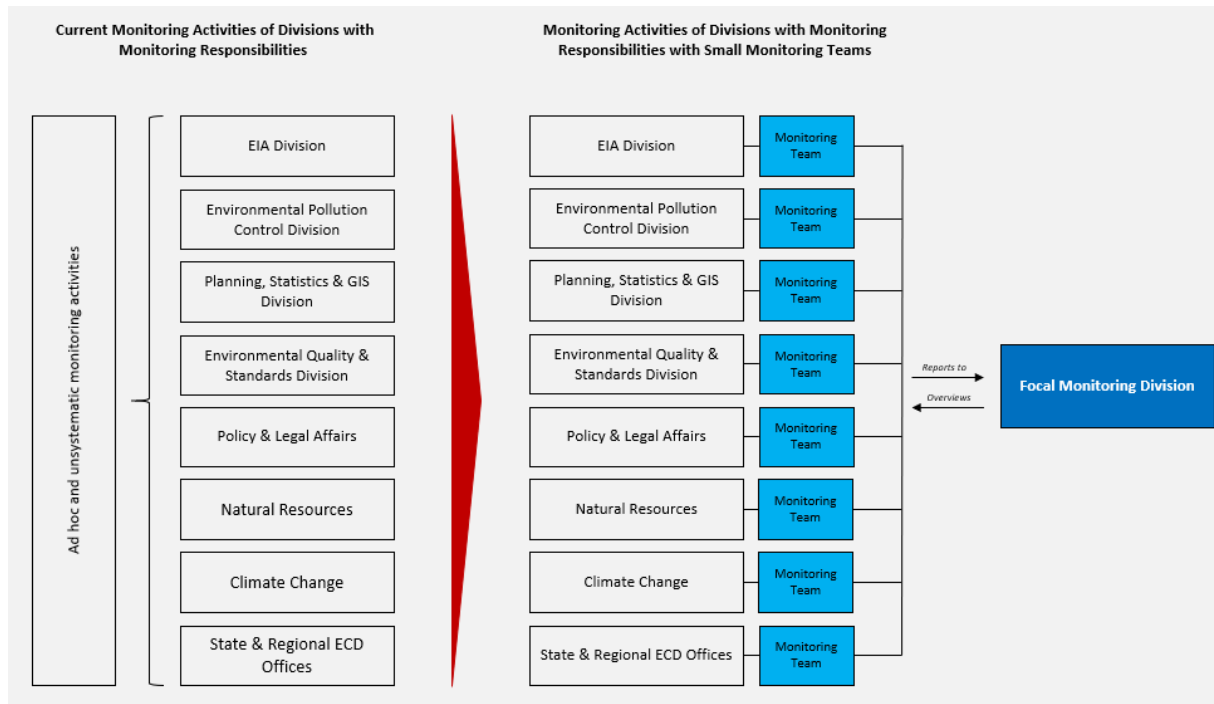
Monitoring Rules

1. Once a monitoring activity is identified, all team members are notified
2. Prior to each monitoring activity, the monitoring team discusses the most appropriate approach, methods, guidelines to be followed and, where required, the monitoring equipment is discussed and agreed upon
3. Prior to each monitoring activity, the objectives of the monitoring activity have to be agreed upon in the team
4. Prior to new monitoring activities without precedent cases or approaches, the approach, method and equipment are tested and piloted
5. Prior to new monitoring activities, alternative approaches, methods and measuring methods are agreed upon in the case of unforeseen changes or challenges
6. The process from 1. to 5. is diligently documented and shared within the monitoring team and (if necessary) confirmed by their superior
7. After the monitoring activity is conducted, a pre-determined monitoring team member conducts an analysis of the samples in a laboratory, enters the collected data into a database, appropriately stores samples, documents and other materials. The other team members are notified about the documentation process.
8. After the data storage and entry, a team member other than the person in 7. cross-checks the stored and entered information.

7. Monitoring Problem Statement 2: Compliance Monitoring Database on Inspection Reports Post EIA-Process

Compliance Monitoring Database on Inspection Reports Post-EIA Process										
Project Proponent Name	Sector	Date of ECC received	First Inspection	Inspection instructed by Union Minister	Inspectors	Compliance Level First Inspection	Instructions	Date of Follow-up for First Inspection	Compliance Level Follow-up for First Inspection	Consequences of Non-Compliance
			Regular inspection							
			Inspection instructed by the Union Minister Office or Union Level ECD							
			Inspection instructed by State or Regional ECD Offices							
			Inspection instructed by Union Minister							
Add Project Proponent in alphabetical order	Sector names should be the same throughout all Divisions, possibly identified in a catalogue	Date format should be the same throughout all Divisions, i.e. DD/MM/YYYY	Date format should be the same throughout all Divisions, i.e. DD/MM/YYYY	In the drop down function select which institution instructed the inspection.	Inspector name, positions, Division, Department and position	Identify a system to validate the compliance level, i.e. traffic light system or percentage. Identify the level of compliance that is acceptable or not acceptable	Specify the instructions given after the inspection for improvement	Identify the follow up date for each instruction	Identify a system to validate the compliance level, i.e. traffic light system or percentage. Identify the level of compliance that is acceptable or not acceptable	Identify consequences for each instruction and non-compliance. In a separate database monitor the compliance with the consequence, i.e. are the fines paid in time? Is the warning letter responded to in time? etc.

8. Monitoring Problem Statement 5: Integration of Monitoring Teams and Division to Existing Structures

9. Monitoring Problem Statement 5: Job Description for a Focal Monitoring Division or Team

Job Description for a Focal Monitoring Division or Team

Description

The Focal Monitoring Division or Team is the key Division or Team for matters related to environmental and compliance monitoring. The main objective is to improve the monitoring capacities of ECD officials within Divisions and on an overall ECD-level. The objective of the Monitoring Division or each Monitoring Team is to ensure high monitoring standards and enhance knowledge development within and among Divisions. Each Division should at least have one focal monitoring team, while Divisions with key monitoring functions are recommended to split their responsibilities. A Focal Monitoring Division has the responsibility to oversee the smaller monitoring teams, provide monitoring guidance to encourage best practices and lay the foundation or a comprehensive monitoring system.

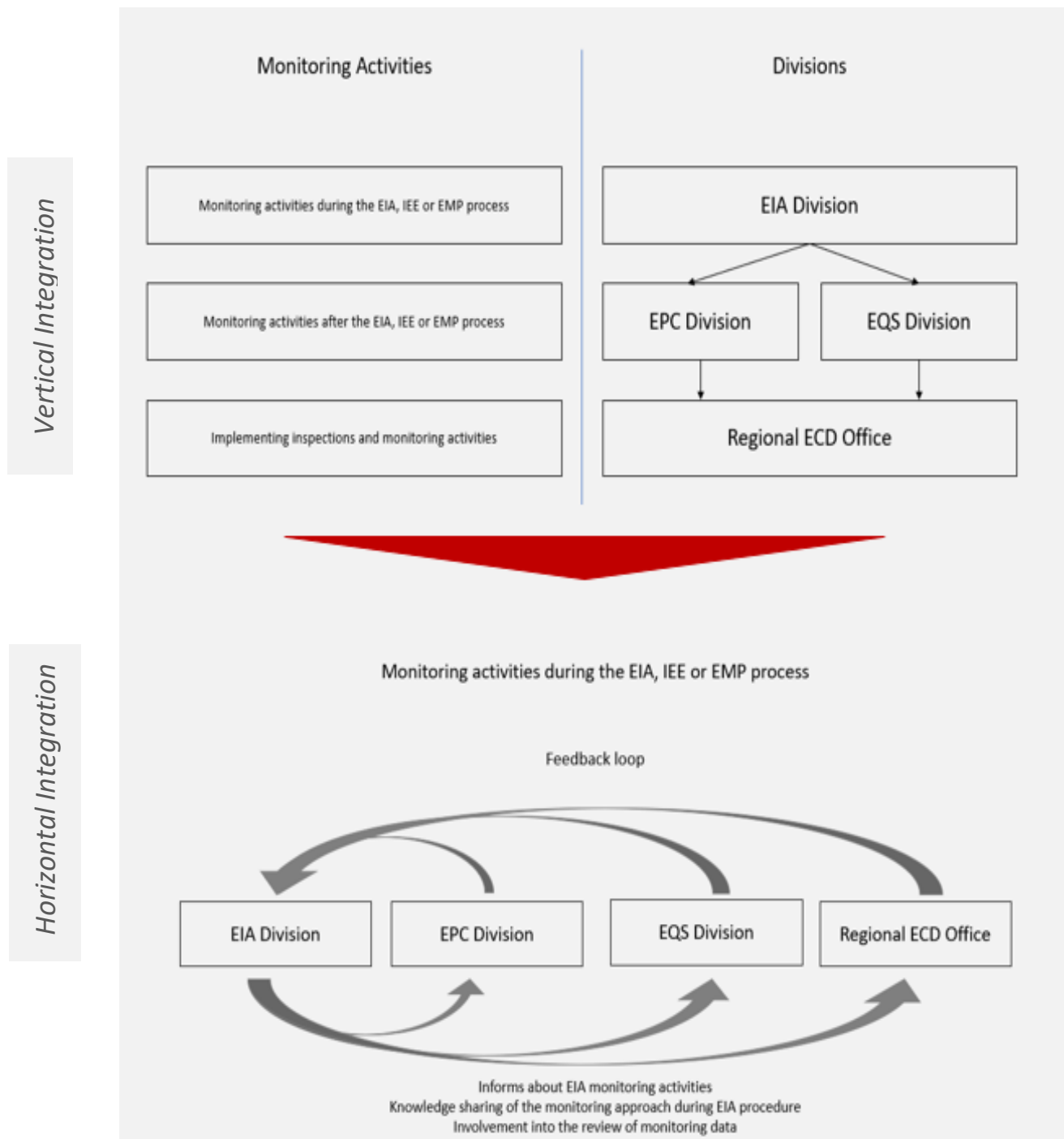
The Tasks of a Focal Monitoring Division

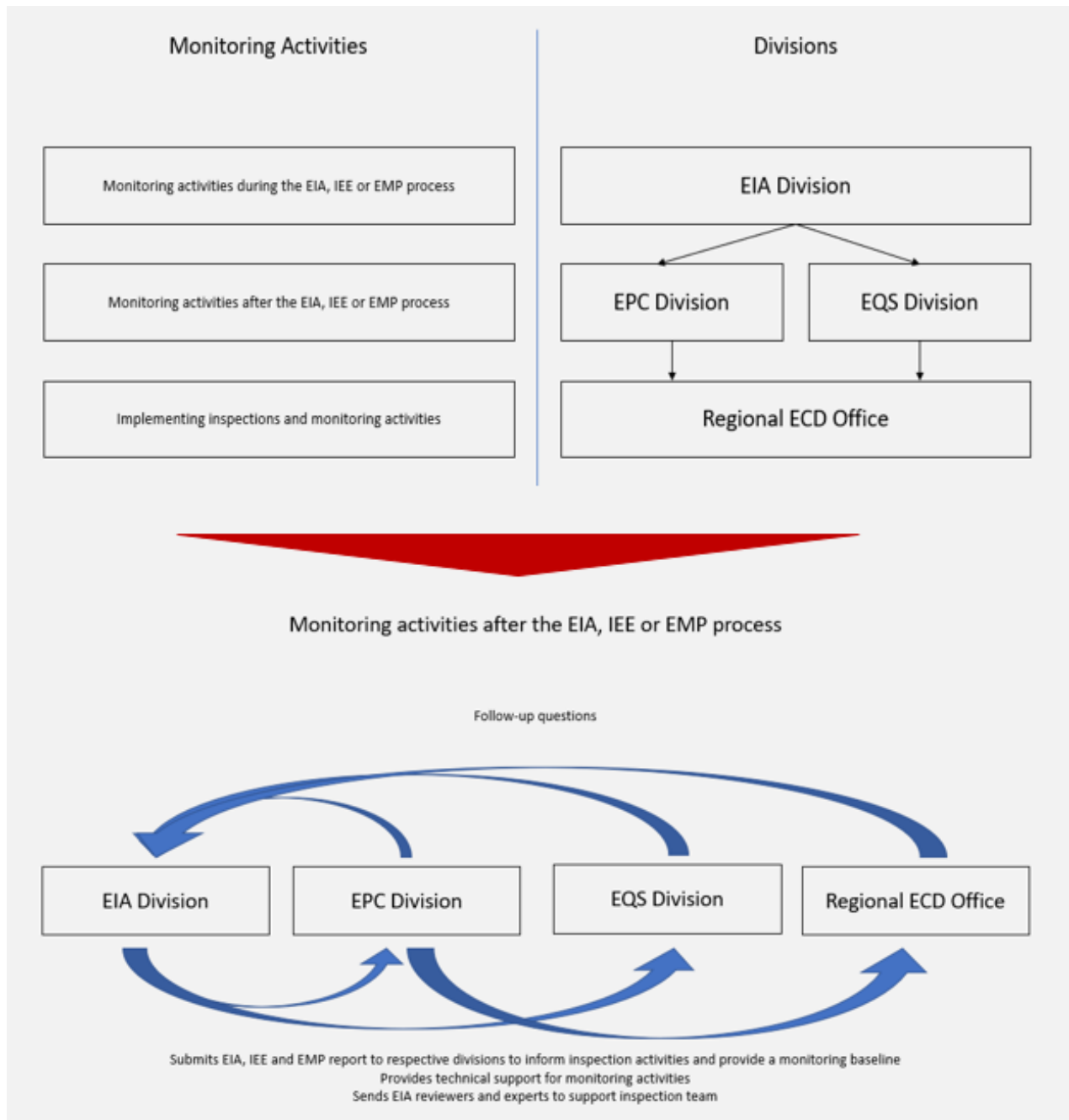
- Develop ECD-internal monitoring standards for environmental and compliance monitoring
- Provide guidance to monitoring teams and Division to optimize their monitoring processes and documentation
- Conduct random examination of monitoring processes and databases
- Develop a strategy to establish a comprehensive monitoring system
- Identify and determine the need for monitoring trainings for focal monitoring teams. The trainings should be conducted by a monitoring expert with extensive training and extensive environmental and compliance monitoring experience (see Appendix 1)
- Implement the strategy to establish a comprehensive monitoring system with the guidance of a monitoring expert and trainer.
- Monitor and evaluate focal monitoring teams and provide feedback

The Tasks of a Focal Monitoring Team

- Implement the monitoring standards for environmental and compliance monitoring and provide feedback to the Monitoring Division
- Develop team-specific and/or Division specific monitoring processes and database under the guidance of the Monitoring Division
- Participate in monitoring trainings
- Participate in regular evaluations
- Act as a communication point between the Monitoring Division and the monitoring team's own Division
- Assist and support the Focal Monitoring Division

10. Monitoring Problem Statement 8: Example of Workflows – From Vertical Integration to Horizontal Integration

11. Compliance Problem Statement 1: Job Description of an Internal or External Facilitator for the Compliance Prioritization Exercise

Job Description: Facilitator for Prioritizing Compliance Actions at ECD

Description

ECD stands at the beginning of developing comprehensive monitoring and compliance systems. In the first step of this process, ECD was recommended (*see Compliance Problem Statement 1*) to prioritize projects which require immediate compliance and enforcement actions. The prioritization exercise is ideally guided by an internal or external facilitator. The objective of involving a facilitator is to encourage a productive and effective discussion among Divisions.

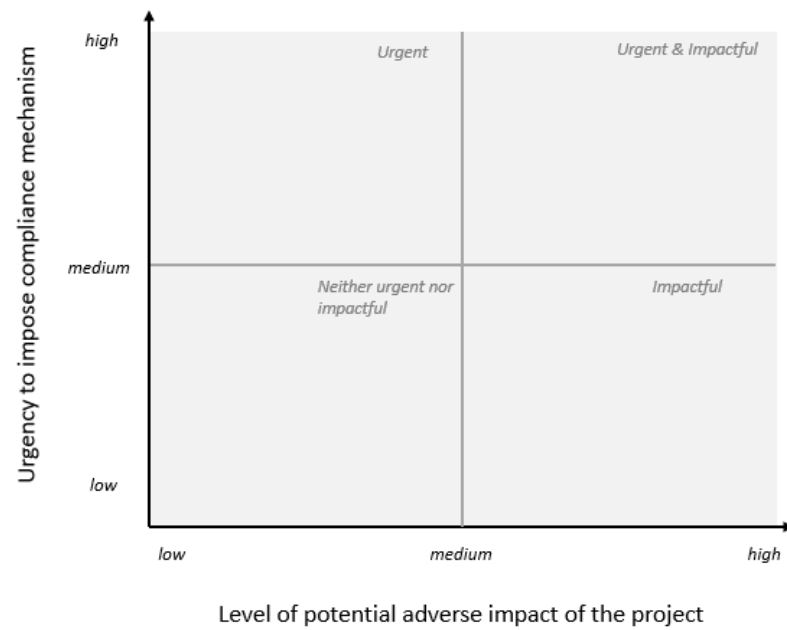
Profile of a facilitator

- Educational background in environmental law, environmental studies or related areas
- Significant experience in monitoring, compliance, evaluation and enforcement
- At least 5 years of experience in conducting trainings or workshops
- At least 5 years of experience working with a governmental institution or agency in Myanmar
- Ideally, experienced in working with the Environmental Conservation Department (ECD) or the Ministry on Natural Resources and Environmental Conservation (MONREC)
- Excellent English and Myanmar written and spoken skills

Responsibilities of the facilitator

- Develop a cross-Division training program for ECD officers in order to identify the projects which require immediate compliance action of ECD
- Facilitating Divisions in pre-selecting relevant projects
- Planning, organizing and conducting trainings or workshops for various ECD Divisions to identify projects requiring immediate compliance action of ECD
- Analyzing the findings of the trainings and workshops in order to develop an action plan for the prioritized projects
- Evaluation of the trainings or workshops

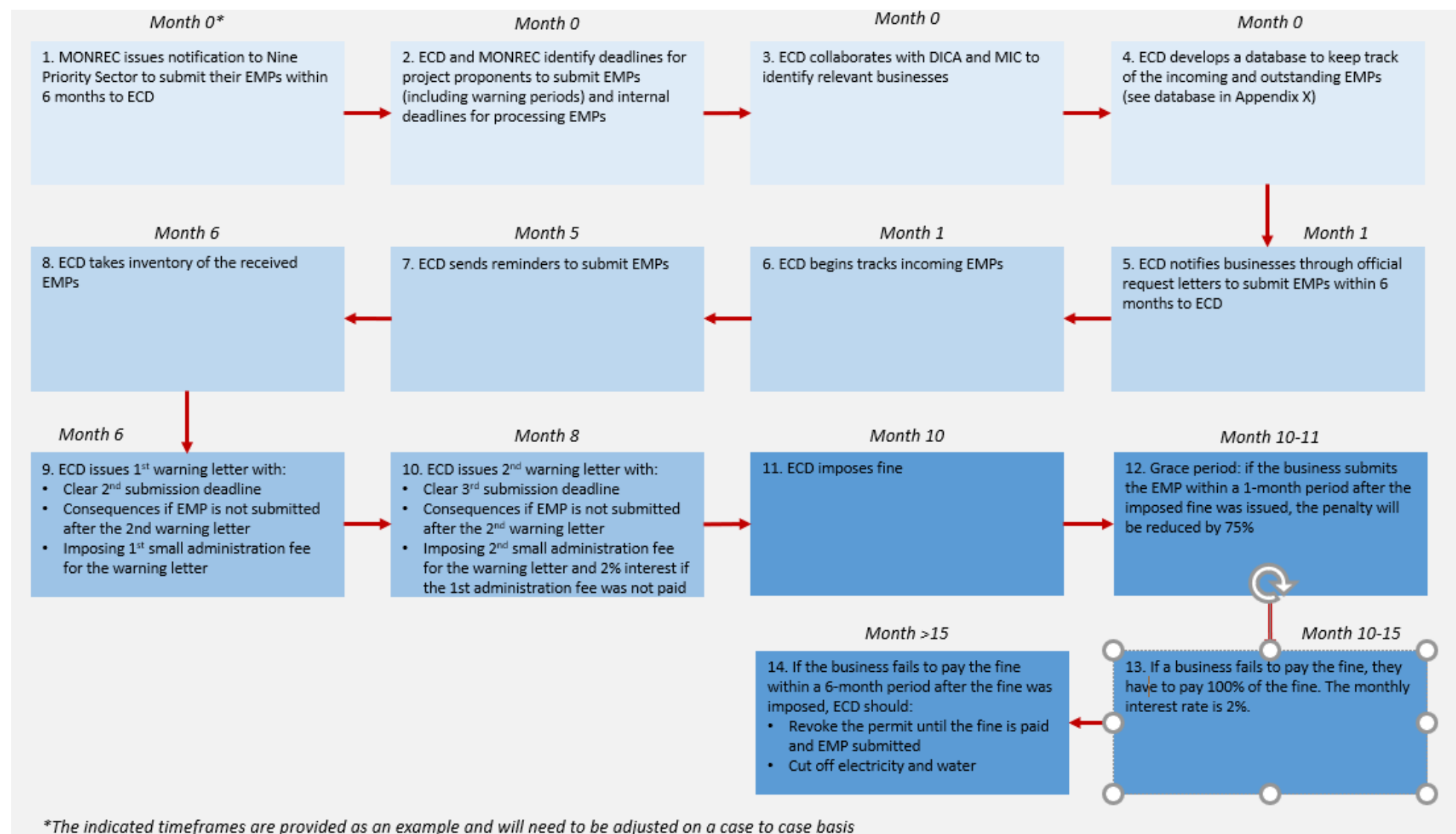
12. Compliance Problem Statement 1: Example Prioritization Matrix for Compliance Actions

13. Compliance Problem Statement 2: Examples of Scenarios, Non-Compliance, and Action Types of a Compliance Catalogue

Compliance Catalogue: Examples of Scenarios, Types of Non-Compliance and Types of Actions		
Compliance Catalogue: Example 1	Compliance Catalogue: Example 2	Compliance Catalogue: Example 3
Procedure or Scenario: Notification from MONREC requesting the submission of EMPs in the Nine Priority Sector	Procedure or Scenario: Public Participation during the EIA Process	Procedure or Scenario: Compliance with the ECC
Potential Type of Non-Compliance: Project Proponent failed to submit an EMP report within the timeframe given by MONREC's Notification	Potential Type of Non-Compliance: Project Proponent did not conduct the minimum number of required consultations	Potential Type of Non-Compliance: Project Proponent causes water pollution above the environmental standards and does not comply with the requirements in the ECC
Potential type of action: Project Proponent receives two warning letters and administration fees of 10,000 MMK. In the letters the Project Proponent is informed about the potential consequences after the second warning letter, i.e. a high fine.	Potential type of action: Project Proponent receives two warning letters and administration fees of 10,000 MMK to conduct consultations within a given timeframe. ECD employ consultation experts on the cost of the Project Proponent and impose a high fine.	Potential type of action: Project Proponent receives two warning letters and administration fees of 10,000 MMK to cease polluting. After a grace period the Project Proponent must pay a fine (communicated per warning letter) and bear all costs for restoration.

14. Compliance Problem Statement 2: Example of a Follow-Up Process (EMP)

15. Compliance Problem Statement 2: Determining Fines in the EMP Follow-Up Process

Determining Fines in the EMP Follow-Up Process

It is recommended to calculate the fine based on the average cost for an EMP for the type and size of the company/project and not to impose a fixed amount to all project proponents. The fine should be high enough for the business to submit an EMP rather than paying the fine. This means that it should be cheaper for the business to prepare and submit an EMP than to pay the warning fine. Thus, the fine should be at least 50% or higher than the total amount of an EMP.

EMP cost for a small facility: 1,000,000 MMK

EMP fine for a small facility: min. 50% of the EMP cost → 500,000 MMK

EMP fine for a small facility: max. 150% of the EMP cost → 1,500,000 MMK

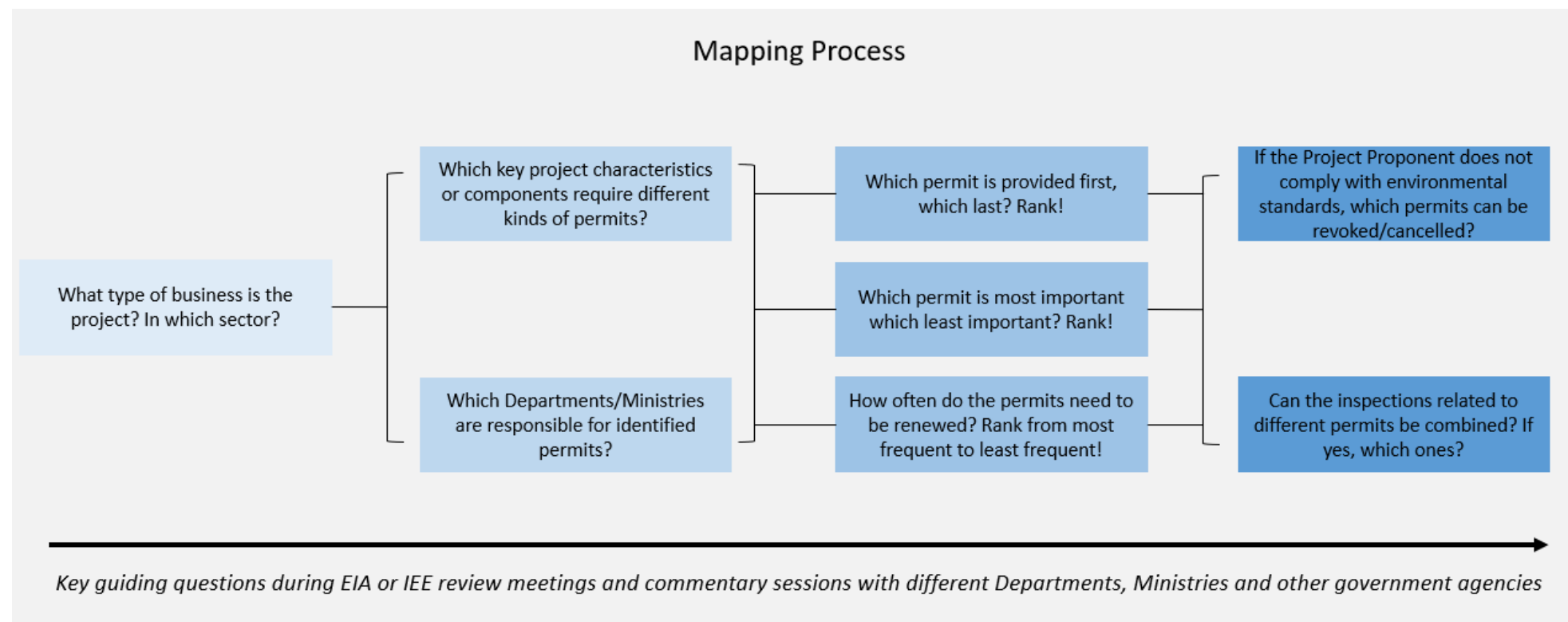
Additionally, the businesses must understand that paying a fine is not a replacement for the EMP. If a business fails to submit the EMP in the determined and clearly communicated timeframe, the business must pay the fine and submit an EMP.

Minimum Cost	Amount
Total EMP cost for a small facility	1,000,000 MMK
+ minimum EMP fine for a small facility	500,000 MMK
+ 1 st (minimum) administration fee	10,000 MMK
+ 2 nd (minimum) administration fee	10,000 MMK*
= Total payment after fine and EMP	1,520,000 MMK

Maximum Cost	Amount
Total EMP cost for a small facility	1,000,000 MMK
+ maximum EMP fine for a small facility	1,500,000 MMK
+ 1 st (maximum) administration fee	30,000 MMK
+ 2 nd (maximum) administration fee	30,000 MMK*
= Total payment after fine and EMP	2,560,000 MMK

**without 2% monthly interest rate for delayed payment of 1st administration fee*

16. Compliance Problem Statement 3: Key Guiding Questions for a Mapping Process to Identify Permitting Systems and Requirements

17. Compliance Problem Statement 8: Lessons Learned Survey Example

Lessons Learned Survey Example					
Please answer the following questions by ticking the applicable field	1	2	3	4	5
(1 = Fully disagree; 2 = Disagree; 3 = Neither disagree nor agree; 4 = agree; 5 = Fully agree)					
1. The Compliance Catalogue helped me personally to understand compliance mechanisms better					
2. The Compliance Catalogue helped my team to understand compliance mechanisms better					
3. The Compliance Catalogue helped my Division to understand compliance mechanism better					
4. I use the Compliance Catalogue often					
5. The Compliance Catalogue is easy to understand, clear and unambiguous					
6. I never had any challenges understanding the Compliance Catalogue					
7. The Compliance Catalogue does not require significant changes					
Please answer the following questions in your own words on the right side.					
8. Does the Compliance Catalogue require any changes? If yes, please specify which changes you believe are needed.					
9. How can the Compliance Catalogue be further improved?					
10. Have you ever faced any challenges in using the Compliance Catalogue? If yes, what were these challenges?					
11. How did you overcome challenges in using the Compliance Catalogue?					
12. What could be done differently?					

18. Compliance Problem Statement 8: Job description for a focal compliance division or Team

Job Description for a Focal Compliance Division or Team

Description

The Focal Compliance Division or Team is the key Division or Team for matters related to compliance and enforcement. The main objective is to improve the compliance capacities of ECD officials within Divisions and on an overall ECD-level. The objective of the Compliance Division or each Compliance Team is to ensure high compliance levels with the laws, regulations and requirements and to enhance compliance knowledge development within and among relevant Divisions. Each Division should at least have on focal compliance team, while Divisions with key compliance functions are recommended to split their responsibilities among several compliance teams (i.e., one compliance team for each major sector). A Focal Compliance Division has the responsibility to oversee the smaller compliance teams, provide compliance guidance to encourage best practices and lay the foundation for the effective implementation of compliance mechanisms at ECD.

The Tasks of a Focal Compliance Division

- Develop ECD-internal compliance strategy
- Provide guidance to compliance teams and other Divisions to improve their compliance understanding
- Conduct an examination of compliance processes and approaches
- Develop a strategy to establish a comprehensive compliance approach
- Identify and determine the need for compliance trainings for focal compliance teams
- Monitor and evaluate focal compliance teams and provide feedback
- Closely collaborate with the focal Monitoring Division to collaboratively identify synergies and links between the workstreams of both Focal Divisions

The Tasks of Focal Compliance Teams

- Implement the compliance strategy provide feedback to the Focal Compliance Division
- Develop team-specific and/or Division specific compliance processes under the guidance of the Compliance Division
- Participate in compliance trainings
- Participate in regular evaluations of the Focal Compliance Division
- Act as a communication point between the Compliance Division and the team's own Division
- Assist and support the Focal Compliance Division

19. Compliance Problem Statement 9: Survey - Evaluation of Pilot Compliance Activities

Lessons Learned Survey Example					
Please answer the following questions by ticking the applicable field (1 = Fully disagree; 2 = Disagree; 3 = Neither disagree nor agree; 4 = agree; 5 = Fully agree)	1	2	3	4	5
1. The Pilot Compliance Activities helped me personally to understand compliance mechanisms better					
2. The Pilot Compliance Activities helped my team to understand compliance mechanisms better					
3. The Pilot Compliance Activities helped my Division to understand compliance mechanism better					
4. I consider the Pilot Compliance Activities a success					
5. The Pilot Compliance Activities were transparent and a practical way to practice compliance mechanisms					
6. The Pilot Compliance Activities will help to inform subsequent compliance activities					
Please answer the following questions in your own words on the right side.					
7. Did the Pilot Compliance Activities support ECD in understanding how to implement compliance activities? If yes, how? If no, why not?					
8. Which challenges were faced in implementing the Pilot Compliance Activities?					
9. How did ECD overcome the challenges related to Pilot Compliance Activities?					
10. What has to be done differently after the Pilot?					

20. Example Steps to Prepare a Civil Case

If ECD files a civil case, the following steps and procedures must be followed or at least considered. Otherwise the case is likely to be dismissed by the Court.

- Preparing a complaint (written accusatory statement letter) which states the claim of ECD in accordance with the provisions of the Civil Procedure Code.
- Preparing a summons requesting the defendant to Court. The format of the summons is required to follow the provisions of the Civil Procedure Code.
- The defendant is required to present a Defendant's Written Statement at Court.
- The Court will prepare three issues based on the Plaintiff's (ECD) and Defendant's (Project Proponent) Complaint:
 - **Issue of Law:** Assessment whether the Defendant has followed the laws and regulations
 - **Issue of Fact:** Assessment whether the Defendant caused the environmental impact claimed at Court by ECD
 - **Issue of Remedy:** Statement which remedies are appropriate for the nature and extend of the caused environmental impact
- Chief Examination of ECD by ECD's lawyer
- Cross Examination of ECD by the Project Proponent's lawyer
- Chief Examination of ECD's witnesses by ECD lawyer
- Cross Examination of ECD's witnesses by the Project Proponent's lawyer
- Chief Examination of the Project Proponent by the Project Proponent's lawyer
- Cross Examination of the Project Proponent by ECD lawyer
- Chief Examination of the Project Proponent's witnesses by the Project Proponent's lawyer
- Cross Examination of the Project Proponent's witnesses by ECD lawyer
- ECD and the Project Proponent must prepare and submit a final written argument letter to the Court after the examinations.
- Based on the complaint, hearings and final written argument letter the court will make a final order
- Property Warrant: ECD wins the case and can prepare for property warrant if the project proponent denies the court order

It is important to note that there are no detailed or clear procedures for ECD of the type of evidence needs to be presented to the Court.

**Scoping
of the Legal Handbook
for Environmental Remedies
in the Union of Myanmar**

Contents

Abbreviation.....	72
Glossary.....	73
About the Scoping.....	78
Introduction.....	79
Part I	
<i>Understanding the Context of the Legal Handbook.....</i>	<i>81</i>
Part II	
<i>Understanding Myanmar's Environmental Legal Framework and Environmental Remedies</i>	
2.1 Overview.....	84
2.2 Review of the Relevant Legal Framework and Provided Environmental Remedies.....	86
2.3 Legal and Contextual Challenges.....	90
2.3.1 Challenges under the Civil Law Framework.....	90
2.3.2 Challenges under the Criminal Law Framework.....	91
2.3.3 Challenges under the Administrative Law Framework.....	92
2.3.4 Contextual Challenges.....	93
Part III	
<i>Five Scenarios</i>	
3.1 Identifying Relevant Scenarios for Environmental Remedies.....	96
3.2 Scenarios for Environmental Remedies.....	96
3.2.1 Mining Sector.....	96
3.2.2 Oil & Gas Sector.....	98
3.2.3 Cumulative Impact from Mega Development Projects.....	100
3.2.4 EIA, IEE and EMP, Environmental and Other Relevant Reports.....	101
3.2.5 Prioritizing Impactful Projects, Projects in the Nine Priority Sector, Approved Projects.....	103
PART IV	
<i>Recommendations</i>	
4. Concluding Recommendations.....	105

Abbreviations

CSO	Civil Society Organization
DICA	Directorate for Investment and Company Administration
ECC	Environmental Conservation Certificate
ECD	Environmental Conservation Department
ECL	Environmental Conservation Law
ECR	Environmental Conservation Rules
EIA	Environmental Impact Assessment
EIA	Environmental Impact Assessment
EMF	Environmental Management Fund
EMP	Environmental Management Plan
FGD	Focus Group Discussion
GRSP	Governance for Resilience and Sustainability Project
IEE	Initial Environmental Examination
KII	Key Informant Interview
MEITI	Myanmar Extractive Industries Transparency Initiative
MIC	Myanmar Investment Commission
MOGE	Myanmar Oil and Gas Enterprise
MONREC	Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation
MSP	Myanmar Stark Prestige Plantation
NECC	National Environmental Conservation Committee
NGO	Nongovernmental Organization
PAP	Project Affected People
SEZ	Special Economic Zone
UAGO	Union Attorney General's Office
UNDP	United Nations Development Programme

Glossary

The Scoping of the Legal Handbook on Environmental Remedies includes highly technical legal terms and concepts. However, it was attempted to simplify the legal concepts and terms to facilitate the understanding of readers with a non-legal background. The following Glossary provides an overview of the legal terms used in the Scoping of the Legal Handbook. The terms are explained in simplified, non-legal language. The reader must note that the explanations are not the official definitions of the legal terms. Consequently, the definitions and simplified terms may not reflect the actual legal definition or meaning of used legal terms or concepts.

The Definition column includes words written in *italics*. These terms are emphasized because they are terms that are also explained in the Glossary.

No.	Term	Definition
1.	Administrative Case	In administrative cases, specific government agencies or institutions may impose actions without bringing the case to Court.
2.	Administrative Remedy	An administrative remedy is provided by specific laws such as in the Environmental Conservation Law (ECL), Environmental Conservation Rule (ECR) or Environmental Impact Assessment (EIA) Procedure in Myanmar. The environmental laws, rules and procedures are giving power to the Department or Ministry to take administrative action without going to Court. Examples of administrative remedies in Myanmar's environmental legal framework are fines (ECL, Chapter XIII), suspend licenses, permits or registrations (ECL, Section 39 (b)) or restore environmental damages (ECL, Section 34).
3.	Attorney	A lawyer from the Union Attorney General's Office (UAGO).
4.	Breach of Duty	Not fulfilling one's duty or obligation as required or stated in legal provisions or laws.
5.	Burden of Proof	The burden of proof is the duty of the victim or individual suffering a damage (also: plaintiff, see Glossary 35) to prove their injury, damage or other impact claimed to the Judge or Court.
6.	Case	A case is a file which includes the plaint, evidence, witness list and relevant support documents for all claims. Cases are brought forward at Court.
7.	Civil Case	A civil case is the term for legal cases between (two or more) private citizens which is filed under the Civil Law of a country.
8.	Civil Procedure Code	The Civil Procedure Code specifies the provisions in the Civil Law by providing more detail and guidance than the Civil Law. The Civil Procedure Code provides specific instructions for civil cases and claims. When a civil case or claim is filed, the Civil Procedure Code provides guidance on how to conduct and approach a civil case.
9.	Civil Remedy	Civil remedies are enacted by following the provisions of the Civil Procedure Code and Civil Law. Civil remedies include fines, restoring environmental damage, suspending permits, or imposing restriction orders on the offender's property. In rare cases, civil imprisonment also constitutes a civil remedy. At court, the person or party filing the case (also called plaintiff; in the Scoping of the Legal Handbook the plaintiff is ECD) demands clear civil remedies from the offender. The judge determines which of the demanded civil remedies are appropriate for the nature, type and extend of damage.
10.	Claim	A claim (also: demand) is an element of a case.

11.	Court Revenue Fee	A Court Revenue Fee must be paid to the Court for Civil Case hearings. The Court Revenue Fee is enacted and defined in the “The Court Revenue Act” and specifies the fees for different types of civil suits. The court revenue fee is calculated based on the amount of the claim (0.5% of the total claim amount, the maximum amount is 500,000 Myanmar Kyat). There are no Court Revenue Fees for criminal cases.
12.	Criminal Case	A criminal case is a legal case between (two or more) private citizens filed under the Criminal Law. The main difference between criminal and civil cases is that in criminal cases, the victim must be protected by the State due to the severity of the case (according to 2008 Constitution Law). Consequently, the State is representing the person or party suffering the damage or injury.
13.	Criminal Procedure Code	The Criminal Procedure Code specifies the provisions in the Criminal Law by providing more detail and guidance than the Criminal Law. Additionally, the Criminal Procedure Code provides specific instructions for criminal cases and claims. When a criminal case or claim is filed, the Criminal Procedure Code provides guidance on how to conduct and approach a criminal case. Criminal claims or cases can be filed by the State or individuals who suffered damages caused by an offender.
14.	Criminal Remedy	Criminal remedies are enacted by following the provisions of the Criminal Procedure Code. Usually, criminal remedies include imprisonment, but also monetary fines, injunctions, and environmental restoration. Criminal remedies have the objective to either compensate the victim monetarily, restore environmental justice or reverse environmental damages.
15.	Defendant	The person or parties against whom the case is filed and who are required to appear in Court (in the Scoping of the Legal Handbook: Project Proponent or polluter).
16.	Defendant Lawyer	The lawyer who is hired by the defendant for his or her defense at Court.
17.	Diminution	An action reducing environmental value due to a certain environmental impact or damage.
18.	District Court Judge	The District Court Judge is responsible for supervising judiciary and administrative matters of all township courts in Myanmar. When relevant, the Supreme Court or High Court may provide guidance or instructions to the District Court Judge.
19.	Duty of Care	The Duty of Care is the legal obligation to ensure the safety of others. For example, the project proponent is responsible not to violate or go beyond legal provisions and pollution limits (such as the limits stated in the National Emission Standards). In the case of a violation, the project proponent is responsible for the harm or impact.
20.	Enacted	Synonym of “provided”, “announced” or “approved” (i.e. enacted by the law/court etc.)
21.	English Common Law Legal System	The English Common Law Legal System is a legal system based on the legal system of the United Kingdom. In the English Common Law Legal system, precedent cases are used as a reference for the underlying case. The judge can define the legal provision based on precedent cases and the underlying case. Officially, Myanmar has a common law legal system. However, judges may decide not to refer to precedent cases but to the laws and regulations (as it is usually practiced in the civil law system).
22.	Environmental justice	Environmental justice is the equal right and fair opportunity for all individuals to contribute to environmental affairs and right for responsible utilization of natural resources. Environmental justice also implies the right of an individual or groups of individuals to be

		considered equally and in a fair manner in the development and implementation of the environmental legal framework.
23.	Environmental Legal Framework	The relevant laws, legal provisions, rules and procedures related to the environment.
24.	Environmental Remedy	A remedy is an action to improve a difficult or undesired situation or solving a problem. An environmental remedy is demanded from or imposed on a polluter for causing or contributing to environmental harm, damages or issues. Environmental remedies include criminal, civil or administrative remedies can be demanded by using the Criminal Law, Civil Law or Administrative Law.
25.	Evidence Act	The Evidence Act specifies which kind of evidence is necessary for different types of claims and/or cases.
26.	Injunction	Injunction is a prohibition order from the Judge or Court, requesting that a harmful activity must stop immediately.
27.	Interest	Interest is a legal term that determines the loss between the damage or injury and the time of remediation. If ECD were to calculate a compensation amount for environmental damage, they must incorporate the interest as a type of loss and consider it in their calculation.
28.	Legal Authority	Legal authority is the power provided by the legal framework of a country to a Ministry, Department, or other government institutions. In the case of ECD, the environmental legal framework provides the right to exercise a certain power to enforce the law, regulations, and procedures. In simple terms, legal authority determines what ECD can do within the environmental legal framework. The Legal Authority is 1) not given if the legal framework does not mention it or 2) is not clear if the legal framework does not specify the approach, responsible parties, measures etc. If the legal authority is not given or unclear, higher institutions (i.e. MONREC) must instruct and/or approve of the actions taken by ECD.
29.	Legally Binding	If a provision is legally binding, addressed parties or individuals must obey in order to not conduct an illegal act and become liable for the misconduct.
30.	Magistrate	A Magistrate is a level of a judge equivalent to a 'District Court' Judge. The Magistrate has the power to examine all types of criminal and civil cases (up to 300 Million Myanmar Kyats). The Supreme Court or High Court may provide the Magistrate with guidance and give a specific order to the Magistrate to examine a case.
31.	Negligence	A careless action caused by a person or organization causing injury, damage or otherwise adversely affects individuals.
32.	Permanent Injunction	Injunction is a prohibition order from the Judge or Court, requesting that a harmful activity must stop immediately and will last.
33.	Perpetrator	A person who harms another person by violating the enacted law (here also the word 'offender' is used).
34.	Plaint	A plaint is the legal term for a complaint which follows the formal structure as instructed by the Civil Procedure Code. The plaint must contain a description of the suffered loss or damage.
35.	Plaintiff	The person or parties who file a case against the offender (also: defendant) for a suffered harm, damage or injury. The plaintiff (in the Scope of the Legal Handbook: ECD) is requested to present their claim to the Court.
36.	Plaintiff Lawyer	A lawyer who is hired by the plaintiff (also: victim, who suffered damage, injury, or nuisance, in the Scoping of the Handbook: ECD) to represent the plaintiff in Court.
37.	Pollution Trespassing	The pollution caused by the polluters' activity which is invading (an) individuals' property, land, or common land areas. The pollution is

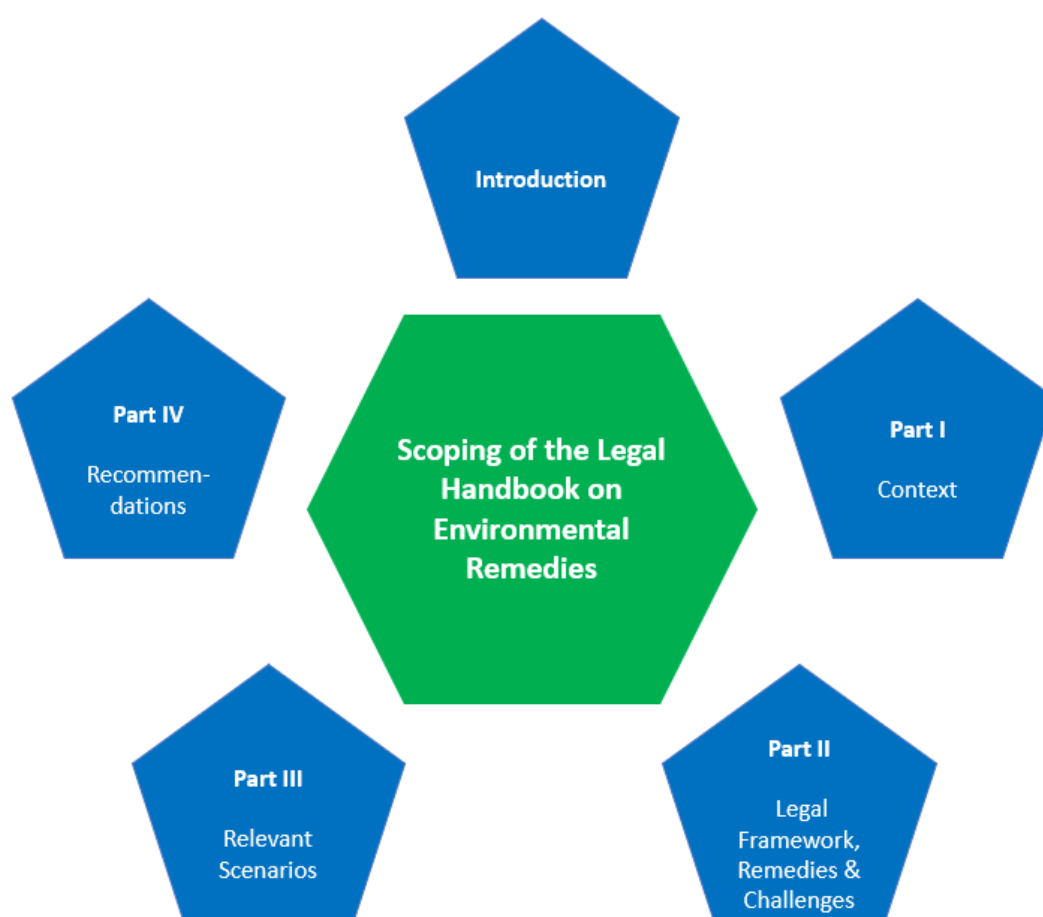
		affecting the individuals' private or public right for clean air, water, soil and/or property.
38.	Precedent Case	A case, judgment, order or decision with a similar cause of action as the current case. A precedent case can be used as a reference for the underlying situation, especially in the Common Law Legal System.
39.	Private Nuisance	An activity causing noise, disturbance, annoyance, or damage to an individual in private and/or public spaces. For example, if a mining company uses explosives which damage the property of a private person, it causes a private nuisance.
40.	Prohibition	Synonym for "injunction".
41.	Provision	A section or legal paragraph from the enacted law.
42.	Public Nuisance	An activity in the public causing noise, disturbance, annoyance, or damage to individuals and/or groups of individuals in public spaces. For example, the actions of a mining company may cause sediments to travel down a river and causing a blocking of the river. The blockage may affect commuters or travelers. When the actions of project proponents are affecting the public (more than 5 people), it is considered public nuisance.
43.	Recovery Fund	Recovery fund is a fund which the project proponent considered for potential environmental impacts caused by the project proponent in the future.
44.	Reinstatement	The action of bringing back something that was previously removed or stopped ¹⁷ .
45.	Remoteness	In environmental cases, remoteness indicates that an action of the project proponent was too remote to be the actual cause of the damage. However, the claimant has established that the offender (project proponent) owes them a duty of care and is in breach of that duty which has caused damages.
46.	Special harm	Special harm is harm done to a private person causing a significant loss to the person. If the special harm is caused by environmental pollution the harm may causing long-term effects or impact on the affected person.
47.	Special Relief Act	The Special Relief Act is a type of Civil Law. If a Civil claim is not sufficient for imposing a civil remedy under the Civil Law, the Special Relief Act can be enacted. Filing a case under the Special Relief Act is inexpensive, the Court Revenue Fee is merely 1,000 Myanmar Kyats.
48.	Standard of Care	Standard of Care goes beyond the requirements of the Duty of Care. For example, if the pollution is below or within the legal provision/pollution limits but still causes adverse impact or harms individuals, the project proponents is responsible for the caused harm or damage – even if the Duty of Care was complied with.
49.	Strict liability	Strict liability is means absolute responsibility for causing harm another person.
50.	Suit	A suit is a synonym of "case".
51.	Summon	A Summon is a Court letter requiring individuals to appear to a Court hearing on the specified date and time stated in the Summon letter.
52.	Temporary injunction	Synonym for suspension. In some cases, ECD can ask for temporary injunction for ECD to examine and understand the environmental impact from the project.
53.	Tort	Tort is a wrongful act leading to legal consequences for the offender. Tort fall under the Civil Law.
54.	Union Attorney General's Office (UAGO)	Union Attorney General's Office is the government body with the main responsibility to provide legal advice and legal protection to the State (and its agencies) and to protect citizens whose rights were violated as per 2008 Constitution Law. The Constitution Law provides that the

¹⁷ <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/reinstatement>

		State will protect all its citizens' lives, properties, and rights). Thus, the UAGO is always presenting the side of the victim/individual that suffered damage (also called plaintiff, here ECD) in a criminal case. In rare cases, the UAGO may represent the plaintiff in civil cases.
55.	Witness	A witness is a person who knows the cause of an action or damage or the reality of the case and is appearing in front of the Court to make an oral or written statement. In the case of the Legal Handbook witnesses could include but are not limited to project affected people, ECD officers or inspectors, environmental experts etc.
56.	Written statement	A written statement is the reply from the Defendant's side (also the perpetrator or offender, in the case of the Scoping of the Legal Handbook it is the project proponent or polluter) to deny the claims of the plaintiff of the plaintiff (also the party who suffered damages, here ECD).

ABOUT THE SCOPING

The Scoping of the Legal Handbook on Environmental Remedies (hereafter ‘the Scoping of the Handbook’) is an overview to help the developer of the subsequent Legal Handbook on Environmental Remedies (hereafter ‘the Legal Handbook’) to make informed decisions about the content of the Legal Handbook. It contains an overview of Myanmar’s legal framework, identified scenarios calling for environmental remedies and assesses challenges associated with initiating environmental remedies in Myanmar. Finally, the Scoping of the Legal Handbook will be concluded with recommendations for further steps and consideration for the author of the subsequent Legal Handbook on Environmental Remedies.

INTRODUCTION

Understanding the Scoping of the Handbook on Environmental Remedies in Myanmar

What is the context of the Scoping of the Handbook on Environmental Remedies in Myanmar?

The Scoping of the Handbook on Environmental Remedies was developed as a component of the United Nations Development Programme's (UNDP) project "Supporting ECD's Environmental Regulatory Role: Monitoring and Compliance Assessment". The project is part of the Governance for Resilience and Sustainability Project (GRSP).

What is the Scoping of the Handbook on Environmental Remedies?

The Scoping of the Handbook on Environmental Remedies draws out the foundation for the subsequent development of a Legal Handbook on Environmental Remedies. This Handbook will be a practical guide based on domestic laws and remedies to be used by ECD, the Union Attorney General's Office (UAGO) and indirectly for environmental lawyers¹⁸. The Scoping of the Handbook will establish the foundation or first stepping-stone for individual consultants or organizations developing the Legal Handbook. The Scoping of the Handbook provides an overview of the relevant legal framework and outlines prioritized scenarios calling for environmental remedies based on Myanmar's relevant laws, rules, and procedures. Challenges related to the imposition of environmental remedies are assessed and recommendations for overcoming such challenges provided.

What are so-called scenarios?

Based on Key Informant Interviews (KIIs) with environmental legal experts, five different situations, or scenarios, were identified in Part III that require a certain level of legal action from ECD and the Union Government. Each scenario entails challenges and obstacles specific to the scenario resulting from the general political, economic, and legal context in Myanmar.

What are the objectives of the Scoping of the Handbook on Environmental Remedies?

The objective of the Scoping of the Handbook on Environmental Remedies is to provide individual consultants or organizations developing the Handbook with guidance by pointing out:

- Relevant legal frameworks and remedies;
- Relevant legal and contextual challenges;
- Identified situations/scenarios requiring immediate enforcement actions from ECD; and

¹⁸ The initial intention was to develop two Handbooks on Environmental Remedies: A Handbook on Environmental Remedies for environmental lawyers and legal practitioners and A Handbook on Environmental Remedies for ECD and the UAGO. However, Earth Rights International is currently developing A Handbook on Environmental Remedies for environmental lawyers and legal practitioners. Therefore, the target group of the Scoping of the Handbook is mainly ECD.

- Recommendations for developing the subsequent Handbook.

How will the Subsequent Handbook on Environmental Remedies in Myanmar support ECD?

The Subsequent Handbook on Environmental Remedies will be a practical guide which will allow ECD to better understand the application of environmental remedies. The Handbook will advise the consultant or organization developing the subsequent Legal Handbook on:

- Which non-compliance scenarios to prioritize;
- Which environmental remedies to apply and how;
- Which challenges to consider in applying environmental remedies; and
- How to overcome challenges.

How as the Scoping of the Handbook developed?

The Scoping of the Handbook was developed in collaboration with an experienced environmental lawyer from Myanmar and Key Informant Interviews (KIIs) with legal practitioners and consultants. The Scoping of the Handbook on Environmental Remedies draws on the findings of a baseline assessment conducted in earlier project stages and direct engagement with ECD.

Part I

Understanding the Context of the Legal Handbook

Developing the subsequent Legal Handbook for Environmental Remedies requires familiarization with the context applicable for the Handbook. There are essential aspects to be considered to understand the context of the Legal Handbook. The following paragraphs explain which aspects require to be considered in understanding the context of the Legal Handbook better. This includes but is not limited to the:

- Identification of the study areas of the Legal Handbook;
- Identification of relevant stakeholders;
- Identification of time boundaries and restrictions; and
- Identification of appropriate remedies.

In the following each area will be explained further.

Identification of the study areas of the Legal Handbook

The development of the Handbook for Environmental Remedies requires a thorough research of the applicable legal framework to determine the legal authority of ECD and any changes in their authority, duties and tasks. It is important to understand which cases requiring environmental remedies should be prioritized and ECD's own prioritization of such cases. ECD's buy-in for the prioritization of cases requiring environmental remedies is imperative. Prior to developing the Handbook, it must be considered to involve and consult with ECD, ECD's stakeholders and other stakeholders affected by the actions that the Handbook will encourage. These steps are recommended to be conducted as the environmental legal framework evolves and ECD and its stakeholders' priorities may shift. The Scoping of the Legal Handbook provides a first insight on the relevant legal framework, challenges and scenarios which are recommended to be prioritized in the Legal Handbook. Despite the Scoping, it is important to consider potential changes between the Scoping and the actual creation of the Legal Handbook.

Identification of relevant stakeholders

The Scoping of the Handbook pre-determines key stakeholders of the Legal Handbook on Environmental Remedies. The primary key stakeholders are ECD and its officials that will be the users of the Legal Handbook. The main objective of the Legal Handbook will be to support ECD in putting environmental remedies into practice. To date, ECD has not yet imposed any environmental remedies within the EIA processes and requires guidance.

A secondary stakeholder is the Union Attorney General's Office (UAGO). The court processes are specific and require diligent preparation if ECD decides to bring a case to court. For successful enforcement of civil and criminal remedies, legal experience is indispensable. The UAGO may recommend to ECD particular environmental remedies and provide legal advice in environmental cases. Since ECD currently does not have many legal experts, the Legal Handbook must consider the UAGO's importance in advising and representing ECD at court.

ECD should inform the UAGO of the Legal Handbook and receive consultation from the UAGO particularly for the review process of the Legal Handbook.

Tertiary stakeholders are MONREC, project proponents, project affected people, legal practitioners, Civil Society Organizations (CSO) and Non-governmental Organization (NGO).

MONREC: The Ministry can provide ECD with (additional) legal authority, duties and tasks. Currently, ECD has limited legal authority and may require MONREC's instructions to enforce certain environmental remedies. Furthermore, MONREC is likely to be required to approve and confirm the content of the Legal Handbook on Environmental Remedies.

Project proponents: Once ECD effectively imposes environmental remedies, there will be pressure placed on project proponents to comply with ECD and MONREC's requirements. The remedies suggested in the Legal Handbook will directly target project proponents. It is recommended to communicate transparently the content and requirements stated in the Legal Handbook to project proponents.

Project affected people (PAP): Once ECD effectively imposes environmental remedies, compliance by project proponents is expected to improve. This will have a positive impact on PAP. Furthermore, PAP play an important role in overseeing compliance through direct project monitoring or compliance mechanisms (see Draft Guideline on Public Participation in Myanmar's EIA Processes). Especially for participatory approaches, it is strongly recommended to raise awareness on the Legal Handbook among PAP and/or their rightful representatives.

Legal practitioners: Once ECD effectively imposes environmental remedies, legal practitioners will be involved eventually. Legal practitioners may represent ECD, PAP or project proponents for cases of non-compliance or appeals against ECD's enforced remedies. The Legal Handbook will allow legal practitioners to better understand how ECD will approach and implement environmental remedies.

CSOs and NGOs: PAP may be in close contact with CSOs or NGOs and may receive their support in court cases. NGOs or CSOs will be interested to understand how ECD imposed environmental remedies and may support PAP in suing non-compliant project proponents and polluters.

Identification of time boundaries and restrictions

The legal framework acts as a foundation for the Legal Handbook and for ECD's legal authority and ability to impose environmental remedies. However, Myanmar's legal framework is complex and contains laws and procedures from different time periods (including the British colonial period). It can be expected that the legal framework will evolve and adapt to current changes and developments in the following years. During the development of the Legal Handbook, such changes must be taken into consideration by repeatedly screening the legal framework to ensure that it is always up-to-date. Additionally, the implementation and practice of provisions in legal frameworks change over time. For example, the environmental laws, rules and procedures are relatively new. Implementing them requires practice and

experience, which is likely to take time. Thus, it can be expected that, with increasing experience, the implementation of the legal framework will change and improve.

Identification of the appropriate remedies

Imposing environmental remedies is new for ECD and the UAGO. Each project requiring the imposition of environmental remedies is different and requires individual attention. The Legal Handbook should provide ECD with the tools to address the most important cases requiring environmental remedies. The Legal Handbook should consider the differing nature of environmental remedies required depending on the nature of the project, project stage, and the context of the project.

In the appendix, the author of the subsequent Legal Handbook can find a questionnaire with guiding questions for an improved understanding of the (changes in the) Context of the Legal Handbook.

Part II

Understanding Myanmar's Environmental Legal Framework and Environmental Remedies

2.1 Overview

Myanmar's current legal context is complex, with different laws from different periods in effect. These different periods include¹⁹:

- British Colonial Period (1886-1948);
- Revolution Council (1948-1962);
- Socialist Period (1962-1971);
- State Law and Order Restoration Council (1988-1997); and
- State Peace and Development Council (1997-2011).

Myanmar's legal system is based on the 'English Common Law System'. The Criminal and Civil Law were brought by the British from colonial India. Consequently, the existing legal framework and selected penalty sections of the Criminal Law and Penal Code²⁰ are based on old practices while other laws and regulations were newly implemented. For example, the Criminal and Civil laws and procedures are from colonial times while the ECL, ECR and EIA Procedures were enacted between 2012 and 2015.

The overall legal framework for environmental matters includes but it not limited to:

- Criminal and Civil Laws and Procedures;
- Environmental Conservation Law and Rule;
- Environmental Impact Assessment Procedure; and
- Related administrative laws intersecting with environmental matters including but not limited to Myanmar Investment Laws and Myanmar Companies Act, or dispute mechanisms under Land Law²¹.

Myanmar's environmental legal framework includes but is not limited to:

- The Environmental Conservation Law (2012) which is empowering the Ministry to establish and implement the Environmental Impact Assessment (EIA) System
- The Environmental Conservation Rule (2014):
 - Provides a broad framework for environmental assessments and reports to be prepared by project proponents and EIA consultants;
 - Delegates responsibility and functions to ECD; and

¹⁹ <https://www.nyulawglobal.org/globalex/Myanmar.html#ABriefLegalHistory>

²⁰ "Chapter XIV – Of offences affecting the public health, safety, convenience, decency and morals" (Section 268 to Section 286 of Penal Code). The penalty is small amount of money (500 MMK) as a fine because it is based on old practices. If the public nuisance is related to the environment the small fine and instructed imprisonment will not constitute a fair recovery.

²¹ 1894 Land Acquisition Act

- Provides specific requirements and functions of Environmental Conservation processes and reviewing responsibilities of MONREC and ECD.
- EIA Procedure (2015):
 - Establishes the function and structure of EIA, IEE and EMP processes;
 - Details the requirements to be addressed during the EIA process;
 - Integrates public participation requirements for project proponents.

The environmental legal framework delegates legal authority to MONREC and ECD. However, the provision of legal authority is not always clear. For example, in some sections it is unclear whether ECD or MONREC have the legal authority to conduct or enforce certain actions (i.e. ECL, Chapter XIII). Thus, ECD often depends on approval or instructions from MONREC.

Project proponents are required to comply with above-mentioned laws if they wish to receive a Myanmar Investment Committee (MIC) permit. Project proponents also have to adhere to other Myanmar laws that are applicable to the type of their business (e.g., specific permits).

Since 2015, the EIA process has been an essential part of the infrastructural investment and permitting process. In order to understand ECD's legal authority, it is essential to be aware of the legal framework applicable to the EIA process, permitting process and the role of the EIA process in ECD's duties and responsibilities. The EIA approval is the first step for every project as defined by the MIC notification letter and EIA Procedure Appendix. Generally, ECD determines whether a project proponent is required to conduct an Environmental Impact Assessment (EIA), Initial Environmental Examination (IEE) or Environmental Management Plan (EMP) in accordance with Annex 1 'Categorization of Economic Activities for Assessment Purposes' of the EIA Procedure. An EIA is required for all projects located in legally protected national, regional or state areas or projects with foreseeable adverse effects on any legally protected national, regional or state area independently from the size of the business. Notwithstanding any categorization set forth in **Annex 1**²², MONREC can determine that special circumstances warrant requiring:

- A Project that would otherwise be required to complete and submit an IEE to complete and submit an EIA;
- A Project that would otherwise be required to complete and submit an EIA to complete and submit an IEE;
- Exempting a Project from completing any IEE or EIA assessment.

The relevant legal environmental framework provided environmental remedies and related legal and contextual challenges are identified in Part II.

²² EIA procedure annex 1

2.2 Review of the Relevant Legal Framework and Provided Environmental Remedies

In this section, the relevant Legal Framework is briefly explained. The Legal Framework consists of three parts which determine the relevant procedures and applicable remedies:

- Civil Law: Provides the legal foundation and guidance for civil remedies.
- Criminal Law: Provides the legal foundation and guidance for criminal remedies
- Administrative Laws: Provide the legal foundation and guidance for administrative remedies (here: mainly the Environmental Conservation Law)

The following table provides a brief explanation (Column 2) of each of the Civil, Criminal and Administrative legal frameworks and provides references (Column 3) from each framework relevant for environmental matters. Additionally, the relevant remedies as provided by the legal framework are listed.

Legal Framework	Explanation of the Legal Framework	Relevant References from the Legal Framework	Environmental Remedies
Criminal Law (Penal Code)	The Criminal Law (or Penal Code) constitutes the foundation for protecting individual and collective rights when someone violated the enacted law. Under the Criminal Law, claims against private or public nuisance can be made. When the person suffering from a damage or injury due to environmental pollution or damage claims for a legal remedy under the provision of the Criminal Law the Criminal Procedure Code is enacted. The nature of a criminal case requires that the defendant must face the State (here: the Republic of the Union of Myanmar), even if the victim is a private person. Often, criminal cases include serious matters, severely endangering the safety or property of a person or the general public. Thus, in	Section 268 of the Penal Code Definition of public nuisance as a criminal offence: <i>“A person is guilty of a public nuisance who does any act or is guilty of an illegal omission which causes any common injury, danger or annoyance to the public or to the people in general. Under the common law the remedies are an injunction and damages who dwell or occupy property in the vicinity, or which must necessarily cause injury, obstruction, danger or annoyance to persons who may have occasion to use any public right.”</i> Section 133 of the Criminal Procedure Code	Section 268 of Penal Code Under the Penal Code, Section 268, ECD can file for criminal remedies for public nuisance, including: • Imprisonment • Fines • Prohibition orders Section 133 of Criminal Procedure Code

	criminal cases the States assumes their responsibility to protect all of its citizens. The Criminal Law in Myanmar has only few references that are relevant for environmental matters. There references are listed on the right. In criminal cases, the UAGO will advise, support and represent ECD at Court.	Sets out when a Magistrate may take action for the breach of the Penal Code Section 268: <i>"That any unlawful obstruction or nuisance should be removed from any way, river or channel which is or may be lawfully used by the public, or from any public place, or [...]"</i>	Under Section 133 of the Criminal Procedure Code, ECD can file a criminal case. Courts have the power to issue an order of injunction based on the environmental harm caused and the adverse environmental and social impact.
Civil Law	The Civil Law provides the foundation for protecting private individual rights, by issuing including but not limited to: • Civil tort • Public and private nuisance • Pollution trespassing When the person suffering from a damage or injury claims for a legal remedy by using the provision of the Civil Law, the Civil Procedure Code is enacted. In civil cases, the loss or damage of a person are considered a violation of their private right. The Civil Law does not specify the appropriate remedy for a person suffering from injury or damage. Instead, the plaintiff brings forward the claim and demands for specific remedies. The court then decides which civil remedies are appropriate. Thus, the remedies for civil claims are decided on a case by case basis by applying the Civil Procedure Code.	Section 91 of the Civil Procedure Code Sets out who may file a civil case: <i>"In the case of public nuisance, the Attorney General, or two or more persons having obtained the consent in writing of the Attorney General, may institute a suit though no special damage has been caused, for a declaration and injunction or for such other relief as may be appropriate to the circumstances of the case."</i> 1877 Specific Relief Act The Specific Relief Act is enacted under the Civil Law. Individuals, groups of individuals and organization (also ECD) can use the Specific Relief act for temporary and permanent injunctions. Section 54 of the Specific Relief Act defines the junction and specifies who can file injunction.	Civil remedies should provide for the recovery of the individual's rights through: • Injunction • Monetary compensation or restitution • Environmental restoration (recovering the ordinary situation) • Civil imprisonment (rarely). Funding/Compensation According to the Civil Procedure Code, Order 6 (Rule 15) to Order 7 (Rule 1) compensation can be claimed for individual or collective damages (as a type of Civil Tort case). Restitution According to the Civil Procedure Code, Order 6 (Rule 15) to Order 7 (Rule 1) compensation can be claimed for the damages and losses caused by the project proponent's adverse impact to the environment. Injunction According to Section 91 of the Civil Procedure Code, ECD can file a civil case against an environmental polluter to temporarily or permanently stop polluting.

Administrative Law	The Environmental Conservation Law (ECL) is considered a Special Law and was enacted on the basis of the National Environmental Policy in 1994 (updated in 2019). Special laws allow for administrative remedies without bringing the case to court as a civil or criminal case. Once ECD exhausts the administrative measures provided by administrative laws, ECD may decide to file a civil or criminal case. The ECL is exercised by MONREC and the ECR is exercised by ECD (under the Ministry). When ECD proceeds to take action by using the provisions in the ECL, ECD is taking administrative actions or remedies. Administrative actions may include investigations by the investigation committee ordered by ECD, revoking permits, deciding on specific penalties for the project proponent (i.e. fines) or issuing specific instruction letters to the project proponents. Instruction and suggestion letters should not only be issued to project proponents which are required by law to submit an EIA, IEE or EMP but also projects proponents which are not required to conduct any environmental assessment or examination.	ECL, Chapter XIII Offences and Penalties, Section 31-34 Sets out the penalties for operating a business without prior permission (Section 31) and violation of the <i>“prohibitions contained in the rules, notifications, orders, directives and procedures under [the Environmental Conservation Law]</i> (Section 32)”. Chapter XIV Miscellaneous, Section 35-42 Among others, the chapter sets out exemptions or relief of complying with the law (Section 36), the right of relevant Departments <i>“to take action as may be necessary”</i> (Section 39a) and <i>“to cancel the issued license, permit or register or suspend it for a limited period”</i> (Section, 39b).	Administrative actions include but are not limited to: • Investigations by the investigation committee ordered by ECD • Revoking, cancelling, suspending permits • Fines • Imprisonment • Suggestion, instruction, and warning letters In the following the administrative remedies according to the ECL are further specified: Coercive Administrative Remedies • ECD can coerce or pressure project proponents to follow instructions by the ECD by communicating with the relevant department which issued the project permit, i.e. MIC. • According to Section 36, MONREC can exempt facilities from complying with the provisions in the Law. • According to Section 24 and 25, ECD may conduct inspections and pass administrative remedies. To exercise the provisions of these sections, ECD needs to be aware which relevant Department or Commission issued permits to the project proponent for their business activity. • According to Section 39 (a) and (b) of the ECL and Paragraph 6 and 23 (A) of EIA Procedures, ECD can collaborate with other relevant Departments or Ministries issuing relevant permits to enforce administrative remedies against non-compliant businesses. This is particularly relevant when other Departments and Ministries are responsible for the permitting and not ECD (i.e. if it is a project

			which does not require an EIA, IEE or EMP). In this case, ECD can collaborate with relevant Departments or Ministries to issue suggestion or instruction letters. Declaratory Administrative Remedies • According Section 31 to 34, ECD can withdraw project proponents' ECC, impose imprisonment and/or fines and sue the project developer (or) proponent for breaching their commitments as per ECC. ECD has the power to withdraw or announce the EIA Consultant and blacklist or warn the EIA consultant.
--	--	--	---

2.3 Legal and Contextual Challenges

Criminal, civil and administrative legal frameworks and the respective remedies are associated with certain challenges:

- Challenges directly related to the respective framework and its associated process and requirements; and
- Contextual challenges affecting the implementation of the requirements of each framework.

The challenges were identified through the KIIs with key stakeholder and the expertise of an environmental lawyer in Myanmar who was involved in the majority of the few environmental cases in Myanmar. In the following sections each type of challenges will be explained to provide a sound understanding of the challenges to be considered in the Legal Handbook. Only by considering the legal and contextual challenges the appropriate remedies, approaches and strategies for ECD can be developed.

2.3.1 Challenges Under the Civil Law Framework

There are multiple challenges associated if ECD decides to apply environmental remedies by using the Civil Law Framework:

Precedent Cases

Myanmar has a Common Law Legal System which requires the plaintiff to provide many resources and to find precedent cases to refer to for the underlying case. This represents a significant challenge because there were very few environmental civil cases in Myanmar.

Hearing Process

Civil cases in Myanmar are usually conducted under hearing processes that last for an extensive period. Based on anecdotal experience, Court hearing processes are expected to last at least 3 years.

Court Revenue Fee

If ECD decides to file a civil case, they are required to pay a Court Revenue Fee. The Court Revenue Fee may cost up to 500,000 Myanmar Kyats. Other costs such as costs for certified copies and other material to be provided to the Court occur in addition to the Court Revenue Fee. All payments must be in accordance with the instructions of the Revenue and Court Fee Act. If the provisions of the Act are not followed, the case may be dismissed.

Detail of Case Preparation and Proof of Evidence

Detail of Case Preparation

Preparing a civil case requires the consideration of multiple laws, regulations and acts in order to file the case correctly. Thus, the preparation of civil cases is very technical and detailed, which may cause significant challenges to inexperienced plaintiffs. In the preparation of a civil case the following regulations must be considered (including but not limited to):

- Civil Law

- Civil Procedure Code
- Revenue and Court Fee Act
- Status of Limitation Act
- The Evidence Act
- The Suits Valuation Act

Please see the Appendix for an example of the process that ECD may need to prepare.

Proof of Evidence

In civil cases, the plaintiff identifies the nature and extend of the civil remedy and demands it at Court. The Court then decides to either confirm, reject, confirm, or adjust the type and extent of the remedy. The plaintiff is required to demonstrate that all relevant evidence was diligently collected and is aligned with the legal requirements of the Evidence Act. The plaintiff must be able to prove to the Court that the defendant is violating the law and to issue the necessary injunction, compensation, environmental restoration, or (civil) imprisonment. If the Court considers the evidence to be weak or incomplete, the case may be dismissed, or insufficient remedies imposed.

The detail of evidence may be impacted by contextual challenges, for example:

In Myanmar, the majority of land users do not hold land certificates and are not legally considered the owners or users of the land. If farmers without land certificates suffer from environmental damage caused by businesses, there may not be sufficient evidence to file a civil case against the polluter.

Union Attorney General's Office

Attorneys from the Union Attorney General's Office rarely practice or present civil cases since their focus are on criminal cases. The Union Attorney General's Office may decline to advise and represent ECD for civil cases or may not be sufficiently prepared to effectively represent ECD. Since ECD does not have significant legal experience yet, they are recommended to closely work with the UAGO or they may hire a lawyer. However, ECD may not be able to hire an environmental lawyer due to their limited financial resources.

2.3.2 Challenges Under the Criminal Law Framework

There are multiple associated challenges if ECD decides to apply environmental remedies by using the Civil Law Framework:

Precedent Cases

Although there were few civil tort cases regarding environmental remedies in Myanmar, there are no precedent cases or case laws for the Magistrate or Judge to exercise Criminal Procedure Code Section 133 (nuisance) for environmental cases. This means that there are no reference cases for the Judge for guidance in using criminal remedies.

Need of Experience with Environmental Cases

Due to the lack of precedent environmental cases judges, attorneys, lawyers and other legal practitioners are inexperienced in handling environmental cases. Consequently, Myanmar's Judges are not familiar with environmental issues and environmental nuisances in their

courts. The need to familiarize with environmental cases under the Criminal Law also applies to the UAGO, which is supposed to advise and represent ECD in criminal cases. Thus, it is unclear whether the UAGO would be able to support ECD sufficiently, if environmental cases are filed under the Criminal Law.

Detail of Case Preparation

Similar to civil cases, the preparation of criminal cases requires a lot of detail and is very technical. The level of detail constitutes even a challenge to experienced practicing lawyers. If the Judge imposes an injunction order, the plaintiff lawyer needs to be aware of the requirements of Section 133 of the Criminal Procedure Code. If ECD wishes to file a case against a project proponent using the Criminal Law, ECD needs submit their plaint (written statement) in accordance with Section 133 of the Criminal Procedure Code.

Clear Procedures Yet to be Developed

Despite the provisions of the Criminal Procedure Code, there are no clear and detailed procedures on how to initiate a criminal case or its preparation. Furthermore, there are no clear instructions on how to file or prepare the case statement.

2.3.3 Challenges Under the Administrative Law Framework

Generally, administrative remedies under Special Environmental Legal Frameworks are exhausted before a civil or criminal case is filed. However, there are also certain challenges related to imposing administrative remedies.

Unclear Legal Authority

The ECL mainly provides legal power to MONREC. Not all provisions of the relevant Administrative Law, namely the ECL, clearly state the legal authority of ECD, in which circumstances and how ECD can exercise its power. Especially the ECL's sections on offences and penalties do not clearly state which government agencies is responsible for their enforcement. In most provisions of the ECL, ECD's legal authority is limited and strongly depends on MONREC for specific orders to take legal action. The 'top down' approach requires ECD to follow specific instructions of the Ministry otherwise ECD's action possibilities are rather limited. Furthermore, there is no clear or detailed procedures on how to implement administrative remedies.

ECD's Legal Authority Remains Not Practiced

Although the ECL provides some legal authority to ECD for taking administrative actions, ECD has not practiced its legal authority yet. To date, no polluter has received an administrative remedy in the form of fines or imprisonment.

Limited Experience

ECD was established in 2012 and still needs to enforce environmental remedies and improve enforcing laws, rules and procedures. Most of ECD's officials need to expand their experience with monitoring and compliance activities.

Need for Relevant Processes to Impose Administrative Remedies

If ECD wishes to enact administrative remedies under the Administrative Law Framework, certain procedures and processes have to be implemented in order to ensure effective procedures. For example, ECD is yet to implement a functioning Environmental Management Fund. However, if ECD were to impose fines under the administrative law, ECD must have the means to collect fines and manage them appropriately. Furthermore, neither the ECL nor the ECR specifies which type of environmental damage or harm requires which type of environmental remedy (i.e., how high should the fine be for a certain level of water pollution, etc.). Such a procedure must be very clearly documented to provide guidance on appropriately imposing environmental remedies (see the example of the Compliance Catalogue in the *Recommendation Report*). For every damage, the Ministry or Department needs to consider appropriate fines based on the provisions for administrative remedies under the law.

2.3.4 Contextual Challenges

Aside from legal challenges, it is essential for the Scope of the Legal Handbook on Environmental Remedies to consider contextual challenges that ECD is likely to face.

- ECD is a new Department;
- Need for Law harmonization of environmental and other relevant legal frameworks;
- Need for improved understanding of the environmental legal framework and practice among courts, judges and environmental practitioners;
- Need for improved understanding of the environmental legal framework and practice among the UAGO and ECD; and
- ECD's limited access to relevant experts and equipment.

ECD is a New Department

The limited authority of ECD noted in 2.3.3 may also result from its relatively recent establishment and the creation of the first environmental law in 2012. Other relevant Departments such as the Mining Department, Myanmar Investment Commission (MIC), Forestry Department, Directorate for Investment and Company Administration (DICA), the Energy Enterprise under the Ministry of Electricity and Energy were established much earlier than ECD.

With environmental conservation being a new subject of interest in Myanmar, ECD's responsibilities overlapped with existing Departments and Ministries when ECD was established. For environmental conservation as an intersectional topic to be implemented successfully, different Departments and Ministries must acknowledge its importance. However, most Departments and Ministries prioritize their own agenda without considering an intersectoral topic such as environmental conservation. Thus, different Departments and Ministries either do not collaborate or only collaborate to a limited extent to enforce the environmental legal framework. Furthermore, ECD is still in the process of developing of their functions. Thus, it is important that other relevant Departments support ECD in its monitoring and compliance functions through collaboration.

Limited Law Harmonization of Environmental and Other Relevant Legal Frameworks

Myanmar's environmental laws are often conflicting with other laws or are not referred to by other laws and regulations. According to Myanmar Investment Law, the Myanmar Investment Committee (MIC) issues investment permits for businesses. However, the Investment Law does not specifically mention or recommend if, when and how which permit is necessary, or if project proponents need to conduct environmental reports such as IEE, EIA or EMPs. The Myanmar Investment Law should clearly refer to the ECL which the project proponent is required to follow and identify whether an environmental assessment is required prior to the Myanmar Investment Commission's investment permit (MIC permit). Project proponents are most likely to refrain from environmental conservation activities due to increased costs unless they are directly instructed by relevant Departments or Ministries. If the laws are not harmonized, project proponents that received investment permits are more likely not to follow-up if further requirements are necessary. This holds particularly true if impunity perseveres. Overall, the challenge of limited law harmonization does not only apply to the Myanmar Investment Law but also other laws such as the Mining Law and Rules, Land Acquisition, Resettlement and Rehabilitation Law and Forest Law, Rule and Community Forest Instruction.

Example: Myanmar Stark Prestige Plantation

"The Myanmar Stark Prestige Plantation (MSPP)²³, a palm oil concession issue in Tanintharyi, is an example of a business that received an MIC permit without any environmental assessment. The MSPP is a Myanmar and foreign joint venture investment company required to follow the DICA requirements for registering under the Myanmar legal framework²⁴. The project proponent proceeded to operate without any Environmental Report²⁵, only with MIC permit starting in 2010. The case of the MSPP is an example for an existing facility prior to the ECL. The status of the project proponent became public when the communities complained that the herbicides MSPP used, affected the community's property, such as their plantations, orchards and households.

Limited Understanding of the Environmental Legal Framework and Practice Among Courts, Judges and Environmental Legal Practitioners

In Myanmar, there are only few environmental cases. The Heinda mining case²⁶ appears to be the first case in which villagers claimed environmental remedies. It is not surprising that the Heinda mining case may be the first environmental case because the ECL was only enacted in 2012. Prior to the ECL there was no legal practice regarding environmental cases in Myanmar. There are no specific courts, judges, attorneys, or lawyers trained in Myanmar for environmental cases. Consequently, judges, law officers and lawyers who were awarded the Heinda mining case were not experienced with the environmental legal framework, environmental legal terms and remedies. There is a general need to improve the understanding among legal practitioners on how to implement environmental remedies.

²³ <https://eia-international.org/wp-content/uploads/Green-Desert-FINAL.pdf>

²⁴ In 2010, MSPP was required to follow the Foreign Investment Law, Myanmar Investment Law and Company Registration Act for registering the company in Myanmar. Since then, the registration requirements changed, today, MSPP would need to register only under the Myanmar Investment Law.

²⁵ EIA/IEE or EMP report

²⁶ <https://www.business-humanrights.org/en/myanmar-villagers-to-sue-thailand's-myanmar-pongpiat-state-owned-mining-enterprise-2-over-environmental-impacts-of-heinda-tin-mining-operations>

Need for Improved Understanding of the Environmental Legal Framework and Practice Among the UAGO and ECD

It is expected that ECD and the Union Attorney General Office (UAGO) will face challenges in understanding environmental terms and justice. As stated above, there are no legal practitioners who were trained in environmental laws in Myanmar. Thus, experts at ECD and UAGO are yet to be familiarized with environmental cases at court. When a case is brought to court, the case needs to be filed as a Civil or Criminal case. Administrative cases can also be brought to court and will then be treated as civil/criminal cases under the Civil Procedure Code or Criminal Procedure Code. Normally UAGO office only presents criminal cases because they are prosecuting on behalf of the State. The State has the responsibility to protect all of its citizens. Thus, the UAGO will always represent the side of the plaintiff who suffered damages or inquiry. When ECD files a case under the Criminal Law, the UAGO law officer is automatically representing ECD. However, if ECD is filing the case under the Civil Law the UAGO will not necessarily be responsible because civil cases are not the responsibility of the State. In Myanmar's litigation history, there are not many precedent cases to refer to and learn from.

ECD's Limited Access to Relevant Experts and Equipment

All types of environmental cases that are brought to court require sufficient evidence. In such cases, advice and consultancy from experts may be required. However, expert advice may be very costly depending on the nature and level of the environmental damage. This means that ECD requires significant financial resources in order to file a civil or criminal case at court. Such expert inspections and sound and diligent monitoring activities are important for enforcement mechanisms because detailed evidence is required to win a case. If ECD cannot provide the necessary evidence due to a lack of funds, they may not be able to impose environmental remedies and their case may be easily denied at court. Although the ECL mentions the Environmental Management Fund (EMF), ECD is yet to establish and formalize the EMF and depends on government.

PART III

3.1 Identifying Relevant Scenarios for Environmental Remedies

After the assessment of the legal framework, environmental remedies and the associated challenges, five different scenarios demanding immediate enforcement action and environmental remedies were identified. The reason for selecting these five scenarios requiring action and to address enforcement gaps in the short-term. By focusing on a suggested five key areas, ECD will be able to channel efforts on some of the most pressing enforcement issues.

In Part III of the Scoping, each scenario is briefly described, the associated challenges for each scenario explained, and appropriate environmental remedies suggested. The identified scenarios and environmental remedies are intended to provide guidance in identifying the focal topics of the subsequent Legal Handbook on Environmental Remedies.

The following scenarios and remedies were selected and prioritized based on KIIs with legal practitioners, past workshops with ECD, Focus Group Discussions (FGD) with ECD and conclusions derived from available documentation from ECD. The information was assessed and analyzed by an experienced environmental lawyer.

3.2 Scenarios for Environmental Remedies

3.2.1 Mining Sector

The Mining Sector in Myanmar

The mining sector is one of the most important and oldest sectors in Myanmar. According to the Myanmar Extractive Industries Transparency Initiative (MEITI) report²⁷, mining is the second biggest industry in Myanmar. In terms of environmental impact, all types of mines are expected to have a certain level of adverse impact on the environment. Therefore, mining companies are likely to be required to undergo an assessment to identify whether an EIA, IEE or EMP process is required for new or existing mining projects. Most mining operations existed before the ECL was enacted in 2012 and often do not comply with the requirements of the environmental legal framework. For example, mining companies' wastewater management and sediment management tend to be weak, leading to significant water and soil pollution.

Specific Environmental Challenges of the Mining Sector

The Mining Department is responsible for all mining activities in Myanmar and operates under MONREC. Before a mining company initiates any activities, the Mining Department and ECD must be informed by the project proponent. As for any environmental impactful project, project proponents must inform ECD to determine if the project requires an EIA, IEE or EMP, or is exempted from such procedures. Although the EIA process should be the very first step for every environmentally impactful project, companies often only inform the Mining Department to receive a mining permission but not ECD to investigate whether the project

²⁷ <https://eiti.org/myanmar>

requires an IEE, EIA or EMP to operate. Additionally, the previous Mining Law (1994) did not include any environmental references since it preceded the ECL. In 2012, the Mining Law was amended. However, it was not until the Mining Rule (2018) was enacted that a reference to the ECL, ECR and EIA Procedure was made. Since the Mining Rule was enacted recently, it is likely that requirements of the environmental legal framework are not put into practice. Furthermore, mining permits do not refer to the requirements for an EIA, IEE and EMP assessment. Many mining permits are currently on the waiting list²⁸ for approval for exploration.

Environmental Remedies for the Mining Sector

Due to the adverse environmental impact of mines, legal practitioners recommended to focus on improving enforcement and implementing environmental remedies in Myanmar's mining sector. Additionally, based on the experience of environmental lawyers, many mining operations tend to be non-compliant with Myanmar's environmental legal framework. Often, there is a lack of notification of an EIA, IEE or EMP in the mining permit but also because many mining companies existed prior to the creation of Myanmar's Environmental Legal Framework. Many mining companies are either unaware, not willing, or unable to follow the environmental requirements.

Civil and Criminal Remedies for the Mining Sector

Injunction for Pollution Trespassing

The pollution from mining impacts rivers, creeks and streams. ECD can request the Court to issue an order of "Injunction of Pollution". This means that the project proponent must stop the pollution for a limited or unlimited period.

Compensation for Environment Damages

Depending on the case and impact, businesses may be instructed to reverse the mining tailing and sediment impact and to restore the environment in the area to its original or similar condition. ECD can consider demanding compensation at the Court for an Environment Recovering Plan executed by ECD. Factors to be included in the calculation of compensation for any damages include but are not limited to:

- Remoteness
- Reinstatement or diminution in value
- Lost profit
- Legal fees
- Interest

²⁸ <https://www.mmmtimes.com/news/new-mining-permits-be-be-approved-soon-ministry.html>

Administrative Remedies for the Mining Sector

Warnings

ECD can issue warning letters (maximum three warning letters) to the project proponent after the non-compliance was detected during an inspection. Each warning letter should come with an administration fine to cover the cost of contacting the project proponent (e.g., sending a letter).

Instruction letters

ECD can issue specific instructions to mining companies based on what environmental management activity is required for urgent environmental damage prevention, restoration, or recovery.

Revoking permits

ECD can collaborate with MONREC and other departments to revoke or suspend different types of permits. For example, ECD can collaborate with the Mining Department to not extend the mining permit to a polluting project proponent. Furthermore, ECD can collaborate with the Mining Department to identify suitable enforcement mechanisms for mining companies and establish synergies for inspections.

Environmental restoration

ECD can issue instruction letters requiring mining companies to restore the environment and implement specific restoration activities, such as water restoration.

Penalties

ECD can take administrative action against non-compliant mining companies. According to the ECL, there are two options: imprisonment and fine or both.

Note: The ECL merely provides an imprisonment of a maximum of 2 to 3 years and the maximum fine is 1 million Myanmar Kyats. Compared with the environmental impact and damages, these penalties are often not appropriate. ECD is recommended to seek advice from the NECC when they consider taking administrative remedies against project proponents. Due to their power given by the law, the NECC is a good alliance for ECD to take legal action. The NECC functions like a Union Supreme Court and makes the final decision on the appeal of the Project Proponent. Currently, the Project Proponents appeals to the NECC if they do not receive the ECC. The NECC makes the final order in accordance with the law. Thus, a close collaboration between the ECD and NECC would be helpful to align their enforcement actions and decisions.

3.2.2 Oil & Gas Sector

The Oil & Gas Sector in Myanmar

The oil and gas sector is one of the most environmentally harmful sectors in Myanmar with significant environmental and social impacts. There is need for more transparency and accountability mechanisms according to the MEITI²⁹ report. In Myanmar, most oil and gas explorations are offshore activities and most projects are limited in size due to sensitive or dangerous operations. Even if the oil and gas sector follow the Environmental Standards, their nature of works is environmentally invasive. Offshore oil and gas explorations are at risk to impact sea water by discharging waste. Additionally, ocean environmental damage among other adverse environmental impacts caused by the oil and gas sector is difficult to remediate or restore because seawater pollution is difficult to control.

²⁹ <https://myanmareiti.org/en/publications>

Specific Environmental Challenges of the Oil and Gas Sector

Implementing environmental remedies for the oil and gas sector may lay in the power imbalances among the shareholders of oil and gas companies and ECD. Especially the State-owned oil and gas companies were established well before ECD and may disagree with ECD's environmental remedies. Additionally, ECD is inexperienced in monitoring and imposing environmental remedies, especially in complex sectors such as oil and gas. For example, pipelines seem to lack frequent monitoring³⁰. In the case of an oil leak into the sea, it is unclear whether ECD would have the right equipment and measures to monitor the damage. This would influence ECD's ability to enforce environmental remedies since the environmental damage would be difficult to prove due to limited monitoring possibilities.

Environmental Remedies for the Oil & Gas Sector

There are different types of remedies applicable for the Oil & Gas Sector:

Civil and Criminal Remedies for the Oil and Gas Sector

Injunction for Pollution Trespassing

Pollution from the Oil and Gas sector impacts land and water resources, i.e. through discharges to the ocean. ECD can request the Court to issue an order of "Injunction of Pollution". With the injunction order, the Court may force the project proponent to cease the pollution temporarily or permanently.

Compensation for Environment Damages

The waste and impact from exploration activities may require restoration of the environment to its original condition. Similar to mining companies, ECD may consider demanding compensation in Court for an environment recovery plan executed by ECD on the cost of the polluter. Similar to environmental damages in the mining sector, the compensation for environmental damages must be calculated on a case by case basis (see mining sector factors to be considered in calculating the compensation).

Note: Civil and criminal remedies are very technical and require strong evidence to prove to the Court that the actual environmental impact and justify the amount of compensation. The political interest in the oil and gas sector may impede any success at Court

Administrative remedies for the Oil and Gas Sector

Penalties

ECD can take administrative action against non-compliant oil and gas companies and there are two penalty options: imprisonment and fines or both. According to the ECL³¹, the maximum imprisonment is 2 to 3 years and the maximum fine is 1 million Myanmar Kyats. Compared to the potential environmental impact and caused damages by oil and gas companies the penalties are not appropriate. When ECD considers taking administrative action in the form of penalties, they are recommended to seek advice from the Myanmar Oil and Gas Enterprise, Ministry of Energy, National Environmental Conservation Committee (NECC).

Warnings

After an inspection, ECD can issue warning letters to the project proponent and request the project proponent to change or stop environmentally damaging activities.

³⁰ Radio Free Asia, 2018, <https://www.rfa.org/burmese/news/kyaukphyu-water-pollution-07282018074026.html?fbclid=IwAR16xDyUhtocUB4OcqC46rkkOWrgPtOJ1GiS3ZcYWLcUqfWVyBuV0A4XXuU4#.W1yqzUVCKC4.facebook>. Accessed: 24 August 2020.

³¹ Explanation of imprisonment under administrative action: (If Ministry (or ECD) can take action by ECL law (Chapter XIII Offences and Penalties – Section 31/32/33/34, it is also called Administrative penalties action. ECD can do investigation stage within Department (or Ministry) but the final process need to submit to the Court.)

Instruction letters

ECD may issue specific instruction to oil and gas companies to instruct the appropriate environmental management activities required to minimize, reduce or eliminate potential adverse impacts on the environment, e.g., waste management practices with hazardous waste.

Revoking permits

Most oil and gas companies in Myanmar have a joint venture with the Myanmar Oil and Gas Enterprise (MOGE). ECD can collaborate with MONREC and other Departments to stop the extension of the operation permit of the project proponent. For example, ECD may issue a letter to MOGE asking for collaboration in tackling environmental harm and identifying suitable enforcement mechanisms against non-compliant project proponents. Collaboration with MOGE or the Ministry of Energy and Electricity (MOEE) can be helpful because these government agencies issue permits to the project proponent (e.g., drilling permit).

3.2.3 Cumulative Impacts from Mega-Development Projects

Cumulative Impacts

Cumulative impacts can be mainly seen in Special Economic Zones (SEZ) and industrial clusters caused by the joint impact of multiple companies over time. In Myanmar's SEZ, many infrastructure development projects can be found. Some examples of SEZ in Myanmar include Thilawa SEZ, Kyau-Phyu SEZ, and Dawei SEZ. To date, ECD is yet to develop appropriate monitoring methods to measure the cumulative impact caused by SEZ's or industrial zones. Additionally, framework specifying how and by whom cumulative impact is supposed to be measured needs to be developed.

Environmental Challenges Related to Cumulative Impacts

It is very difficult to identify the origins of cumulative impacts (i.e., which companies and processes have contributed to the cumulative impacts over time). The difficulty to identify the source of cumulative impacts has consequences for legal enforcement and sanctions. ECD may have challenges to identify from which company any environmental remedies should be demanded. Challenges include but are not limited to:

- Difficulty to prove which impact was caused by whom;
- Difficulty to prove the cost of the cumulative impacts;
- Difficulty to identify how and by whom the cumulative impacts should be managed
- Difficult to measure the impact on the environment, people, livelihoods etc.; and
- No guidance from the existing environmental legal framework on how to manage cumulative impacts³².

Furthermore, the need to strengthen collaboration among different government institutions prevents the effective joint management of cumulative impacts by relevant Departments and Ministries. If different permit issuing government institutions would work together in identifying appropriate management and enforcement approaches, cumulative impacts could be reduced over time.

³² In current existing Environmental Conservation Law, no specific provision for the cumulative impact and remedies for it.

Environmental Remedies for Projects Causing or Contributing to Cumulative Environmental Impacts

It is challenging to identify appropriate environmental remedies for projects causing cumulative impacts because the process of remediation for cumulative impacts requires long-term planning.³³

Civil and Criminal Remedies for Projects Causing or Contributing to Cumulative Environmental Impacts

Although ECD may prepare a civil litigation filing civil cases against companies causing cumulative environmental impact, it comes with many challenges. For example, ECD must first examine and identify which chemicals exceeded the required limits and then rank them based on their level of toxicity and level of potential harm to flora and fauna. This is a complex procedure and requires an experienced environmental expert to investigate the case. Then ECD must identify which of the business facilities have produced the harmful chemicals and which have contributed most to the cumulative impacts, both of which may be difficult to prove.

A criminal remedy for cumulative impacts may be an order for “Junction of Pollution” to several suspected businesses. In this way the businesses may be forced to stop polluting and contributing to the cumulative environmental impacts.

Administrative Remedies for Projects Causing or Contributing to Cumulative Environmental Impacts

Penalties

According to ECL, the maximum imprisonment is 2 to 3 years and the maximum fine is 1 million Myanmar Kyats. Compared to the environmental impact and caused damages by multiple business facilities in SEZ or industrial clusters the penalties are too low.. When ECD considers taking administrative action in the form of penalties, they are recommended to seek advice from the Industrial Zone Management Committee in order to identify appropriate penalties for polluting business facilities in SEZ or industrial clusters.

Warnings Letter with Joint-Working Committee

ECD may issue warning letters to different project proponents who are proven to contribute to the cumulative impact. ECD may collaborate with Working Committees in order to contact and directly warn project proponents.

Instruction or Suggestion Letter

ECD may issue specific instructions to different kind of factories and business facilities that are suspected to significantly contribute to the cumulative impact. For example, ECD may request or suggest them to adjust their environmental management plans and respective procedures to reduce their contribution to cumulative impacts in the SEZ or industrial cluster.

3.2.4 EIA, IEE and EMP, Environmental and Other Relevant Reports

EIA, IEE and EMP, Environmental and Other Relevant Reports

³³ <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/07349165.1994.9725869>

ECD does not have systematic and sufficient monitoring and inspection activities to keep up with incoming environmental reports and the Department's inspection responsibilities. Environmental reports include:

- EIA related reports of project proponents
- IEE related reports of project proponents
- EMPs of project proponents
- Monitoring reports of project proponents
- Inspection reports by ECD officials

However, regular monitoring activities and inspections are necessary for enforcing and ensuring that project proponents obey the laws and follow the requirements of the ECC. Without any evidence-based monitoring, it is not possible for ECD to take any enforcement action against polluters due to lack of evidence. Currently, ECD's Pollution Control Division is conducting monitoring activities triggered by community complaints or requests from State and Regional ECD offices.³⁴ For monitoring and inspection activities, ECD has inspection guidelines, checklists and ECCs but these materials are often too general to apply for all types of projects. In the case of cumulative impact monitoring, the ECD inspector requires supporting equipment to define the cumulative impact effectively. Additionally, ECD does not have their own laboratory therefore it is challenging for ECD to obtain certified results and proceed with imposing appropriate environmental remedies.

Challenges Related to EIA, IEE and EMP, Environmental and Other Reports

Limited monitoring and inspection activities of ECD may lead to challenges in implementing enforcement and compliance, especially in the case of highly impactful businesses and cumulative impacts in SEZ leading to potentially significant environmental damages. To date, ECD did not impose any environmental remedies against businesses that did not comply with the environmental standards or the requirements related to the environmental assessment processes (EIA, IEE and EMP) as well as ECC requirements. Specific challenges are as follows:

Environmental remedies EIA, IEE and EMP, Environmental and Other Reports

As mentioned above, ECD did not take any action against businesses that are non-compliant with the environmental legal framework and its provisions. Especially in the case of complying with the administrative processes of EIA, IEE and EMPs (i.e. submitting the reports in time, conducting the assessments in time, etc.) ECD is recommended to impose administrative remedies. Even for severe non-compliances, ECD may first aim to exhaust administrative remedies prior to filing any civil or criminal cases. However, even for imposing administrative remedies, ECD must first strengthen its monitoring activities to prove the non-compliance of the project proponents and other polluters. Otherwise it is likely that project proponents will appeal against ECD's measures either with the NECC or at court and win the case.

Administrative Remedies for Non-Compliances Related to EIA, IEE and EMP, Environmental and Other Reports

Instruction letters

ECD can issue specific instruction letters after an inspection of business facilities. The instruction letters must be clearly stating which measures must be taken, within which timeframe and the consequence of non-compliance. If the project proponent does not comply with the instructions, warning letters will be issued.

³⁴ KII note and workshop discussion with ECD in Nay Pyi Taw

Warnings

ECD can issue warning letters to the project proponent after the result of ECD's inspection. Warning letters should include clear timeframes for compliance and clear consequences for non-compliance.

Penalties

ECD can take administrative action against non-compliant project proponents based on the monitoring and inspection results and refer to the ECL for penalties such as fines and imprisonment. For administrative penalties, ECD may be able to negotiate the penalties with project proponents. For example, if a project proponent is usually compliant but fails to comply once, ECD may impose less severe remedies than for a project proponent who repeatedly failed to comply with the legal provisions.

Revoking permits

ECD has the legal power to revoke permits of project proponents. In order to be more effective in revoking or suspending permits, ECD should collaborate with other Departments and Ministries to unanimously decide which permit should be revoked or suspended.

3.2.5 Prioritizing Impactful Projects, Projects in the Nine Priority Sectors and Approved Projects

Prioritizing Impactful Projects, Project in the Nine Priority Sectors and Approved Projects³⁵

Considering ECD's limited capacities, participants from interviews suggested prioritizing impactful businesses (mining, oil and gas and nine priority sector businesses³⁶) and businesses whose projects are already approved through a legally binding ECC or approval letters.

MONREC issued Notification No. (03/2018) dated January 10, 2018, requested existing and operating businesses in the nine priority sectors to submit their EMPs.³⁷ ECD has the responsibility of overseeing the submission process of EMP reports by businesses. This short timeline for reviewing EMPs constitutes a major challenge for ECD³⁸. Furthermore, of all the businesses that underwent an environmental assessment, only 16 received an ECC. Among these approved reports, only 16 businesses received an ECC. A limited number of businesses received approval letters instead of ECCs. However, in contrast to ECCs, approval letters are not legally binding. This may lead to significant challenges in enforcing environmental remedies.

³⁵ Information is derived from the baseline assessment on ECD's monitoring and compliance activities based on KIIs, FGD, workshops with ECD and ECD's monitoring and compliance documentation.

³⁶ Directorate of Investment and Company Administration, 2020, Announcement to Submit Environmental Management Plan for Operating Factories Under 9 Prioritized Industrial Sectors. According to the Announcement the nine priority business sectors are: 1. Alcohol, Wine and Beer Production Factories, 2. Food and Beverage Processing Facilities, 3. Pesticide Manufacturing, Formulation, and Packaging Plants, 4. Cement and Line Manufacturing, 5. Textile and Dying Factories, 6. Foundry Industry, 7. Tanning and Leather Finishing, 8. Pulp and Paper Mill, 9. Sugar Manufacturing Plants

³⁷ www.ecd.gov.mm

³⁸ EIA Division Presentation note in Kalaw training (Vermont Law School organized training in Kalaw with CSOs and ECD official)

Challenges related to impactful, approved and nine priority sector projects

Challenges	Overcoming Challenges
• Delays in reviewing environmental and monitoring reports • Delays or lack of following-up with the instructions made to project proponents • Efficient planning based on monitoring reports for inspections: The monitoring reports cannot be used as baseline data for inspections currently because the Divisions and Union and State/Regional offices are barely collaborating.	• Develop monitoring databases that are regularly updated for the IEE, EIA and EMP processes and the respective follow-up processes • Revise the provided timelines for project proponents and ECD (i.e., the timeframes provided for reviewing reports should be adjusted to ECD's current capacity to enable project proponents to have more planning security) • Assessment of EIA consultants prior to issuing consultant licenses and regular controls to avoid non-compliance of EIA consultants. For example, ECD should thoroughly assess the consultants' years of experience, type of projects completed, and references. Furthermore, ECD should review and assess the performance of the EIA consultants on a regular basis • Blacklist non-compliant EIA consultants

Environmental Remedies for Impactful, Approved and Nine Priority Sector Projects

ECD is recommended to exhaust administrative environmental remedies in accordance with the ECL before taking any civil or criminal actions against project proponents unless the environmental damage is significant. However, for follow-up processes and delays in submission administrative remedies may be effective and less challenging for ECD to implement. The same administrative remedies as in 3.4.4 apply.

Part IV

Recommendations

4. Concluding Recommendations

The Scoping of the Legal Handbook aims to provide the author(s) of the Legal Handbook with an overview of the legal framework, environmental challenges and scenarios to be considered in developing the Legal Handbook. Based on the baseline assessment and the development of the Scoping of the Handbook, some recommendations were derived. These recommendations are addressed to the author(s) of the Legal Handbook and are intended to provide guidance on the Handbook's content.

Multi-Stakeholder Consultations to Understand Enforcement and Contextual Challenges

The author of the Legal Handbook is recommended to consult multiple stakeholders to understand the current challenges related to implementing environmental remedies. It is recommended to have consultations with:

- ECD officials from relevant Divisions, such as the Policy and Legal Affairs Division, to understand enforcement challenges and internal processes required for enforcing actions against a polluter. These internal processes could be documented and assessed to identify potential improvements and to inform the content of the Legal Handbook;
- ECD officials from the director and deputy director levels to understand the enforcement challenges and internal processes required for enforcing actions against a polluter;
- ECD officials from State and Regional ECD Offices who conduct inspections to understand the challenges of enforcing actions 'on the ground';
- Government Officials working in relevant sectors (e.g., Mining Department, MOGE etc.) to understand the challenges they face in the enforcement processes and the political context of ECD. Furthermore, consultations with different government institutions will support understanding the current level of collaboration and the required level of collaboration for improved enforcement mechanisms of ECD;
- EIA consultants and their challenges in the EIA, IEE and EMP processes;
- Project Proponents and their challenges in the EIA, IEE and EMP processes;
- NGOs, CSOs and CBOs to understand the impacts of limited enforcement practices and the need for stronger enforcement mechanisms from ECD and other government institutions. Furthermore, consultations with relevant NGOs, CSOs and CBOs will support understanding the need for public consultations and how to integrate these in the Legal Handbook of Environmental Remedies;
- Legal practitioners involved in past environmental cases to understand the legal and contextual challenges faced by legal practitioners. These insights will inform the practicality of suggestions and actions proposed in the Legal Handbook; and
- Project affected people to understand the impacts of non-compliance on the livelihoods of people suffering damage from non-compliant businesses. Furthermore, understand the challenges project affected people faced when they wanted to file a case against polluters. By understanding the challenges project-affected people face, the author of the Legal Handbook will be able to provide recommendations that are

practical, not only for ECD, but also for project proponents, consultants, and communities.

ECD's Limited Legal Authority

As analyzed in the baseline assessment and mentioned in previous chapters of this Scoping, ECD has limited legal authority to impose environmental remedies and strongly depends on other departments in MONREC. However, a process of providing ECD with more legal authority as per legal framework is unlikely to happen in the short-term. It is recommended to take ECD's limited legal authority in the Legal Handbook into consideration and propose enforcement actions that ECD can implement easily. Therefore, it is recommended to first exhaust administrative remedies, such as instruction letters, warning letters and/or fines, before considering civil or criminal remedies.

Anti-Corruption Safeguards and Framework for Fund Management

The Legal Handbook on Environmental Remedies must take into consideration that internal processes at ECD are currently being established. For example, the Environmental Management Fund is currently being established, which may pose challenges to collecting fines because processes and guidelines for the EMF are not developed yet. The limited protocols of collecting fines may give space for corruptive actions. The Legal Handbook must take this circumstance into consideration to avoid that the self-interest of individuals prevents ECD to build an internal fund for environmental conservation. Thus, the Legal Handbook should consider providing guidelines on how to manage collected fines appropriately.

Compliance Guidelines

Since ECD has not yet enforced actions against non-compliant businesses, the Legal Handbook is recommended to provide detailed guidance on the first steps of implementing compliance actions. Informed by consultations, the author of the Legal Handbook is recommended to identify:

- Means by which non-compliances can be identified
- Non-compliances requiring enforcement actions
- Appropriate enforcement actions

Please refer the Compliance Catalogue in the Recommendation Report for examples. Ultimately, ECD should have a Handbook to identify which remedies to apply for specific situations. Due to ECD's limited authority, it is recommended that the Legal Handbook is approved by MONREC to ensure that ECD can take actions immediately and effectively.

Step-by-Step Guidance

Internal Processes

The Legal Handbook must consider that ECD is new to imposing environmental remedies. It is likely that ECD officials are unclear about the steps they must follow in order to enforce an action. Thus, the Legal Handbook should outline also the internal steps ECD must take for enforcement actions. This could include the following:

- Increasing ECD's understanding by providing an analysis of each provision of the ECL, ECR and EIA Procedure and which compliance actions these provisions require from ECD.
- Providing an analysis on the need of law harmonization between the environmental laws, rules and procedures other legal framework for ECD to understand better the existing need to harmonize laws. The analysis should include a recommendation or

strategy on how to collaborate with other departments or ministry in order to harmonize the laws more effectively. To further strengthen the harmonization of laws, it is recommended that ECD collaborates with other ministries and departments prior to taking any enforcement action. This will ensure that the laws are not only aligned in written form but are also reflected in the ministries and departments actions.

- Developing a guidance material and a training program for ECD to learn how to prepare strong legal cases, e.g. guidance on how to collect evidence which is likely to be approved by the court.
- Compliance and monitoring are strongly interlinked and depend on each other. The author of the Legal Handbook on Environmental Remedies is recommended to take monitoring actions into consideration and understand ECD's monitoring practices. Only then will the Handbook reflect ECD's needs for enforcement actions.

In the follow up processes with the EMP for example, ECD must have internal processes in place before the enforcement action takes place. Please see the Appendix of the Recommendation report for an exemplary step-by-step follow up process.

Approval Processes with MONREC

It could be helpful for ECD to understand which type of environmental remedies they can impose with or without MONREC's approval. This could also apply to other types of approvals required (i.e. from the parliament, other Ministries etc.). It is recommended to map out:

- Which types of approvals are required;
- Which Department or Ministry is responsible for the approval; and
- How long it is expected to receive approval from the Departments/Ministries.

Simplified Language

It is recommended to use simple and non-legal language for a Legal Handbook whose target group is primarily ECD.

Revised Action Plan on the Draft Guideline on Public Participation

Contents

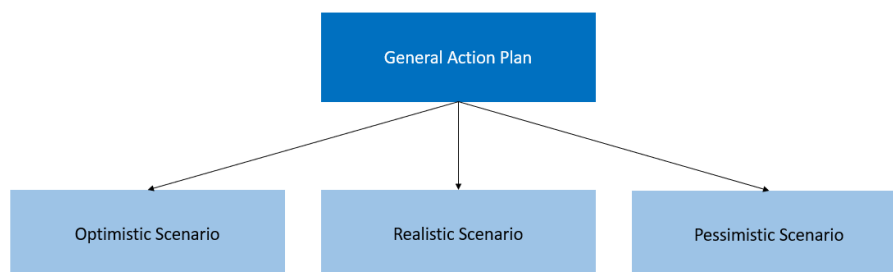
Abbreviations.....	110
1. Introduction and Overview: Revised Draft Guideline on Public Participation.....	111
2. Revised Action Plan on the Draft Guideline on Public Participation in Myanmar’s EIA Process.....	112

Abbreviations

CBO	Community Based Organization
CSO	Civil Society Organization
DG	Director General
DGPP	Draft Guideline on Public Participation
ECD	Environmental Conservation Department
EIA	Environmental Impact Assessment
FGD	Focus Group Discussion
KII	Key Informant Interviews
MONREC	Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation
NGO	Nongovernment Organization
Q&A	Question and Answers

1. Introduction and Overview: Revised Draft Guideline on Public Participation

The Baseline Assessment on ECD's Monitoring and Compliance Activities included an Action Plan on how to move forward with the Draft Guideline on Public Participation in Myanmar's Environmental Impact Assessment (EIA) Process (hereafter 'Draft Guideline' or DGPP), which has been in draft form since 2017. The Baseline Assessment included Key Informant Interviews (KIIs) and Focus Group Discussions (FGD) with Environmental Conservation Department (ECD), Civil Society Organizations (CSO), Non-governmental Organizations (NGO), EIA consultants, and project proponents on the Draft Guideline. One of the key findings was that many ECD officers are familiar with the current Draft Guideline. Based on these findings an Action Plan with three different scenarios was developed:

It was planned to meet ECD's Director General (DG) early during the project to discuss the Action Plan on the Draft Guideline on Public Participation. However, the outbreak of the global COVID 19 pandemic prevented such a meeting early in 2020. The first meeting took place in May 2020 and the second meeting in July 2020. Without an ECD-led consultation it proved difficult to identify ECD's key concerns and it was not possible to initiate an ECD internal review of the Draft Guideline.

In May 2020, an online meeting with ECD's Director General took place, in which he expressed the need to identify ECD's roles and responsibilities stated in the Draft Guideline on Public Participation. This consultant agreed to implement the first phase of the proposed Action Plan in the Baseline Assessment and the summary of ECD's roles and responsibilities as per the Draft Guideline.

The first phase of the Action Plan (General Action Plan) included:

- Summarizing in a presentation the Draft Guideline (including ECD's roles and responsibilities)
- Presentation of the key findings of the KIIs, FGD and surveys
- Meeting ECD's DG to present the key findings and roles and responsibilities
- Receiving feedback from ECD's DG and revising the Action Plan based on identified scenario.

In a second online meeting with ECD's DG, the progress and key findings on the Draft Guideline on Public Participation were presented. ECD's DG agreed that ECD agrees with the 'Realistic Scenario'. However, he highlighted that there is a need for further consultations with key stakeholders on the Draft Guideline. The reason for the need for consultations with key stakeholders is that the Draft Guideline was prepared in 2017 and requires adjustments based on later consultations.

The original Terms of Reference (TOR) requires ECD to carry out ministerial level consultations to obtain feedback on the DGPP and finalize the Guideline. This consultant has prepared an action plan that incorporates the DG's requests for future consultants or ECD to carry out. The revised Action Plan includes DG's request and will support ECD or newly contracted consultants in moving the DGPP to an approved Guideline. ECD is recommended to implement the Action Plan with external consultants with experience in public participation and providing workshops.

2. Revised Action Plan on the Draft Guideline on Public Participation in Myanmar's EIA Process (DGPP)

Action	Objective	Key Steps to Take	Time
a. Internal Review of the DGPP	Establish non-negotiable sections of the DGPP	- Identify key ECD officials to review the DGPP (ideally officials with experience in public participation and that were involved in the previous drafting process) - Hold an internal discussion meeting to determine which areas are not negotiable for ECD and will not be affected by consultations. Discussion on which parts of the DGPP may require changes. - Document the discussion points on the DGPP	Month 0
b. Announce and Prepare Public Consultation	Plan and prepare the materials and approach for the Public Consultation, planned objectives for outcomes are understood	- Set the objectives for the consultations. One objective of the consultations is to identify which needs of the key stakeholders have changed since 2017 and so may require adjustments. - Planning of one large consultation: - Consultation in Nay Pyi Taw, to which ECD Staff from Nay Pyi Taw and state/regional offices will be invited; - Invitation of project proponents, EIA consultants, NGOs, CSOs, Community Based Organizations (CBO), associations etc. - Prepare consultation material in English and Burmese such as: - PowerPoint presentation introducing and summarizing the key aspects of the DGPP in simplified terms and with illustrations - Briefly outline the main aspects of the consultation - Pamphlets with an overview on the participants of the consultation - Preparation of consultation in Burmese such as: - Q&A sessions after the consultation; - Polls to capture the understanding, concerns and suggestions of the consultation participants; - Visual facilitation to support the understanding of the participants during the consultation; - Survey forms to capture the input from participants after the meeting; and - Guided and participatory brainstorming sessions. - Due to COVID-19 consider offering the option to join the consultation online for key stakeholders that may not be able to travel to Nay Pyi Taw	Month 1
c. Conduct Public Participation	Re-introduce the DGPP and initiate the discussion on	- The consultation could be structured as follows: - Presentation of the structure of the DGPP - Presentation of the content of the DGPP chapter by chapter - Open Q&A round for each chapter and to capture the challenges perceived by the participants and suggested solutions to overcome these challenges	Month 2

	adjustments of the DGPP	• Summary of the key consultation points • Survey forms to capture the opinions and perceptions of the participants in detail • It is recommended to involve a number of ECD officials in the consultations: • Directors from all Divisions; • Deputy directors from all Divisions; • Assistant directors from key Divisions which will implement or be directly exposed to the requirements of the DGPP (EIA Division, Pollution Control Division); • Staff from key Divisions on national, state and regional level • The material and consultations tools are recommended to be in Burmese and use simplified terms to enhance all participants' understanding • At the end of the consultation, all participants are encouraged to participate in the upcoming commentary period for the DGPP.	
d. Announce Public Commentary	Encourage commentary on the DGPP	• After the announcement of a commentary period (i.e. one month) after the public consultation all participants should receive a reminder to participate in the commentary period • Publish the announcement for commentary and the DGPP on the website and other channels • ECD should collaborate with other Departments and Ministries, as well as associations, committees, etc. to publish the DGPP and invitation for commentary on their websites	Month 2
e. Presentation of Findings	Sharing the findings of the public consultation and commentary period	• The findings of the public consultations and commentary periods should be summarized and presented to ECD for commentary. This includes an analysis of the surveys and participatory tools that were applied during the public participation • Considered sharing the findings of the consultation and commentary period at ECD's website	Month 3
f. Validation	Receiving ECD's and DG's feedback and comments on the findings of the DGPP	• After presentation of the findings from the consultation, ECD officials and ECD's DG should be encouraged to validate the findings and decide which proposed changes should be adopted or not • This process will significantly contribute to create a revised DGPP aligned with ECD's expectations	Month 3
g. Internal commentary at ECD	Received detailed comments from ECD on the new DGPP	• After the presentation of the findings, ECD should be given at least 2 weeks to provide written comments on the revised DGPP	Month 3
h. Prepare the new DGPP	Develop the new DGPP based on ECD's commentary	• Based on ECD's commentary the final version of the DGPP should be produced • The DGPP should be prepared in English and Myanmar language	Month 4

i. Submit the Revised DGPP	Submission to MONREC	• Submit the revised DGPP to ECD for final review • ECD is recommended to submit the revised DGPP as soon as possible to the Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation (MONREC) for approval	Month 4
j. Publish the new Guideline on Public Participation	Make the Guideline on Public Participation available to the public	• Publish the approved Guideline on Public Participation on the website • ECD should use other channels to publish the Guideline on Public Participations, i.e.: Other Departments or Ministries websites • Send the Guideline directly to all stakeholders that participated in the consultations • Newspaper article on the new Guideline on Public Participation	Month 5
k. Prepare Training on the Guideline at ECD	Effectively train ECD officials on the application of the new Guideline	• Identify key target groups within ECD for the training on the new Guideline (i.e. field inspectors or officials leading public participation activities within ECD) • Prepare training material for ECD • PowerPoint presentation introducing and summarizing the key aspects of the new Guideline in simplified terms and with illustrations • Produce a brief and practical booklet capturing the main aspects for the training • Pamphlets with an overview of the Guideline • Interactive training to train key stakeholder efficiently on how to apply the new Guideline on Public Participation • Preparation of consultation in Burmese such as: • Q&A sessions; • Polls to capture the understanding of training participants; • Visual facilitation to support the understanding of the participants; • Survey forms to capture the input from participants; and • Guided and participatory sessions with examples on how to implement the new Guideline.	Month 5
l. Conduct ECD Internal Training	Improve ECD officials understanding on the new Guideline	• Interactive training for key stakeholders on how to apply the new Guideline on Public Participation • Ensure the participation of Union, State and Regional Level ECD officials • Provide field officers with tools to efficiently check and control compliance with the new Guideline on Public Participations	Month 5
m. Awareness Raising Campaigns	Improve key stakeholders' understanding on the new Guideline	• Develop an awareness-raising campaign on the new Guideline on Public Participation among key stakeholders such as project proponents, EIA consultants, NGOs, CSOs, CBOs etc. The awareness raising campaign will help key stakeholders to understand the steps required in Public Participation and to directly address their questions and concerns. • Collaborate with NGOs, CSOs, CBOs to provide training to project affected people and communities on the Guideline on Public Participation to raise their awareness on their rights and the steps that must be conducted if there is a project close to their communities	Month 6

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံပတ်ဝန်းကျင်
ဥပဒေဆိုင်ရာကုစားမှုများ
အတွက် ဥပဒေလက်စွဲလမ်းညွှန် အတွက်
အခွင့်အလမ်းများစာအုပ်

မာတိကာ

အတိုကောက်စာလုံးများ.....	၁၂၀
စကားရပ်များအနက်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်.....	၁၂၂
အခွင့်အလမ်းဆိုင်ရာသတ်မှတ်သည့်အကြောင်း.....	၁၂၇
မိတ်ဆက်.....	၁၂၈

အပိုင်း ၁

လက်စွဲစာအုပ်တွင်ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများအားနားလည်စေခြင်း.....	၁၃၀
--	-----

အပိုင်း ၂

မြန်မာနိုင်ငံ၏ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဥပဒေမူဘောင်နှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားမှု အကြောင်းအရာအား နားလည်စေခြင်း.....	၁၃၄
၂.၁ ခြုံငုံသုံးသပ်ကြည့်ရှုခြင်း.....	၁၃၄
၂.၂ လက်ရှိသက်ဆိုင်ရာဥပဒေမူဘောင်များနှင့်ကုစားမှုများအားကြည့်ရှုခြင်း.....	၁၃၇
၂.၃ ဥပဒေဆိုင်ရာစိန်ခေါ်ချက်၊ ရှေ့နောက်စကားအဆက်အစပ် အခက်ခဲ များ အား ချင့်ချိန်ဆုံးဖြတ်ခြင်း.....	၁၄၃
၂.၃.၁ တရားမဥပဒေရှိအခက်အခဲ.....	၁၄၃
၂.၃.၂ ပြစ်မှုဥပဒေရှိအခက်အခဲ.....	၁၄၅
၂.၃.၃ စီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေရှိအခက်အခဲ.....	၁၄၆
၂.၃.၄ အခြားသောဆက်စပ်အခက်အခဲများ.....	၁၄၇

အပိုင်း ၃

ဇာတ်လမ်းနမူနာ ၅ မျိုး

၃.၁ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများအတွက် သင့်လျော်သောဖြစ်ရပ်များကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခြင်း.....	၁၅၂
၃.၂ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းပြုပြင်ရေး နည်းလမ်းများအတွက်ဖြစ်ရပ်များ.....	၁၅၂
၃.၂.၁ သတ္တုတွင်းကဏ္ဍ.....	၁၅၂
၃.၂.၂ ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍ.....	၁၅၅
၃.၂.၃ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကြီးများမှစုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှု.....	၁၅၇
၃.၂.၄ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများ၊ EIA, IEE, EMP, သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာများ.....	၁၅၉

၃.၂.၅ အကျိုးသက်ရောက်မှုကြီးမားသောစီမံကိန်းများအား ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း၊
ဦးစားပေးကဏ္ဍကိုးကွယ်စီမံကိန်းများနှင့်အတည်ပြုစီမံကိန်းများ.....၁၆၁

အပိုင်း ၄

အကြံပြုချက်များ

၄ နိဂုံးချုပ်နှင့်အကြံပြုချက်များ.....၁၆၃

စကားလုံးအတိုကောက်များ

CSO	Civil Society Organization
DICA	Directorate for Investment and Company Administration
ECC	Environmental Conservation Certificate
ECD	Environmental Conservation Department
ECL	Environmental Conservation Law
ECR	Environmental Conservation Rules
EIA	Environmental Impact Assessment
EIA	Environmental Impact Assessment
EMF	Environmental Management Fund
EMP	Environmental Management Plan
FGD	Focus Group Discussion
GRSP	Governance for Resilience and Sustainability Project
IEE	Initial Environmental Examination
KII	Key Informant Interview
MEITI	Myanmar Extractive Industries Transparency Initiative
MIC	Myanmar Investment Commission
MOGE	Myanmar Oil and Gas Enterprise
MONREC	Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation
MSPP	Myanmar Stark Prestige Plantation
NECC	National Environmental Conservation Committee
NGO	Nongovernmental Organization
PAP	Project Affected People
SEZ	Special Economic Zone

UAGO	Union Attorney General's Office
UNDP	United Nations Development Programme

စကားရပ်အနက်အဓိပ္ပာယ်များ

ယခု ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်ဖြစ်မြောက်စေမည့်အခွင့်အလမ်း နယ်ပယ်စာအုပ် (Scoping of the Legal Handbook) သည် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာခက်ခဲသည့်စကားလုံး အသုံးအနှုန်းများ၊ ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အတွေးအခေါ် အယူအဆ များစွာ ပါရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု မရှိသူများပါ ဖတ်ရှု နားလည်နိုင်စေရန်ရည်ရွယ်ပြီးနောက် ပါဝင်သည့် ဥပဒေ ပိုင်းဆိုင်ရာ စကားရပ်များ အား လွယ်ကူရိုးရှင်းစွာ နားလည်နိုင်စေရန် ကြိုးပမ်း ရှင်းလင်းတင်ပြထားပါသည်။ အောက်တွင် ဖော်ပြထားသော စကားရပ်များသည် စာအုပ်ဖတ်ရှုသူများ နားလည်ရ လွယ်ကူစေရန် မျှသာ ရှင်းလင်းဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်များသည် ဥပဒေစကားလုံး များ မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဖတ်ရှုသူများအနေဖြင့် တရားဝင် ဘာသာပြန်ဆိုချက် အနေဖြင့် အခြားနေရာ များတွင် ကိုးကားသုံးစွဲနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် အပိုဒ် နှင့် စကားရပ်များအပိုဒ်အား ယှဉ်တွဲဖတ်ရှုရန် ဖြစ်ပါသည်။

စဉ်	စကားရပ်	အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်
၁။	စီမံခန့်ခွဲရေးအမှုများ	စီမံခန့်ခွဲရေးအရာအရေးယူသောအမှုများတွင် အစိုးရဌာန (သို့မဟုတ်) အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု မှ တရားရုံးကဏ္ဍ မပါဘဲ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်စီမံခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
၂။	စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ကုစားမှု	စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာကုစားမှု ဆိုသည်မှာ အထူးဥပဒေတရပ်ရပ် ဖြင့် ကုစားမှုရှာဖွေခြင်းကိုဆိုလိုသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေဖြင့် အရေးယူခြင်းကဲ့သို့လည်းကောင်း အားဆိုလိုသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေတွင် ဝန်ကြီးဌာန နှင့် ဦးစီးဌာန တို့အား တရားရုံးသို့ သွားရောက်စရာ မလိုဘဲ ဌာနတွင်း ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ် စီရင်နိုင်သည့် အခွင့်အာဏာ ပေးအပ်ထားသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်အတွင်းတွင် ငွေဒဏ် (ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ အခန်း ၁၃)၊ လိုင်စင်ရပ်နားခြင်း၊ ခွင့်ပြုမိန့်ရုတ်သိမ်းခြင်း (ပုဒ်မ ၃၉ (ခ) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ)၊ (သို့မဟုတ်) ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုများအား ပြန်လည်ရှင်းလင်း စေခြင်း (ပုဒ်မ ၃၄ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ) တို့ပါဝင်ပါသည်။
၃။	ဥပဒေအရာရှိ	ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံးမှ အမှုလိုက်အရာရှိ။
၄။	တာဝန်ရှိမှုမျိုးဖောက်ခြင်း	ပြဌာန်းဥပဒေအရလည်းကောင်း၊ စည်းမျဉ်းအရလည်းကောင်း လုပ်ဆောင်ရန်ရှိသော တာဝန်များအား ပျက်ကွက်နေခြင်း။
၅။	သက်သေပြရန်တာဝန်	ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု အားခံစားရသောသူသည် (တရားလို/တရားပြိုင်) သည် ပျက်ဆီးဆုံးရှုံးမှု အတွက် လျော်ကြေးတောင်းဆိုရာတွင် တရားရုံး (သို့) တရားသူကြီးထံ သို့ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှု အတွက် သက်သေပြပေးရခြင်း။
၆။	အမှု	အဆိုလွှာ၊ သက်သေများ၊ သက်သေစာရင်းများ၊ အခြားအမှုဖြစ်စဉ် စာရွက်စာတမ်းများ ပါဝင်သော တရားရုံးသို့တင်ပြသည့် အမှုတွဲဖိုင်။
၇။	တရားမမှု	တရားမမှုကြောင်းဆိုသည်မှာ ဥပဒေစကားရပ်တခုဖြစ်ပြီး နိုင်ငံသားတဦးနှင့်တဦးကြားဖြစ်စေ၊ တဦးထက်ပိုသည့်သူများကြား ဖြစ်စေ

		ဖြစ်ပွားသောအမှု ကို ခေါ်ဆိုပြီး၊ တရားမဥပဒေအရ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်သည့် အမှုမျိုးကို ဆိုလိုသည်။
၈။	တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ	တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေဆိုသည်မှာ တရားမဥပဒေ အရ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရသည့် အမှုများ အား မည်သည့် အသေးစိတ် လုပ်ဆောင်ချက်များ ဖြင့် စစ်ဆေးစီရင်ရကြောင်း ပြဌာန်းထားသည့် ဥပဒေကိုဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။
၉။	တရားမကုစားမှု	တရားမကုစားမှု ဆိုသည်မှာ တရားမဥပဒေအရလည်းကောင်း၊ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ အရ လည်းကောင်း ကုစားမှု ရှာဖွေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ တရားမ ကြောင်း ဆိုင်ရာ ကုစားမှုတွင် ငွေဒဏ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုများအားလျော့ပါးသက်သာစေရန် လုပ်ဆောင်မှု တခုခု လုပ်ငန်းလိုင်စင်ယာယီရပ်နားရခြင်း အပါအဝင် အခြားသော ပိုင်ဆိုင်မှု တခုခု ဖြင့် အစားထိုးပေးလျော်စေရခြင်း တို့ပါဝင်ပါသည်။ တရားရုံးတွင် တရားမမှု ဖြင့် တရားဆွဲဆိုသူအား တရားလို ဟုခေါ်ဆိုပြီး ယခု စာအုပ်တွင် တရားလို ဟုလည်းကောင်း သုံးနှုန်းခြင်းသည် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန ကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တရားမမှုများတွင် တရားသူကြီး မှ တရားလို တောင်းဆိုလာသည့် အချက်များအပေါ်တွင် အခြေခံကာ သက်သာခွင့် အားစဉ်းစားပါသည်။
၁၀။	တောင်းဆိုမှု	တောင်းဆိုမှု ဆိုသည်မှာ အမှုစွဲဆိုရာတွင် ပါဝင်သည့် ထည့်သွင်းတောင်းဆိုထားသည့် အချက်များကို ဆိုလိုသည်။
၁၁။	ရုံးခွန်	ရုံးခွန်ဆိုသည်မှာ တရားမမှုများ ဖြင့် တရားစွဲဆိုသည့် အခါ တရားရုံးသို့ပေးဆောင်ရသော အခွန်အခ ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ရုံးခွန် သည် တောင်းဆိုမှု ပမာဏ အပေါ်အခြေတည် ထမ်းဆောင်ရပြီး မည်မျှထမ်းဆောင်ရမည့် အကြောင်းကို ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ တွင် အတိလင်းဖော်ပြထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ အခြေခံအား ဖြင့် တောင်းဆိုမှု ၏ ၀.၅ % ထမ်းဆောင်ရပြီး အများဆုံးမှာ ၅၀၀၀၀၀ ကျပ်ထိ ဖြစ်ပါသည်။
၁၂။	ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှု	ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှု ဆိုသည်မှာ ပြစ်မှုကြောင်းအရ တရားစွဲဆိုသော အမှုများအား ဆိုလိုသည်။ တရားမ နှင့် ပြစ်မှု ဆိုင်ရာဥပဒေကြား ကွာခြားသည့်အချက်မှာ ပြစ်မှု ဆိုင်ရာ အမှုများသည် ကျူးလွန်သူအား နိုင်ငံတော်နှင့် တရားရင်ဆိုင်ရခြင်းဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်သည် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံသားတိုင်း၏ အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်တို့ကို အကာကွယ်ပေးရသည့် အတွက် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုများတွင် နစ်နာသူဘက်မှ ဥပဒေအရာရှိ သည် နိုင်ငံတော်ကိုယ်စား ရပ်တည်ပေးရခြင်းဖြစ်ပါသည်။
၁၃။	ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ	ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေဆိုသည်မှာ ပြစ်မှုကြောင်းအရ တရားစွဲဆိုသော အမှုများအတွက် အမှု အား မည်သို့ မည်ပုံ စစ်ဆေးရမည့် အကြောင်းအား လမ်းညွှန်ထားချက်ဖြစ်ပါသည်။
၁၄။	ပြစ်မှုဆိုင်ရာကုစားမှု	ပြစ်မှုဆိုင်ရာကုစားမှု ဆိုသည်မှာ ပြစ်မှုကျင့်ထုံးဥပဒေအရ ကုစားမှုများ အား ဆိုလိုသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် ပြစ်မှုကုစားမှုများဆိုရာတွင် ထောင်ဒဏ်၊ ငွေဒဏ် အပြင် ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုများအား ရပ်တန့်အောင် ပြုလုပ်စေခြင်း တို့လည်းပါဝင်ပါသည်။
၁၅။	တရားခံ/ပြိုင်	တရားစွဲဆိုသည့်အခါ တရားရုံးမှ ဆင့်ခေါ်သည့်အခါ ရုံးရှေ့တွင် ရောက်ရှိလာရပြီး စွဲဆိုထားသည့် အမှုများအား လာရောက်ဖြေရှင်းပေးရန် လိုအပ်သည့် သူကို ဆိုလိုပါသည်။ ယခု စာအုပ်အတွက် ဆိုလျှင် ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုအောင်ပြုလုပ်သူကို ဆိုလိုပါသည်။
၁၆။	တရားခံရှေ့နေ/ ပြိုင် ရှေ့နေ	အမှုလိုက်ရှေ့နေကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပြီး တရားစွဲဆိုခံရသူဘက်မှ လိုက်ပါဆောင်ရွက် ပေးရသည့် ရှေ့နေအားဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၁၇။	လျော့ပါးသက်သာစေခြင်း	ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုများအား ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာစေရန် (သို့) နည်းပါးစေရန် ပြုလုပ်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်ကိုဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။
၁၈။	ခရိုင်တရားသူကြီး	ခရိုင်တရားသူကြီး ဆိုသည်မှာ ခရိုင်တရားရုံးထိုင်တရားသူကြီးအား ဆိုလိုပြီး မြို့နယ်တရားသူကြီးများအားလုံးအပေါ်တွင် အကြံပြုပေးရ သည်။ ထပ်ဆင့် လိုအပ်ပါက ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ်မှ ထပ်ဆင့် ညွှန်ကြားမှုကို ခံယူရသူများဖြစ်ပါသည်။
၁၉။	လိုက်နာရန်တာဝန် (Duty of Care)	လိုက်နာရန်တာဝန် (Duty of Care) ဆိုသည်မှာ မိမိ၏လုပ်ငန်းကြောင့် အများပြည်သူ ထိခိုက်မှု မရှိစေရန် ဥပဒေအရ တာဝန်ရှိမှု ကိုဆိုလိုပြီး၊ ယင်း တာဝန်များသည် ပြဌာန်းထားရှိပြီး အတိအကျလိုက်နာရခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဥပမာ - စီမံကိန်း အဆိုပြုသူသည် အမျိုးသားအဆင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထုတ်လွှတ်မှု စံနှုန်းလမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း စီမံကိန်းမှ စွန့်ပစ်သည်များအား ညွှန်းကိန်း အတိုင်း စွန့်ပစ်ခြင်း ကို ဆိုလိုသည်။ ထိုသို့ စွန့်ပစ်ညွှန်းကိန်းအတိုင်း စွန့်ပစ်စေကာမူ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် သက်ရောက်မှု များရှိနေနိုင်ပါသည်။
၂၀။	ပြဌာန်းခြင်း	ပြဌာန်းသည်/ အတည်ပြုသည်/ ဥပဒေအဖြစ်ဖော်ပြခြင်း ကိုဆိုလိုသည်။
၂၁။	အင်္ဂလိပ်ရိုးရာဥပဒေစနစ်	အင်္ဂလိပ်ရိုးရာဥပဒေစနစ်ဆိုသည်မှာ အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် ကျင့်သုံးသော ဥပဒေစနစ် ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ယင်းဥပဒေစနစ်တွင် ယခင်စီရင်ချက်ချထားသည့် အမှုများအားကိုးကားသုံးစွဲနိုင်ပါသည်။ ယင်းစနစ်တွင် တရားသူကြီးသည် ဥပဒေ များ၏ ဆိုလိုရင်းများအား အနက်ဖွင့် သုံးစွဲကာ စီရင်ချက် များအား ချမှတ်ရသည်။
၂၂။	ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာတရား မျှတမှု	သယံဇာတ များထုတ်ယူသုံးစွဲရာတွင် တန်းတူညီမျှ ရယူပိုင်ခွင့်ရှိခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် လုပ်ငန်းစဉ် များတွင် အများပြည်သူ ပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်ခြင်းကို ဆိုလိုရင်း ဖြစ်သည်။ ထုတ်ယူသုံးစွဲရာတွင် ရရှိလာသည့် အကျိုးအမြတ်များကို ခွဲဝေပေးခြင်းတို့လည်းပါဝင်ပါသည်။ ယင်း သို့ ရရှိပိုင်ခွင့်များအား ဥပဒေမူဘောင် အတွင်း မှ အကာကွယ်ပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။
၂၃။	ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ မူဘောင်	ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာ နှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ပြဌာန်းချက်များ အားလုံးကို ဆိုလိုသည်။
၂၄။	ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှု	ကုစားမှုဆိုသည်မှာ ဖြစ်ပွားနေသော ပြဿနာရပ်တခုခု အား ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာစေရန် လုပ်ဆောင်ပေးသည့် လုပ်ဆောင်ချက်တရပ်ဖြစ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်အား ညစ်ညမ်းအောင်ပြုလုပ်သူမှ ပြန်လည်လုပ်ဆောင်ပေးသည့် လုပ်ဆောင်ချက် အား ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှု ဟုခေါ်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားမှုများတွင် တရားမကြောင်းအရ လည်းကောင်း၊ ပြစ်မှုကြောင်းအရ လည်းကောင်း၊ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေအရလည်းကောင်း အရေးယူနိုင်ပါသည်။
၂၅။	သက်သေခံအက်ဥပဒေ	တရားစွဲဆိုသော အမှု တခုခု အတွက် မည်သည့် သက်သေများအား မည်သို့
၂၆။	တားဝရမ်း	တရားရုံးတရားရုံး မှ ပြုလုပ်မှု တခုခု ဖြစ်ပွားနေသောကြောင်းရင်းတရပ်ရပ် အပေါ် ထပ်မံမဖြစ်ပွားစေရန် တားမြစ်သည့် အမိန့် တရပ် ကို တားဝရမ်းဟုခေါ်သည်။
၂၇။	အမြတ်အစွန်း (ကြားကာလအမြတ် စွန်း)	ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ်သက်ရောက်မှု တခုခုကြောင့် နစ်နာသူတွင် ဆုံးရှုံးသွားသော ဝင်ငွေ နှင့် ဆုံးရှုံး မှု ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ကာလတလျှောက်လုံး ၏ ဝင်ငွေ ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဦးစီးဌာန အနေဖြင့် လျော်ကြေးတွက်ချက်ရာတွင် ထည့်သွင်း တွက် ချက် တောင်းဆိုနိုင်သည့် ဥပဒေအရ ခွင့်ပြုထားသည့် သက်သာခွင့်အမျိုးအစားဖြစ်သည်။

၂၈။	ဥပဒေအရပေးအပ်သည့် အခွင့်အာဏာ	ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများတွင် ဝန်ကြီးဌာနသို့လည်းကောင်း၊ ဦးစီးဌာနသို့လည်းကောင်း၊ အစိုးရ ဌာနအဖွဲ့အစည်း တခုခု သို့လည်းကောင်း ပေးအပ်ထားသည့် အာဏာ ကို ဆိုလိုသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ တွင် ၁) ဝန်ကြီးဌာန သို့ ပေးအပ်ထားသည် ကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ဥပဒေတွင် ဦးစီးဌာန သို့ တိုက်ရိုက်ပေးအပ်ထားခြင်း မရှိသည် ကို လည်းတွေ့ရှိရပြီး၊ ၂) အချို့ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင်မည်သူ့အားပေးအပ်ထားကြောင်းရှင်းလင်းစွာ မတွေ့ရှိရပါ။ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ဆိုလျှင် ဝန်ကြီးဌာန မှ ဦးစီးဌာန သို့ ထပ်ဆင့် တာဝန်ပေးအပ်နိုင်ကြောင်းလည်းတွေ့ရှိရပါသည်။
၂၉။	ဥပဒေအရစည်းနှောင် ခြင်း	ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေတရပ်ရပ် တွင် သီးခြားပြုလုပ်မှု တရပ်ရပ် အတွက် မပြုလုပ်စေရန်တားမြစ်ထားပြီး၊ ဖောက်ဖျက်ပါက အရေးယူခြင်းခံရမည် ဟု ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။
၃၀။	ရာဇဝတ်တရားသူကြီး	ခရိုင်တရားသူကြီးနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ တန်းတူရှိသောတရားသူကြီး ကို ဆိုလိုပါသည်။ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး သည် ပြစ်မှု/တရားမ ၂ မျိုးစလုံးအား စစ်ဆေးစီရင်နိုင်သည့် အပြင် တရားမကြောင်းအရ ကန့်သတ်ထားသည့် အမှုအမျိုးအစားများအား စစ်ဆေးစီရင်နိုင်သည့် အာဏာရှိပါသည်။
၃၁။	ပေါ့လျော့မှု	ပြုလုပ်သူသည် ပေါ့လျော့စွာ ပြုလုပ်လိုက်သော ပြုလုပ်မှု တခုခုကြောင့် နစ်နာသူအပေါ်တွင် နစ်နာမှု ဖြစ်ပွားစေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
၃၂။	ထာဝစဉ်တားဝရမ်း	ထာဝစဉ်တားဝရမ်းဆိုသည်မှာ တရားရုံးတရုံးမှ တရားသူကြီးတဦးဦး သည် အခြားသူများသို့ ထိခိုက်မှု မဖြစ်ပွားစေရန် ထာဝရ တားမြစ်စေသည့် စီရင်ချက် ကို ဆိုလိုသည်။
၃၃။	ကျူးလွန်သူ	တခြားသူတဦးဦးအား ထိခိုက်မှု ဖြစ်ပွားစေရန် ပြုလုပ်မှု တခုခု အား ပြုလုပ်သောသူ အား ကျူးလွန်သူ ဟုခေါ်ပါသည်။ (တရားခံ/တရားပြိုင်) ဆိုသည့် စကားရပ်နှင့် အတူတူပင်ဖြစ်ပါသည်။
၃၄။	အဆိုလွှာ	အဆိုလွှာဆိုသည်မှာ ဥပဒေစကားရပ်ဖြစ်ပြီး တရားမမှုများတွင် တရားလို ဘက်မှ စတင်တင်သွင်းရသော တင်ပြချက်စာ အမျိုးအစားဖြစ်သည်။ အဆိုလွှာတွင် အမှု ဖြစ်အကြောင်းချင်းရာများ အပါအဝင် ဆုံးရှုံးနစ်နာမှု များကို ပါ ဖော်ပြရသည်။
၃၅။	တရားလို	တရားလိုဆိုသည်မှာ အမှုသည် ကို ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပြီး၊ နစ်နာမှု ကို ခံစားရသူ (သို့) တောင်းဆိုမှု တရပ်ရပ် ကို ပြုလုပ်လိုသူအား ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။
၃၆။	တရားလိုရှေ့နေ	တရားစွဲဆိုသူဘက်မှ ရှေ့နေကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပြီး (အဓိကအားဖြင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု ကို ခံစားရသူ) (သို့) (ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန) ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယင်း သူများအတွက် တရားရုံးတွင် ကိုယ်စားပြု လျှောက်လဲပေးသည့် အမှု လိုက်ရှေ့နေအား တရားလို ရှေ့နေဟု ခေါ်ပါသည်။
၃၇။	ညစ်ညမ်းမှုများ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခြင်း	ညစ်ညမ်းမှုများ၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများသည် သီးခြားတည်ရှိနေသော ဥယျာဉ် ခြံမြေများ၊ စိုက်ခင်းများ၊ ရေချောင်းများ၊ အိုးအိမ်များ ဆီသို့ ဝင်ရောက်လာခြင်း ကိုဆိုလိုသည်။
၃၈။	စီရင်ထုံးများ	ယခင်အလားတူဖြစ်ရပ်များ အမှုများပေါ်အခြေတည်ကာ တရားရုံး တရားရုံးမှ ချမှတ်ထားသည့် စီရင်ချက်များကို ဆိုလိုသည်။ မြန်မာဥပဒေစနစ်တွင် ယင်းကို စီရင်ထုံးများအား ကိုးကားသုံးစွဲနိုင်ပါသည်။
၃၉။	တဦးချင်းအပေါ် နှောက်ယှက်မှု	ပြုလုပ်မှုတခုခုကြောင့် လူတဦးတယောက်ချင်းစီမှ အနှောက်အယှက် ဖြစ်စေခြင်း ကို ဆိုလိုပါသည်။ ဥပမာ - တူးဖော်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းတခုခုမှ စွန့်ပစ်မြေစာများကြောင့် ခံစားရခြင်းများ ပါဝင်ပါသည်။
၄၀။	တားမြစ်စေခြင်း	တားဝရမ်းနှင့် အတူတူဖြစ်ပါသည်။

၄၁။	ပြဋ္ဌာန်းချက်	ပုဒ်မတခုခုအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေ အပိုဒ်အားဖြင့်လည်းကောင်း ပြဋ္ဌာန်းဖော်ပြချက်ကိုဆိုလိုသည်။
၄၂။	အများပြည်သူနှောက်ယှက်မှု	ပြုလုပ်မှု တခုခုကြောင့် လူ ၅ ဦးထက်ပိုပြီး ခံစားရသော အနှောက်အယှက်ဖြစ်စေမှု များကို ဆိုလိုသည်။ ဥပမာ - သတ္တုတူးဖော်သည့် လုပ်ငန်းမှ စွန့်ပစ်လိုက်သော ရေများ၊ မြေစာ များကြောင့် အနီးအပါးရှိ ရွာမှ ၅ ဦးထက်ပိုသော ရွာသားများ ၏ စိုက်ခင်းများ၊ သောက်သုံးရေများ ထိခိုက်မှု ခံစားရခြင်းမျိုးလည်း ပါဝင်ပါသည်။
၄၃။	ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ရန်ပုံငွေ	ရန်ပုံငွေဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းအဆိုပြုသူမှ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများအတွက် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည်များအတွက် ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်ရန် မတည်ထားသော ငွေကို ဆိုလိုသည်။
၄၄။	ပြန်လည်ဖြည့်သွင်းခြင်း	ပြုလုပ်မှု၏ သက်ရောက်မှုကြောင့် ပျက်စီးသွားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ်တွင် မူလအနေအထားရောက်စေရန် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ^{၃၉}
၄၅။	ဖယ်ရှားရှင်းလင်းခြင်း	ဖယ်ရှားရှင်းလင်းခြင်းဟု ဆိုရာတွင် စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်သူ၏ စွန့်ပစ်မှုကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းသည် ရှင်းလင်း နိုင်သည့် မြေပေါ်တွင် ဖြစ်ပွားပါက ပြန်လည်ဖယ်ရှားစေခြင်း ကို လုပ်ဆောင်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။
၄၆။	အထူးနစ်နာမှု	အထူးနစ်နာမှု ဆိုသည်မှာ စီမံကိန်း အဆိုပြုသူ၏ ပျက်ကွက်မှု/ပြုလုပ်မှုကြောင့် တဦးတယောက်အတွက် သီးခြားနစ်နာမှု ဖြစ်စေခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။
၄၇။	သီးခြားသက်သာခွင့် အက်ဥပဒေ	သီးခြားသက်သာခွင့်အက်ဥပဒေသည် တရားမဥပဒေသဘော တရားဆောင်ပြီး တရားမကြောင်းအရ တောင်းဆိုသည့် သက်သာခွင့်များ မလုံလောက်သည့် အခါ တွင် တောင်းဆိုခွင့်များအတွက် ပြဋ္ဌာန်းပေးထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သီးခြားသက်သာခွင့် ဖြင့် တရားမ အမှု စွဲဆိုခြင်းသည် ရုံးခွန်သက်သာစေပြီး ယခု စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ကုစားမှု အတွက် ဆိုလျှင် ရုံးခွန် ၁၀၀၀ ကျပ်သာထမ်းဆောင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။
၄၈။	Standard of Care	လိုက်နာရန်တာဝန်ရှိသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်ထက် ကျော်လွန်ပြီး တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးရန် ကျန်ရှိသည့် တာဝန်များအား ဆိုလိုပါသည်။ ဥပမာ - ညစ်ညမ်းမှုများသည် တာဝန်ရှိသူများမှ ဥပဒေအတိုင်း လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့်တိုင် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေပါက ထပ်မံတာဝန်ရှိမှုကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။
၄၉။	မဖြစ်မနေတာဝန်ရှိမှု	မိမိကြောင့် နစ်နာသွားသူအတွက် အပြည့်အဝ တာဝန်ရှိခြင်းကိုဆိုလိုသည်။
၅၀။	တရားစွဲဆိုခြင်း	တရားစွဲဆိုခြင်း/ တရားစွဲဆိုမှု ဆိုသည်မှာ အမှု ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။
၅၁။	သမန်စာ	သမန်စာ ဆိုသည်မှာ တရားရုံးမှ အမှုဖြစ်ပွားမှု တွင် ပါဝင်သူများ၊ သက်သေထွက် ဆိုပေးနိုင်သူများ အား လာရောက်စေရန် ဆင့်ခေါ်သည့် စာကိုဆိုလိုပါသည်။
၅၂။	ယာယီတားဝရမ်း	ယာယီတားဝရမ်းဆိုသည်မှာ ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုများအတွက် မည်သူ တာဝန်ရှိသည် ကို သေချာစွာ မခွဲခြား မဆုံးဖြတ်သေးမီ တွင် ထပ်မံမဖြစ်ပွားစေရန် တားမြစ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
၅၃။	တရားမနစ်နာမှု	တရားမနစ်နာမှုဆိုသည်မှာ တရားမကြောင်းဆိုင်ရာ မှားယွင်းမှု မှ တဆင့် နစ်နာမှု ကို ဖြစ်ပွားစေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ တရားမနစ်နာမှု သည် တရားမ ဥပဒေ အောက်တွင် ပါရှိပါသည်။
၅၄။	ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံး	ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံးသည် အစိုးရ အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ပြီး အဓိက လုပ်ငန်းဆောင်တာများ အနေဖြင့် ဥပဒေအကြံပေးခြင်းများ၊ အစိုးရ ၏ ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အတွက် တာဝန်ယူသည့်

		တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါသည်။ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံသားတို့၏ အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်များအား ကာကွယ်ရန် တာဝန်ရှိသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် အတွက် ပြစ်မှု ဆိုင်ရာ အမှုများတွင် အမြဲ လိုလို ပင် ကျူးလွန်ခံရသူဘက် မှ ရပ်တည် ကာကွယ်ပေးရသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါသည်။ ယခု စာအုပ်နှင့် ဆက်စပ်လျှင် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန သည် နိုင်ငံတော် ကိုယ်စားပြုဌာန ဖြစ်သည့် အတွက် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံးသည် တရားမမှုများတွင် ဌာနဆိုင်ရာအချင်းချင်းကြား အကူညီတောင်းခံလာပါက တရားမမှု များတွင် နစ်နာသူဘက် မှ လည်း လိုက်ပါအကြံပေးနိုင်ပါသည်။
၅၅။	သက်သေ	သက်သေဆိုသည်မှာ အမှုဖြစ်အကြောင်းချင်းရာ အား ကိုယ်တိုင်သိမြင် ပြီးတရားရုံးတွင် နှုတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ စာဖြင့် လည်းကောင်း လာရောက်အစစ်ဆေးခံသူကို ဆိုလိုပါသည်။ ယခု စာအုပ်အတွက် ဆိုလျှင် သက်သေများသည် ဦးစီးဌာနမှ အရာရှိများ၊စစ်ဆေးရေးမှူးများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။
၅၆။	လျှောက်လဲချက်	လျှောက်လဲချက်သည် တရားပြိုင်အနေဖြင့် တရားရုံးတွင် တင်သွင်း ရန် လိုအပ်ပြီး (ယခုစာအုပ်တွင် စီမံကိန်းအဆိုပြုသူအား) ဘက်မှ တင်သွင်းရမည်ဖြစ်ပါသည်။ လျှောက်လဲချက်ဆိုရာတွင် တရားစွဲဆိုသူ (ယခု စာအုပ်အတွက် ဆိုလျှင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန) မှ အဆိုလွှာတွင် စွပ်စွဲထားသည့် အချက်များ အားလုံး အားငြင်းဆို တင်ပြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အခွင့်အလမ်းဆိုင်ရာသတ်မှတ်သည့်အကြောင်း

ယခုရေးသားပြုစုထားသည့် ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်ဖြစ်မြောက်လာစေရန် အခွင့်အလမ်းရှာဖွေပေးသည့် စာအုပ်သည် လက်စွဲစာအုပ်ဖြစ်မြောက်လာစေနိုင်ရန် အစပြုနိုင်သည့် အခြေအနေများ၊ အခွင့်အလမ်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိဥပဒေမူဘောင်များ၊ ပြဌာန်းဥပဒေများအား လေ့လာသုံးသပ်တင်ပြထားပါသည်။ ကုစားမှုဆိုင်ရာနည်းလမ်းများသည် ဥပဒေကျွမ်းကျင်သူများ၏ ထိထွင်ဖန်တီးမှုများအနေဖြင့် တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် အခွင့်အလမ်းသတ်မှတ်သည့် ယခုစာအုပ်သည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သည့် အဆင့်များ၊ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုအပ်သည့် အချက်များ၊ နောက်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားမှု လက်စွဲစာအုပ်ရေးသားမည့် စာရေးသူအား အကြံပြုသည့် သဘောဖြင့် အဆုံးသတ် တင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မိတ်ဆက်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံရှိပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားမှုများအတွက်ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်
ပြုစုနိုင်ရေး အခြေအနေအပေါ် နားလည်အောင်ပြုလုပ်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်နယ်ပယ်သတ်မှတ်သည့် အကြောင်းအရာဆိုသည်မှာ
အဘယ်နည်း။

လက်စွဲစာအုပ်ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းနယ်ပယ်များသတ်မှတ်သည့် အဆိုပါ စာအုပ်သည်
ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် (UNDP) ၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တခုဖြစ်သော
“ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန၏ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် လိုက်နာအောင်ပြုလုပ်ခြင်း
နှင့်ဆိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းနည်းစနစ်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် လုပ်ဆောင်ချက်”
လုပ်ငန်းစဉ်အောက်တွင် ပါဝင်သော လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားမှုအတွက် အခွင့်အလမ်းနယ်ပယ်ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

ယခု စာအုပ်သည် နောင်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားမှုများအတွက် ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်
ရေးသားပြုစုနိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများအား အစပြုရှာဖွေ တိုင်းတာပေးထားခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ယခု စာအုပ်အား
ပြည်တွင်းရှိ ကျင့်သုံးဆဲ အတည်ပြုဆဲ ဥပဒေများ အပြင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန
ရှိပြဌာန်းဥပဒေများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်အရေးလုပ်ဆောင်နေသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာရှေ့နေများ⁴⁰ ၏လက်တွေ့
အမှု များအပေါ် အခြေခံ ရေးသားပြုစုထားပါသည်။ ယခုစာအုပ်သည် နောက်တွင်
လက်စွဲစာအုပ်ပြုလုပ်ရေးသားမည့် ဥပဒေအကြံပေးဖြစ်စေ၊ တဦးတယောက်ဖြစ်စေ၊ အဖွဲ့အစည်းဖြစ်စေ ၎င်း
တို့ အတွက် အခြေခံအုတ်မြစ် ဖြစ်စေရန် ပထမဦးစွာ ခြေလှမ်းတည်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ယခု စာအုပ်အတွက်
မြန်မာ့ဥပဒေမူဘောင်များ၊ ပြဌာန်းချက်များ၊ ဥပဒေ ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများ၊ ဖြစ်ရပ်နမူနာများ နှင့်
စိန်ခေါ်ချက်များ အား ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ လမ်းညွှန်ချက်များအပေါ် အခြေတည်ကာ
ရေးသားပြုစုထားပါသည်။ အခက်အခဲ များအား ဖြစ်လေ့ရှိတတ်သော ဖြစ်ရပ် များ အပေါ် အခြေ ယူထားကာ
ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းများ လည်း လက်တွေ့ကျကျဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်းအားဖြင့်
အကြံပြုတင်ပြထားပါသည်။

ဖြစ်ရပ်များအား မည်သို့ ကောက်ယူသုံးသပ်တင်ပြထားသနည်း။

ဖြစ်ရပ်နမူနာများသည် သက်ဆိုင်သူများအင်တာဗျူး(KIIs) အပေါ်အခြေယူထားပြီး၊ ဥပဒေကျွမ်းကျင်သူများနှင့်
တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်း များ အပေါ် အခြေပြုထားပါသည်။ အပိုင်း ၃ တွင် ဦးစီးဌာန အနေဖြင့် အရေးယူမှု
ပြုလုပ်နိုင်သည့် လက်တွေ့လုပ်ငန်းစဉ်များအား ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုသို့ အကြံပြုရာတွင် ဥပဒေ အပေါ်တွင်
သာမက မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး နှင့် နိုင်ငံရေး အနေအထားပေါ်တွင် ပါ အခြေပြုကာ အကြံပြုရေးဆွဲ
ထားသည့် ဥပဒေအရ လုပ်ငန်းစဉ်များပါ ပါဝင်ပါသည်။

ယခု စာအုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက် မှာ အဘယ်နည်း။

စာအုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် နောက်တွင် ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်ပြုစုရေးသားမည်သည့် လူတစ်ဦးတယောက်ဖြစ်စေ၊ အဖွဲ့အစည်းဖြစ်စေ၊ အကြံပေးဖြစ်စေ လက်စွဲစာအုပ်ပြုစုရေးသားရာတွင် အားကိုးအားထားပြုနိုင်မည့် သတင်းအချက်အလက်ဥပဒေပိုင်း ဆိုင်ရာများ ကို လမ်းညွှန်ပေးနိုင်ရန် ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဖော်ပြရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း အပိုင်းလိုက်ဖြစ်ပါသည်။

- သက်ဆိုင်ရာဥပဒေမူဘောင်နှင့်ကုစားမှု
- သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပြဌာန်းချက်နှင့်အခက်အခဲ
- ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့်အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခြေအနေများ/ဖြစ်ရပ်နမူနာများအားလေ့လာတင်ပြခြင်း နှင့်
- လက်စွဲစာအုပ်ဖြစ်မြောက်နိုင်ရေးအတွက်အကြံပြုချက်များ

နောက်လာမည့်လက်စွဲစာအုပ်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန အတွက် မည်ကဲ့သို့ အထောက်အကူပြုနိုင်ပါမည်နည်း။

နောက်ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်သည် ဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ပိုမိုရှင်းလင်းနားလည်ရလွယ် ကူမှု ရှိစေပြီး ဥပဒေအရ အရေးယူမှုများအား မည်သို့ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်အကြောင်းနှင့် အဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်ပုံအသေးစိတ်ပါဝင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုစာအုပ်သည် လက်စွဲလမ်းညွှန်စာအုပ်ရေးသားသူအတွက် အောက်ပါအတိုင်းအကြံပြုပေးနိုင်ပါသည်။

- ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေအရလိုက်နာရန်မလိုအပ်သောလုပ်ငန်းများအကြောင်း၊
- မည်သည့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားမှုအား မည်သို့ အသုံးပြုနိုင်မည့်အကြောင်း၊
- အသုံးပြုရာတွင် မည်သည့်အခက်ခဲများရှိနိုင်ကြောင်း၊
- အခက်ခဲများအား မည်သို့ဖြေရှင်းသင့်ကြောင်း။

ယခုစာအုပ်အားမည်ကဲ့သို့ ပြုစုရေးသားခဲ့သနည်း။

ယခုစာအုပ်အား အတွေ့အကြုံရှိပြီးကျွမ်းကျင်သော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရှေ့နေတစ်ဦးနှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြားသောရှေ့နေများ၊ အဓိကပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ၊ ဥပဒေအကြံပေးများစွာ တို့ဖြင့် ရေးသားပြုစုထားပါသည်။ ပထမအဆင့်များတွင် အခြေခံစာရင်းများကောက်ယူခြင်း လိုအပ်ချက်များ အား လေ့လာခြင်း နှင့် အချက်အလက်များတောင်းခံခြင်းအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန မှ လည်း များစွာ အထောက်အကူပေးခဲ့ပါသည်။

အပိုင်း ၁

လက်စွဲစာအုပ်တွင်ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများအားနားလည်စေခြင်း

ယခုစာအုပ်အားပြုစုရေးသားရာတွင် မြောက်မြားလှစွာသောဥပဒေဆိုင်ရာ အသုံးအနှုန်းများ၊ အတွေးအခေါ်များ ပါဝင်သည့် အတွက် မာတိကာ အပိုင်းအား ရင်းနှီးနားလည်နေစေရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အကျဉ်းချုပ်အနေဖြင့်နားလည်နိုင်စေရန် အောက်ပါအတိုင်း ခွဲခြားနားလည်နိုင်ပါသည်။

- ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်၏ လေ့လာမှုနယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ခြင်း၊
- သက်ဆိုင်ရာပါဝင်ပတ်သက်သူများအားသတ်မှတ်ခြင်း၊
- အချိန်ကာလနှင့်အခြားသောကန့်သတ်ချက်များချမှတ်ခြင်း နှင့်
- သင့်တော်သည့်ကုစားမှုများရှာဖွေခြင်း။

အောက်ဖော်ပြပါနယ်ပယ်များသည် လက်စွဲစာအုပ်ပြုစုရေးသားသော အခါ ထပ်ဆင့်ရှင်းလင်းရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်၏ လေ့လာမှုနယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ခြင်း

လက်စွဲလမ်းညွှန်စာအုပ် ရေးသားပြုစုရာတွင် လက်ရှိပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများ တွင် ပြဋ္ဌာန်းအပ်နှံထားသော အခွင့်အာဏာများ၊ တာဝန်များ၊ လုပ်ငန်းဆောင်တာများ အား လေ့လာသုံးသပ်ကာ ပြုစုရေးသားသင့်ပါသည်။ ဦးစီးဌာနအတွက် မည်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားမှုသည် မည်ကဲ့သို့ ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်နိုင်ကြောင်း အကြံပြုနိုင်ရန် လည်း အရေးကြီးပါသည်။ ဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများသတ်မှတ်ကာ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှု များ ချမှတ် လုပ်ဆောင်မည် ကို လက်စွဲစာအုပ်တွင် ဖော်ပြသင့်ပါသည်။ လက်စွဲစာအုပ်ရေးသားပြုစုရာတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သူများအား စဉ်းစားသည့်အခါ ဦးစီးဌာနနှင့် အခြားဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၊ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူများ အပေါ်သက်ရောက်မှုများ ကိုပါထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် စာအုပ်ပြုစုမည့် မည်သူ့ကိုမဆို အကြံပြုလိုပါသည်။ ယခုစာအုပ်သည် ပထမအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများ၊ မူဘောင်များ၊ အခက်အခဲများ၊ အမှုဖြစ်ရပ်နမူနာများအားရှာဖွေလေ့လာပြီးနောက် သက်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများ၊ အခက်ခဲစိန်ခေါ်ချက်များ၊ ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်းများ အား ဦးစားပေးဖော်ပြထားပါသည်။ လာမည့်ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်တွင် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော အမှုဖြစ်စဉ်အမျိုးအစားများ နှင့် အမှန်တကယ် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည့် ဥပဒေဆိုင်ရာ ကုစားမှု နည်းလမ်းများအား ပိုမိုထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင် ရန် အကြံပြုအပ်ပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာပါဝင်ပတ်သက်သူများအား ခွဲခြားလေ့လာခြင်း

ယခုစာအုပ်တွင် ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ရည်စူးပြီး ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အား လည်းကောင်း၊ ယင်းပါဝင်ပတ်သက်သူများ နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေဆိုင်ရာ ကုစားမှု နှင့် သက်ရောက်မှု နည်းလမ်းများအား ဦးစွာလေ့လာထားပါသည်။ အရေးကြီးဆုံးသော ပါဝင်ပတ်သက်သူများ သည် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန နှင့် ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်အသုံး ပြုမည့်သူလည်းပါဝင်ပါသည်။ ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်သည် အဓိကအား ဖြင့် ဦးစီးဌာန ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများအား လက်တွေ့တွင် ပိုမိုထိရောက်လာနိုင်စေရန် တွန်းအား ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် ဦးစီးဌာန အနေဖြင့်

ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားမှုများအား လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အခက်ခဲ၊ စိန်ခေါ်ချက်များ ရှိနေသေး ကြောင်း တွေ့ရသည်။

ဒုတိယဦးစားပေးအနေဖြင့် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံးအား ပါဝင်ပတ်သက်သူအနေဖြင့် ထည့်သွင်း စဉ်းစားထားပါသည်။ ဦးစီးဌာန အနေဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာ အမှုများအား တရားရုံးသို့ တင်ပို့သွားမည် ဆိုပါက ရှေ့နေချုပ်ရုံးသည် အရေးပါသောကဏ္ဍမှ ပါဝင်လာမည် ဖြစ်သည်။ ထိရောက်မှုရှိသော ဥပဒေဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်နိုင်ရေးအတွက် ရှေ့နေချုပ်ရုံးသည် အရေးပါ ပါသည်။ ရှေ့နေချုပ်ရုံးသည် ဦးစီးဌာနအား အခြားလိုအပ်သည့် ဥပဒေဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်များ၊ စီမံခန့်ခွဲရေးနည်းလမ်းအရ အရေးယူရာတွင် ဥပဒေဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်များလည်း ပေးနိုင်ပါသည်။ လက်ရှိတွင် ဦးစီးဌာနအနေဖြင့် တရားစီရင်ရေး နှင့် ပတ်သက်ပြီး များစွာအတွေ့အကြုံ မရှိမီ အချိန်တွင် ရှေ့နေချုပ်ရုံးသည် တရားစီရင်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ တွင် အထောက်အကူပြုပေးနိုင်ပါသည်။ ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်အား လမ်းညွှန်မှုများ ပြုလုပ်ပေးနိုင်ခြင်း၊ လမ်းညွှန်စာအုပ်ပါ ဥပဒေဆိုင်ရာ ကုစားမှုများအပေါ် အကြံပြုပေးနိုင်ခြင်း များ လည်း ပြုလုပ်ပေးနိုင်ပါသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသည် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံး နှင့် လက်တွဲကာ ဥပဒေလက်စွဲ စာအုပ် အတွက် အကြံဉာဏ်များ ရယူဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

အခြားသော သက်ဆိုင်သည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများအနေဖြင့် လက်ရှိတွင် ဝန်ကြီးဌာန၊ စီမံကိန်းအဆိုပြုသူ၊ စီမံကိန်းကြောင့် ထိခိုက်ခံစားရသူများ၊ ဥပဒေဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများ၊ အရပ်ဘက် လူ့ အဖွဲ့အစည်း များ၊ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်ပါသည်။

သယံဇာတနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန : ဝန်ကြီးဌာနသည် ဦးစီးဌာနသို့ လိုအပ်လျှင် ဥပဒေဆိုင်ရာအာဏာများ၊ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ အပ်နှင်းထားနိုင်ပါသည်။ ထိုပြဌာန်းချက်အရဆိုလျှင် ဦးစီးဌာန အနေဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားမှုများ ရှာဖွေနိုင်ရေးအတွက် ဦးစီးဌာနတွင် ဥပဒေအာဏာသည် အကန့်အသတ်ဖြင့် တည်ရှိနေကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ထိုပြင် ဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများရှာဖွေရာတွင် ဦးစီးဌာနအား အတည်ပြုချက်များပေးခြင်း၊ အကြံဉာဏ်များပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

စီမံကိန်းအဆိုပြုသူများ : ဦးစီးဌာန သည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားမှုများ ရှာဖွေရာတွင် စီမံကိန်း အဆိုပြုသူများ အပေါ်တွင် စည်းနှောင်အား ကောင်းစေရေး အတွက် လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယခု စာအုပ်မှ ကုစားမှုများသည် စီမံကိန်း အဆိုပြုသူများထံ တိုက်ရိုက်စည်းနှောင်ရန် အတွက် ဖြစ်ပါသည်။ ယခုစာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော ကုစားမှုများအား အသေးစိတ် အချက်အလက်များဖြင့် ဖော်ပြ ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိစွာဖြင့် စီမံကိန်း အဆိုပြုသူများ ထံသို့ ရှင်းလင်း ချပြထားသင့်ပါသည်။

စီမံကိန်းကြောင့်ထိခိုက်ခံစားရသူများ (PAP): ဦးစီးဌာန အနေဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများ၊ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူမှ လိုက်နာရန် လိုအပ်သည်များအားချမှတ် နိုင်ပါက စီမံကိန်းကြောင့် ထိခိုက်ခံစားရသူများ အတွက် အကာကွယ်ရနိုင်မှုများ ဖြစ်တည်လျက်ရှိနေပြီဖြစ်ပါသည်။ ထိခိုက်ခံစားရသူများသည် စီမံကိန်းများလုပ်ဆောင်ရာတွင် အရေးပါသည့်အခန်းကဏ္ဍ မှ ပါဝင်ပြီး၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် လိုက်နာအောင်ပြုလုပ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ် အတွက် လုပ်ဆောင်မှု မူဘောင်ချမှတ်ရန်လည်း အရေးကြီးပါသည်။ (ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ချက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း လုပ်ငန်းစဉ်) တွင် ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုရှိသော ချဉ်းကပ်မှု နည်းလမ်းပုံစံ (participatory

approaches) အရ စီမံကိန်းကြောင့်ထိခိုက်ခံစားရသူ များ ၏ အခွင့်အရေး အား အကာကွယ်ပေးနိုင်ရန် အရေးကြီးပါသည်။

ဥပဒေပညာရှင်များ : ဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားမှုများ ပိုမိုခိုင်မာလာစေရန် အတွက် ဥပဒေပညာရှင်များနှင့်လည်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ဥပဒေပညာရှင်များ သည် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာကုစားမှုရှာဖွေသည့် လုပ်ငန်းများတွင် အကြံပေးနိုင် ပါသည်။ ဥပဒေပညာရှင်များသည် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန ကိုယ်စားပြုလျှောက်လဲ ပေးနိုင်သည်။ ထိခိုက်ခံစားရသူများ အား ဥပဒေဆိုင်ရာ ကာကွယ်မှုများ ပေးနိုင်ပါသည်။ ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်တွင် ဥပဒေသမားများအနေဖြင့် ဦးစီးဌာန၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများ၊ ဥပဒေဆိုင်ရာ ကုစားမှုများ တွင် ပိုမိုနားလည်ပြီး ပူးပေါင်းပါဝင် လာနိုင်ရန် အကောင်အထည်ဖော်သင့်သည်။

CSOs and NGOs: ထိခိုက်ခံစားရသူများ နှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရ မဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများသည် နီးကပ်စွာ ဆက်သွယ်မှုရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ NGOs/CSOs များအနေဖြင့်လည်း ဦးစီးဌာနမှ မည်ကဲ့သို့ ကုစားမှုများလုပ်ဆောင်နေကြောင်း နားလည်အောင်ကြိုးပမ်းကာ မည်ကဲ့သို့ ချဉ်းကပ်ထောက်အကူပေးနိုင်ကြောင်း၊ စီမံကိန်းအကောင် အထည်ဖော်သူအား စည်းကမ်းများလိုက်နာလာနိုင်အောင် မည်ကဲ့သို့ စည်းကြပ် ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း နားလည်အောင်ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

အချိန်ကာလအပိုင်းအခြားနှင့်ကန့်သတ်မှုနယ်နိမိတ်အားသတ်မှတ်ခြင်း

မြန်မာ့ ဥပဒေမူဘောင်သည် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန အတွက် လက်စွဲစာအုပ်ဖြစ်မြောက်စေ သည်အထိ အခွင့်အာဏာများ ပေးအပ်ထားခြင်းမရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပြစ်မှု နှင့် တရားမ ဆိုင်ရာဥပဒေ မူဘောင်များသည်လည်း ပြဋ္ဌာန်းသည့် အချိန်ကာလများ (ပြစ်မှုဥပဒေသည် အင်္ဂလိပ် အစိုးရလက်ထက်ကတည်းကပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် ဆက်လက်ကျင့်သုံးနေခြင်း) ကွာပြားမှုကြောင့် ရှုပ်ထွေးမှုများစွာရှိပါသည်။ ဥပဒေမူဘောင် အတွင်းရှိ အချို့သော ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများသည် ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်ခြင်း၊ ဖြည့်စွက်ရန် လိုအပ်ခြင်း နှင့် အသစ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လာနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပါသည်။ ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်ဖြစ်မြောက်လာစေမည့် အခွင့်အလမ်း ရှာဖွေပေးသည့် အဆိုပါ စာအုပ်အားရေးသားပြုစုစဉ်အတွင်း ဥပဒေအကြောင်းအရာများ ထပ်ကာထပ်ကာ ပြန်လည်ပါရှိခြင်း ရှိနေနိုင်သည့်အပြင် ယခင်ဖျက်သိမ်းပြီးဥပဒေများအား ပြန်လည်ဖော်ပြထားသည်ကိုတွေ့ရနိုင်ပါသည်။ ထို့သို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ- တည်ရှိပြီးဖြစ်သော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းအချို့သည် ယခင်ဥပဒေနှင့် ယခုပြဋ္ဌာန်းလိုက်သော ဥပဒေ နှစ် မျိုးစလုံး အား လိုက်နာရန် လိုအပ်ခြင်းရှိ မရှိ အား ထည့်သွင်းစဉ်းစား ဆွေးနွေးနိုင်ရန် အတွက် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များသည် အသစ် ဖြစ်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်ကျင့်သုံး နိုင်မှုများသည် အချိန်လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လက်ရှိဥပဒေမူဘောင် အတွင်းရှိ ပေးအပ်ထားသော အခွင့်အာဏာများအား အချိန်ကာလ တခု အထိ ကျင့်သုံးပြီးနောက် မှ သာ လိုအပ်သည့် ဥပဒေပြင်ဆင်ခြင်းများ၊ ဖြည့်စွက်ခြင်းများ၊ ပြောင်းလဲ ခြင်းများပြုလုပ်လာနိုင်ပါသည်။

သင့်လျော်သောကုစားမှုများအားသတ်မှတ်ခြင်း

ယခုစာအုပ်ထဲတွင်တင်ပြထားေ သောကုစားမှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံး အတွက်သော်လည်းကောင်း သင့်လျော်သော

နည်းလမ်း အထူးတလည် စဉ်းစားထားသော ချဉ်းကပ်ပုံ ယခင်ကလုပ်ကိုင်ဖူးသောနည်းလမ်းမဟုတ်ဘဲ အသစ်ဖြစ်နေနိုင်ပါသည်။ ကုစားမှုများအကြောင်းပြောဆိုရာတွင် ကုစားမှု တခုချင်းစီအလိုက် လိုအပ်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ လိုအပ်ချက်များ မတူညီနိုင်ပေ။ ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်ပြုစုရေးသားသည့်အခါတွင် ဦးစီးဌာန အတွက် အမှန်တကယ်လက်တွေ့အသုံးဝင်နိုင်စေမည့် နည်းလမ်းများအား အကြံပြုသင့်ပါသည်။ လက်စွဲစာအုပ်ပြုစုသည့်အခါတွင် စီမံကိန်းများ၏ သက်ရောက်မှု သဘောသဘာဝ နှင့် စီမံကိန်း၏ ကာလ အဆင့်အပိုင်းအခြား အခြေအနေ ကိုလည်းသတိပြုကာ ထည့်သွင်း သုံးသပ်သင့်ပါသည်။

အပိုင်း ၂

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင် နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း

၂.၁ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိ ဥပဒေရေးရာ အခြေအနေသည် ရှုပ်ထွေးပြီး ခေတ်ကာလအမျိုးမျိုးတို့မှ ဥပဒေ အမျိုးမျိုးတို့ကို အသုံးပြုနေဆဲဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ခေတ်ကာလအမျိုးမျိုးတို့မှာ အောက်ပါတို့ဖြစ် ပါသည်⁴¹ -

- ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီခေတ် (၁၈၈၆-၁၉၄၈)
- တော်လှန်ရေးကောင်စီခေတ် (၁၉၄၈-၁၉၆၂)
- ဆိုရှယ်လစ်ခေတ် (၁၉၆၂ - ၁၉၇၁)
- နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးကောင်စီ (၁၉၈၈-၁၉၉၇)
- နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ (၁၉၉၇-၂၀၁၁)

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေစနစ်သည် ‘အင်္ဂလိပ်ရိုးရာဥပဒေစနစ်’ ပေါ်တွင် အခြေခံထားသည်။ ဗြိတိသျှ တို့သည် ကိုလိုနီခေတ် အိန္ဒိယမှ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ နှင့် တရားမ ဥပဒေတို့ကို ယူဆောင်လာခဲ့ သည်။ ထို့ကြောင့် လက်ရှိ ဥပဒေမူဘောင် နှင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ နှင့် ရာဇသတ်ကြီး⁴²တို့မှ ရွေးချယ် ထားသည့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်မှုဆိုင်ရာ ပုဒ်မသည် အလေ့အထဟောင်းများကို အခြေခံထားခြင်းဖြစ်ပြီး အခြားသော ဥပဒေများ နှင့် စည်းမျဉ်းများမှာမူ အသစ်အကောင်အထည်ဖော်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပြစ်မှု နှင့် တရားမမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေများ နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် ကိုလိုနီ ခေတ်မှဖြစ်ပြီး ECL, ECR နှင့် EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများမှာမူ ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တို့အကြား တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအတွက် ယေဘုယျ ဥပဒေမူဘောင်တွင်အောက်ပါတို့ အပါအဝင်ဖြစ်ပါသည်-

- ပြစ်မှု နှင့် တရားမမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေများ နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ
- ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဥပဒေ နှင့် စည်းမျဉ်းများ
- ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ နှင့်
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင် ပိုင်းဖြတ်ပါဝင်နေသော သက်ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေး ဥပဒေအချို့မှာ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေ နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကုမ္ပဏီများ ဥပဒေ သို့မဟုတ် မြေယာဥပဒေအောက်ရှိ အငြင်းပွားမှုဆိုင်ရာ စနစ်များ⁴³

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်တွင် အောက်ပါတို့ အပါအဝင်ဖြစ်ပါသည် -

- ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်း (EIA) စနစ်ကို တည်ထောင်ရန် နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် ဝန်ကြီးဌာနအား လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဥပဒေ (၂၀၁၂)
- ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး နည်းဥပဒေ (၂၀၁၄) သည် -
 - စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်သူများ နှင့် EIA အတိုင်ပင်ခံများမှ ပြင်ဆင်ရမည့် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ချက်များ နှင့် အစီရင်ခံစာများအတွက် ကျယ်ပြန့်သည့် မူဘောင် တစ်ခုပေးအပ်သည်။
 - တာဝန် နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ECD ထံ လွှဲအပ်သည်။
 - ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ သက်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ၊ လုပ်ငန်းများ နှင့် MONREC နှင့် ECD တို့၏ ပြန်လည်သုံးသပ်ရေး တာဝန်များကို ဖော်ပြထားသည်။
- EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်း (၂၀၁၅):
 - EIA, IEE နှင့် EMP လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ လုပ်ငန်း နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံများကို သတ်မှတ်သည်။
 - EIA လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည့် လိုအပ်ချက်များကို အသေးစိတ် ဖော်ပြ ထားသည်။
 - စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူများအတွက် အများပြည်သူပါဝင်မှုဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းထားသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်သည် ဥပဒေဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာကို MONREC နှင့် ECD တို့ထံ အပ်နှင်းထားသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ဥပဒေအရ အခွင့်အာဏာပေးအပ်ခြင်းသည် အမြဲတမ်း ရှင်းလင်းမှုရှိသည်မဟုတ်ပေ။ ဥပမာအားဖြင့် အချို့ပုဒ်မများ၌ အချို့သော အရေးယူမှုများကို ပြုလုပ်ရန် သို့မဟုတ် လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ဥပဒေအရ ပေးအပ်ထားသည့် အခွင့်အာဏာသည် ECD တွင် ရှိကြောင်း သို့မဟုတ် MONREC တွင် ရှိကြောင်း ရေရာမှုမရှိပေ (ECL အခန်း ၁၃)။ ထို့ကြောင့် ECD သည် MONREC ထံမှ ခွင့်ပြုချက် သို့မဟုတ် ညွှန်ကြားချက်များပေါ်တွင် မူတည်လေ့ ရှိပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူများအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် (MIC) ထံမှ ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိလို ပါက အထက်ဖော်ပြပါ ဥပဒေများကို လိုက်နာရမည်ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူများသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား (တစ်နည်းအားဖြင့် ခွင့်ပြုမိန့်အမျိုးအစား) နှင့်သက်ဆိုင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားဥပဒေများကိုလည်း လိုက်နာရမည်ဖြစ်သည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်မှစတင်ကာ EIA လုပ်ငန်းစဉ်သည် အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နှင့် ခွင့်ပြုမိန့်ထုတ်ပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တို့၏ အဓိက အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်လာခဲ့သည်။ ECD ၏ ဥပဒေအရ ပေးအပ်ထားသည့် အခွင့်အာဏာကို နားလည်ရန်အတွက် EIA လုပ်ငန်းစဉ်၊ ခွင့်ပြုမိန့် ထုတ်ပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ် နှင့် ECD ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများအတွက် EIA လုပ်ငန်းစဉ်၏ အခန်းကဏ္ဍ တို့အပေါ် သက်ရောက်သည့် ဥပဒေမူဘောင်ကို သိရှိထားရန် အရေးကြီးပါသည်။ MIC အမိန့်ကြော်ငြာစာ နှင့် EIA လုပ်ငန်းစဉ်နောက်ဆက်တွဲတို့ရှိ သတ်မှတ်ချက်အရ စီမံကိန်းအားလုံး အတွက် ပထမဆုံးအဆင့်သည် EIA ခွင့်ပြုချက်ဖြစ်သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ECD သည် စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်သူအနေဖြင့် EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၏ နောက်ဆက်တွဲ ၁ ရှိ ‘ဆန်းစစ်ခြင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းအမျိုးအစားများ’ နှင့်အညီ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း(EIA)၊ ကနဦးပတ်ဝန်းကျင် ဆန်းစစ်ခြင်း(IEE) သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (EMP) တို့ကို ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်မှုရှိမရှိ

ဆုံးဖြတ်သည်။ ဥပဒေအရ အကာအကွယ်ပေးထားသည့် နိုင်ငံတော်၊ ဒေသ သို့မဟုတ် ပြည်နယ် နယ်မြေများတွင် တည်ရှိသော စီမံကိန်းများ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းအရွယ်အစား မည်သို့ရှိစေကာမူ ဥပဒေအရ အကာအကွယ်ပေးထားသော မည်သည့် နိုင်ငံတော်၊ ဒေသ သို့မဟုတ် ပြည်နယ် နယ်မြေမဆိုတို့အပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်လာနိုင်ဖွယ်ရှိသည့် စီမံကိန်းများအားလုံးတွင် EIA တစ်ခု လိုအပ်ပါသည်။ နောက်ဆက်တွဲ ၁⁴⁴တွင် မည်သို့ အမျိုးအစားသတ်မှတ်ထားစေကာမူ MONREC သည် အောက်ပါတို့ကို သတ်မှတ်ထားသည့် အထူးအခြေအနေများကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။

- IEE တစ်ခု ပြုလုပ်တင်ပြရန် သတ်မှတ်ခံရနိုင်သည့် စီမံကိန်းတစ်ခုအား EIA တစ်ခုကို ပြုလုပ် တင်ပြစေခြင်း
- EIA တစ်ခု ပြုလုပ်တင်ပြရန် သတ်မှတ်ခံရနိုင်သည့် စီမံကိန်းတစ်ခုအား IEE တစ်ခုကို ပြုလုပ် တင်ပြစေခြင်း
- စီမံကိန်းတစ်ခုအား IEE သို့မဟုတ် EIA ဆန်းစစ်မှုတစ်ခု ပြုလုပ်ရခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ပြုခြင်း

သက်ဆိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများကို ဖော်ပြထားပြီး ၎င်းတို့နှင့်ဆက်စပ်နေသည့် ဥပဒေ နှင့် အခြေအနေဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများအား အပိုင်း ၂ တွင် ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားသည်။

၂.၂ သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေမူဘောင်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ဤအပိုင်းတွင် သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေမူဘောင်ကို အနှစ်ချုပ်ရှင်းပြထားပါသည်။ ဥပဒေမူဘောင်တွင် သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ နှင့် အသုံးပြုနိုင်သည့် ကုစားမှုများကို အဆုံးအဖြတ်ပေးသော အောက်ပါ အစိတ်အပိုင်း ၃ ခုတို့ ပါဝင်ပါသည် -

- တရားမ ဥပဒေ - တရားမ ကုစားမှုများအတွက် ဥပဒေဆိုင်ရာ အခြေခံအုတ်မြစ် နှင့် လမ်းညွှန်ချက်ပေးအပ်သည်။
- ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ - ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကုစားမှုများအတွက် ဥပဒေဆိုင်ရာ အခြေခံအုတ်မြစ် နှင့် လမ်းညွှန်ချက် ပေးအပ်သည်။
- စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေ - စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာကုစားမှုများအတွက် (ဤစာတမ်းအတွင်း အဓိကအားဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေအတွက်) ဥပဒေဆိုင်ရာ အခြေခံအုတ်မြစ် နှင့် လမ်းညွှန်ချက် ပေးအပ်သည်။

အောက်ပါဇယားသည် တရားမ၊ ပြစ်မှု နှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်တစ်ခုချင်းစီတို့အကြောင်း အနှစ်ချုပ်ရှင်းပြချက်များကို (တိုင် ၂ တွင်) ဖော်ပြ ထားပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များနှင့် ဆီလျော်မှုရှိသော မူဘောင်တစ်ခုချင်းစီအတွက် ကိုးကားချက်များကို (တိုင် ၃ တွင်) ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဥပဒေမူဘောင်အရ ဖော်ပြထားသည့် သက်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများကိုလည်း စာရင်းပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။

ဥပဒေမူဘောင်	ဥပဒေမူဘောင်အကြောင်း ရှင်းလင်းချက်	ဥပဒေမူဘောင်မှ ဆီလျော်မှုရှိသော ကိုးကားချက်များ	ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများ
ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ (ရာဇသတ်ကြီး)	ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ (သို့မဟုတ် ရာဇသတ်ကြီး) သည် ပြဌာန်းထားသည့် ဥပဒေတစ်ရပ်ကို တစ်စုံတစ်ဦးမှ ချိုးဖောက်သည့်အခါ တစ်ဦးချင်းစီ နှင့် စုပေါင်း အခွင့်အရေးများကို အကာအကွယ်ပေးရေးအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်ပါသည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ တစ်ဦးချင်း သို့မဟုတ် အများပြည်သူအပေါ် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေခြင်းများအတွက် နစ်နာကြေးတောင်းဆိုနိုင်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှု သို့မဟုတ် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုကြောင့် ထိခိုက်မှု သို့မဟုတ် ဒဏ်ရာရရှိမှုတစ်ခု	ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၆၈ အများပြည်သူနှောင့်ယှက်မှုအား ပြစ်မှုတစ်ခုအဖြစ် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် - “တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် အများပြည်သူကိုသော်လည်းကောင်း အနီးအပါးတွင် နေထိုင်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် အိမ်ယာပစ္စည်းလက်ရှိဖြစ်သော သူတို့ကိုသော်လည်းကောင်း တူညီသည့် နစ်နာမှုကိုဖြစ်စေသော သို့တည်းမဟုတ် တူညီသည့် စိတ်ငြိုငြင်မှုကို ဖြစ်စေသော ပြုလုပ်မှုကိုဖြစ်စေ ထိုကဲ့သို့သော ဥပဒေနှင့်	ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၆၈ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၆၈ အရ ECD သည် အောက်ပါတို့အပါအဝင် အများပြည်သူနှောင့်ယှက်မှုအတွက် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကုစားမှုများကို တောင်းဆိုနိုင်ပါသည် - • ထောင်ဒဏ် • ငွေဒဏ် • တားမြစ်သည့် အမိန့်

	ခံစားနေရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအနေဖြင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ဥပဒေဆိုင်ရာ ကုစားမှုတစ်ခုကို တောင်းဆိုသည့်အခါ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေကို ထုတ်ပြန်သည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုတစ်ခု၏ သဘောသဘာဝအရ ခံရသူ သည် ပုဂ္ဂလိက ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်နေလျှင်ပင် တရားခံ အနေဖြင့် (ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်) အစိုးရနှင့် အမှုရင်ဆိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ပြစ်မှု ဆိုင်ရာအမှုများတွင် အများအားဖြင့် လူတစ်ဦး သို့မဟုတ် အများပြည်သူ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံမှု သို့မဟုတ် ပိုင်ဆိုင်မှုတစ်ခုအပေါ် အန္တရာယ် ကြီးမားစွာ ဖြစ်စေနိုင်သည့် ကြီးလေးသော ကိစ္စရပ်များ ပါဝင်လေ့ ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေများတွင် နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံသားများအားလုံးကို အကာအကွယ်ပေးရန် တာဝန်ယူထားခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေတွင် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များနှင့် ဆီလျော်မှုရှိသည့် ကိုးကားချက် အနည်းငယ်မျှသာ ရှိပါသည်။ အဆိုပါ ကိုးကားချက်များ အား ညာဘက်တွင် စာရင်းပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုများတွင် UAGO သည် တရားရုံး၌ ECD ကို အကြံဉာဏ်ပေးခြင်း၊ အကူအညီပေးခြင်း နှင့် ကိုယ်စားပြုခြင်းတို့ ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။	မည်သည့် ပျက်ကွက်မှုကိုဖြစ်စေ ပြုလျှင် သို့တည်းမဟုတ် ပြည်သူ့အခွင့်အရေးကို သုံးစွဲရန် အခါအခွင့် ကြုံသောသူအား မချွတ်မလွဲ နှစ်နာစေရမည်ဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဟန့်တားစေရမည်ဖြစ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဘေးရောက်စေရမည်ဖြစ်သော သို့တည်းမဟုတ် စိတ်ငြိုငြင်စေရမည်ဖြစ်သော ပြုလုပ်မှုကိုဖြစ်စေ ထိုကဲ့သို့သော ဥပဒေနှင့် မည်သည့် ပျက်ကွက်မှုကို ဖြစ်စေ ပြုလျှင် ထိုသူသည် အများပြည်သူ နှောင့်ယှက်မှုကို ကျူးလွန်သည်မည်၏။” ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃၃ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၂၆၈ အား ချိုးဖောက်ခြင်းကို တရားသူကြီးတစ်ဦးအနေဖြင့် မည်သည့်အခါတွင် အရေးယူနိုင်ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည် - “အများပြည်သူတို့၏ တရားဥပဒေနှင့်အညီ သုံးစွဲ သည့် သို့မဟုတ် သုံးစွဲနိုင်သည့် လမ်း၊ မြစ်၊ ချောင်း၊ မြောင်း၊ တူးမြောင်းမှ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော ပိတ်ပင်ခြင်း သို့မဟုတ် နှောင့်ယှက်မှုကို ဖယ်ရှား သင့်ကြောင်း ထင်မြင်သည့်အခါ”	ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃၃ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃၃ အရ ECD သည် ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုတစ်ခုကို တိုင်ကြားနိုင်သည်။ တရားရုံးများသည် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှု နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုတို့အပေါ် အခြေခံ၍ တားမြစ်သည့် အမိန့်စာတစ်ခုကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
တရားမဥပဒေ	တရားမဥပဒေသည် အောက်ပါတို့အပါအဝင် လူတစ်ဦး ချင်းစီ၏ ပုဂ္ဂလိက အခွင့်အရေးများကို အကာအကွယ် ပေးအပ်ရန် အခြေခံအုတ်မြစ်များ ပေးအပ်ထားပါသည်။ -	တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၁ တရားမမှုစွဲဆိုနိုင်သူများကို ဖော်ပြထားပါသည် -	တရားမကုစားမှုများသည် အောက်ပါတို့မှတစ်ဆင့် ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦး၏ အခွင့်အရေးများကို ပြန်လည်ရယူနိုင်အောင် ပြုလုပ်ပေးအပ်သင့်သည် - • တားဝရမ်းထုတ်ခြင်း

	• တရားမ နစ်နာမှု • အများပြည်သူ နှင့် ပုဂ္ဂလိက အနှောက်အယှက်ဖြစ်စေမှု • ညစ်ညမ်းမှုဖြစ်ပေါ်စေခြင်း ထိခိုက်မှု သို့မဟုတ် ဒဏ်ရာရရှိမှုတစ်ခု ခံစားနေရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအနေဖြင့် တရားမဥပဒေ ပြဌာန်းချက်ကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ဥပဒေကြောင်းအရ ကုစားမှုတစ်ခု တောင်းဆိုပါက တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေကို အသုံးပြုပါသည်။ တရားမမှုများတွင် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ ဆုံးရှုံးမှု သို့မဟုတ် ထိခိုက်မှုများအား ၎င်းတို့၏ ပုဂ္ဂလိက အခွင့်အရေးများအပေါ် ချိုးဖောက်မှုတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ပါသည်။ တရားမဥပဒေတွင် ထိခိုက်မှု သို့မဟုတ် ဒဏ်ရာရရှိမှု တစ်ခု ခံစားနေရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအတွက် သင့်လျော်သည့် ကုစားမှုတစ်ခုကို သတ်မှတ်ဖော်ပြ ထားခြင်းမရှိပေ။ ထို့အစား တရားလိုအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများအတွက် တောင်းဆိုမှုများကို တင်ပြရသည်။ ထို့နောက်တွင် တရားရုံးသည် မည်သည့် တရားမ ကုစားမှုများသည် သင့်တော်မှုရှိသည်ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်သည်။ ထို့ကြောင့် တရားမ တောင်းဆိုမှုများ အတွက် ကုစားမှုများအား တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ဖြစ်စဉ်တစ်ခုချင်းစီအလိုက် ဆုံးဖြတ် ပါသည်။	“အများပြည်သူအား အနှောက်အယှက်ဖြစ်စေသော ကိစ္စတွင် ရှေ့နေချုပ်ကဖြစ်စေ၊ ရှေ့နေချုပ်၏ စာဖြင့် ရေးသားထားသော သဘောတူခွင့်ပြုချက် ရရှိသူနှစ်ဦး သို့မဟုတ် နှစ်ဦးထက်ပိုသူတို့ကဖြစ်စေ အထူးနစ်နာခြင်းမရှိစေကာမူ မြက်ဟကြေငြာချက် နှင့် တားဝရမ်းတစ်ရပ်အတွက်သော်လည်းကောင်း အမှုအခြေအနေအရ အခြားသင့်တော်သော သက်သာခွင့်အတွက်လည်းကောင်း တရားမမှု စွဲဆိုနိုင်သည်” ၁၈၇၇ ခုနှစ် Specific Relief Act Specific Relief Act အား တရားမ ဥပဒေအောက် တွင် ပြဌာန်းထားသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီ၊ ပုဂ္ဂိုလ် အစုအဖွဲ့များ နှင့် (ECD အပါအဝင်) အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ယာယီ နှင့် အမြဲတမ်း တားမြစ်မိန့်များ အတွက် Specific Relief Act ကို အသုံးပြုနိုင်သည်။ Specific Relief Act ၏ ပုဒ်မ ၅၄ တွင် တားမြစ်မိန့် ကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားပြီး ယင်းအတွက် အမှုဖွင့် နိုင်သူများကို ဖော်ပြထားပါသည်။	• ငွေကြေးနစ်နာကြေး သို့မဟုတ် လျော်ကြေး • သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပြန်လည်ထူထောင်ရေး (သာမန်အခြေအနေမှ ပြန်လည်ကုစားခြင်း) • တရားမမှုဖြင့် ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း (ရှားပါးသည်)။ ရန်ပုံငွေပေးအပ်ခြင်း/နစ်နာကြေးပေးအပ်ခြင်း တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ အမိန့် ၆ (စည်းမျဉ်း ၁၅) မှ အမိန့် ၇ (စည်းမျဉ်း ၁) တို့ရှိ ဖော်ပြချက်အရ တစ်ဦးချင်း သို့မဟုတ် စုပေါင်း ထိခိုက်မှုများအတွက် နစ်နာကြေး တောင်းဆိုနိုင်သည် (တရားမ နစ်နာမှု အမျိုးအစား တစ်ခုအဖြစ်)။ လျော်ကြေး တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ အမိန့် ၆ (စည်းမျဉ်း ၁၅) မှ အမိန့် ၇ (စည်းမျဉ်း ၁) တို့ရှိ ဖော်ပြချက်အရ စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်သူ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်စေမှုကြောင့် ဖြစ်ပွားသည့် ထိခိုက်မှုများ နှင့် ဆုံးရှုံးမှုများအတွက် နစ်နာကြေး တောင်းဆိုနိုင်သည်။ တားဝရမ်း တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၉၁ အရ ECD သည် ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှုဖြစ်စေသူအား ညစ်ညမ်းမှုကို ယာယီ သို့မဟုတ် အပြီးအပိုင်ရပ်တန့်စေရန်အတွက် တရားမမှုတစ်ခု စွဲဆိုနိုင်ပါသည်။
--	--	---	--

စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေ	ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေအား အထူးဥပဒေ တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပြီး (၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် မွမ်းမံထားသည့်) ၁၉၉၄ ခုနှစ် အမျိုးသား ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး မူဝါဒပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ပြဋ္ဌာန်း ထားခြင်းဖြစ်သည်။ အထူးဥပဒေများသည် အမှုအား တရားရုံးတွင် တရားမမှု သို့မဟုတ် ပြစ်မှုတစ်ခုအဖြစ် အမှုဖွင့်ရန်မလိုဘဲ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ကုစားမှုများ ပြုလုပ်နိုင်စေပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများမှ ဖော်ပြထားသည့် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ အသုံးပြုရန် မရှိတော့သည့်အခါ ECD အနေဖြင့် တရားမမှု သို့မဟုတ် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုတစ်ခု စွဲဆိုရန် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ ECL အား MONREC မှ ကျင့်သုံးပြီး ECR အား (ဝန်ကြီး ဌာန၏ အောက်တွင်) ECD မှ ကျင့်သုံးသည်။ ECD အနေဖြင့် ECL အတွင်းရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အသုံးပြု ကာ အရေးယူမှုများပြုလုပ်ပါက ယင်းသည် စီမံခန့်ခွဲ ရေးဆိုင်ရာ အရေးယူမှုများ သို့မဟုတ် ကုစားမှုများကို ပြုလုပ်နေခြင်းဖြစ်သည်။ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ အရေးယူမှုများတွင် ECD ၏ အမိန့် ဖြင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကော်မတီဖြင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း ၊ ခွင့်ပြုမိန့်များ ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူ အတွက် သက်ဆိုင်ရာ ပြစ်ဒဏ်များ ချမှတ်ခြင်း (ဥပမာ ဒဏ်ကြေးများ) သို့မဟုတ် စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူများ ထံသို့ သက်ဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားစာများ ပေးပို့ခြင်းတို့ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။	ECL, အခန်း ၁၃ (ပြစ်မှုနှင့်ပြစ်ဒဏ်များ)၊ ပုဒ်မ ၃၁- ၃၄ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် မရယူဘဲ လုပ်ငန်းတစ်ခုကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း (ပုဒ်မ ၃၁) နှင့် “(ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ) အရ ထုတ်ပြန်သော နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ များ၊ အမိန့်များ၊ ညွှန်ကြားချက်များ နှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများပါ တားမြစ်ချက်များ” ကို ချိုးဖောက် ခြင်း (ပုဒ်မ ၃၂) အတွက် ပြစ်ဒဏ်များကို ဖော်ပြထားသည်။ အခန်း ၁၄ (အထွေထွေ)၊ ပုဒ်မ ၃၅-၄၂ ဤအခန်းတွင် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့် (သို့) လျော့ပေါ့ခွင့်ပြုခြင်းများ (ပုဒ်မ ၃၆)၊ သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများအနေဖြင့် “လိုအပ်သလိုအရေးယူဆောင် ရွက်” ခွင့်ပေးထားခြင်း (ပုဒ်မ ၃၉က) နှင့် “ထုတ်ပေးထားသော လိုင်စင်၊ ခွင့်ပြုချက် သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်ကို ပယ်ဖျက်ခြင်း သို့မဟုတ် ကာလအကန့်အသတ်ဖြင့် ရုပ်ဆိုင်းခြင်း” တို့ ပါဝင် ပါသည်။ (ပုဒ်မ ၃၉ ခ)	စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ပါသည် - • ECD မှ အမိန့်ပေးထားသည့် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး ကော်မတီမှ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း • ခွင့်ပြုမိန့်များကို ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ ရုပ်ဆိုင်းထားခြင်း • ဒဏ်တပ်ခြင်း • ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း • အဆိုပြုချက်၊ ညွှန်ကြားချက် နှင့် သတိပေးစာများ အောက်ပါတို့တွင် ECL အရ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ကုစားမှုများကို ထပ်မံဖော်ပြထားပါသည် - မဖြစ်မနေ လုပ်ဆောင်စေသည့် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ကုစားမှုများ • ECD သည် စီမံကိန်းခွင့်ပြုချက် ထုတ်ပေးခဲ့သော သက်ဆိုင်ရာ ဌာန (MIC) နှင့် ဆက်သွယ်ကာ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူများအား ညွှန်ကြားချက်များ ကို လိုက်နာစေရန် မဖြစ်မနေလုပ်ဆောင်စေခြင်း သို့မဟုတ် ဖိအားပေးခြင်းတို့ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ • ပုဒ်မ ၃၆ အရ MONREC သည် လုပ်ငန်းများအား ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ လိုက်နာမှုမှ ကင်းလွတ် ခွင့်ပေးနိုင်ပါသည်။ • ပုဒ်မ ၂၄ နှင့် ၂၅ တို့အရ ECD သည် စစ်ဆေးခြင်း များပြုလုပ်နိုင်ပြီး စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာကုစားမှုများ
----------------------------	--	--	--

	လမ်းညွှန်ချက်စာများ၊ အကြံပြုချက်စာများအား EIA/IEE/EMP အစီရင်ခံစာ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ခြင်းမရှိသော (သို့) လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသော စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများသို့လည်း ပေးပို့ပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ညစ်ညမ်းမှုများ မဖြစ်ပွားစေရန် တားဆီးကာကွယ် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။		လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ အဆိုပါ ပုဒ်မများရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ကျင့်သုံးရန်အတွက် ECD အနေဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူ၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းကို မည်သည့် သက်ဆိုင်ရာ ဌာန သို့မဟုတ် ကော်မရှင်မှ ခွင့်ပြုချက်ပေးခဲ့ကြောင်း သိရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ • ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉(က)/(ခ) တို့အရ လည်းကောင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ချက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အပိုဒ် ၆/၂၃(က) အရလည်းကောင်း၊ ဦးစီးဌာနသည် အခြားသော သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့် ချထားပေးမည့် ဦးစီးဌာန၊ လုပ်ငန်း၊ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် လိုအပ်သည့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ၊ ထုတ်ပြန်ထားသည့် အကြံပြုလမ်းညွှန်ချက်စာတို့အား လိုက်နာလာရန် ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ - IEE EIA EMP လုပ်ဆောင်ရန်မလိုအပ်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများအား လိုအပ်သလို ပေးနိုင်ပါရန် ခွင့်ပြုမိန့် ထုတ်ပေးသည့် ဌာနနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းအား ရှာဖွေရန် ဖြစ်သည်။) ဦးစီးဌာနမှ အကြံပြုချက်၊ လမ်းညွှန်ချက် ထုတ်ပြန်ပေးရန် လိုအပ်သည့်
--	--	--	--

			စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကိုသာ ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ကြေညာခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သော စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ကုစားမှုများ • ပုဒ်မ ၃၁ မှ ၃၄ တို့အရ ECD သည် စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်သူများ၏ ECC ကို ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း နှင့်/သို့မဟုတ် ဒဏ်ရိုက်ခြင်း နှင့် စီမံကိန်းဖန်တီးသူ သို့မဟုတ် လုပ်ဆောင်သူအား ECC တွင် ပါဝင်သည့် ၎င်းတို့၏ ကတိကဝတ်များကို ချိုးဖောက်မှုဖြင့် တရားစွဲဆိုခြင်းတို့ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ ECD တွင် EIA အတိုင်ပင်ခံကို နှုတ်ထွက်စေရန် သို့မဟုတ် ကြေညာရန် နှင့် EIA အတိုင်ပင်ခံကို နာမည်ပျက် စာရင်းတွင် ထည့်သွင်းရန် သို့မဟုတ် သတိပေးရန် အခွင့်အာဏာရှိပါသည်။
--	--	--	---

၂.၃ ဥပဒေ နှင့် အခြေအနေဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများ

ပြစ်မှု၊ တရားမမှု နှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်များ နှင့် သက်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများတွင် အောက်ပါ စိန်ခေါ်မှုအချို့ ရှိနေပါသည်။ -

- သက်ဆိုင်ရာ မူဘောင်နှင့် ၎င်း၏ ဆက်စပ်လုပ်ငန်းစဉ်၊ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် တိုက်ရိုက် ဆက်သွယ်နေသော စိန်ခေါ်မှုများ
- မူဘောင်တစ်ခုချင်းစီအတွက် သတ်မှတ်ချက်များ အကောင်အထည်ဖော်မှုကို ထိခိုက်စေ လျက်ရှိသည့် အခြေအနေဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများ

စိန်ခေါ်မှုများအား အဓိက အကျိုးစီးပွားပတ်သက်ဆက်သွယ်မှုများနှင့် KII များပြုလုပ်ခြင်း နှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အမှုအချို့အနက် အများစုတို့တွင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် မြန်မာ နိုင်ငံရှိ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရှေ့နေတစ်ဦး၏ ကျွမ်းကျင်မှုများမှတစ်ဆင့် ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဥပဒေဆိုင်ရာ လက်စွဲစာအုပ်အတွင်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများကို ကောင်းစွာ နားလည်သဘောပေါက်နိုင်ရန်အတွက် စိန်ခေါ်မှုအမျိုးအစားတစ်ခုချင်းစီတို့အား လာမည့် အပိုင်းများ တွင် ရှင်းလင်းဖော်ပြသွားမည်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေ နှင့် အခြေအနေဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားခြင်းဖြင့်သာ ECD အတွက် သင့်လျော်သည့် ကုစားမှုများ၊ ချဉ်းကပ်မှုများ နှင့် ဗျူဟာများကို ရေးဆွဲနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၂.၃.၁ တရားမ ဥပဒေမူဘောင်အရ စိန်ခေါ်မှုများ

အကယ်၍ ECD အနေဖြင့် တရားမ ဥပဒေမူဘောင်ကို အသုံးပြုကာ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများကို အသုံးချရန် ဆုံးဖြတ်ပါက ဆက်စပ်နေသည့် စိန်ခေါ်မှု အများအပြားရှိနေပါသည်။

စီရင်ထုံးများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် တရားလိုအနေဖြင့် အမှုအတွက် အရင်းအမြစ်များစွာ ပေးအပ်ရန် နှင့် ကိုးကားရမည့် စီရင်ထုံးများကို ရှာဖွေရန် သတ်မှတ်ထားသည့် ဖြတ်ထုံးဥပဒေစနစ်တစ်ခုရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ တရားမမှု အလွန်နည်းပါးသောကြောင့် ယင်းသည် အရေးကြီးသည့် စိန်ခေါ်မှု တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။

ကြားနာစစ်ဆေးမှု လုပ်ငန်းစဉ်

မြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားမမှုများတွင် ကာလအလွန်ရှည်ကြာသည့် ကြားနာစစ်ဆေးမှု လုပ်ငန်းစဉ်များ ရှိလေ့ ရှိကြသည်။ ကြားဖူးခဲ့သော အတွေ့အကြုံများအရ တရားရုံးတွင် ကြားနာစစ်ဆေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ သည် အနိမ့်ဆုံး သုံးနှစ်ခန့် ကြာမြင့်ပါသည်။

ရုံးခွန်

အကယ်၍ EDC အနေဖြင့် တရားမမှုတစ်ခုကို တရားစွဲဆိုလိုပါက ရုံးခွန်ပေးဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ရုံးခွန်သည် မြန်မာကျပ် ၅ သိန်းအထိ ကုန်ကျနိုင်သည်။ ရုံးခွန်အပြင် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် မိတ္တူများ နှင့် တရားရုံးထံ တင်ပြရမည့် အခြားသော စာရွက်စာတမ်းများအတွက် ကုန်ကျစရိတ်များ ကဲ့သို့သော အခြား

ကုန်ကျစရိတ်များလည်း ရှိပါသည်။ ပေးဆောင်မှုများအားလုံးသည် ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ၏ ညွှန်ကြားချက်များနှင့် အညီဖြစ်ရမည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ Act ၏ ပြဌာန်းချက်များကို မလိုက်နာပါက အမှုကို ပလပ်နိုင်သည်။

အမှုအတွက် ပြင်ဆင်ခြင်း နှင့် သက်သေအထောက်အထားများ ပြသခြင်း အသေးစိတ်

အမှုအတွက် ပြင်ဆင်ခြင်း အသေးစိတ်

တရားမမှုတစ်ခုကို ပြင်ဆင်ရာတွင် မှန်ကန်စွာ အမှုဖွင့်နိုင်ရေးအတွက် ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများ နှင့် အက်ဥပဒေများစွာတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တရားမမှုများကို ပြင်ဆင်ခြင်းသည် အလွန်ပညာရပ်ဆန်ပြီး အသေးစိတ်လုပ်ဆောင်ရသောကြောင့် အတွေ့အကြုံ မရှိသေးသည့် တရားလိုများအတွက် ကြီးမားသည့် စိန်ခေါ်မှုများ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ တရားမမှုတစ်ခုကို ပြင်ဆင်ရာတွင် အောက်ပါ စည်းမျဉ်းများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည် (၎င်းစည်းမျဉ်းတို့ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန် လိုအပ်သော်လည်း ၎င်းတို့ချည်းဖြင့် ပြည့်စုံမည်မဟုတ်ပေ) -

- တရားမဥပဒေ
- တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ
- ရုံးခွန်အက်ဥပဒေ
- ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေ
- သက်သေခံအက်ဥပဒေ

ECD အနေဖြင့် ပြင်ဆင်ထားရန် လိုအပ်ကောင်းလိုအပ်နိုင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ် ဥပမာတစ်ခုကို နောက်ဆက်တွဲ ဇယား တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

သက်သေအထောက်အထားများ ပြသခြင်း

တရားမမှုများတွင် တရားလိုသည် တရားမ ကုစားမှု၏ သဘောသဘာဝ နှင့် အတိုင်းအတာတို့ကို သတ်မှတ်ပြီး ၎င်းကို တရားရုံးတွင် တောင်းဆိုသည်။ ထို့နောက်တွင် တရားရုံးသည် ကုစားမှု၏ သဘောသဘာဝ နှင့် အတိုင်းအတာတို့ကို အတည်ပြုရန်၊ ပယ်ဖျက်ရန် သို့မဟုတ် ချိန်ညှိရန် ဆုံးဖြတ် သည်။ တရားလိုအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ သက်သေအထောက်အထားများအားလုံးကို တင်ကြိုလုံ့လ စိုက်ထုတ် စုဆောင်းပြီး ဖြစ်ကြောင်း နှင့် သက်သေခံအက်ဥပဒေ၏ တရားဝင်သတ်မှတ်ချက်များ နှင့်ချိန်ညှိထားပြီးဖြစ်ကြောင်း ပြသရမည်ဖြစ်သည်။ တရားလိုအနေဖြင့် တရားခံသည် ဥပဒေကို ချိုးဖောက်နေကြောင်း နှင့် တားဝရမ်း ထုတ်ခြင်း၊ နစ်နာကြေးပေးအပ်ခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြန်လည်မွမ်းမံခြင်း သို့မဟုတ် (တရားမ) ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်သင့်ကြောင်းကို တရားရုံးထံ သက်သေပြသရမည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ တရားရုံးအနေဖြင့် သက်သေအထောက်အထားများသည် အားနည်းသည် သို့မဟုတ် မပြည့်စုံဟု ယူဆပါက အမှုအား ပလပ်နိုင်သည် သို့မဟုတ် မလုံလောက်သည့် ကုစားမှုများကို သတ်မှတ်နိုင်သည်။

သက်သေအထောက်အထားများဆိုင်ရာ အသေးစိတ်အချက်အလက်များသည် အခြေအနေဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများကြောင့် သက်ရောက်ခံရနိုင်သည်။ ဥပမာ -

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေယာအသုံးပြုသူများစုတို့သည် မြေယာအသုံးချခွင့်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ မရှိကြဘဲ ဥပဒေအရ မြေယာ၏ ပိုင်ရှင်များ သို့မဟုတ် အသုံးပြုသူများအဖြစ် ထည့်သွင်းစဉ်းစား ထားခြင်းမရှိပေ။ အကယ်၍ မြေယာအသုံးချခွင့်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်မရှိကြသော တောင်သူများ အနေဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကြောင့် ဖြစ်ပွားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုများကြောင့် ထိခိုက်ခံစား ရပါက ညစ်ညမ်းမှုဖြစ်စေသူကို တရားမမှုဖြင့် အမှုဖွင့်ရန်အတွက် သက်သေအထောက်အထား မလုံလောက်ခြင်းရှိနိုင်ပါသည်။

ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံး

ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံးမှ ရှေ့နေများသည် သာမန်အားဖြင့် တရားမမှုများကို ကိုင်တွယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်စားပြု လျှောက်လဲခြင်း နည်းပါးပါသည်။ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံးသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာနှင့် ပတ်သက်သော တရားမမှုများအတွက် အကြံပေးရန်နှင့် ကိုယ်စားပြုလျှောက်လဲရန် ဦးစီးဌာနမှ တောင်းဆိုလာပါက ငြင်းပယ်နိုင်သည့် သို့မဟုတ် ECD အတွက် ထိရောက်စွာ ကိုယ်စားပြု လျှောက်လဲရန် လုံလောက်သော သို့မဟုတ် ထိရောက်သော ပြင်ဆင်ထားမှုမရှိခြင်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ECD တွင် ပြစ်မှုတရားမကြောင်းအရ မိမိကိုယ်တိုင် တရားဆွဲဆိုရန်၊ လက်တွေ့အမှုလိုက် အတွေ့အကြုံမရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဦးစီးဌာန အနေဖြင့် ရှေ့နေငှားရမ်းခြင်းလည်း မပြုလိုသည့်အခါ သို့ ငွေးကြေးအရ အခက်အခဲရှိသည့်အခါ UAGO ၏ ကျွမ်းကျင်မှုပေါ် မှီခိုအားထားရပါမည်။ ECD သည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရှေ့နေတစ်ဦးအား ငှားရမ်းရန်အတွက် လက်တွေ့တွင် အမှုမြောက်မြားစွာပေါ်ပေါက်လာသည့်အခါ ငွေးကြေးပိုင်းဆိုင်ရာ အခက်အခဲ ရှိနိုင်ပါသည်။

၂.၃.၂ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်အရ စိန်ခေါ်မှုများ

အကယ်၍ ECD အနေဖြင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်ကို အသုံးပြုကာ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများကို အသုံးချရန် ဆုံးဖြတ်ပါက ဆက်စပ်နေသည့် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသော စိန်ခေါ်မှု အများအပြားရှိနေပါသည်။

စီရင်ထုံးများ

လက်ရှိအချိန်ထိတွင် မြန်မာနိုင်ငံ တရားစီရင်ရေး မူဘောင်အတွင်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီး သို့မဟုတ် တရားသူကြီးအနေဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုအဖြစ် တရားစွဲဆိုမည့် အမှုများအတွက် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃၃ (နှောင့်ယှက်မှု) ကို ကျင့်သုံးရန်အတွက် စီရင်ထုံး သို့မဟုတ် ဖြတ်ထုံးများ လုံလောက်စွာ တည်ရှိခြင်းမရှိပေ။ ထို့ကြောင့် တရားသူကြီးအတွက် စီရင်ချက်များ ချမှတ်သည့်အခါ အကိုးအကားပြု လမ်းညွှန်ချက်အဖြစ် ကိုးကားနိုင်မည့် အမှုဟူ၍ ကောင်းမွန်ခိုင်မာစွာ မရှိပေ။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အမှုများအတွက် အတွေ့အကြုံများ လိုအပ်ခြင်း

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အမှုများတွင် စီရင်ထုံးများ မရှိခြင်းကြောင့် တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေ အရာရှိများ၊ ရှေ့နေများ နှင့် အခြားသော ရှေ့နေရှေ့ရပ်များသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အမှု များကို ကိုင်တွယ်ရာတွင် အတွေ့အကြုံမရှိကြပေ။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားသူကြီးများသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အမှုများနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုမရှိဘဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှောင့်ယှက်မှုများအကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်မှု အပိုင်းတွင် လိုအပ်မှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အမှုများအတွက် အတွေ့အကြုံမရှိခြင်းသည် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုများတွင် ECD အတွက် အကြံပေးကာ ကိုယ်စားပြုလျှောက်လဲရမည်ဖြစ်သော UAGO အပေါ်လည်း သက်ရောက်ပါ သည်။ ထို့ကြောင့် အကယ်၍ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အမှုများကို ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ အမှုဖွင့်သည့်အခါ UAGO အနေဖြင့် ECD ကို လုံလုံလောက်လောက် အကူအညီပေးနိုင်ခြင်းရှိမရှိ မသေချာပေ။

အမှုအတွက် ပြင်ဆင်ခြင်း အသေးစိတ်

တရားမမှုများကဲ့သို့ပင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုများအတွက် ပြင်ဆင်ခြင်းသည်လည်း အသေးစိတ်အချက် အလက်များစွာလိုအပ်ပြီး အလွန်ပညာရပ်ဆန်ပါသည်။ အသေးစိတ်လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သည့် အတိုင်းအတာသည် အတွေ့အကြုံရှိပြီးသားဖြစ်သော ရှေ့နေများအတွက်ပင် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်နိုင် ပါသည်။ အကယ်၍ တရားသူကြီးသည် တားဝရမ်းထုတ်ရန် အမိန့်ချပါက တရားလိုရှေ့နေသည် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၁၃၃ ပါ သတ်မှတ်ချက်များကို သိရှိထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ အကယ်၍ ECD အနေဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူတစ်ဦးအပေါ် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေဖြင့် အမှုဖွင့်လိုပါက ၎င်းတို့၏ စွဲချက်လွှာ (လျှောက်လဲချက်) အား ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၁၃၃ နှင့်အညီ တင်ပြရန် လိုအပ်ပါသည်။

ရှင်းလင်းသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဖြင့် တိုးတက်ကောင်းမွန်ရန် လိုအပ်ခြင်း

ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ၏ ပြဌာန်းချက်များတွင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုတစ်ခုကို ပြင်ဆင်ရန် မည်သို့ စတင်နိုင်ကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းပြီး အသေးစိတ်ဖော်ပြထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ မရှိပေ။ ထို့ပြင် အမှုအတွက် လျှောက်လဲချက်ကို မည်သို့တင်ပြနိုင်ကြောင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်နိုင် ကြောင်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းသည့် ညွှန်ကြားချက်များ မရှိပေ။

၂.၃.၃ စီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေမူဘောင်အရ စိန်ခေါ်မှုများ

ယေဘုယျအားဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အထူးဥပဒေမူဘောင်များအောက်ရှိ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ကုစားမှုများသည် တရားမမှု သို့မဟုတ် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုတစ်ခုကို အမှုမဖွင့်မီတွင် ကုန်ဆုံးသွားပါ သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ကုစားမှုများကို ပြဌာန်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍လည်း စိန်ခေါ်မှုအချို့ ရှိနေပါသည်။

ဥပဒေအရ ပေးအပ်ထားသည့် အခွင့်အာဏာတွင် ရှင်းလင်းမှုမရှိခြင်း

ECL သည် ဥပဒေအရ ပေးအပ်ထားသည့် အခွင့်အာဏာအား အဓိကအားဖြင့် MONREC ထံ ပေးအပ် ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေ (ECL) ၏ ပြဌာန်းချက်တိုင်းသည် ECD ၏ ဥပဒေအရ ပေးအပ် ထားသည့် အခွင့်အာဏာ၊ ECD အနေဖြင့် ၎င်း၏ အာဏာကို မည်သည့်အခြေအနေများတွင် မည်သို့ အသုံးပြုနိုင်ကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားသည်မဟုတ်ပေ။ အထူးသဖြင့် ပြစ်မှုများ နှင့် ပြစ်ဒဏ်များနှင့်ပတ်သက်သည့် ECL ၏ ပုဒ်မများတွင် ၎င်းတို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် မည်သည့် အစိုးရဌာနများမှ တာဝန်ယူမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားခြင်း မရှိပေ။ ECL ၏ ပြဌာန်းချက်အများစုတွင် ECD ၏ ဥပဒေအရ ပေးအပ်ထားသည့် အခွင့်အာဏာသည် အနည်းငယ်မျှသာရှိပြီး MONREC ပေါ် ကြီးစွာမှီခိုနေရသည်။ ‘အထက်အောက်’ ချဉ်းကပ်မှုအရ ECD အနေဖြင့် ဝန်ကြီးဌာန၏ သက်ဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာရပြီး ECD ၏ ဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုသည့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်သည့်အခါ သီးခြားအတည်ပြုချက်များဖြင့် တောင်းခံရန်လိုအပ်ပြီး လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများသည် အလွန်နည်းပါးပါသည်။ ထို့ပြင် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ကုစားမှုများကို မည်သို့အကောင်အထည်ဖော်မည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းသော သို့မဟုတ် အသေးစိတ်ဖော်ပြထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဟူ၍ မရှိပေ။

ECD ၏ ဥပဒေအရပေးအပ်ထားသည့် အခွင့်အာဏာကို အသုံးမပြုရသေးဘဲရှိနေသေးသည်

ECL သည် ECD အား စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများအတွက် ဥပဒေအရပေးအပ် ထားသည့် အခွင့်အာဏာအချို့ ပေးထားသော်လည်း ECD အနေဖြင့် ၎င်း၏ ဥပဒေအရပေးအပ် ထားသည့် အခွင့်အာဏာကို ကျင့်သုံးခြင်းမရှိသေးပေ။ ယနေ့အချိန်အထိ ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းအောင် ပြုလုပ်သူ မည်သူ့ကိုမျှ ဒဏ်တပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းစသည့် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ကုစားမှုတစ်စုံတစ်ရာ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းမရှိပေ။

အတွေ့အကြုံအားဖြင့် ကန့်သတ်ချက် ရှိနေခြင်း

ECD အား ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ယင်းသည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှု များ၊ ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများ နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ချက်ရှိသည်။ ECD ၏ အရာရှိအများစုတို့သည် စောင့်ကြည့်ရေး နှင့် လိုက်နာအောင် ဆောင်ရွက်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အတွေ့အကြုံများ ရရှိ၍ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် လိုအပ်လျက် ရှိပါသည်။

စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ကုစားမှုများကို ပြဋ္ဌာန်းရန် ဆီလျော်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ လိုအပ်ခြင်း

အကယ်၍ ECD အနေဖြင့် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်အရ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ကုစားမှုများကို ပြဋ္ဌာန်းလိုပါက လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ထိရောက်မှုရှိကြောင်း သေချာစေရေးအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း နှင့် လုပ်ငန်းစဉ် အချို့တို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ECD တွင် လက်ရှိအကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိသော (သို့မဟုတ်) ကောင်းစွာ လည်ပတ်နိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှု ရန်ပုံငွေတစ်ရပ် မရှိပေ။ မည်သို့ပင် ဆိုစေကာမူ အကယ်၍ ECD အနေဖြင့် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ ဒဏ်ကြေးများ ချမှတ်ရမည် ဖြစ်ပါက ECD တွင် ဒဏ်ကြေးများ ကောက်ခံရန် နှင့် ၎င်းတို့ကို သင့်လျော်စွာ စီမံခန့်ခွဲရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ရှိရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် မည်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပျက်စီးမှု သို့မဟုတ် ထိခိုက်မှု အမျိုးအစားအတွက် မည်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုအမျိုးအစားကို လိုအပ်ကြောင်း နှင့်ပတ်သက်၍ (ဥပမာ - သတ်မှတ်ထားသည့် ရေထုညစ်ညမ်းမှုအဆင့်တစ်ခုအတွက် ဒဏ်ကြေးမည်မျှ ပေးဆောင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း) ECL တွင်ဖြစ်စေ ECR တွင်ဖြစ်စေ တိကျစွာဖော်ပြထားခြင်းမရှိပေ။ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများကို သင့်လျော်စွာ ချမှတ်နိုင်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်ချက်ပေးအပ်နိုင်ရန် ထိုသို့သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတစ်ခုကို အလွန်ရှင်းလင်းစွာ မှတ်တမ်းတင်ထားရမည်ဖြစ်သည်။ (အကြံပြုချက် အစီရင်ခံစာရှိ လိုက်နာအောင်ဆောင်ရွက်မှု စာရင်းကို ဥပမာအဖြစ် ကြည့်ရှုပါ။) ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် ဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ဥပဒေအရ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ကုစားမှုများအတွက် ပြဋ္ဌာန်း ချက်များပေါ်တွင် အခြေခံကာ သင့်လျော်သည့် ဒဏ်ကြေးများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်။

၂.၃.၄ အခြေအနေဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများ

ဥပဒေဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများအပြင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများနှင့်ပတ်သက်သည့် ဥပဒေလက်စွဲ စာအုပ်၏ နယ်ပယ်တွင် ECD များ တွေ့ကြုံရနိုင်ဖွယ်ရှိသည့် အခြေအနေဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အရေးကြီးပါသည်။

- ECD သည် ဦးစီးဌာနအသစ်တစ်ခုဖြစ်နေခြင်း

- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် အခြားသော သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်များအကြား ဆီလျော် ညီညွတ်မှု ရှိရန် လိုအပ်ခြင်း
- တရားရုံးများ၊ တရားသူကြီးများ နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များအကြားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင် နှင့် အလေ့အထများအကြောင်း နားလည် သဘောပေါက်မှု ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် လိုအပ်ခြင်း
- UAGO နှင့် ECD တို့အကြားတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင် နှင့် အလေ့အထများ အကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်မှု မြှင့်တင်ရန် လိုအပ်ခြင်း၊
- ECD အနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများ နှင့် ကိရိယာများ ရရှိနိုင်မှု နည်းပါးခြင်း

ECD သည် ဦးစီးဌာနသစ်တစ်ခု ဖြစ်နေခြင်း

၂.၃.၃ တွင် ဖော်ပြထားသည့် ECD ၏ အခွင့်အာဏာ နည်းပါးနေမှုသည် ၎င်းသည် အတော်အသင့် အသစ် ဖြစ်နေခြင်း နှင့် ပထမဆုံး ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ပြဌာန်းခဲ့ခြင်းတို့ ကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် (MIC)၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နှင့်ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန (DICA)၊ လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ Energy Enterprise တို့ကဲ့သို့သော အခြားသော သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနများသည် ECD ထက်များစွာ စောစီးစွာ တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးသည် စိတ်ဝင်စားမှု အကြောင်းအရာသစ်တစ်ခုဖြစ်သဖြင့် ECD ကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့စဉ်တွင် ECD ၏ တာဝန်များသည် ရှိပြီးသား ဦးစီးဌာနများ နှင့် ဝန်ကြီးဌာန များနှင့် ထပ်နေကာ ဖီလာဆန့်ကျင်ဖြစ်နေသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအား ပိုင်းဖြတ်ပါဝင်နေ သော အကြောင်းအရာတစ်ခုအဖြစ် အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီး ဌာနများ နှင့် ဝန်ကြီးဌာနများအနေဖြင့် ၎င်း၏ အရေးပါမှုကို အသိအမှတ်ပြုရမည်ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင် ဆိုစေကာမူ ဦးစီးဌာန နှင့် ဝန်ကြီးဌာန အများစုတို့သည် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးကဲ့သို့သော ပိုင်းဖြတ်ပါဝင်နေသည့် အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမရှိဘဲ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် အစီအစဉ်များကို ဦးစားပေးလေ့ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးစီးဌာန နှင့် ဝန်ကြီးဌာန အမျိုးမျိုးတို့သည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်း သို့မဟုတ် အတိုင်းအတာအနည်းငယ်မျှသာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ဖြစ်နေကြပါသည်။ ထို့ပြင် ECD သည် အသစ်တည်ထောင်ထားသည့် ဦးစီးဌာနတစ်ခုဖြစ်သောကြောင့် ၎င်း၏ လုပ်ငန်းများကို ရေးဆွဲနေ ဆဲသာရှိနေသေးပါသည်။ ထို့ကြောင့် အခြားသော သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနများအနေဖြင့် ECD ၏ စောင့်ကြည့်ရေး နှင့် လိုက်နာအောင်လုပ်ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ECD အား အကူအညီပေးရန် အရေးကြီးပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် အခြားသော သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်များအကြား ဆီလျော် ညီညွတ်မှု အားနည်းခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများသည် အခြားသော ဥပဒေများနှင့် ဖီလာဆန့်ကျင်နေလေ့ ရှိသည် သို့မဟုတ် အခြားဥပဒေများ နှင့် စည်းမျဉ်းများတွင် ယင်းတို့ကို ကိုးကားထားခြင်းမရှိဖြစ်နေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေအရ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင် (MIC) သည် လုပ်ငန်းများ အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ခွင့်ပြုမိန့်များ ထုတ်ပေးပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ၌ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူများအနေဖြင့် (ဥပမာ ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိရန် ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်ရမည့်) IEE, EIA သို့မဟုတ် EMP များကဲ့သို့သော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာများကို လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ခြင်းရှိမရှိ၊ မည်သည့်အချိန်တွင် မည်သို့ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ကြောင်း အတိအကျ ဖော်ပြထားခြင်း သို့မဟုတ်

အကြံပြုထားခြင်းမရှိပေ။ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေသည် စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူအနေဖြင့် မြန်မာ နိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ခွင့်ပြုမိန့် (MIC ခွင့်ပြုမိန့်) ရရှိရန်အတွက် ပတ်ဝန်းကျင် ဆန်းစစ်မှုတစ်ခု ပြုလုပ်ရန် နှင့် လိုက်နာရန် သတ်မှတ်ထားသည့် ECL ကို ရှင်းလင်းစွာ ကိုးကားဖော်ပြ ထားသင့်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်လျှင် ကုန်ကျစရိတ် ပိုမိုမြင့်မား သောကြောင့် စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူများသည် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနများ သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးဌာနများမှ တိုက်ရိုက်ညွှန်ကြားခြင်းမရှိပါက ယင်းတို့ကို မလုပ်ဆောင်ဘဲနေရန် ဖြစ်နိုင်ခြေအများဆုံးရှိပါသည်။ ဥပဒေများကို ဆီလျော်ညီညွတ်အောင် ပြုလုပ်ထားခြင်းမရှိပါက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ခွင့်ပြုမိန့် ရရှိထားသော စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူများသည် အကယ်၍ နောက်ထပ်လိုအပ်ချက်များရှိနေပါက နောက်ဆက်တွဲ ထပ်မံ လုပ်ဆောင်ခြင်းမပြုဘဲရှိနိုင်ခြေ ပိုမိုများပြားပါသည်။ ဒဏ်ခတ်ခြင်းများမရှိပါက ယင်းသည် အထူးသဖြင့် မှန်ကန်ပါသည်။ ခြုံငုံ၍ဆိုရပါက ဥပဒေများအကြား ဆီလျော်ညီညွတ်အောင် ပြုလုပ်မှုမရှိခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေအပေါ်တွင်သာမကဘဲ အခြားသော ဥပဒေများ ဖြစ်သော သစ်တောဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်း ပြန်လည်နေရာချထားခြင်းနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း ဥပဒေ၊ သတုတွင်းဥပဒေတို့ အပေါ်သက်ရောက် ပါသည်။

ဥပမာ - Myanmar Stark Prestige Plantation

“တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ Myanmar Stark Prestige Plantation (MSPP) ⁴⁵၏ ဆီအုန်း လုပ်ပိုင်ခွင့် ပြဿနာ⁴⁶သည် ပတ်ဝန်းကျင် ဆန်းစစ်ချက်⁴⁷တစ်စုံတစ်ရာမပြုလုပ်ဘဲ MIC ခွင့်ပြုမိန့် ရရှိခဲ့သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဥပမာတစ်ခုဖြစ်သည်။ MSPP သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေမူဘောင်အရ⁴⁸အရ မှတ်ပုံတင်ရန်အတွက် DICA ၏ သတ်မှတ်ချက်များကို လိုက်နာရမည့် မြန်မာနိုင်ငံ နှင့် ပြည်ပ ပူးပေါင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူသည် ၂၀၁၀ ခုနှစ်မှစတင်ကာ MIC ၏ ခွင့်ပြုမိန့်တစ်ခုတည်းဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဆန်းစစ်ချက် အစီရင်ခံစာ⁴⁹ တစ်စုံတစ်ရာ မရှိဘဲ လုပ်ငန်းစတင်လည်ပတ်ခဲ့သည်။ MSPP ၏ ဖြစ်စဉ်သည် ECL မတိုင်မီ ရှိပြီးသား လုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ဥပမာတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဓာတုပစ္စည်းများ အသုံးပြုခြင်းကြောင့် ဒေသခံအသိုင်းအဝိုင်းများမှ တိုင်ကြားသည့်အခါမှသာ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူ၏ အဆင့်အတန်း သတ်မှတ်ချက်ကို အများပြည်သူမှ သိရှိလာခဲ့သည်။

တရားရုံးများ၊ တရားသူကြီးများ နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များအကြားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင် နှင့် အလေ့အထများအကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်မှု အားနည်းခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပတ်သက်သည့် အမှုများစွာမရှိပေ။ ဟိန္ဒူး သတ္တုတွင်း အမှု ⁵⁰ သည် ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများ တောင်းဆိုခဲ့သည့် ပထမဆုံးအမှုဖြစ်သည်။ ECL

အား ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှသာ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သဖြင့် ဟိန္ဒူးသတ္တုတွင်းအမှုသည် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပတ်သက်သည့် ပထမဆုံးအမှုဖြစ်နေခြင်းမှာ အံ့အားသင့်ဖွယ်မဟုတ်ပေ။ ECL မတိုင်မီက မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အမှုများနှင့်ပတ်သက်သည့် ဥပဒေဆိုင်ရာ ကျင့်သုံးမှုတစ်စုံတစ်ရာ မရှိခဲ့ပေ။ မြန်မာ နိုင်ငံ၌ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အမှုများအတွက် သင်တန်းပေးထားသည့် သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးများ၊ တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများ သို့မဟုတ် ရှေ့နေများဟူ၍ မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ဟိန္ဒူး သတ္တုတွင်း အမှုအတွက် တာဝန်ပေးအပ်ခံရသည့် တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများ နှင့် ရှေ့နေများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ ကုစားမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ အတွေ့အကြုံများ မြှင့်တင်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ရှေ့နေရှေ့ရပ်များအကြားတွင် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများကို မည်သို့ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ နားလည် သဘောပေါက်မှု မရှိပေ။

UAGO နှင့် ECD တို့အကြားတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင် နှင့် အလေ့အထများ အကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်မှု မြှင့်တင်ရန်လိုအပ်ခြင်း

ECD နှင့် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံး (UAGO) တို့သည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ နှင့် တရားစီရင်မှုများအကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်ရန် အခက်အခဲများ ရင်ဆိုင်ရမည်ဟု ခန့်မှန်းထား ပါသည်။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများနှင့် ပတ်သက်၍ သင်တန်းပေးထားသည့် ရှေ့နေရှေ့ရပ်များမရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ECD နှင့် UAGO တို့မှ ကျွမ်းကျင်သူများအနေဖြင့် တရားရုံးရှိ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှု ရှိရန် ဖြစ်နိုင်ခြေအလွန်နည်းပါးသည်။ အမှုတစ်ခုအား တရားရုံးတွင် အမှုဖွင့်သည့်အခါ ယင်းကို တရားမ သို့မဟုတ် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုတစ်ခုအဖြစ် အမှုဖွင့်ရန် လိုအပ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ တရားရုံးမရှိဘဲ ပြစ်မှု/မတရားမအရသာ တရားဆွဲဆိုနိုင်သည့် အပြင် အထူးဥပဒေအရ တရားစွဲတင်လာပါက တောင်းဆိုမှု အခြေပြုကာ ပြစ်မှုကျင့်ထုံး/တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေဖြင့်သာ စစ်ဆေးစီရင်နိုင်မည်။ UAGO ရုံးသည် အစိုးရကိုယ်စား အမှုလုပ်ရသည့်အတွက် ပုံမှန်အားဖြင့် ယင်းသည် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုအတွက်သာ ကိုယ်စားပြုလျောက်လဲ ပါသည်။ အစိုးရသည် ၎င်း၏ နိုင်ငံသားအားလုံးကို အကာအကွယ်ပေးရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် UAGO သည် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများ ခံစားခံရသည့် တရားလိုဘက်မှသာ အစဉ်အမြဲ ကိုယ်စားပြုလျောက်လဲ မည်ဖြစ်သည်။ ECD အနေဖြင့် အမှုတစ်ခုအား ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ အမှုဖွင့်သည့်အခါ UAGO မှ ဥပဒေအရာရှိသည် ECD အတွက် အလိုအလျောက် ကိုယ်စားပြုလျောက်လဲမည်ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင် ဆိုစေကာမူ အကယ်၍ ECD အနေဖြင့် အမှုအား တရားမူဥပဒေအရ အမှုဖွင့်ပါက တရားမမှုများသည် အစိုးရ၏ တာဝန်မဟုတ်သောကြောင့် UAGO သည် ယင်းအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တရားစွဲဆိုမှုဆိုင်ရာ သမိုင်းတွင် ကိုးကားလေ့လာနိုင်သည့် စီရင်ထုံး များစွာမရှိလှပေ။ ထို့ကြောင့် အကယ်၍ UAGO ဥပဒေအရာရှိများအနေဖြင့် တရားရုံး၌ ECD အတွက် ကိုယ်စားလျောက်လဲလိုပါက အခက်အခဲများစွာ ရှိနိုင်ပါသည်။

ECD အနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများ နှင့် ကိရိယာများ ရရှိနိုင်မှု နည်းပါးခြင်း

တရားရုံးသို့ ရောက်ရှိလာသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အမှုအမျိုးအစားများအားလုံးတွင် လုံလောက်သည့် သက်သေအထောက်အထားများ လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့သော အမှုများတွင် ကျွမ်းကျင်သူ များထံမှ အကြံဉာဏ်များ နှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများ လိုအပ်ကောင်းလိုအပ်နိုင်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ကာမူ

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှု၏ သဘောသဘာဝ နှင့် အတိုင်းအတာတို့ပေါ်မူတည်၍ ကျွမ်းကျင်သူများထံမှ အကြံဉာဏ်ရယူခြင်းသည် ကုန်ကျစရိတ် အလွန်ကြီးမြင့်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ECD အနေဖြင့် တရားရုံးတွင် တရားမမှု သို့မဟုတ် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုတစ်ခုကိုဖွင့်ရန်အတွက် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များစွာ လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အမှုတစ်ခု အနိုင်ရရှိရန်အတွက် အသေးစိတ် သက်သေအထောက်အထားများ လိုအပ်သောကြောင့် လိုက်နာမှုရှိစေရန် ဆောင်ရွက်သည့် စနစ်များတွင် ထိုသို့သော ကျွမ်းကျင်သူများ၏ စစ်ဆေးမှုများအပြင် ကောင်းမွန်ပြီး တင်ကြိုလုံ့လစိုက်ထုတ်လုပ်ဆောင် ထားသော စောင့်ကြည့်ရေး လုပ်ငန်းများသည်လည်း အရေးကြီးပါသည်။ အကယ်၍ ECD အနေဖြင့် ရန်ပုံငွေမရှိခြင်းကြောင့် လိုအပ်သည့် သက်သေအထောက်အထားများကို ပေးအပ်နိုင်ခြင်းမရှိပါက ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများကို ချမှတ်နိုင်မည်မဟုတ်ဘဲ ၎င်းတို့၏ အမှုသည် တရားရုံးတွင် အလွယ်တကူ ပယ်ချခံရနိုင်ပါသည်။ ECL တွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲရေး ရန်ပုံငွေ (EMF) အကြောင်း ဖော်ပြထားသော်လည်း ECD အနေဖြင့် EMF ကို တည်ထောင်ခြင်း နှင့် တရားဝင်သတ်မှတ် ခြင်းတို့ မပြုလုပ်ရသေးဘဲ ယင်းသည် အစိုးရပေါ်တွင်လည်း မူတည်နေပါသည်။

အပိုင်း (၃)

၃.၁။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများအတွက် သင့်လျော်သောဖြစ်ရပ်များကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခြင်း

ဥပဒေမူဘောင်များ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် (ကုစားမှု) ထိန်းသိမ်းပြုပြင်ရေးနည်းလမ်းများ၊ ဆက်စပ်နေသော အခက်အခဲ စိန်ခေါ်မှုများအားလေ့လာဆန်းစစ်ပြီးနောက် ချက်ချင်းအသက်ဝင်ဆောက်ရွက်ရန်လိုအပ်နေသည့် မတူညီသော ဖြစ်ရပ်ငါးခုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနည်းလမ်းများကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နေသည့် ဖြစ်ရပ်ငါးခုကိုသာ ရွေးချယ်ရခြင်းအကြောင်းမှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန (ECD) သည် ရေတိုအချိန်ကာလအတွင်း ဥပဒေအသက်ဝင်မှုအားနည်းလစ်ဟာနေခြင်းကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန် စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ဥပဒေအရလုပ်ပိုင်ခွင့်မှာ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှိနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဤစာအုပ် အပိုင်း (၃) တွင် ဖြစ်ရပ်တစ်ခုချင်းအား အကျဉ်းချုံးဖော်ပြကာ၊ ဆက်စပ်နေသောအခက်အခဲများကို ရှင်းလင်းတင်ပြထားပြီး ပြုပြင်နိုင်မည့်နည်းလမ်းများကို အကြံပြုဖော်ပြထားသည်။ ဖော်ပြထားသောဖြစ်ရပ်များ နှင့် နည်းလမ်းများသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းပြုပြင်မှု ဆိုင်ရာ ဥပဒေလက်စွဲ နောက်ဆက်တွဲစာအုပ်၏ အဓိကခေါင်းစဉ်များကို သတ်မှတ်ရာတွင် လမ်းညွှန်မှုပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်သည်။

ဤဖြစ်ရပ်များနှင့် ပြုပြင်မှုနည်းလမ်းများကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် အဓိကသတင်းအချက်အလက်ပေးနိုင်သည့် ဥပဒေသမားများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ၊ ECD ဦးစီးဌာနနှင့် ပြုလုပ်ခဲ့သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးမှုများ၊ ECD မှ ရရှိထားသော စာရွက်စာတမ်းများမှ ကောက်ချချက်မှုများအပေါ် အခြေခံ၍ ရွေးချယ်ထားခြင်းသည်။ ထိုသတင်းအချက်အလက်များအား အတွေ့အကြုံရှိသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကျွမ်းကျင်သူတစ်ဦးမှ ဆန်းစစ်သုံးသပ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

၃.၂။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းပြုပြင်ရေး နည်းလမ်းများအတွက် ဖြစ်ရပ်များ

၃.၂.၁။ သတ္တုတွင်းကဏ္ဍ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ သတ္တုတွင်းကဏ္ဍ

သတ္တုတွင်းကဏ္ဍသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရေးအပါဆုံးနှင့် နှစ်ကာလအကြာရှည်ဆုံးကဏ္ဍများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည်။ မြန်မာ MEITI အစီရင်ခံစာအရ သတ္တုတွင်းကဏ္ဍသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒုတိယအကြီးဆုံး ကဏ္ဍဖြစ်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အကျိုးသက်ရောက်မှုအရဆိုလျှင် သတ္တုတူးဖော်မှုလုပ်ငန်းအားလုံးသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အတိုင်းအတာတစ်ခုထိသော ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ ထို့ကြောင့် သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီအားလုံးသည် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသောစီမံကိန်းများနှင့် စီမံကိန်းအသစ်များအတွက် EIA၊ IEE သို့မဟုတ် EMP စသည့် လုပ်ငန်းစဉ်မျိုး လိုအပ်မှုရှိမရှိ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုမျိုးကို ဖြတ်သန်းရဖွယ်ရှိသည်။ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းအများစုသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေကို ၂၀၁၂ တွင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းမပြုမီတည်းက တည်ရှိခဲ့ပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အများအားဖြင့် ကိုက်ညီနေမည်မဟုတ်ပါ။ ဥပမာ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများ၏

စွန့်ထုတ်ရေစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အနည်ကျမှုဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုများသည် အားနည်းနေနိုင်ပြီး သိသာထင်ရှားသည့် ရေနံနှင့်မြေဆီလွှာ ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။

သတ္တုတွင်းကဏ္ဍ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သီးသန့်အခက်အခဲများ

သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်း သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများအားလုံးအတွက် တာဝန်ရှိပြီး သဘာဝသယံဇာတနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန (MONREC) ၏ လက်အောက်တွင် တည်ရှိသည်။ သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် မည်သည့်လုပ်ငန်းကိုမျှ မစတင်မီတွင် စီမံချက်အဆိုပြုသူအနေဖြင့် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနနှင့် ECD အား ကြိုတင်အကြောင်းကြားရမည်ဖြစ်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်နိုင်သည့် မည်သည့်စီမံချက်အတွက်မဆို စီမံကိန်းအဆိုပြုသူသည် EIA, IEE, EMP လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်ခြင်းရှိမရှိ သို့မဟုတ် ကင်းလွတ်ခွင့်ရနိုင်ခြင်းရှိမရှိ စုံစမ်းစစ်ဆေးပေးရန် ECD သို့ အကြောင်းကြားရမည်ဖြစ်သည်။ EIA လုပ်ငန်းစဉ်သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ်အကျိုးသက်ရောက်နိုင်သည့် မည်သည့်စီမံကိန်းအတွက်မဆို ပထမဦးဆုံးအဆင့်ဖြစ်သင့်သော်လည်း ကုမ္ပဏီများသည် သတ္တုတူးဖော်ခွင့်ရရှိရန် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနကိုသာလျှင် အကြောင်းကြားပြီး ECD အား အထက်ပါလုပ်ငန်းစဉ်လိုအပ်ခြင်းရှိမရှိ စစ်ဆေးပေးနိုင်ရန် အကြောင်းကြားခြင်းမရှိပေ။ ထို့အပြင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ မပေါ်ပေါက်ခင် ယခင်သတ္တုတွင်းဥပဒေ (၁၉၉၄) တွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါဝင်ခြင်းမရှိပေ။ ၂၀၁၂ တွင် သတ္တုတွင်းဥပဒေအား ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ သို့သော် သတ္တုတွင်းနည်းဥပဒေ (၂၀၁၈) ပြဋ္ဌာန်းသည်အထိ ECL, ECR, EIA လုပ်ငန်းစဉ်များအား ရည်ညွှန်းခြင်းမတွေ့ရပေ။ ထိုနည်းဥပဒေသည် မကြာခင်ကမှ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်ဖြစ်ရာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဥပဒေမူဘောင်လိုအပ်ချက်များအား အသက်ဝင်စေခြင်းမရှိနိုင်ချေ။ ထို့အပြင် သတ္တုတူးဖော်ခွင့်များတွင် EIA, IEE, EMP ဆန်းစစ်မှုလိုအပ်ချက်များကို ညွှန်းဆိုထားခြင်း မရှိပေ။ လက်ရှိတွက် သတ္တုတူးဖော်ခွင့်လုပ်ငန်းများစွာသည် တူးဖော်လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိရန် စောင့်ဆိုင်းစာရင်းထဲတွင် ရှိနေသည်။

သတ္တုတွင်းကဏ္ဍအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းပြုပြင်မှုနည်းလမ်းများ

သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီများ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ကြီးမားသောဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကြောင့် ဥပဒေရေးရာကျွမ်းကျင်သူများမှ မြန်မာ့သတ္တုတွင်းကဏ္ဍတွင် တရားဥပဒေအသက်ဝင်မှုမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းပြုပြင်မှုများဆောင်ရွက်ခြင်း အလေးပေးဆောင်ရွက်ရန် အကြံပြုခဲ့သည်။ ထို့အပြင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာရှေ့နေများ၏ အတွေ့အကြုံအရ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းအများအပြားသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဥပဒေမူဘောင်အား လိုက်နာခြင်းမရှိကြကြောင်း တွေ့ရသည်။ များသောအားဖြင့် သတ္တုတူးဖော်ခွင့်တွင် EIA, IEE, EMP အား ဖော်ပြအသိပေးထားမှုမရှိသည့်အပြင် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများစွာသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဥပဒေမူဘောင်မပေါ်ထွက်ခင်ကပင် တည်ရှိခဲ့ခြင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။ သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီများစွာသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို သတိမမူမိခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ လိုက်နာဆောင်ရွက်လိုခြင်းမရှိခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်မှုမရှိခြင်းသော်လည်းကောင်း ဖြစ်နိုင်သည်။⁵¹

သတ္တုတွင်းကဏ္ဍအတွက် တရားမနှင့် ရာဇဝတ်ကြောင်းအရ ကုစားမှုများ

ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုများ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခြင်းအတွက် တားမြစ်မိန့်
သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများမှ ညစ်ညမ်းမှုများသည် မြစ်ချောင်းများအပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်စေသည်။ ECD အနေဖြင့်
တရားရုံးအား ညစ်ညမ်းမှုအပေါ် တားမြစ်မိန့်ထုတ်ပြန်ပေးရန် တောင်းဆိုနိုင်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ
စီမံကိန်းလုပ်ကိုင်သူသည် ကာလတစ်ခုအတွက်ဖြစ်စေ ကာလအကန့်အသတ်မရှိပဲဖြစ်စေ

ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုအား ရပ်တန့်ရမည်ဖြစ်သည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီးမှုအတွက် ပေးလျော်စေခြင်း

ဖြစ်ရပ်နှင့် ဆိုးကျိုးပမာဏပေါ်မူတည်၍ သတ္တုတွင်းအကြွင်းအကျန်ပစ္စည်းများနှင့် အနည်များ၏ ဆိုးကျိုးသက်
ရောက်မှုများကို ပြင်ဆင်ပေးရန်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အား နုတ်ယူမှုလ သို့မဟုတ် အလားတူအခြေအနေသို့
ပြန်လည်တည်ဆောက်ပေးရန် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအား ညွှန်ကြားနိုင်သည်။ ECD သည် ၎င်းအနေဖြင့်
အကောင်အထည်ဖော်မည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအစီအစဉ်အတွက် ကုမ္ပဏီမှ
ပေးလျော်ပေးစေရန် တရားရုံးတွင် တောင်းဆိုနိုင်သည်။ လျော်ကြေးတောင်းဆိုရာတွင် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများကို
တွက်ချက်ရာတွင် အောက်ပါတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်။

- အလှမ်းကွာဝေးမှု
- ပြန်လည်ပြင်ဆင်မှု သို့မဟုတ် တန်ဖိုးလျော့ကျမှု
- အကျိုးအမြတ်ဆုံးရှုံးမှု
- တရားရေးစရိတ်များ
- အတိုးနှုန်း

သတ္တုတွင်းကဏ္ဍအတွက် အုပ်ချုပ်ရေးနည်းလမ်းအရ ကုစားမှုများ

သတိပေးခြင်း

ECD သည် ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးရာတွင် စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှုကို တွေ့ရှိရပါက သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်း ဖော်ဆောင်သူကို
သတိပေးစာ (အများဆုံးသုံးစောင်အထိ) ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။ သတိပေးစာတစ်စောင်တိုင်းတွင်
စီမံကိန်းဖော်ဆောင်သူအား ဆက်သွယ်ရာတွင် ကုန်ကျသည့်စရိတ်ကို ကာမိစေရန် ဒဏ်ကြေးသတ်မှတ်နိုင်သည်။

ညွှန်ကြားချက်ထုတ်ပြန်ခြင်း

ECD သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီးယိုယွင်းမှုအား ကာကွယ်ရန်၊ ပြန်လည်ထိန်းသိမ်းရန်၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရန်
လိုအပ်သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ဆောင်ချက်အပေါ်မူတည်၍ သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီများအား
ညွှန်ကြားချက်ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

လုပ်ပိုင်ခွင့်ရုတ်သိမ်းခြင်း

ECD သည် MONRECI အခြားဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ပူးပေါင်း၍ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပါမစ်များအား ရပ်ဆိုင်းခြင်း သို့မဟုတ်
ရုတ်သိမ်းခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပါမစ်သက်တမ်းအား ထပ်တိုးခွင့်မပြုရန်လည်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။
ထို့အပြင် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနနှင့်ပူးပေါင်း၍ သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီများအား ဥပဒေလိုက်နာမှုအားကောင်းစေမည့်
လုပ်ငန်းစဉ်များအား ချမှတ်ခြင်း၊ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးရာတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်နိုင်သည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အား ပြန်လည်ထိန်းသိမ်းခြင်း

ECD သည် သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီများအား သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အား ပြန်လည်ထိန်းသိမ်းရန်နှင့် တိကျသော
ပြန်လည်ထိန်းသိမ်းမှုလုပ်ငန်းများ ဥပမာ ရေပြန်လည်ထိန်းသိမ်းမှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် ညွှန်ကြားချက်များ
ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း

ECD သည် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းမလိုက်နာသော ကုမ္ပဏီများအား အုပ်ချုပ်ရေးနည်းလမ်းအရ အရေးယူမှုများ
ပြုလုပ်နိုင်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေအရ ထောင်ဒဏ်၊ ငွေဒဏ် သို့မဟုတ် နှစ်ရပ်လုံး
ဖြစ်နိုင်သည်။

၃.၂.၂။ ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍ

ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍသည် သိသာထင်ရှားသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အန္တရာယ်အပြုနိုင်ဆုံးကဏ္ဍများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည်။ MEITI ၏ အစီရင်ခံစာအရ ပိုမိုပွင့်လင်းမြင်သာပြီး တာဝန်ခံမှုရှိရန် လိုအပ်နေပါသေးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အများစုသော ဆီနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများသည် ကမ်းလွန်ပင်လယ်ပြင်တွင် တည်ရှိပြီး ထိခိုက်လွယ်သော အန္တရာယ်ရှိသော လုပ်ငန်းသဘာဝကြောင့် စီမံကိန်းအများစုမှာ အရွယ်အစားအကန့်အသတ်ဖြင့်တည်ရှိသည်။ ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းများသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာစံသတ်မှတ်ချက်များကို လိုက်နာလျှင်ပင် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းသဘာဝသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အား ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်ရသည့်သဘော ရှိသည်။ ကမ်းလွန်တူးဖော်မှုများတွင် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ပင်လယ်ထဲသို့ စွန့်ပစ်ခြင်းသည် ပင်လယ်ရေအပေါ် ထိခိုက်နိုင်သည့်အန္တရာယ်ရှိသည်။ ထို့အပြင် ပင်လယ်ရေညစ်ညမ်းမှုသည် ထိန်းချုပ်ရန်ခက်ခဲသည့်အတွက် ဤကဏ္ဍကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများအား ပြုပြင်ရန် သို့မဟုတ် ပြန်လည်ထိန်းသိမ်းတည်ဆောက်ရန် ခက်ခဲသည်။

ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သီးသန့်အခက်အခဲများ

ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းပြုပြင်နည်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းသည် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကုမ္ပဏီများ၏ အစုရှယ်ယာရှင်များ နှင့် ECD အကြား ပါဝါညီမျှမှုအခြေအနေပေါ်တွင် မူတည်နေသည်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံပိုင် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကုမ္ပဏီများသည် ECD မဖွဲ့စည်းခင်တည်းက တည်ရှိခဲ့ပြီး ECD ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းပြုပြင်မှုနည်းလမ်းများကို လက်မခံခြင်းမျိုး ဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့အပြင် ECD တွင် ထိုနည်းလမ်းများကျင့်သုံးမှုအား စောင့်ကြည့်ရာ⁵² တွင် အထူးသဖြင့် ရှုပ်ထွေးလှသော ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍမျိုးတွင် အတွေ့အကြုံနည်းပါးနေသေးသည်။ ဥပမာ ပိုက်လိုင်းများအား မကြာခဏစောင့်ကြည့်နိုင်မှုမျိုး မရှိနိုင်လောက်ပေ။ ပင်လယ်ထဲသို့ ရေနံများ ယိုဖိတ်သည့်အခါ ECD တွင် ထိခိုက်မှုပမာဏကို တိုင်းတာနိုင်မည့် ကိရိယာနှင့် နည်းလမ်းများ ရှိမရှိ မသေချာပေ။ အကန့်အသတ်ရှိသောစောင့်ကြည့်နိုင်ခြေများကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုကို သက်သေပြရန်ခက်ခဲလာလျှင် ၎င်းကြောင့် ECD ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းပြုပြင်မှုနည်းလမ်းများအား လိုက်နာစေနိုင်စွမ်းအား ထိခိုက်စေမည်ဖြစ်သည်။

ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများ

တရားမနှင့် ရာဇဝတ်ကြောင်းအရ ကုစားမှုများ

ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုများ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခြင်းအတွက် တားမြစ်မိန့်

ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍမှ ညစ်ညမ်းမှုများသည် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာတွင်းသို့ စွန့်ပစ်မှုများမှတစ်ဆင့် မြေနုနှင့် ရေအရင်းအမြစ်များအပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်စေသည်။ ECD အနေဖြင့် တရားရုံးအား ညစ်ညမ်းစေမှုအပေါ် တားမြစ်မိန့်ထုတ်ပြန်ပေးရန် တောင်းဆိုနိုင်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ စီမံကိန်းလုပ်ကိုင်သူသည် ယာယီဖြစ်စေ အစဉ်အမြဲဖြစ်စေ ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းစေမှုအား ရပ်တန့်ရမည်ဖြစ်သည်။

တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများမှ စွန့်ပစ်အညစ်အကြေးနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အား နှုတ်ယူမှုအနေအထားသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိစေရန် ပြန်လည်တည်ဆောက်မှုများ လိုအပ်နိုင်သည်။ သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီများအလားတူ ECD သည် ၎င်းအနေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်မည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအစီအစဉ်အတွက် ကုမ္ပဏီမှ ပေးလျော်ပေးစေရန် တရားရုံးတွင် တောင်းဆိုနိုင်သည်။ သတ္တုတွင်းကဏ္ဍတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုအများကဲ့သို့ပင် လျော်ကြေးတောင်းဆိုရာတွင် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများကို တွက်ချက်ရာတွင် ဖြစ်ရပ်အလိုက် တွက်ချက်သင့်သည်။ (တွက်ချက်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့်အချက်များကို သတ္တုတွင်းကဏ္ဍတွင် ဖော်ပြထားသည်။)

အုပ်ချုပ်ရေးနည်းလမ်းအရ ကုစားမှုများ ပြစ်ဒဏ်များ

ECD သည် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းမလိုက်နာသော ကုမ္ပဏီများအား အုပ်ချုပ်ရေးနည်းလမ်းအရ အရေးယူမှုများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ၎င်းတို့မှာ ထောင်ဒဏ်၊ ငွေဒဏ် သို့မဟုတ် နှစ်ရပ်လုံး ဖြစ်နိုင်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေအရ အများဆုံး နှစ်နှစ်မှ သုံးနှစ်အထိ ထောင်ဒဏ်နှင့် ငွေကျပ်ဆယ်သိန်းအထိ ငွေဒဏ်ကိုသာ ချမှတ်နိုင်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုနှင့် ပျက်စီးယိုယွင်းမှုနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ထိုပြစ်ဒဏ်များမှာ များသောအားဖြင့် ဆီလျော်ခြင်းမရှိလှပေ။ ECD အနေဖြင့် စီမံကိန်းဖော်ဆောင်သူများအား အုပ်ချုပ်ရေးနည်းလမ်းအရ အရေးယူသည့်အခါ မြန်မာ့ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း၊ စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာနနှင့် NECC တို့ထံမှ အကြံဉာဏ်တောင်းခံခြင်း ပြုသင့်သည်။

ECD သည် ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးရာတွင် (စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှုကို တွေ့ရှိရပါက) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အား ထိခိုက်ပျက်စီးစေသည့်လုပ်ရပ်များကို ရပ်တန့်စေရန် သို့မဟုတ် ပြောင်းလဲစေရန် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်း ဖော်ဆောင်သူကို သတိပေးစာ ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

ECD သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများအား လျှော့ချနိုင်စေရန် သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်နိုင်ရန် လိုအပ်သော သင့်လျော်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ဆောင်ချက် (ဥပမာ အန္တရာယ်ရှိသောစွန့်ပစ်အညစ်အကြေးများအား စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အလေ့အထများ) ကို လုပ်ဆောင်စေရန် သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီများအား တိကျသောညွှန်ကြားချက်ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

Revoking permits

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကုမ္ပဏီအများစုသည် မြန်မာ့ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းနှင့် ဖက်စပ်ဆောင်ရွက်မှုများ ရှိနေကြသည်။ ECD သည် MONREC၊ အခြားဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ပူးပေါင်း၍ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပါမစ်များအား သက်တမ်းတိုးခြင်းကို ရပ်တန့်နိုင်သည်။ ဥပမာ ECD သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဘေးဖြစ်နိုင်ခြေများအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုမရှိသော စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူများအား အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်မည့် သင့်တော်သောနည်းလမ်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်နိုင်ရန် မြန်မာ့ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းသို့

အသိပေးကြောင်းကြားစာ ပို့နိုင်သည်။ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများမှ စီမံကိန်းဖော်ဆောင်သူများအား လုပ်ပိုင်ခွင့်ပါမစ် (ဥပမာ တူးဖော်ခွင့်ပါမစ်) ကို ထုတ်ပေးရသည့်အတွက် မြန်မာ့ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း၊ စွမ်းအင်နှင့် လျှပ်စစ်ဝန်ကြီးဌာနတို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်သည်။

၃.၂.၃။ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကြီးများမှ စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှု

စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှု

နေရာဒေသတစ်ခုတည်းတွင် ကုမ္ပဏီပေါင်းများစွာ၏ အချိန်ကာလတစ်ခုအကြာလုပ်ဆောင်မှု၏ စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှု cumulative impact ကို အထူးစီးပွားရေးဇုန်များနှင့် စက်မှုဇုန်များတွင် အဓိကတွေ့မြင်နိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အထူးစီးပွားရေးဇုန်များတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံတည်ဆောက်မှုစီမံကိန်းများစွာကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ဥပမာအချို့မှာ သီလဝါ SEZ, ကျောက်ဖြူ SEZ နှင့် ထားဝယ် SEZ တို့ ဖြစ်သည်။ ယနေ့အထိ ECD သည် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များနှင့် စက်မှုဇုန်များ၏ စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုကို တိုင်းတာနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များရှိနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းတာရန်နည်းလမ်းများ၊ အတိအကျ သတ်မှတ်ချက်များလည်း ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ထိုစုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုမျိုးကို မည်သူက မည်သို့တိုင်းတာရန် လျာထားသည်ဟူသည့် မူဘောင်မျိုးလည်း တိုးတက်ကောင်းမွန်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိနေပါသည်။

စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် ဆက်နွှယ်နေသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအခက်အခဲများ

စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှု၏ မူလအစကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် အလွန်ခက်ခဲလှသည် ဆိုလိုသည်မှာ မည်သည့်ကုမ္ပဏီများ လုပ်ငန်းစဉ်များသည် ထိုစုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုတွင် မည်မျှပါဝင်သက်ဆိုင်နေသည်ကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခြင်းသည် ခက်ခဲလှသည်။ ထိုသို့ဖော်ထုတ်ရန်ခက်ခဲမှုသည် တရားဥပဒေသက်ဝင်စေမှုနှင့် တားမြစ်ပိတ်ပင်မှုများအပေါ် အကျိုးဆက်များ ရှိနေသည်။ ECD သည် မည်သည့်ကုမ္ပဏီမှ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာထိန်းသိမ်းပြုပြင်မှုမျိုးကို တောင်းဆိုရမည်ကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် အခက်အခဲများ ရှိနိုင်သည်။ အခက်အခဲများတွင် ပါဝင်နိုင်ခြေရှိသည်များမှာ အောက်ပါတို့ဖြစ်သည်။

- မည်သူကြောင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဖြစ်သည်ကို သက်သေထူရန် ခက်ခဲမှု
- စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှု၏ တန်ဖိုးကို တွက်ချက်ရာတွင် ခက်ခဲမှု
- ထိုစုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုကို မည်သူက မည်သို့စီမံခန့်ခွဲရမည်ကို သတ်မှတ်ရာတွင် ခက်ခဲမှု
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ လူနှင့် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများအပေါ် ထိခိုက်မှုကို တိုင်းတာရန် ခက်ခဲမှုနှင့်
- ထိုစုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုကို မည်သို့စီမံခန့်ခွဲရမည်ကို ညွှန်ပြနိုင်သော တည်ဆဲဥပဒေမူဘောင်တစ်ရပ်ကင်းမဲ့နေခြင်း⁵³

ထို့အပြင် အမျိုးမျိုးသော အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအားနည်းလျက်ရှိခြင်းသည် စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုအား သက်ဆိုင်ရာဌာနအသီးသီးမှ ထိရောက်သော ပူးပေါင်းစီမံခန့်ခွဲမှုမျိုးကို ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပါမစ် ထုတ်ပေးလျက်ရှိသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အသီးသီးအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ သင့်လျော်သောစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်

လိုက်နာဆောင်ရွက်စေခြင်းနည်းလမ်းများကို ဖော်ထုတ်နိုင်လျှင် စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုသည် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း လျော့နည်းသွားနိုင်သည်။

စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ဖြစ်စေသည့် သို့မဟုတ် ဖြစ်စေရာတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေသည့် စီမံကိန်းများအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားမှုများ

စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှု⁵⁴အားကုစားမှုလုပ်ငန်းစဉ်သည် ရေရှည်အစီအစဉ် ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရသည့် အတွက် စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုကို ဖြစ်စေသည့် စီမံကိန်းများအတွက် သင့်လျော်သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကုစားမှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရသည်မှာ အခက်အခဲများရှိနေသည်။

စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ဖြစ်စေသည့် သို့မဟုတ် ဖြစ်စေရာတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေသည့် စီမံကိန်းများအတွက် တရားမနှင့်ရာဇဝတ်ကြောင်းအရ ကုစားမှုများ

ECD သည် စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုဖြစ်စေခဲ့သည့်ကုမ္ပဏီများအား တရားမမှုအရတိုင်ကြားမှုများကို ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်နိုင်သော်လည်း အခက်အခဲများစွာဖြစ်လာနိုင်သည်။ ဥပမာ ECD သည် ပထမဦးစွာ မည်သည့်ဓာတုပစ္စည်းသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ဆိုးကျိုးအများဆုံးဖြစ်စေသည်ကို စစ်ဆေးဖော်ထုတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ သက်ရောက်မှု တစ်ခုချင်းအလိုက် တိုင်းတာရမည်ဖြစ်ပြီး ကုစားမှုများလည်း တွက်ချက်ရမည် ဖြစ်သဖြင့် ၎င်းလုပ်ငန်းသည် ရှုပ်ထွေးလှပြီး အတွေ့အကြုံရှိသည့် ပတ်ဝန်းကျင်သိပ္ပံပညာရှင်ရှိရန် လိုအပ်သည်။ ထို့အပြင် ECD သည် မည်သည့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုတွင် အများဆုံးတာဝန်ရှိပါဝင်နေသည်ကို သတ်မှတ်နိုင်ရမည်ဖြစ်ပြီး သက်သေထူရန် ခက်ခဲနိုင်သည်။ သင့်လျော်သောကုစားမှုများပြုလုပ်နိုင်ရန် မည်သည့်လုပ်ငန်းတွင် ညစ်ညမ်းမှုအဖြစ်စေဆုံးသော လုပ်ငန်းစဉ်များ ပါဝင်နေသည်ကို ညွှန်ပြနိုင်ရန် လိုအပ်သည်။

စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုအတွက် ရာဇဝတ်ကြောင်းအရ ကုစားမှုမှာမူ သံသယရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ညစ်ညမ်းစေမှုအတွက် ရပ်ဆိုင်းရန် အမိန့်ထုတ်ပြန်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤနည်းလမ်းဖြင့် စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုတွင် ပါဝင်နေခြင်း၊ ဆက်လက်ညစ်ညမ်းစေခြင်းတို့ကို အမိန့်အာဏာဖြင့် ရပ်တန့်စေနိုင်သည်။

စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ဖြစ်စေသည့် သို့မဟုတ် ဖြစ်စေရာတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေသည့် စီမံကိန်းများအတွက် အုပ်ချုပ်ရေးနည်းလမ်းအရ ကုစားမှုများ

ပြစ်ဒဏ်များ

ECL ဥပဒေအရ အမြင့်ဆုံးထောင်ဒဏ်မှာ နှစ်နှစ်မှ သုံးနှစ်အထိဖြစ်ပြီး အမြင့်ဆုံးငွေဒဏ်မှာ ကျပ်ငွေ ဆယ်သိန်းသာဖြစ်သဖြင့် နည်းပါးပါသည်။ အထူးစီးပွားရေးဇုန်များ သို့မဟုတ် စက်မှုဇုန်များတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများစွာကြောင့်ဖြစ်ပွားသော ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ဆိုးကျိုးများ၊ ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ပြစ်ဒဏ်များမှာ မလျော်ညီလှပေ။ ECD အနေဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးနည်းလမ်းအရ ပြစ်ဒဏ်ပေးရန် ရှိပါက SEZ သို့မဟုတ် စက်မှုဇုန်အတွင်း ညစ်ညမ်းမှုဖြစ်စေသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် သင့်လျော်သောပြစ်ဒဏ်များပေးနိုင်ရန် ဇုန်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီထံမှ အကြံဉာဏ်ရယူသင့်သည်။

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့်အတူ သတိပေးစာထုတ်ပြန်ခြင်း

ECD သည် စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုကို ဖြစ်စေကြောင်း ခိုင်လုံသည့် စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူအမျိုးမျိုးအား သတိပေးစာထုတ်ပြန်နိုင်သည်။ ECD သည်

ထိုစီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူများအား ဆက်သွယ်၍ တိုက်ရိုက်သတိပေးနိုင်ရန် လုပ်ငန်းကော်မတီများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

ညွှန်ကြားစာ သို့မဟုတ် အကြံပြုစာ

ECD သည် စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုတွင် သိသာထင်ရှားစွာ ပါဝင်နေသည်ဟု သံသယဖြစ်ဖွယ်ရှိသော စက်ရုံများ လုပ်ငန်းများသို့ သီးသန့်ညွှန်ကြားစာများ ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။ ဥပမာ ECD သည် စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုတွင် ပါဝင်နေခြင်းကို လျှော့ချရန် ဇုန်အတွင်းရှိ ၎င်းတို့၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်များ၊ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲရန် အကြံပြုနိုင်သည်။

၃.၂.၄။ EIA, IEE, EMP, သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာများ

EIA, IEE, EMP, သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာများ

ECD တွင် တင်ပြလာမည့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စနစ်ကျ၍ လုံလောက်သော စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးမှုလုပ်ငန်းများ၊ တာဝန်များ ရှိမနေပါ။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာများတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်သည်။

- EIA နှင့်သက်ဆိုင်သောအစီရင်ခံစာများ
- IEE နှင့်သက်ဆိုင်သောအစီရင်ခံစာများ
- စီမံကိန်း၏ EMP များ
- စောင့်ကြည့်မှုအစီရင်ခံစာများ⁵⁵
- ECD အရာရှိများ၏ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာများ⁵⁶

သို့သော် စီမံကိန်းဖော်ဆောင်သူများအနေဖြင့် ဥပဒေနှင့် ECC ၏ လိုအပ်ချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု သေချာစေရန်နှင့် တွန်းအားပေးနိုင်ရန် ပုံမှန်စောင့်ကြည့်မှုနှင့် ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးမှုများ လိုအပ်ပါသည်။ သက်သေအခြေပြုစောင့်ကြည့်မှုမရှိလျှင် အထောက်အထားမရှိပဲလျက် ညစ်ညမ်းမှုဖြစ်စေသူများအား အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် ခက်ခဲပေလိမ့်မည်။ လက်ရှိတွင် ECD ၏ ညစ်ညမ်းမှုထိန်းချုပ်ရေးဌာနခွဲသည် ရပ်ရွာလူထု၏ တိုင်တန်းမှုအရ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ECD ရုံးများမှ တောင်းဆိုမှုအရ လုပ်ဆောင်သော စောင့်ကြည့်မှုများ ရှိနေပါသည်။ စောင့်ကြည့်မှုနှင့် ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးမှုများအတွက် ECD တွင် လမ်းညွှန်ချက်များ၊ တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးမှုစာရင်းများ ထုတ်ပြန်ထားသည်။ သို့သော် ထိုအရာများသည် စီမံကိန်းအားလုံးအတွက် အကျိုးဝင်အောင်ပြုလုပ်ထားပြီး ယေဘုယျဆန်လွန်းနေသည်။ စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှုကို စောင့်ကြည့်မှုမျိုးတွင် ECDမှ စစ်ဆေးသူသည် ထိရောက်စွာဖော်ထုတ်သတ်မှတ်နိုင်ရန် အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ လိုအပ်လိမ့်မည်။ ထို့အပြင် ECD တွင် ကိုယ်ပိုင်ဓာတ်ခွဲခန်းမရှိသည့်အတွက် ဓာတ်ခွဲအတည်ပြုရလဒ်များ ရရှိရန်နှင့် ကုစားမှုများဆက်လက် လုပ်ဆောင်ရန်မှာ အခက်အခဲရှိနေသည်။

EIA, IEE, EMP, သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာများနှင့် စပ်လျဉ်းသော အခက်အခဲများ

ECD ၏ အကန့်အသတ်ဖြင့်ရှိနေသော စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးမှုလုပ်ငန်းများသည် တွန်းအားပေးခြင်း၊ လိုက်နာဆောင်ရွက်စေခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် အခက်အခဲများစွာနှင့် ရင်ဆိုင်ရနိုင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုကြီးမားသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ SEZ အတွင်းရှိ စုပေါင်းအကျိုးသက်ရောက်မှု များကြောင့် သိသာထင်ရှားသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်ပျက်စီးမှု များ ဖြစ်လာနိုင်ဖွယ်ရှိသည့် ကိစ္စမျိုးတွင် ဖြစ်သည်။ ယနေ့အထိ ECD သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်များ၊ ဆန်းစစ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များ (EIA, IEE, EMP) နှင့် စပ်လျဉ်းသော လိုအပ်ချက်များ၊ ECC ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို လိုက်နာခြင်းမရှိသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအပေါ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ မည်သည့်ကုစားမှုမျိုးကိုမှ လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ အခက်အခဲအသီးသီးမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများ၊ EIA, IEE, EMP, သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာများ

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ECD သည် ဥပဒေအား လိုက်နာခြင်းမရှိသည့်လုပ်ငန်းများအပေါ် မည်သည့်အရေးယူမှုမှ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ အထူးသဖြင့် EIA, IEE, EMP ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစဉ်များအား လိုက်နာမှုနှင့်ပတ်သက်လျှင် ECD အနေဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးနည်းလမ်းအရ ကုစားမှုမျိုး လုပ်ဆောင်သင့်သည်။ များစွာလိုက်နာမှုပျက်ကွက်ခြင်းကိစ္စများအတွက်ပင် ECD သည် ကိစ္စများအား မှတ်တမ်းတင်ခြင်းမပြုမီ အုပ်ချုပ်ရေးနည်းလမ်းအရကုစားမှုများအား အပြည့်အဝဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပထမဦးစွာ ရည်ရွယ်ရမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုကုစားမှုများအား ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုမီ ECD သည် စီမံကိန်းဖော်ဆောင်သူများ၊ အခြားညစ်ညမ်းမှုဖြစ်စေသူများမှ လိုက်နာမှုမရှိခြင်းကို သက်သေထူနိုင်ရန် စောင့်ကြည့်မှုလုပ်ငန်းများအား အားကောင်းခိုင်မာစေရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့မဟုတ်လျှင် စီမံကိန်းဖော်ဆောင်သူများသည် NECC သို့မဟုတ် တရားရုံးတွင် အယူခံတင်သွင်းပြီး အမှုအနိုင်ရရှိသွားနိုင်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍
လိုက်နာမှုမရှိခြင်းများအတွက် အုပ်ချုပ်ရေးနည်းလမ်းအရ ကုစားမှုများ လမ်းညွှန်ချက်ထုတ်ပြန်ခြင်း ECD သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအဆောက်အဦများအား စစ်ဆေးပြီးနောက် သီးသန့်လမ်းညွှန်ချက်များကို ထုတ်ပြန်နိုင်ပါသည်။ လမ်းညွှန်ချက်များတွင် မည်သည့်အရာများ မည်သည့်အချိန်တွင် လုပ်ဆောင်ရမည်၊ ပျက်ကွက်လျှင် ဖြစ်လာနိုင်မည့်အကျိုးဆက်များ စသည်တို့ကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားရမည်ဖြစ်သည်။ လိုက်နာမှုမရှိပါက သတိပေးစာများ ထုတ်ပြန်နိုင်ပါသည်။ သတိပေးစာထုတ်ပြန်ခြင်း ECD သည် စစ်ဆေးမှုရလဒ်များ ပေါ်ထွက်ပြီးနောက် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူများအား သတိပေးစာများ ထုတ်ပြန်နိုင်ပါသည်။ သတိပေးစာတွင် လိုက်နာရမည့် အချိန်ကာလ၊ ပျက်ကွက်လျှင် ဖြစ်လာနိုင်မည့်အကျိုးဆက်များကို ရှင်းလင်းစွာ ပါဝင်ရမည်။ ပြစ်ဒဏ်များ ECD သည် စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုနှင့် စစ်ဆေးမှုရလဒ်များအပေါ် အခြေခံ၍ လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်သော စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူများအား အုပ်ချုပ်ရေးနည်းလမ်းအရ အရေးယူမှုကို ပြုလုပ်ပြီး ငွေဒဏ်၊ ထောင်ဒဏ် စသည့် ပြစ်ဒဏ်များအတွက် ECL ဥပဒေအား ကိုးကားနိုင်ပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအရအရေးယူမှုများအတွက် ECD သည် စီမံကိန်းဖော်ဆောင်သူများနှင့် ပြစ်ဒဏ်ကို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ဥပမာ ပုံမှန်အားဖြင့် လိုက်နာမှုရှိသော စီမံကိန်းသည် တစ်ကြိမ်တစ်ခါသာ ဖောက်ဖျက်မိသည်ဖြစ်ပါက အကြိမ်ကြိမ်ဖောက်ဖျက်သူထက် လျော့နည်းသောအရေးယူမှုကို ပြုနိုင်ပါသည်။

လုပ်ပိုင်ခွင့်ပါမစ်ရုတ်သိမ်းခြင်း

ECD သည် စီမံကိန်းဖော်ဆောင်သူများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပါမစ်ကို ပြန်လည်ရုတ်သိမ်းရန် ဥပဒေအရ အခွင့်အာဏာရှိသည်။ ပါမစ်ရုတ်သိမ်းခြင်း၊ ဆိုင်းငံ့ခြင်းတို့တွင် ပိုမိုထိရောက်စေရန် ECD သည် အခြားဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကာ ရုတ်သိမ်းရန် သို့မဟုတ် ဆိုင်းငံ့ရန် အားလုံးသဘောတူညီချက်ဖြင့် ချမှတ်နိုင်သည်။

၃.၂.၅။ အကျိုးသက်ရောက်မှုကြီးမားသောစီမံကိန်းများအား ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း၊ ဦးစားပေးကဏ္ဍကိုးခုရှိ စီမံကိန်းများနှင့် အတည်ပြုစီမံကိန်းများ

အကျိုးသက်ရောက်မှု ကြီးမားသောစီမံကိန်းများအား ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း၊ ဦးစားပေးကဏ္ဍကိုးခု⁵⁷ရှိ စီမံကိန်းများနှင့် အတည်ပြုစီမံကိန်းများ

ECD ၏ အကန့်အသတ်ရှိသောစွမ်းဆောင်ရည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုတွင် ဖြေဆိုခဲ့သူများမှ အကြံပြုသည်မှာ အကျိုးသက်ရောက်မှုကြီးမားသောလုပ်ငန်းများ (သတ္တုတွင်း၊ ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ ဦးစားပေးကဏ္ဍကိုးခုတွင် အကျုံးဝင်သည့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ) နှင့် ECC မှတစ်ဆင့် သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုမိန့်များမှတစ်ဆင့် အတည်ပြုပြီးသော စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေးအစီအစဉ် သတ်မှတ်ရန် ဖြစ်သည်။

MONREC ဝန်ကြီးဌာန၏ ၂၀၁၈ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော notification အမှတ် ၀၃/၂၀၁၈ အရ ဦးစားပေးကဏ္ဍကိုးခုတွင် လက်ရှိလုပ်ဆောင်လျက်ရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် EMP ကို တင်ပြရန် တောင်းဆိုထားသည်။ ECD သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ EMP အစီရင်ခံစာများတင်သွင်းမှုဖြစ်စဉ်ကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရန် တာဝန်ရှိသည်။ ထိုသို့ EMP များကိုစိစစ်ရန် အချိန်ကာလတိုတောင်းမှုမှာမူ ECD အတွက် အဓိကအခက်အခဲတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဆန်းစစ်လေ့လာမှု ပြုလုပ်ခဲ့သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများထဲမှ လုပ်ငန်း ၁၆ ခုသာလျှင် ECC ရရှိခဲ့ကြသည်။ အချို့လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် ECC အစား ခွင့်ပြုမိန့်ကို ရရှိခဲ့သည်။ သို့သော် ECC နှင့်မတူပဲ အဆိုပါခွင့်ပြုမိန့်များသည် ဥပဒေအရ စည်းနှောင်မှုမရှိပေ။ ၎င်းသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုများကို အသက်ဝင်စေရန် ဆောင်ရွက်ရာတွင် သိသာထင်ရှားသော အခက်အခဲများကို ဖြစ်စေသည်။

အကျိုးသက်ရောက်မှုကြီးမားသော၊ အတည်ပြုပြီးသော၊ ဦးစားပေးကဏ္ဍကိုးခုရှိ စီမံကိန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခက်အခဲများ

အခက်အခဲများ	အခက်အခဲများကို ဖြေရှင်းခြင်း
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် စောင့်ကြည့်မှုအစီရင်ခံစာများအား စိစစ်သုံးသပ်ရာတွင် နှောင့်နှေးမှုများ - စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်သူများအပေါ် ညွှန်ကြားချက်များအား နောက်ဆက်တွဲလိုက်လံစစ်ဆေးရန် ပျက်ကွက်မှုများ၊ နှောင့်နှေးမှုများ - ဌာနခွဲများ၊ ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသ ကြီးများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မရှိသလောက် နည်းပါးခြင်းကြောင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုအစီရင်ခံစာများအား ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးမှုအတွက် ကနဦးအချက်အလက်များအဖြစ် အသုံးမပြုနိုင်ခြင်း	- IEE, EIA, EMP လုပ်ငန်းများအား ပုံမှန်ဖြည့်သွင်းထားသော စောင့်ကြည့်မှုအချက်အလက်စာရင်းနှင့် သက်ဆိုင်ရာ နောက်ဆက်တွဲလိုက်လံစစ်ဆေးမှုများအား ဖန်တီးခြင်း - စီမံကိန်းဖော်ဆောင်သူများနှင့် ECD အတွက် ချမှတ်ထားသော လုပ်ငန်းအချိန်ဇယားအား ပြင်ဆင်ခြင်း (ဆိုလိုသည်မှာ အစီရင်ခံစာများအား စိစစ်သုံးသပ်ရန်အချိန်ကာလအား ECD ၏ လက်ရှိစွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းနှင့် ချိန်ညှိမှုသာ စီစဉ်ချမှတ်မှုပိုမိုသေချာစေလိမ့်မည်) - EIA consultant များအား လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်းမပြုမီ စိစစ်ခြင်းနှင့် စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှုမဖြစ်စေရန် ပုံမှန်ထိန်းသိမ်းကြပ်မတ်ခြင်း။ ဥပမာ ECD သည် consultant ၏ လုပ်သက်၊ ပါဝင်ဖူးသည့်စီမံကိန်းများ၊ ထောက်ခံချက်ပေးသူများ စသည်တို့ကို သေချာစွာ စိစစ်သင့်သည်။ ထို့အပြင် consultant များ၏ လုပ်ဆောင်မှုအား ပုံမှန် (ဥပမာ တစ်နှစ်တစ်ခါ) ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်မှုများ လုပ်ဆောင်သင့်သည်။ - Blacklist non-compliant EIA consultants - လိုက်နာမှုမရှိသော EIA consultant များအား အမည်ပျက်စာရင်းသွင်းခြင်း

အကျိုးသက်ရောက်မှုကြီးမားသော၊ အတည်ပြုပြီးသော၊ ဦးစားပေးကဏ္ဍကိုးခုရှိ စီမံကိန်းများအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားမှုများ

ECD သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်ပျက်စီးမှုသည် သိသာကြီးမားခြင်းမရှိလျှင် တရားမ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ် ကြောင်းအရ စီမံကိန်းဖော်ဆောင်သူများကို အရေးယူခြင်းမပြုမီ ECL နှင့်အညီ အုပ်ချုပ်ရေးနည်းလမ်းအရ ကုစားမှုများကို အပြည့်အဝသုံးရန် အကြံပြုပါသည်။ နောက်ဆက်တွဲလိုက်လံစစ်ဆေးမှုများနှင့် အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းရာတွင် နှောင့်နှေးမှုများအတွက် အုပ်ချုပ်ရေးနည်းလမ်းဖြင့် ကုစားမှုများသည် ထိရောက်ပြီး ECD⁵⁸ အတွက် အခက်အခဲ⁵⁹နည်းပါးပါလိမ့်မည်။ ထိုကုစားမှုများသည် ၃.၂.၄ တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့်အတိုင်း ဖြစ်သည်။

၄။နိဂုံးချုပ်အကြံပြုချက်များ

ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်၏ နယ်ပယ်အတိုင်းအတာသည် ဥပဒေရေးရာမူဘောင်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများ နှင့် ဥပဒေရေးရာလက်စွဲစာအုပ်တွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အခြေအနေများကိုခြုံငုံသုံးသပ်ပြီး နောက်လာမည့် ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်ကို ရေးသားသူ (များ) ကိုပေးရန်ဖြစ်သည်။ အခြေခံအချက်အလက်များ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် လက်စွဲစာအုပ်၏ နယ်ပယ်အတိုင်းအတာ သတ်မှတ်ခြင်းအပေါ် အခြေခံ၍ အကြံပြုချက်များရရှိခဲ့သည်။ ဤအကြံပြုချက်များကို နောက်ဆက်တွဲ ဥပဒေရေးရာလက်စွဲစာအုပ်ကို ရေးသားပြုစုသူများ ထံပေးပို့ပြီး လက်စွဲစာအုပ်၏ အကြောင်းအရာများ ရေးသားပြုစုခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် ဆက်စပ်စိန်ခေါ်မှုများကို နားလည်ရန်အတွက် နယ်ပယ်ပေါင်းစုံမှသက်ဆိုင်သူများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း

ဥပဒေဆိုင်ရာလက်စွဲစာအုပ်ကိုရေးသားသူအနေဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားမှုများကို အကောင်အထည် ဖော်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်သော လက်ရှိစိန်ခေါ်မှုများကိုနားလည်ရန် သက်ဆိုင်သူများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရန် အကြံပြုသည်။ အောက်ဖော်ပြပါ သက်ဆိုင်သူများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ရန်အကြံပြုသည်။

- ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုဖြစ်စေသူကို ကိုင်တွယ်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အရေးယူခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကွပ်ကဲမှုဆိုင်ရာစိန်ခေါ်မှုများနှင့် ဌာနတွင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဖြစ်စဉ် များကိုနားလည်ရန် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနမှ မူဝါဒနှင့်ဥပဒေရေးရာဌာနကဲ့သို့သော သက်ဆိုင်ရာဌာနများမှအရာရှိများ။
ဖြစ်နိုင်ချေရှိသောတိုးတက်မှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရန်နှင့်ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်ပါအကြောင်း အရာများကိုအသိပေးရန် ဤကဲ့သို့ဌာနတွင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဖြစ်စဉ်များကို မှတ်တမ်းတင်ထားရှိခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။
- ညစ်ညမ်းစေသူများကိုအရေးယူရန်လိုအပ်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်ဆိုင်ရာစိန်ခေါ်မှုများနှင့်ဌာနတွင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဖြစ်စဉ်များကိုနားလည်ရန် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးနှင့် လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူးအဆင့်အရာရှိများ။
- ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ဆက်စပ်သော လက်တွေ့ကျင့်သုံးခြင်း၏ စိန်ခေါ်မှုများကို နားလည်နိုင်ရန်အတွက် စစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်နေသော ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ECD ရုံးများမှအရာရှိများ။
- ပြဋ္ဌာန်းချက်ဆိုင်ရာကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ECD၏ နိုင်ငံရေးအခြေအနေများတွင် သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍများ (ဥပမာ - သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာန၊ MOGE စသည်တို့) တွင်လုပ်ကိုင်နေသော အစိုးရ အရာရှိများ။ ရင်ဆိုင်ရသောစိန်ခေါ်မှုများကိုနားလည်ရန်။
ထို့အပြင်မတူကွဲပြားသောအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုများသည်လက်ရှိပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုအဆင့်နှင့် ECD ၏တိုးမြှင့်လိုက်နာသင့်သည့်ယန္တရားများအတွက် လိုအပ်သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်ကိုနားလည်ရန်အထောက်အကူပြုမည်။
- EIA အတိုင်ပင်ခံများနှင့် EIA၊ IEE နှင့် EMP လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ၎င်းတို့၏အခက်အခဲများ။
- စီမံကိန်းအဆိုပြုသူများနှင့် EIA၊ IEE နှင့် EMP လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ၎င်းတို့၏အခက်အခဲများ။
- အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGO)၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSO) နှင့် ရပ်ရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ (CBO) အနေဖြင့် ကြီးကြပ်မှုဆိုင်ရာကျင့်သုံးမှုများ

အကန့်အသတ်ရှိခြင်း၏ သက်ရောက်မှုများ နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနနှင့် အခြားအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများမှ ပိုမိုထိရောက်သည့် ဥပဒေစိုးမိုးရေးယန္တရားများလိုအပ်မှုကို နားလည်ရန်။ ထို့အပြင် သက်ဆိုင်ရာ NGO များ၊ CSO များနှင့် CBO များ နှင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများသည် လူထုနှင့်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုလိုအပ်ကြောင်းနှင့် ယင်းတို့အား သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကုစားမှုဆိုင်ရာဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်တွင် မည်သို့ပေါင်းစပ်ရမည်ကိုနားလည်ရန် အထောက်အကူပြုမည်။

- ဥပဒေကျွမ်းကျင်သူများရင်ဆိုင်နေရသော ဥပဒေရေးရာနှင့်သွယ်ဝိုက်ဆက်စပ်နေသော အခက်အခဲများကို နားလည်ရန် ယခင်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင် ခဲ့သော ဥပဒေကျွမ်းကျင်သူများ။ ၎င်းတို့၏သိမြင်မှုအတွေ့အကြုံများသည် ဥပဒေရေးရာလက်စွဲစာအုပ်တွင် အဆိုပြုထားသောအကြံပြုချက်များနှင့် လုပ်ဆောင်မှုများ၏ လက်တွေ့ကျမှုအတွက် အထောက်အကူပြုလိမ့်မည်။
- လိုက်နာမှုမရှိခြင်းကြောင့် စီမံကိန်းသက်ရောက်ခံလူထုများ အပေါ်သက်ရောက်မှုများကို နားလည်ရန်အတွက် စီမံကိန်းသက်ရောက်ခံလူထုများ။ ထို့အပြင် ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းစေသူများကို အမှုဖွင့်လိုသောအချိန်တွင် စီမံကိန်းသက်ရောက်ခံပြည်သူများကြုံတွေ့ရသော စိန်ခေါ်မှုများကို နားလည်ရန်။ စီမံကိန်းသက်ရောက်ခံပြည်သူများရင်ဆိုင်ရသော စိန်ခေါ်မှုများကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်းအားဖြင့် ဥပဒေရေးရာလက်စွဲစာအုပ်ရေးသားသူသည် ECD အတွက်သာမက အလုပ်နှင့်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအကျိုးအမြတ်တွက်ပါလက်တွေ့ကျသော အကြံပြုချက်များကိုပေးနိုင်လိမ့်မည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန၏ ဥပဒေရေးရာအခွင့်အာဏာ အကန့်အသတ်ရှိမှု

အခြေခံအကြောင်းအရာ လေ့လာဆန်းစစ်ချက်တွင်ပါရှိသော ဆန်းစစ်ချက်များနှင့် နယ်ပယ်တိုင်း သတ်မှတ်ခြင်း၏ ယခင်အခန်းများတွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားမှုများ သတ်မှတ်ပြဌာန်းရန် တရားဝင်လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အကန့်အသတ်ရှိပြီး သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာနအပေါ်တွင် များစွာမှီတည်နေသည်။ သို့သော် ဥပဒေမူဘောင်အရ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနကို တရားဝင်အခွင့်အာဏာ ပိုမိုပေးအပ်ခြင်းသည် အချိန်တိုအတွင်း မဖြစ်နိုင်ပါ။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန၏ တရားဝင် အခွင့်အာဏာကန့်သတ်မှုရှိခြင်းကို ဥပဒေ လက်စွဲစာအုပ်တွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန အနေဖြင့် အလွယ်တကူ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည့် ကြီးကြပ် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို တင်ပြရန် အကြံပြုသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အရပ်ဘက်ဆိုင်ရာ(သို့မဟုတ်)ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ ကုစားမှုများကို မစဉ်းစားမီ စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ကုစားနည်းများဖြစ်သော ညွှန်ကြားချက်များ၊ သတိပေးစာများနှင့် ဒဏ်ငွေများ ကို ဦးစွာထုတ်ရန်အကြံပြုသည်။

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး နှင့် ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာမူဘောင်

ပတ်ဝန်းကျင်ကုစားမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်သည် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနမှ လက်ရှိ ထူထောင်လျက်ရှိသည့် ဌာနတွင်းဖြစ်စဉ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေအဖွဲ့ကို ထူထောင်လျက်ရှိပြီး ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များမှာ မဖွံ့ဖြိုးသေးသောကြောင့် ဒဏ်ကြေး ကောက်ခံရန် အခက်အခဲများဖြစ်စေနိုင်သည်။ ဒဏ်ငွေကောက်ခံခြင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း အကန့်အသတ်ရှိခြင်းသည် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများ ပြုလုပ်ရန်အတွက် နေရာပေးနိုင်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန အား သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် တစ်ဦးချင်းစီ၏ စိတ်ပါဝင်စားမှုများ မတူခြင်းကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးအတွက် ဌာနဆိုင်ရာ ရန်ပုံငွေတစ်ရပ်တည်ထောင်ရန် အဟန့်အတားဖြစ်ခြင်းမှ

ကာကွယ်ရန် ဤဥပဒေရေးရာလက်စွဲစာအုပ်တွင် ယခင်ဖော်ပြပါ အခြေအနေများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။
ထို့ကြောင့် ဥပဒေရေးရာလက်စွဲစာအုပ်သည် ကောက်ခံသောဒဏ်ငွေများကို မည်သို့သင့်လျော်စွာ
စီမံခန့်ခွဲရမည်ဆိုသည့် လမ်းညွှန်ချက်များပေးရန် စဉ်းစားသင့်သည်။

လိုက်နာမှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသည် လိုက်လျောညီထွေမှုမရှိသောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အရေးယူ
ခြင်း မရှိသေးပါကဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်အား လိုက်နာမှုဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်များအား
အကောင်အထည်ဖော်ရန် ပထမခြေလှမ်းများအားအသေးစိတ်လမ်းညွှန်ပေးရန်အကြံပြုထားပါသည်။
တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများမှသတင်းအချက်အလက်ကို ဥပဒေရေးရာလက်စွဲစာအုပ်၏ရေးသားသူ သည်
ခွဲခြားသတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရန်အကြံပြုသည် -

- ပြဌာန်းခြင်းဆိုင်ရာအရေးယူမှုလိုအပ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီမှုမရှိပါ
- သင့်လျော်သောပြဌာန်းထားသည့်လုပ်ဆောင်မှုများ

ကျေးဇူးပြု၍ထောက်ခံကြောင်းအစီရင်ခံစာပါလိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းဆိုင်ရာကတ်တလောက်ကိုကိုးကားပါ။
နောက်ဆုံး တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန သည်သတ်မှတ်မှတ်အခြေအနေများ အတွက်
မည်သည့်ကုစားနည်းများကိုအသုံးပြုဖော် ထုတ်ရန်လက်စွဲစာအုပ်ရှိသင့်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး
ဦးစီးဌာန၏အကန့်အသတ် ရှိသောအခွင့် အာဏာကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်း သိမ်းရေး
ဦးစီးဌာနသည်အရေးယူမှု များကိုချက်ချင်းထိရောက်စွာ ပြု လုပ်နိုင်ရန်ဥပဒေရေးရာတရားဝင် လက်စွဲစာအုပ်ကို
သယံဇာတနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်း သိမ်းရေးဝန်ကြီး ဌာန မှအတည်ပြုရမည်။

လမ်းညွှန်ချက်အဆင့်ဆင့်

ဌာနတွင်းဖြစ်စဉ်များ

ဥပဒေဆိုင်ရာ လက်စွဲစာအုပ်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုစားမှုပြုလုပ်ရန်သည် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး
ဦးစီးဌာနအတွက် လုပ်ငန်းအသစ် တစ်ခုဖြစ်သည်ဟု ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး
ဦးစီးဌာနမှ အရာရှိများ သည်အရေးယူမှုများ ပြုလုပ်ရန် ၎င်းတို့လိုက်နာရမည့်အဆင့်များနှင့် ပတ်သက်၍
ရှင်းလင်းစွာ မသိရသေးပါ။

ထိုအချိန်ကာလအတွင်းတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက် လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။

- ဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဥပဒေ၊ နည်းပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ပြဌာန်းချက်
တစ်ခုချင်းစီ၏ ဆိုလိုရင်းများ၊ သက်ရောက်မှုများအား သုံးသပ်ရန်လိုခြင်း။
- သက်ဆိုင်ရာ ဆက်စပ်ပြဌာန်း ဥပဒေများ၊ ဥပဒေ အချင်းချင်း မညီညွတ်သည့် အချက်များအား
လေ့လာဆန်းစစ်ချက်တစ်ရပ် ပြုလုပ်ကာ၊ သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန အချင်းချင်း
ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မည့် နည်းလမ်းအခြေအနေများကို ဖော်ထုတ် ဆောင်ရွက်သင့်သည်။
- တရားစွဲဆိုခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် တရားစွဲဆိုလွှာပြင်ဆင်ခြင်းများ၊ သက်သေပြရန် လိုအပ်သည့်
အချက်များ၊ တရားရုံး၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအား နားလည်နိုင်စေရန်နှင့် အကျွမ်းဝင်မှုရှိစေရန်
လိုအပ်သည့် သင်တန်းများ လုပ်ဆောင်ပေးသင့်သည်။
- စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုလေ့လာခြင်းနှင့် လိုက်နာအောင် ပြုလုပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များသည်
ဆက်စပ်နေသည့်အတွက်၊ ဦးစီးဌာန၏ ယင်းလုပ်ငန်းစဉ်များသည် အားကောင်းမောင်းသန်

ဖြစ်တည်နေရန် လိုအပ်ပါသည်။ ၎င်းသည် ဥပဒေအားကောင်းအောင် ပြုလုပ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်အတွက်လည်း အထောက်အကူပြုမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဥပဒေလက်စွဲစာအုပ်သည် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနလုပ်ဆောင် ရမည့် ဌာနတွင်းအဆင့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကိုဖော်ပြသင့်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်နှင့် နောက်ဆက်တွဲ လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန သည် ပြဌာန်းချက်ကြီးကြပ်မှုဆိုင်ရာအရေးယူဆောင်ရွက်မှုမပြုလုပ်မီ ဌာနတွင်းလုပ်ငန်းစဉ်များရှိရမည်။ အဆင့်ဆင့်နောက်ဆက်တွဲဖြစ်စဉ်နမူနာအတွက်ထောက်ခံချက်အစီရင်ခံစာအတွက် နောက်ဆက်တွဲ ၁၀ ကို ကျေးဇူးပြု၍ ကြည့်ပါ။

သယံဇာတနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့်အတူအတည်ပြုချက်လုပ်ငန်းစဉ်
ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန အနေဖြင့် သယံဇာတနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မပါဘဲဖြစ်စေ မည်ကဲ့သို့ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကုစားနည်းများကို သတ်မှတ်ပြဌာန်းရန်နိုင်သည်ကို နားလည်သင့်ပါသည်။ ၎င်းသည်လိုအပ်သော အခြားခွင့်ပြုချက်အမျိုးအစားများနှင့်လည်း သက်ဆိုင်နိုင်သည် (ဥပမာလွှတ်တော်၊ အခြား ဝန်ကြီးဌာနများစသဖြင့်)။ အသေးစိတ်စီစဉ်ရန် (Map Out) အကြံပြု သည်။

- မည်သည့်ခွင့်ပြုချက်မျိုးလိုအပ်သည်၊
- ခွင့်ပြုချက်ရရှိရန်မည်သည့်ဌာနသို့မဟုတ် ဝန်ကြီးဌာနမှတာဝန်ရှိပါသလဲ။
- ဌာန / ဝန်ကြီးဌာနများမှခွင့်ပြုချက်ရရန်မည်မျှကြာမည်ဟုမျှော်လင့်ရသနည်း။

ရိုးရှင်းသောဘာသာစကား

ဥပဒေရေးရာလက်စွဲစာအုပ်အတွက် ရိုးရိုးရှင်းရှင်းနှင့် ဥပဒေမဆန်သော ဘာသာစကားကို အသုံးပြုရန် အကြံပြုသည်။ ဦးတည်အုပ်စုသည် အဓိကအားဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန ဖြစ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန သည် ဥပဒေရေးရာလုပ်ငန်းစဉ်များ၌ အတွေ့အကြုံ အနည်းငယ်သာရှိပြီး ဥပဒေကျွမ်းကျင်သူများကို ငှားရမ်းခြင်းမရှိပါက တရားဝင်ဝေါဟာရများကို နားလည်သဘောပေါက်ရန် အခက်တွေ့နိုင်သည်။

ပြည်သူလူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာ
လမ်းညွှန်ချက်မူကြမ်းအတွက်
ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသော
လုပ်ငန်းစီမံချက်

အကြောင်းအရာ

အတိုကောက်စာလုံးများ.....၂၀၆

၁။ နိဒါန်းနှင့်ခြုံငုံသုံးသပ်ချက် -

ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသောပြည်သူလူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်မူကြမ်း.....၂၀၇

၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ EIA လုပ်ငန်းစဉ်တွင်ပြည်သူလူထုပါဝင်မှုဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်မူကြမ်းအတွက်

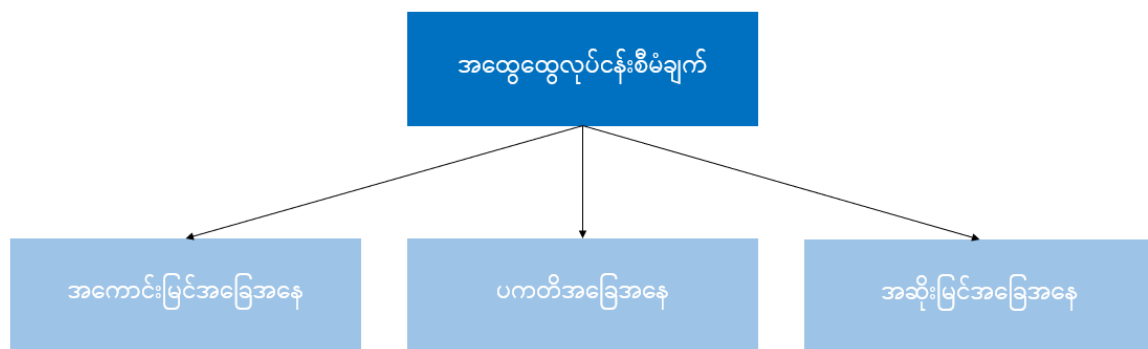
ပြန်လည်ပြင်ဆင် ထားသောလုပ်ငန်းစီမံချက်.....၂၀၉

အတိုကောက်စာလုံးများ

CBO	Community Based Organization
CSO	Civil Society Organization
DG	Director General
DGPP	Draft Guideline on Public Participation
ECD	Environmental Conservation Department
EIA	Environmental Impact Assessment
FGD	Focus Group Discussion
KII	Key Informant Interviews
MONREC	Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation
NGO	Nongovernment Organization
Q&A	Question and Answers

၁။ နိဒါန်းနှင့် ခြုံငုံသုံးသပ်ချက် - ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသောပြည်သူလူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်မူကြမ်း

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန၏ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် လိုက်နာကျင့်ဆောင်မှုဆိုင်ရာအခြေခံ အကဲဖြတ်ချက်တွင် ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ စတင်၍မူကြမ်းအဆင့်၌ရှိနေသောမြန်မာနိုင်ငံ၏ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုအကဲဖြတ်ခြင်း(EIA)လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပြည်သူလူထုပါဝင်မှုဆိုင်ရာလမ်းညွှန်မူကြမ်းနှင့် မည်သို့ ရှေ့ဆက်သွားရမည့်လုပ်ရားမှုအစီအစဉ်တစ်ခုပါဝင်သည်။ (ယခုမှစ၍လမ်းညွှန်မူကြမ်းသို့မဟုတ် DGPP)။ အခြေခံအချက်အလက်များဆန်းစစ်ချက်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန(ECD)၊ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ(CSO)၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ(NGO)၊ EIA အကြံပေးအဖွဲ့များ၊ စီမံကိန်း အဆိုပြု သူများနှင့် လမ်းညွှန်မူကြမ်းအပေါ် အဓိကသတင်းပေးသူများနှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများ (KIIs) နှင့် သက်ဆိုင်ရာအုပ်စုအလိုက်ဆွေးနွေးမှုများ (FGD) တို့ပါဝင်ပါသည်။ အဓိကတွေ့ရှိချက်များထဲမှတစ်ခုအနေဖြင့် ECD အရာရှိများသည် လက်ရှိမူကြမ်းနှင့် အကျွမ်းတဝင်ရှိသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ဤတွေ့ရှိချက်များကို အခြေခံ၍ ကွဲပြားသောအခြေအနေ (၃) ခုပါ ဝင်သည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကိုရေးဆွဲခဲ့သည်။

လူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာလမ်းညွှန်မူကြမ်းအတွက်လုပ်ငန်းစီမံချက်ကိုဆွေးနွေးရန် စီမံကိန်းကာလအစော ပိုင်းတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့်တွေ့ဆုံရန် စီစဉ်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာကူးစက်ရောဂါ COVID 19 ဖြစ်ပွားခြင်းသည် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အစောပိုင်းတွင်ပြုလုပ်မည့် ဆွေးနွေးပွဲကိုအတားအဆီးဖြစ်စေခဲ့သည်။ ပထမအကြိမ်အစည်းအဝေးကို ၂၀၂၀ ခုနှစ် မေလ၊ ဒုတိယ အစည်းအဝေးကို၂၀၂၀ခုနှစ်ဇူလိုင်လတွင်ကျင်းပခဲ့သည်။ ECD ဦးဆောင်သည့်ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှု မရှိပါက ECD၏အဓိကစိုးရိမ်ပူပန်မှုနေရာများကိုဖော်ထုတ်ရန်ခက်ခဲကြောင်းနှင့် လမ်းညွှန်မူကြမ်းအား ECD ဌာနတွင်းပြန်လည်သုံးသပ်မှုကိုစတင်ရန်မဖြစ်နိုင်ကြောင်းတွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၀ခုနှစ် မေလတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန၏ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် အွန်လိုင်းအစည်းအဝေး ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး လူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာမူကြမ်းတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန၏ အခန်းကဏ္ဍ နှင့်တာဝန်များကို သတ်မှတ်ဖော်ပြရန်လိုအပ်ကြောင်း ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ကပြောကြားခဲ့သည်။

အကြံပေးကုမ္ပဏီသည် လမ်းညွှန်မူကြမ်းအရ အခြေခံအချက်အလက်များအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ECD ၏အခန်း ကဏ္ဍနှင့်တာဝန်ဝတ္တရားအကျဉ်းချုပ်ကို လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ ပထမအဆင့်တွင်အကောင်အထည်ဖော်ရန် သဘောတူခဲ့သည်။

လုပ်ငန်းစီမံချက် (အထွေထွေလုပ်ငန်းစီမံချက်)၏ပထမအဆင့်တွင်

- လမ်းညွှန်မူကြမ်း၏အကျဉ်းချုပ်တင်ပြချက် (ECD ၏အခန်းကဏ္ဍနှင့်တာဝန်များအပါအဝင်)
- KII၊ FGD နှင့်စစ်တမ်းများ၏ အဓိကတွေ့ရှိချက်များကိုတင်ပြခြင်း။
- အဓိကတွေ့ရှိချက်များ၊ အခန်းကဏ္ဍများနှင့်တာဝန်ဝတ္တရားများကိုတင်ပြရန် ECD ၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့်တွေ့ဆုံခြင်း။
- ECD ၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံမှတုံ့ပြန်ချက်ကို လက်ခံရရှိခြင်းနှင့်တွေ့ရှိချက်အမြင်ကို အခြေခံ၍ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်း။

ECD၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့်ပြုလုပ်သော ဒုတိယအကြိမ်အွန်လိုင်းအစည်းအဝေးတွင် လူထုပါဝင်မှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မူကြမ်းအပေါ် တိုးတက်မှုနှင့်အဓိကတွေ့ရှိချက်များကိုတင်ပြခဲ့သည်။ ECD ၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် သည် ECDအနေဖြင့် “Realistic Scenario” (လက်တွေ့ကျသော အခင်းအကျင်း) ကို သဘောတူကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် မှ လမ်းညွှန်မူကြမ်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး အဓိကသက်ဆိုင်သူ များနှင့်ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုများပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ကြောင်းပြောကြားခဲ့သည်။ အဓိကသက်ဆိုင်သူများနှင့် ညှိနှိုင်း တိုင်ပင်မှုများပြုလုပ်ရန်လိုအပ်သည့်အကြောင်းပြချက်မှာ လမ်းညွှန်မူကြမ်းကို ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ရေးဆွဲခဲ့ပြီး ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုများအပေါ် အခြေခံ၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများလိုအပ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

မူလလုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ချက် (TOR) တွင် ECD အား ဝန်ကြီးဌာနအဆင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများပြုလုပ်၍ DGPP နှင့်ပတ်သက်သောတုံ့ပြန်ချက်များရယူပြီး လမ်းညွှန်ကိုအပြီးသတ်ရန်လိုအပ်သည်။ အကြံပေးကုမ္ပဏီသည် အနာဂတ်တွင် အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များ (သို့မဟုတ်) ECD ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၏ တောင်းဆိုချက်များပါဝင်သော လုပ်ငန်းစီမံချက်ကိုပြင်ဆင်ထားသည်။ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသော လုပ်ငန်းစီမံ ချက်တွင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၏ တောင်းဆိုချက်ပါဝင်ပြီး DGPP အဆင့်မှ အတည်ပြုလမ်းညွှန်ချက် အဆင့်သို့ကူးပြောင်းရာတွင် ECD (သို့မဟုတ်) စာချုပ်အသစ်ချုပ်ဆိုထားသော အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များအား အထောက်အကူပြုလိမ့်မည်။ လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို လူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများပြုလုပ်ရာ တွင် အထွေအကြံရှိသောပြင်ပမှအကြံပေးများနှင့်အတူ အကောင်အထည်ဖော်ရန် ECD ကိုအကြံပြုအပ်ပါ သည်။

၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ EIA လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပြည်သူလူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မူကြမ်းအပေါ် ပြန်လည် ပြင်ဆင်ထားသော လုပ်ငန်းစီမံချက် (DGPP)

ဆောင်ရွက်ချက်	ရည်ရွယ်ချက်	ဆောင်ရွက်ရမည့်အဓိကအဆင့်များ	အချိန်
က။ DGPP ဆိုင်ရာ ဌာနတွင်း ပြန်လည် သုံးသပ်ချက်	DGPP၏ ညှိနှိုင်းပြင်ဆင်ခွင့် မရှိသော ကဏ္ဍများ သတ်မှတ်ပြုစုခြင်း	- DGPP ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် ECD ၏အဓိကတာဝန်ရှိသူများကို သတ်မှတ်ပါ။ (အဓိကအားဖြင့် လူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုအတွေ့အကြုံနှင့် ယခင်မူကြမ်းရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင်ပါဝင်ခဲ့သော အရာရှိများ) - ECD အတွက် မည်သည့်ကဏ္ဍများကိုညှိနှိုင်းပြင်ဆင်၍မရကြောင်းနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများမှ ထို ကဏ္ဍများအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိလိမ့်မည်မဟုတ်ကြောင်းဆုံးဖြတ်ရန် ဌာနတွင်းဆွေးနွေးမှု အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း။ DGPP ၏ မည်သည့်အပိုင်းများ ပြောင်းလဲမှုများပြုလုပ်ရန် လိုနိုင်သည် ကို ဆွေးနွေးခြင်း။ - DGPP ဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးချက်များကိုမှတ်တမ်းတင်ပါ။	Month 0
ခ။ အများပြည်သူနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲ ကြော်ငြာခြင်း နှင့် ပြင်ဆင်ခြင်း	အများပြည်သူနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန်အတွက် လိုအပ်သည့် လုပ်ဆောင်စရာ များနှင့် ချဉ်းကပ်မှု စီစဉ်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ရလဒ်များအတွက် သတ်မှတ်စီစဉ် ထားသော ရည်ရွယ်ချက်များ ကို နားလည်သဘော ပေါက်ခြင်း	- တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများအတွက် ရည်ရွယ်ချက်များချမှတ်ပါ။ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများ၏ ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုမှာ ၂၀၁၇ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း အဓိကသက်ဆိုင်သူများ၏ မည်သည့်လိုအပ်ချက်များသည် အပြောင်းအလဲဖြစ်သွားပြီကို သိရှိရန် နှင့် မည်သည့်ပြောင်းလဲမှုများပြုလုပ်ရန်လိုအပ်လိမ့်မည်ကို ဖော်ထုတ်ရန်ဖြစ်သည်။ - တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲကြီးတစ်ခုစီစဉ်ခြင်း - - နေပြည်တော် နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရုံးများမှ ECD ဝန်ထမ်းများကို ဖိတ်ကြား၍ နေပြည်တော်တွင်ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း - စီမံကိန်းအဆိုပြုသူများ၊ EIA အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များ၊ NGOများ၊ CSOများ၊ ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ(CBO)နှင့်အသင်းအဖွဲ့များ စသည်တို့ကို ဖိတ်ကြားခြင်း - တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲအတွက် အင်္ဂလိပ်နှင့်မြန်မာဘာသာဖြင့်ပြင်ဆင်ခြင်း။ - DGPP ၏ အဓိကအကြောင်းအရာများကို အကျဉ်းချုပ်မိတ်ဆက်ပေးသော PowerPoint တင်ပြချက် - တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း၏အဓိကအကြောင်းအရာကို အတိုချုပ်ဖော်ပြချက်။ - ဆွေးနွေးပွဲတွင်ပါဝင်သူများအကြောင်း ခြုံငုံဖော်ပြသည့် လက်ကမ်းစာစောင်များ - တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲအတွက်မြန်မာဘာသာဖြင့်ပြင်ဆင်ခြင်း -	Month 1

		• ဆွေးနွေးပွဲအပြီးမေးခွန်းများမေးမြန်းခြင်းနှင့်ပြန်လည်ဖြေကြားခြင်းအပိုင်း • တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းတွင်ပါဝင်သူများ၏နားလည်မှု၊ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများနှင့် အကြံပြုချက်များကိုရယူရန်စစ်တမ်းများ၊ • တိုင်ပင်ဆွေးနွေးစဉ်အတွင်း ပါဝင်သူများ၏အမြင်ရှင်းလင်းမှုနှင့်နားလည်မှုကိုပံ့ပိုးရန်။ • အစည်းဝေးအပြီးတွင် ပါဝင်သူများထံမှအချက်အလက်များကောက်ယူရန် စစ်တမ်းပုံစံများ နှင့် • လမ်းညွှန်မှုပေး၍ ပူးပေါင်းလှုပ်ရှားမှုပါသော အကြံဉာဏ်ထုတ်ရန်လွှဲဆော်မှု (Brainstorming session) လှုပ်ရှားမှုများ။ • COVID-19 ကြောင့် နေပြည်တော်သို့မသွားနိုင်သည့်အဓိကသက်ဆိုင်သူများအတွက် အွန်လိုင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုတွင်ပါဝင်နိုင်ရန် ရွေးချယ်စရာနည်းလမ်းတစ်ခုစီစဉ်ပေးပါ။	
ဂ။ အများပြည်သူ ပါဝင်လုပ်ဆောင်မှုကို လုပ်ဆောင်ပါ	DGPP ကို ပြန်လည်မိတ်ဆက် ပေးခြင်းနှင့် DGPP ဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲညှိနှိုင်းမှုများနှင့် ပတ်သက်သည့် ဆွေးနွေးမှု စတင်ပြုလုပ်ခြင်း	• တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲကိုအောက်ပါအတိုင်းပုံဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ • DGPP ၏ဖွဲ့စည်းပုံကိုတင်ပြခြင်း • DGPP ပါအကြောင်းအရာများကိုအခန်းချင်းအလိုက်ဖြင့်တင်ပြခြင်း • အခန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက်အမေးအဖြေများပြုလုပ်ခြင်း၊ ပါဝင်သူများသိမြင်သော စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ထိုစိန်ခေါ်မှုများကိုကျော်လွှားရန်အကြံပြုဖြေရှင်းချက်များရယူခြင်း။ • အဓိကတိုင်ပင်ဆွေးနွေးရမည့်အချက်များအကျဉ်းချုပ် • သင်တန်းသားများ၏ထင်မြင်ချက်များနှင့်သဘောထားအမြင်အသေးစိတ်ကိုရယူရန် စစ်တမ်းပုံစံများ။ • ECD အရာရှိများအား ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများတွင်ပါဝင်ရန်အကြံပြုထားသည်။ • ဌာနအားလုံးမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ • ဌာနအားလုံးမှ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးများ • DGPP (EIA ဌာန၊ ညစ်ညမ်းမှုထိန်းချုပ်ရေးဌာန) ၏လိုအပ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် (သို့မဟုတ်) တိုက်ရိုက်ထိတွေ့ရမည့်အဓိကဌာနများမှ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ • ပြည်နယ်၊ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အဆင့်ရှိ အဓိကဌာနများမှ ဝန်ထမ်းများ	Month 2

		• အကြောင်းအရာနှင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများကို ဗမာဘာသာဖြင့်ရေးသားရန်နှင့်ပါဝင်သူများနားလည်လွယ်ရန်ရိုးရှင်းသောဝေါဟာရများကိုအသုံးပြုရန်အကြံပြုသည်။ • တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုအပြီးတွင် ပါဝင်သူအားလုံးကို လာမည့် DGPP ဆိုင်ရာထင်မြင်ချက်ပေးသည့်အချိန်ကာလပါဝင်ရန်တိုက်တွန်းပါသည်။	
ဃ။ အများပြည်သူဆိုင်ရာ သဘောထားမှတ်ချက်ကြေငြာခြင်း	DGPP အပေါ်ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်ကိုအားပေးပါ	• အများပြည်သူနှင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီးနောက် ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်ပေးရမည့်ကာလ (ဆိုလိုသည်မှာတစ်လ) ကြေညာပြီးနောက် ပါဝင်သူများအားလုံးသည် ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်ကာလတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် အသိပေးချက်တစ်ခုရသင့်သည်။ • ဝေဖန်သုံးသပ်ချက် နှင့် DGPP အတွက်ကြေငြာချက်ကို ဝက်ဘ်ဆိုက်နှင့် အခြားလမ်းကြောင်းများပေါ်တွင်ဖော်ပြပါ။ • ECD သည် DGPP ကိုထုတ်ပြန်ရန်နှင့်ငင်းတို့၏ ဝတ်ဆိုင်များတွင်မှတ်ချက်ပေးရန် ဖိတ်ကြားခြင်းကို အခြားဌာနများ၊ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အသင်းအဖွဲ့များ၊ ကော်မတီများစသည်တို့နှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်သင့်သည်။	Month 2
င။ တွေ့ရှိချက်များ တင်ပြခြင်း	အများပြည်သူနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းနှင့် ဝေဖန်သုံးသပ်ခြင်း ကာလ၏တွေ့ရှိချက်များကိုမျှဝေခြင်း	• အများပြည်သူနှင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းနှင့်ဝေဖန်သုံးသပ်ခြင်း ကာလတို့၏တွေ့ရှိချက်များကို အကျဉ်းချုပ်၍ ECD သို့ ဝေဖန်သုံးသပ်မှုပြုလုပ်ပေးရန်တင်ပြသင့်သည်။ စစ်တမ်းများကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အများပြည်သူပါဝင်မှုကာလအတွင်းအသုံးပြုခဲ့သော ပူးပေါင်းပါဝင်မှု ကိရိယာများ (tools) များပါဝင်သည်။ • ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုမှ တွေ့ရှိချက်များနှင့် ဝေဖန်သုံးသပ်မှုကာလကို ECD ၏ ဝက်ဘ်ဆိုက်တွင် မျှဝေရန် စဉ်းစားသင့်သည်။	Month 3
စ။ အတည်ပြုချက်	DGPP ၏တွေ့ရှိချက်များ အပေါ် ECD နှင့် DG ၏တုံ့ပြန်ချက်များ နှင့်မှတ်ချက်များကိုလက်ခံခြင်း	• တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများမှတွေ့ရှိချက်များကိုတင်ပြပြီးသောအခါ ECD၏ အရာရှိများနှင့် DG အနေဖြင့် ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များကို အတည်ပြုရန်နှင့်အဆိုပြုထားသောအပြောင်းအလဲများကို လက်ခံကျင့်သုံးသင့်၊ မလုပ်သင့်ကိုဆုံးဖြတ်ရန် တိုက်တွန်းသင့်သည်။ • ဤလုပ်ငန်းစဉ်သည် ECD ၏မျှော်လင့်ချက်များနှင့်အညီပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသော DGPP ကို ဖန်တီးရန်များစွာအထောက်အကူပြုလိမ့်မည်။	Month 3
ဆ။ ECD မှ ဌာနတွင်း သဘောထားမှတ်ချက်	DGPP အသစ်နှင့် ပတ်သက်၍ ECD မှ အသေးစိတ်မှတ်ချက်များ ရရှိခြင်း	• တွေ့ရှိချက်များကိုတင်ပြပြီးနောက် ECD အားပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသော DGPP အပေါ်ရေးသားထားသောသုံးသပ်ချက်များပေးရန်အနည်းဆုံး အချိန်နှစ်ပတ်ပေးသင့်သည်။	Month 3

ဇ။ DGPP အသစ်ကိုပြင်ဆင်ခြင်း	ECD ၏ မှတ်ချက်အပေါ် အခြေခံပြီး DGPPအသစ် ဖန်တီးခြင်း	- ECD ၏ထင်မြင်ချက်ကို အခြေခံ၍ DGPP ၏ အပြီးသတ်အဆင့်ကို ပြင်ဆင်သင့်သည်။ - DGPP ကို အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ ၂ဘာသာဖြင့် ပြင်ဆင်သင့်သည်။	Month 4
ဈ။ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသော DGPP ကို တင်ပြခြင်း	MONREC သို့တင်ပြခြင်း	- ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသော DGPP ကို နောက်ဆုံးပြန်လည်သုံးသပ်ရန် ECD ကိုတင်ပြပါ။ - ECD အနေဖြင့် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသော DGPP ကိုဖြစ်နိုင်သမျှအမြန်ဆုံးအားဖြင့် သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနသို့တင်ပြရန် အကြံပြုသည်။	Month 4
ည။ ပြည်သူလူထုပူးပေါင်း ပါဝင်မှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်အသစ်ကိုထုတ်ဝေခြင်း	လူထုပါဝင်မှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ကို အများပြည်သူသိရှိအောင် ပြုလုပ်ခြင်း	- အတည်ပြုထားသော ပြည်သူလူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်ကို ဝက်ဘ်ဆိုဒ်ပေါ်တွင် မျှဝေပါ။ - ECDသည် ပြည်သူလူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်ကို မျှဝေရန်အခြားလမ်းကြောင်းများ အသုံးပြုသင့်သည်။ (ဥပမာ - အခြားဌာနများ (သို့မဟုတ်) ဝန်ကြီးဌာနဝက်ဘ်ဆိုဒ်များ) - ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုတွင်ပါဝင်ခဲ့ကြသောသက်ဆိုင်သူအားလုံးထံသို့ လမ်းညွှန်ချက်ကို တိုက်ရိုက်ပို့ခြင်း - ပြည်သူလူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာလမ်းညွှန်သစ် နှင့် ပတ်သက်သည့်သတင်းစာဆောင်းပါး	Month 5
ဋ။ ECD တွင် လမ်းညွှန်ချက်ဆိုင်ရာ သင်တန်းပို့ချရန် ပြင်ဆင်ခြင်း	လမ်းညွှန်ချက်အသစ်၏ အသုံးဝင်မှုကို ECD အရာရှိများအားထိရောက်စွာလေ့ကျင့်ခြင်း	- လမ်းညွှန်အသစ်ကို လေ့ကျင့်ရန်အတွက် ECD အတွင်းရှိ အဓိကဦးတည်အုပ်စုများကို သတ်မှတ်ပါ။ (ဆိုလိုသည်မှာကွင်းဆင်းစစ်ဆေးသူများသို့မဟုတ် ECD အတွင်းလူထုပူးပေါင်းပါဝင်ရေး လှုပ်ရှားမှုများကို ဦးဆောင်နေသောအရာရှိများ) - ECD အတွက်သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများပြင်ဆင်ပါ။ - တင်ပြချက်သည် လမ်းညွှန်ချက်အသစ်၏ အဓိကကျသောကဏ္ဍများကို ရိုးရှင်းသော အသုံးအနှုန်းများဖြင့်မိတ်ဆက်ပြီး အကျဉ်းချုံးဖော်ပြသည်။ - သင်တန်း၏အဓိကကဏ္ဍများကိုထုတ်နှုတ်ပြီး လက်တွေ့ကျသောအတိုချုပ်စာအုပ်ငယ်ကို ထုတ်ဝေပါ။ - လမ်းညွှန်ချက်၏ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်ပါသည့်လက်ကမ်းစာစောင်များ - လူထုပါဝင်မှုဆိုင်ရာလမ်းညွှန်အသစ်ကိုမည်သို့ ကျင့်သုံးရမည်ကိုအဓိကကျသည့် သက်ဆိုင်သူများအားထိရောက်စွာလေ့ကျင့်ပေးရန်အပြန်အလှန်လေ့ကျင့်ခြင်း	Month 5

		• တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ပြင်ဆင်ခြင်း။ • မေးခွန်းများမေးမြန်းခြင်းနှင့်ပြန်လည်ဖြေကြားခြင်းအပိုင်း • သင်တန်းတက်ရောက်သူများ၏ နားလည်မှုကိုဆန်းစစ်ရန် စစ်တမ်းများ၊ • သင်တန်းသားများ၏နားလည်မှုသဘောပေါက်မှုကို လွယ်ကူချောမွေ့စေရန်ထောက်ပံ့ကူညီခြင်း • သင်တန်းသားများထံမှအချက်အလက်များကိုရယူရန်စစ်တမ်းပုံစံများ နှင့် • လမ်းညွှန်အသစ်ကိုမည်သို့အကောင်အထည်ဖော်ရမည်ကို ဥပမာများဖြင့်ဖော်ပြထားသည့် လမ်းညွှန်နှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုအစီအစဉ်များ	
၅။ ECD ဌာနတွင်း သင်တန်း ပြုလုပ်ခြင်း	လမ်းညွှန်အသစ်နှင့် ပတ်သက်၍ ECD အရာရှိများနားလည်မှုကို တိုးတက်အောင် ပြုလုပ်ခြင်း	• ပြည်သူလူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာလမ်းညွှန်အသစ်အား မည်သို့ကျင့်သုံးရမည်ကို အဓိကသက်ဆိုင်သူများအား ပူးပေါင်းလှုပ်ရှားမှုများပါဝင်သောသင်တန်းပေးခြင်း • ပြည်ထောင်စု၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ECD အရာရှိများ၏ပါဝင်မှုကိုသေချာစေရန် • လူထုပါဝင်မှုဆိုင်ရာလမ်းညွှန်အသစ်နှင့် လိုက်နာမှုကိုထိရောက်စွာစစ်ဆေးရန် နှင့်ထိန်းချုပ်ရန် ကွင်းဆင်းအရာရှိများကို ကိရိယာများထောက်ပံ့ပေးပါ။	Month 5
၆။ အသိအမြင် မြှင့်တင်ရေးလှုပ်ရှားမှုများ	လမ်းညွှန်အသစ်အပေါ် အဓိကသက်ဆိုင်သူများ၏နားလည်မှုကို တိုးတက်အောင် ပြုလုပ်ခြင်း	• စီမံကိန်းအဆိုပြုသူများ၊ EIA အတိုင်ပင်ခံများ၊ NGO များ၊ CSO များ၊ CBO များစသည့် အဓိကသက်ဆိုင်သူများအကြား လူထုပါဝင်မှုဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်သစ်နှင့် ပတ်သက်၍ အသိအမြင်မြှင့်တင်ရေးလှုပ်ရှားမှုကိုလုပ်ဆောင်ခြင်း။ အသိအမြင်မြှင့်တင်ရေးလှုပ်ရှားမှုသည် အဓိကသက်ဆိုင်သူများကို ပြည်သူလူထုပါဝင်မှုတွင် လိုအပ်သောအဆင့်များကို နားလည်ရန်နှင့် သူတို့၏မေးခွန်းများနှင့်စိုးရိမ်မှုများကို တိုက်ရိုက်ဖြေရှင်းရန်ကူညီလိမ့်မည်။ • ပြည်သူလူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်တွင် ၎င်းတို့၏ရပ်ရွာလူထုနှင့် နီးကပ်သော စီမံကိန်းရှိပါက ၎င်းတို့၏အခွင့်အရေးများနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့်အဆင့်များအကြောင်းကို ပိုမိုသိရှိ နားလည်စေရန် NGO များ၊ CSO များ၊ CBO များနှင့်ပူးပေါင်း၍ စီမံကိန်း သက်ရောက်မှုခံရသူများ နှင့်ရပ်ရွာလူထုအတွက် သင်တန်းများပေးရန်	Month 6